

Bundel – Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 2 april 2026

Agenda bijlagen

- 1 Agenda AB OZHZ 2 april 2026 vs01
- 2 Conceptnotulen AB OZHZ 27 november 2025 vs01
- 3a 20260318 – MEMO Circulaire bouwstoffen bodem voor AB_def
- 3b 202646925 brief staalslakken min lenW 13 mrt
- 3c Brief_circulair_materialenplan
- 5a Belegnotitie Jaarverslag Ontwikkelaanpak '25
- 5b Jaarverslag-ontwikkelaanpak-2025
- 6a Belegnotitie jaarverslag TM 2025
- 6b Jaarverslag Toezicht Midden 2025
- 7a Belegnotitie Samenwerkings- en innovatieprog's ZH OD's 2026
- 7b Samenwerkingsprogramma 5 ZH OD's 2026
- 7c Z-H Innovatieprogramma 2026 Samen Slimmer
- 8a Belegnotitie beleidskader SROI
- 8b Stukkenbundel SROI
- 9 Belegnotitie dienstverlening BD
- 10 Besluitenlijst DB OZHZ 13 november 2025

**Algemeen bestuur
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid**

AGENDA VERGADERING d.d. 2 april 2026

9.30 tot 11.00 uur

(Dordrecht, Stadskantoor, vergaderkamer 1)

	ONDERWERP	BIJLAGEN
1.	Opening en mededelingen	
2.	Notulen van de vergadering van 27 november 2025 - Vaststellen van de notulen van 27 november 2025	- Concept-notulen van de vergadering van 27 november 2025
OPDRACHTGEVER		
3.	Vergunningplicht toepassen circulaire bouwstoffen - Toelichting door OZHZ op deze ontwikkeling	- Memorandum - Brief van lenW van 13 maart 2026 over Decentrale bevoegdheden staalslak - Brief van lenW van 2 december 2025 over Vaststelling Circulair Materialenplan
4.	Regionale Krachtenbundeling Circulaire Economie Zuid-Holland Zuid - Toelichting door OZHZ op de stand van dit traject.	
5.	Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025 - Vaststellen van het Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025	- Belegnotitie - Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025
6.	Jaarverslag Toezicht Midden 2025 - Vaststellen van het Jaarverslag Toezicht Midden 2025	- Belegnotitie - Jaarverslag Toezicht Midden 2025
7.	Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland - Kennismaken van het Samenwerkingsprogramma 2026 en het Innovatieprogramma 2026 van de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	- Belegnotitie - Samenwerkingsprogramma 2026 - Innovatieprogramma 2026
EIGENAAR		
8.	Nieuw SRol beleid – Pilot 2026/2028 - Vaststellen van het SRol-pilotvoorstel met 2-jarige cofinanciering (2x incidenteel € 6.594) op basis van NBI-verdeelsleutel. - Vaststellen van het nieuwe beleidskader en de menukaart. - Ondertekenen van het samenwerkingsconvenant SRol, Waarbij OZHZ SRol niet toepast op de tijdelijke inhuur van	- Belegnotitie - Aanbiedingsbrief d.d. 29 januari 2026 van de GR Sociaal, met als bijlagen: - Bijlage 1: Voorstel Pilot SRol 2026-2028 - Bijlage 2: SRol beleidskader Drechtsteden 2026 - Bijlage 3: SRol-menukaart

	ONDERWERP	BIJLAGEN
	individuele, specialistische professionals via het Dynamisch Aankoop Systeem (DAS).	2026 - Bijlage 4: Evaluatie SRol Drechtsteden 2024 - Bijlage 5: Samenwerkingsconvenant SRol
9.	Dienstverlening Bedrijfsvoering Drechtsteden - Kennisnemen van de stand van dit traject	- Belegnotitie
OVERIG		
10.	Vastgestelde besluitenlijsten van het DB - Kennisnemen van de openbare besluitenlijst van het DB van 13 november 2025	- Openbare besluitenlijst van het DB van 13 november 2025
11.	Rondvraag en sluiting	

Conceptnotulen

algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

van 27 november 2025

Aanwezig:

Mw. De Jonge (Dordrecht; voorzitter), Merx (Dordrecht), Lock (Molenlanden), De Boer (Gorinchem), Bijderwieden (Sliedrecht), mw. Van Dongen (Zwijndrecht), Nederveen (Hardinxveld-Giessendam), De Gier (Alblasserdam), Kosten (Papendrecht), Lafleur (H-I-Ambacht), Weverling (PZH, als vervanger van mw. Van Leeuwen) en Visser (OZHZ).

Afwezig:

Mw. Van Leeuwen (PZH), Stolk (PZH) en Van der Wulp (Hoeksche Waard)

Verder aanwezig:

Van den Berg (controller) en Numan (directiesecretaris).

	ONDERWERP	BESLUIT
1.	Opening en mededelingen Toezichtsregime 2026 OZHZ De heer <u>Visser</u> meldt dat BZK heeft geconstateerd dat de begroting in evenwicht is en dat het eigen vermogen in de periode 2026 tot 2029 positief blijft. De begroting 2026 behoeft daarom geen nadere analyse. Voor 2026 kan worden volstaan met de repressieve toezichtvorm. Verder licht de heer <u>Visser</u> toe dat de huidige directieleden halverwege 2026 (mw. Tolsma) en 2027 (dhr. Visser) met (vervroegd) pensioen zullen gaan. Met het DB wordt het gesprek gevoerd om geen gat te laten vallen. De Voorzitter meldt dat na afloop van het DB van 13 november 2025 is gesproken met de OR en de vertrouwenspersoon van OZHZ. Het is goed om contacten te houden met formele partijen binnen in OZHZ. Het was een goed en open gesprek, en dat werd van beide kanten zeer gewaardeerd. Het gesprek gaf inzicht vanuit een andere hoek hoe men kijkt naar de organisatie en naar de leidinggevenden. Het DB heeft hierin een belangrijke rol.	
2.	Notulen van de vergadering van 10 juli 2025 Conceptnotulen van de vergadering van 10 juli 2025 Er zijn geen opmerkingen over de notulen.	Notulen van de vergadering van 10 juli 2025 vastgesteld.
EIGENAAR		
3.	BURAP II van 2025 en tweede begrotingswijziging 2025 Belegnotitie BURAP II 2025 Bestuursnotitie inzake de tweede begrotingswijziging 2025 De heer <u>Visser</u> licht toe dat het de verwachting is dat het resultaat nog iets verder toeneemt o.a. in geval de post	Conform voorstel: - Kennisgenomen van de BURAP II 2025. - De tweede wijziging van de begroting 2025 vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
	onvoorzien niet wordt benut. OZHZ zeilt scherp aan de wind als het gaat om de externe inhuur. Tegelijkertijd staat de dienst voor uitdagingen en is het wenselijk om investeringen te doen. De bekostiging daarvan komt dan terug bij de vaststelling van de jaarrekening 2025 en bestemming van het resultaat in het AB van juli 2026. De <u>Voorzitter</u> licht toe dat bij de bestemming van een positief resultaat bepaalde regels gelden. We zullen goed moeten onderbouwen hoe we het gaan besteden als het niet teruggaat naar de deelnemers. De heer <u>Bijderwieden</u> meldt dat de auditcommissie akkoord is met de stukken. Het weerstandsvermogen moet worden aangevuld opdat het weer op sterkte komt. De heer <u>Merx</u> merkt op dat het resultaat na aanvulling van het weerstandsvermogen terug moet naar de deelnemers, tenzij er een goed onderbouwd voorstel ligt. De heer <u>Kosten</u> is het hiermee eens. Vraag is of dit de enige route is die we kunnen bewandelen want anders hebben we elk jaar hetzelfde gesprek. De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het AB een besluit neemt bij het voorstel over de bestemming van het resultaat. Vraag is dan of het nu nodig is of dat er alternatieven zijn om te verkennen.	
4.	Begroting 2026, addendum Belegnotitie De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het hier gaan om een administratieve handeling vanwege de robuustheidseisen voor omgevingsdiensten. De heer <u>Visser</u> geeft aan dat bij het ontstaan van omgevingsdiensten destijds een onderscheid is gemaakt naar basistaken en overige taken. Bij OZHZ echter heeft dat nooit gespeeld. De dienst voert al sinds langere tijd een breed takenpakket uit op het gebied van milieu en andere omgevingsthema's. Het ministerie wil echter inzicht om te kunnen benchmarken. Idee was aanvankelijk om het gevraagde onderscheid te maken in de begroting 2027. IenW vindt dat echter te laat, vandaar het voorliggende addendum. De heer <u>Weverling</u> meldt dat de PZH ermee kan instemmen. Vraag is dan nog hoe de incidentele budgetten gaan worden weergegeven. De heer <u>Visser</u> licht toe dat deze in de begroting zelf zichtbaar zijn. De deelnemers gaan dat terugzien in de begroting vanaf 2027.	Conform voorstel het addendum bij de begroting 2026 vastgesteld.
5.	Richtlijnen begroting 2027 Belegnotitie Bestuursnotitie inzake de richtlijnen begroting 2027 De heer <u>Visser</u> licht toe dat in de begrotingsrichtlijnen is vermeld wat er op OZHZ en de deelnemers af komt. De geactualiseerde missie-visie-strategie leidt tot enkele aanscherpingen. Belangrijk zijn ook de kwaliteitscriteria waaraan moet worden voldaan. Bij het boeien en binden van personeel gaat het er om dat we de medewerkers voldoende perspectief kunnen geven, o.a. via opleidingen. De inhoudelijke ontwikkelingen zien o.a. op circulaire economie en de energietransitie. OZHZ indexeert volgens een vast stramien op basis van de landelijke CBS-	Conform voorstel de Begrotingsrichtlijnen 2027 vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
	cijfers. OZHZ heeft inmiddels 4% van de gewenste 5% aan financiële ombuigingen gerealiseerd. De dienst kan stappen zetten door processen meer te stroomlijnen (zie de stukken bij BURAP II) en het gesprek aan te gaan met gemeenten over het uitvoeren van extra taken, zoals bouw en APV. Idee is ook om aantal wethouders in het AB daar een toelichting op te laten geven in 2026. De <u>Voorzitter</u> geeft aan dat het DB de richtlijnen herkenbaar vindt. De 5% ombuigingen moeten we onder de aandacht houden, evenals het uitvoeren van extra bouw- en APV-taken. We moeten met elkaar het gesprek aangaan indien de nog te realiseren 1% niet gaat lukken. De directie is het daarmee eens. Mevrouw <u>Van Dongen</u> meldt dat Zwijndrecht zeer recent een brief heeft gestuurd naar de andere gemeenten en naar de gemeenschappelijke regelingen. De tekst van de brief is als volgt: Kaderstellende collegebrief inzake kostenontwikkeling 2027 van Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en) Geacht college, geacht bestuur, De afgelopen periode stond in het teken van lobby en besluitvorming rond het 'financieel ravijn' bij gemeenten. Dit ravijn is tijdelijk gedempt, maar vanaf 2028 wacht gemeenten opnieuw een forse uitdaging. Zwijndrecht anticipeert hierop al op door scherp maar verantwoord te begroten. Daarmee lukt het ons - met moeite - om vanaf 2028 een begrotingstekort te voorkomen. Nieuwe systematiek gemeentefonds Het Rijk heeft de systematiek van het gemeentefonds aangepast: de groei daarvan volgt nu het BBP. Dit zorgt voor stabielere, maar gemiddeld wel lagere inkomsten. Gemeenten moeten hieruit prijsstijgingen en volumegroei bekostigen, wat beleidsvrij geld verdringt door verplichtingen. Zwijndrecht indexeert daarom haar uitgaven en loonkosten op de BBP-groei (2,5%). Impact op GR'en Circa 60% van uitgaven betreft taken die GR'en voor ons uitvoeren. Veel GR'en gaan voor hun begrotingen uit van de CPB verwachtingen. Het CPB verwacht een groei van 5,7% beloning werknemers in 2027. Dit is historisch onwaarschijnlijk en is tevens veel hoger dan de vergoeding vanuit het gemeentefonds die gemeenten in algemene zin ontvangen (2,5%). Wanneer GR'en dit hogere CPB cijfer aanhouden voor hun loonindexen, dan ontstaat er een aanvullende ruimtevrager in de bandbreedte van € 1 tot 2 miljoen. Risico's en realiteit De huidige CAO loopt tot april 2027, met een verhoging van 1,25% per 1 januari. Een aanvullende stijging van 4,45% om op 5,7% uit te komen is historisch gezien zeer fors en onwaarschijnlijk. Gemiddeld stegen gemeentelijke lonen de afgelopen 10 jaar met 2,3%. Het is realistisch en voor gemeenten van cruciaal belang dat de conceptbegrotingen 2027 uitgaan van een maximale loonindex van 2,5%. Uit voorzichtigheid rekenen met 5,7% betekent dat Zwijndrecht nu al extra moet bezuinigen, terwijl deze loonontwikkeling zich zeer waarschijnlijk niet voordoet. Oproep Geacht AB: hanteer in de uitgangspunten voor 2027 een maximale loonindex van 2,5%. Geacht college: ondersteun deze oproep richting de AB's van GRS, DG&J, VR ZHZ, OZHZ en NRIJ. De <u>Voorzitter</u> wijst op de toelichting van de directeur waarin al is verwezen naar het hanteren van de bestaande index. Deze oproep zal invloed hebben op de begroting van OZHZ. Dordrecht zelf indexeert ook hoger dan het BBP. De heer <u>Visser</u> licht toe dat de brief gisteren aan het eind van de middag is ontvangen. De implicaties kunnen nog niet worden overzien. Als OZHZ afwijkt van wat de GR-en hebben afgesproken dan gaat het effect hebben op wat OZHZ voor de deelnemers kan doen. Het leveren van minder producten betekent een extra bezuiniging.	

	ONDERWERP	BESLUIT
	Voorstel is om dit dan eerst nader uit te werken. Procedureel is het ook zo dat het AB er nu geen besluit over kan nemen en het eerstvolgende AB op 2 april 2026 is te laat omdat dan de ontwerpbegroting 2027 al af moet zijn. De <u>Voorzitter</u> geeft aan dat de brief niet bekend is bij het DB. De effecten van deze oproep zijn nog onduidelijk. Verzoek aan de AB-leden thans is om te reageren op de gedane oproep. De heer <u>Merx</u> merkt op dat de oproep vers van de lever komt. Te voorzichtig begroten is risicovol, want het kan betekenen dat we moeten bijpassen. Derhalve liever uitgaan van een hoger percentage. Spreker is dus niet enthousiast over de oproep. De heer <u>Weverling</u> sluit zich daarbij aan. De heer <u>Lock</u> meldt dat de oproep al wel is besproken in het eigen college. Spreker is het eens met de heer Merx. Ook de heer <u>Kosten</u> meldt dat de oproep in het college is besproken. Er is nog geen besluit over genomen. Verzoek is wel om ernaar te kijken. De heer <u>Lafleur</u> voelt zich enigszins overvallen door deze oproep en ziet graag een overall advies wat deze bijstelling zou betekenen. Bijvoorbeeld via de groep van wethouders financiën. Om een afgewogen besluit te nemen moeten we de consequenties kunnen inschatten. De heren <u>Nederveen</u> en <u>Bijderwieden</u> sluiten zich aan bij de opmerkingen van de heer Lafleur. De heer <u>Bijderwieden</u> merkt op dat eventueel nog de begroting op later moment kan worden gewijzigd. De heer <u>De Boer</u> vindt het noodzakelijk dat we dit goed uitzoeken. Er is in de begrotingsrichtlijnen goed gekeken naar wat er op ons afkomt. Derhalve moeten we het niet aan de voorkant lager inschatten, want dat geeft risico's. We lopen nu het weerstandsvermogen in, omdat we het destijds eenmalig en welbewust hebben benut omdat we toen de indexering niet hadden aangepast. Dat moeten we niet nog een keer zo doen. De heer <u>De Gier</u> had de brief nog niet ontvangen. Spreker deelt wel de zorgen bij Zwijndrecht, maar te laag indexeren en vervolgens geconfronteerd worden met hogere kosten is ook niet wenselijk. Hij steunt het voorstel van de heer Lafleur. De heer <u>Merx</u> is het eens met de heer De Boer. Het AB dient in deze zijn verantwoordelijkheid te nemen als bestuur van OZHZ. De wethouders financiën zijn dat niet. Dat is een principiële uitgangspunt. De heer <u>Van den Berg</u> licht toe dat dit onderwerp ook aan de orde is geweest in het regionale overleg van de controllers (RCO). OZHZ baseert zich voor de indexering op de Septembercirculaire die gebaseerd is op cijfers van het CBS. Ook in het RCO is de vraag gesteld of we het als gemeenten beter weten dan het CBS. Voorstel is om de cijfers van het CBS te blijven hanteren voor de begroting 2027. De heer <u>Visser</u> stelt voor dat ook de gemeenschappelijke regelingen met elkaar afstemmen om een eensluidende reactie	

	ONDERWERP	BESLUIT
	te geven op de oproep. De heer <u>Lock</u> is het eens met de heer Merx. Het AB moet een eigen beoordeling maken van de taken die OZHZ uitvoert. Derhalve is een blauwdruk vanuit financiële insteek niet passend. Spreker vindt dat we moeten waken voor een parallel traject van mensen die alleen naar geld kijken en niet naar de inhoud. Dat is ook het standpunt van het college van Molenlanden. De Voorzitter stelt vast dat het AB gaat over de documenten van OZHZ. En derhalve over het vaststellen van de richtlijnen voor de begroting 2027. Conclusie is dat de leden van het AB begrip hebben voor de situatie in Zwijndrecht en Alblasserdam. De signalen hierover zijn bekend. Gemene deler nu dat dat we vasthouden aan hoe we het altijd doen, namelijk met de cijfers van de nationale instituten. Dat is ook verwerking in de begrotingsrichtlijnen die voorliggen en daarmee stellen we de begroting 2027 op. Het verzoek van Zwijndrecht verwerken we niet. Er gaat wel een signaal vanuit OZHZ naar het overleg van gemeentesecretarissen. Zij gaan over het algemene vraagstuk hoe om te gaan met indexeringen van gemeenschappelijke regelingen. Het overleg van de wethouders financiën is geen formeel gremium. Het is aan de gemeentesecretarissen om het aan te geven aan de gemeenschappelijke regelingen. Het komt dan op enig moment via het DB en AB terug in 2026. Mevrouw Van Dongen meldt niet akkoord te zijn met het aldus genomen besluit.	
6.	Protocol accountantscontrole boekjaar 2025 Belegnotitie Protocol accountantscontrole 2025 De <u>Voorzitter</u> licht toe dat de goedkeuringstolerantie van 3% naar 2% wordt gezet. Dat heeft verder geen gevolgen voor een goedkeurende verklaring van de accountant. De heer <u>Bijderwieden</u> meldt dat de auditcommissie positief heeft geadviseerd.	Conform voorstel het protocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025 vastgesteld.
7.	Wijziging Financiële en controleverordening Belegnotitie Wijzigingsbesluit De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het voorstel in lijn ligt met het vorige agendapunt. De heer <u>Bijderwieden</u> meldt dat de auditcommissie positief heeft geadviseerd.	Conform voorstel het wijzigingsbesluit vastgesteld.
8.	Vereenvoudiging rapportages OZHZ Belegnotitie Bestuursnotitie De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het voorstel voortvloeit uit de financiële ombuigingen. OZHZ houdt vanzelfsprekend vinger aan de pols en komt eerder op de lijn als dat nodig is. De heer Visser wijst op de digitale verslaggevingsomgeving. Die	Conform voorstel ingestemd met het voorstel ter vereenvoudiging van de rapportages.

	ONDERWERP	BESLUIT
	wordt verder geprofessionaliseerd. Kwalitatief is te zien wat OZHZ doet en ook een financiële paragraaf wordt op termijn toegevoegd. De heer <u>Nederveen</u> roept op om ook voor wat betreft de kwantitatieve kant snel inzicht te geven. Dat kan met een digitaal dashboard. Ambtelijk wil men graag vinger aan de pols houden. De <u>Voorzitter</u> vindt het digitaliseren een parallelle ontwikkeling. Het gaat erom dat we informatie sneller ontsluiten voor de deelnemers.	
9.	Leerervaringen uit het integriteitsonderzoek GR Sociaal Belegnotitie Bestuursnotitie Raadsinformatiebrief met twee bijlagen De <u>Voorzitter</u> licht toe dat dit onderwerp in het DB is besproken. Open vraag aan de organisatie was of dit ook bij OZHZ zou kunnen plaatsvinden. Het is altijd goed om te leren. Er zijn thans geen signalen, maar voor de toekomst valt er van te leren door scherper en alerter te kijken. In de notitie staat hoe OZHZ ermee omgaat. Mede naar aanleiding van het gesprek in het DB is ook al gesproken met de OR en de vertrouwenspersoon. De heer <u>Kosten</u> vindt dat het goed is opgepakt. Vraag is nog wat de rol voor het AB is. Spreker zou de leerpunten over een jaar nog eens willen laten terugkomen. De heer <u>Lafleur</u> geeft complimenten aan het DB en de directie. Vraag is nog of de genoemde verbetering bij de planning- en ontwikkelgesprek wordt doorgevoerd. De heer <u>Merx</u> geeft ook complimenten voor de aanpak. Naast het doorvoeren van systeemtechnische verbeteringen moeten we er goed op letten dat er onder de oppervlakte van alles kan broeien en dat komt pas naar buiten als er iets speelt. Het is goed georganiseerd, maar let dus op de cultuur. De heren <u>Bijderwieden</u> en <u>De Boer</u> sluiten zich aan bij de vorige sprekers. De heer <u>De Boer</u> vraagt of het overleg met de OR en de vertrouwenspersoon periodiek wordt gedaan en dus wordt geformaliseerd. Als bestuur is het lastig om te voelen wat er onderhuids speelt in een organisatie. Mevrouw <u>Van Dongen</u> spreekt haar waardering uit voor de aanpak. Het is mooi om te zien hoe dit proactief is opgepakt. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst. De maatschappelijke en politieke effecten zijn groot als het misgaat. Het geeft geen garanties, maar de aanpak is goed. De <u>Voorzitter</u> staat stil bij de vraag hoe het AB er voortaan in kan worden meegenomen. Er zijn geen formele momenten. Maar wellicht kan het gesprek tussen DB en OR/trouwenspersoon zo'n moment geven, en bijvoorbeeld ook de agendering van het sociaal jaarverslag. Dan kunnen we het bespreken. Afgesproken is dat het DB elk jaar een overleg heeft met de OR en de vertrouwenspersoon. En de afspraak is gemaakt om op de lijn te komen bij het DB als er iets niet lijkt te kloppen.	De leerervaringen zoals verwoord in de bestuursnotitie besproken.

	ONDERWERP	BESLUIT
	De heer <u>Visser</u> zegt toe dat de gevraagde evaluatie wordt gedaan en dat het bestuur daarover informatie ontvangt. Het cultuuraspect is lastig te proeven. Er is wel een aantal momenten binnen de organisatie gecreëerd om over integriteit te praten en feedback te geven. Bijvoorbeeld bij de bijeenkomst over de eed en belofte, waarbij ook altijd de vertrouwenspersoon aanschuift en een toelichting geeft. Het is ook onderdeel van ontwikkel- en personeelsgesprekken tussen managers en medewerkers, en ook bij exitgesprekken met vertrekkende medewerkers waarbij ook HR aanwezig is. Daarbij komt nog dat ook bestuurders vaak spreken met individuele medewerkers van OZHZ bij inhoudelijke dossiers, en ook daar is ruimte om het over dit soort zaken te hebben.	
10.	Implementatie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer Belegnotitie Besluit aanwijzing elektronische en schriftelijke communicatiekanalen Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid De heer <u>Merx</u> wijst op de mogelijkheid in het besluit om een mailadres als digitaal kanaal te gebruiken. Vraag is hoe dat wordt gecommuniceerd, want er kan misbruik van worden gemaakt. De heer <u>Numan</u> licht toe dat dit hetzij via de website gebeurt, hetzij door gebruik te maken van een functionele mailbox. Het gaat er om dat persoonlijke mailadressen van medewerkers geen aangewezen digitale kanalen zullen zijn. De heer <u>Weverling</u> moet de vergadering op dit moment verlaten en meldt dat de PZH akkoord is met de agendapunten 11, 12 en 13.	Conform voorstel het Besluit aanwijzing elektronische en schriftelijke communicatiekanalen Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid vastgesteld.
OPDRACHTGEVER		
11.	Ontwikkelaanpak 2026 - 2029 Belegnotitie Ontwikkelaanpak 2026 – 2029 Jaarschijf Ontwikkelaanpak 2026 De heer <u>Visser</u> licht toe dat er naast de Ontwikkelaanpak ook nog een gezamenlijke innovatieagenda van de 5 omgevingsdiensten is. Deze is verwerkt in voorliggende aanpak. Er worden geen dingen dubbel gedaan. Per jaarschijf worden projecten benoemd en aan het eind van het jaar wordt gerapporteerd over wat is bereikt. De <u>Voorzitter</u> benoemt dat het DB constateerde dat de uitwerking goed past bij de geactualiseerde missie-visie-strategie, zeker op de projecten waarbij OZHZ vroeg aan tafel gaat bij ruimtelijke vraagstukken. De heer <u>Nederveen</u> spreekt zijn waardering uit voor de stukken. De ontwikkeling van CE is belangrijk. Oproep is om ondernemers te ondersteunen en de advieskant goed in te richten. Verzoek is ook om de accountmanager van de	Conform voorstel vastgesteld: - De Ontwikkelaanpak 2026 – 2029. - De jaarschijf 2026 van de Ontwikkelaanpak.

	ONDERWERP	BESLUIT
	gemeente daarin goed mee te nemen. Mevrouw <u>Van Dongen</u> wijst op de tweede voortgangsrapportage voor Zwijndrecht. Daarin werd melding gedaan over gebiedstoezicht met drones, samen met andere omgevingsdiensten. Dat is een positieve ontwikkeling. Wellicht is het mogelijk om in een volgend AB hierover bijgepraat te worden en ook te vertellen hoe de samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland verloopt. De heer <u>Visser</u> oppert om de werking van de drones wellicht een keer op locatie te laten zien. De drone maakt het mogelijk om efficiënt en effectief te controleren bij thema's zoals bodem, groen en grondverzet.	
12.	Jaarprogramma Toezicht Midden 2026 Belegnotitie Jaarprogramma Toezicht Midden 2026 De heer <u>Visser</u> licht toe dat Toezicht Midden gaat over thema-branchegericht toezicht voor de gemeenten. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van data van andere organisaties, zoals de waterschappen. Het toezicht richt zich met name op de grootste risico's op nalevingstekorten. Er zijn geen opmerkingen over de stukken.	Conform voorstel het Jaarprogramma Toezicht Midden 2026 vastgesteld.
13.	E-noses Belegnotitie Memorandum De <u>Voorzitter</u> licht toe dat de e-noses belangrijk zijn in onze regio. Er is sprake van veel water en ontgassing. De ILT neemt taken over maar het is wenselijk om enkele e-noses te behouden. De heer <u>Visser</u> licht toe dat het dan vooral gaat om het houden van toezicht op geurklachten en niet meer om de ontgassing. Mede op verzoek van de gemeenten en provincie ligt het voorstel nu voor. De heer <u>Visser</u> licht verder toe dat er na het DB van 13 november 2025 contact is geweest met de ILT over het gebruik van de e-noses. Die meldde dat het netwerk werkt. Er worden ontgassing gezien, maar slechts sporadisch in de verboden categorie. Het verbod lijkt dus effectief te zijn. De branche geeft ook aan vaker dedicated of compatibel te varen (dan hoeft de restlading niet weggeventileerd te worden). Er zijn wel af en toe overtredingen van ADN: ontgassen op plaatsen waar dat niet mag (bij bruggen en sluizen bijvoorbeeld). Het verbod wordt in 2026 of 2027 uitgebreid tot meer stoffen, mogelijk dat de overtredingen dan gaan toenemen. Om de monitoring te verbeteren wordt het netwerk uitgebreid op plaatsen waar nu nog geen e-noses staan.	Conform voorstel ingestemd met het continueren en financieren van zes e-noses en één windvaan die niet zijn overgenomen door de ILT.
14.	Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) Bodem Notitie De heer De Heij en mw. Brooijmans, medewerkers bij OZHZ, geven een toelichting op het RUN Bodem. De sheets zullen met	Kennisgenomen van de ontwikkelingen omtrent het Regionaal Uitvoeringsniveau Bodem.

	ONDERWERP	BESLUIT
	de notulen van de vergadering worden verspreid. Naar aanleiding van de toelichting vraagt de heer <u>De Boer</u> of OZHZ rekening houdt met wat er over de grenzen van de gemeenten gebeurt. Dat is inderdaad het geval. Er is veel contact met andere omgevingsdiensten, bijvoorbeeld als sprake is van grondtransporten. Ook met omgevingsdiensten buiten Zuid-Holland zijn contacten. De heer <u>De Boer</u> noemt een geval van uitloging van slakken vanaf een gebied net buiten de gemeentegrens naar het eigen grondgebied. Dit is volgens de heer <u>Visser</u> een herkenbare situatie. Hij legt de relatie met het ketentoezicht dat ook in het kader van robuuste omgevingsdiensten als eis is opgenomen. Daar is OZHZ mee bezig. Het is belangrijk dat de risico's goed in beeld zijn. De heer <u>De Heij</u> noemt dat ook de kennismakelaars van de omgevingsdiensten dit soort informatie met elkaar delen. De heer <u>Kosten</u> vraagt wat de situatie is als er niet wordt gemeld. OZHZ licht toe dat gesprekken lopen met de opdrachtgevers om goed in beeld te krijgen wat gaande is en wat gaat komen aan projecten zoals woningbouw. Onder de Omgevingswet worden meer activiteiten niet meer gemeld. Er is dan sprake van een verschuiving naar het vrije veld toezicht. De roadshow langs de gemeenten helpt dan om te weten wat er speelt en gaat spelen. De heer <u>De Gier</u> noemt in dat kader de bouwtafel over de bouwprojecten. OZHZ is daar nog niet altijd bij aangesloten maar het kan input geven om te weten wat er gaat spelen in de gemeente. De <u>Voorzitter</u> is het daarmee eens. Vroeg aanhaken voorkomt gedoe achteraf. De <u>Voorzitter</u> dankt de heer De Heij en mw. Brooijmans voor de toelichting.	
OVERIG / TER INFORMATIE		
15.	Versterking van het VTH-stelsel Belegnotitie Brief van lenW in reactie op de tweede voortgangsrapportage robuustheid van OZHZ met twee bijlagen De heer <u>Visser</u> licht toe er nog twee randvoorwaarden / kpi's resteren om in te vullen. Dit betreft ten eerste het maken van onderscheid in de begroting naar basis- en plus- (milieu) taken en overige taken waarvoor zojuist het addendum bij de begroting 2026 is vastgesteld. En ten tweede het uitvoeren van ketentoezicht. Dit wordt samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland opgepakt. Door fusies zal per 1 januari 2026 sprake zijn van 26 omgevingsdiensten in het land.	- Kennisgenomen van de reactie van lenW op de tweede voortgangsrapportage robuustheid van OZHZ. - Kennisgenomen van de consultatieronde inzake het Wetsvoorstel versterking VTH-stelsel.
16.	Omvorming juridische structuur Omgevingsdienst NL De heer <u>Visser</u> licht toe dat nu sprake van een vereniging van directeuren. Het Rijk betreft ODNL steeds meer en er is sprake van forse subsidiestromen. Dat vraagt om een goede	Kennisgenomen van de stand van dit traject.

	ONDERWERP	BESLUIT
	governance. ODNL wordt daarom omgevormd naar een vereniging van omgevingsdiensten. ODNL richt zich op de doe-taken en opleidingen en uniformering data en ICT. De ODNL-Academie zal op termijn ook opleidingen bieden voor medewerkers van gemeenten en provincies. Beleidskeuzes zijn aan het Rijk en de koepels van VNG en IPO. De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het een logische stap is dat de ALV gaat bestaan uit bestuurders, i.e. de voorzitters en hun plaatsvervangers. Praktische zaken kunnen dan worden overgelaten aan de directeuren. De discussie hierover is echter nog gaande. De besluitvorming over de omvorming van de vereniging loopt daarom vertraging op. Deze besluitvorming loopt langs alle raden en provinciale staten. Het is niet wenselijk dat er een vereniging komt waarbij niet elke omgevingsdienst is aangesloten.	
17.	Vastgestelde openbare besluitenlijsten van het DB van 26 juni en 18 september 2025 Openbare besluitenlijst DB 26 juni 2025 Openbare besluitenlijst DB 18 september 2025 De openbare besluitenlijsten van het DB vloeien voort uit de Wet open overheid. Ter informatie worden ze voortaan bij de stukken van het AB gevoegd. Er zijn geen vragen of opmerkingen over de stukken.	Kennisgenomen van de openbare besluitenlijsten van het DB van 26 juni 2025 en 18 september 2025.
18.	Planning bestuurs- en ambtelijke vergaderingen 2026 Notitie De vergaderingen zijn doorgegeven aan de secretariaten. De heer <u>Nederveen</u> verzoekt om na te gaan of er vergaderingen vallen in de schoolvakanties.	
19.	Rondvraag en sluiting Niets meer aan de orde zijnde sluit de <u>Voorzitter</u> de vergadering.	

Memo

Aan AB leden
Van OZHZ
Datum 18-3-2026
Onderwerp Vergunningplicht toepassen circulaire bouwstoffen

Inleiding

In de brief van het ministerie van 2 december 2025 bij de vaststelling van het Circulair Materialen Plan staat dat decentrale overheden geen generieke vergunningsplicht zouden mogen opleggen voor de toepassing van circulaire bouwstoffen (zoals metaalslakken, thermisch gereinigde grond en AVI-bodemas). Hierover zijn door de pers en AB-leden vragen gesteld, want dit is precies wat in de omgevingsplannen van de OZHZ-gemeenten staat. Na een overleg met de VNG geeft de staatssecretaris van I&W bij een nadere brief van 13 maart aan dat decentrale overheden wel lokale regels mogen treffen, maar roept alsnog op geen generieke vergunningsplicht in te voeren.

Hieronder wordt uiteengezet waarom een vergunningsplicht is opgenomen in de omgevingsplannen, wat de brieven van het ministerie precies zeggen, wat het ministerie verwacht en wat OZHZ in samenwerking met de gemeenten van plan is te doen. Tot slot is er een Q&A opgenomen.

Dit stuk is ter kennisname en er wordt gevraagd om uw instemming voor de geschetste vervolgcities.

Decentrale regels voor bescherming leefomgeving

In de omgevingsplannen van de ZHZ-gemeenten staat een generieke vergunningplicht voor het toepassen van de circulaire bouwstoffen: AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, staalslakken, andere metaalslakken en thermische gereinigde grond. Alleen bij de gemeente Hoeksche Waard liggen de ontwerpregels nog ter inzage en is de vergunningsplicht nog niet vastgesteld.

Gemeenten hebben de taak en verantwoordelijkheid om hun inwoners en leefomgeving te beschermen, zeker wanneer sprake is van onzekerheid over mogelijke langetermijneffecten voor de gezondheid. De vergunningsplicht is opgenomen op grond van het voorzorgbeginsel en de zorgplicht voor inwoners en milieu. Op die manier kan aan de voorkant een toepassing van bouwstoffen worden getoetst (preventief) en worden problemen voorkomen. Want waar het mis gaat zijn het vaak de gemeenten die met de problematiek worden opgezadeld.

De vergunningsplicht belemmert de ambities van het Rijk voor een circulaire economie

Eind december heeft het Rijk het Circulair Materialen Plan (CMP; www.circulairmaterialenplan.nl) vastgesteld. Dit plan volgt het derde Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) op. Op 2 december 2025 heeft het ministerie van I&W een brief (IENW/BSK-2025/285630, 2 dec 2025) gestuurd aan o.a. de colleges van B&W van alle gemeenten over de vaststelling van het CMP. In de brief wordt aangegeven dat het niet de bedoeling is, zoals in onze regio wel is gebeurd, dat in decentrale regelgeving een generieke beperking, zoals een generieke vergunningsplicht, wordt opgelegd. In de brief van de Staatssecretaris van I&W aan de Tweede Kamer van 13 maart (IENW/BSK-

2026/46925) staat dat het bevoegde gezagen vrij staat om lokaal beleid vast te stellen, maar wordt nogmaals opgeroepen geen generieke vergunningsplicht in te voeren. De brieven zijn als bijlage bij de AB-stukken gevoegd.

Het standpunt van de gemeenten en OZHZ wijkt af van dat van het Rijk.

Was de vergunningplicht rechtmatig opgenomen in het omgevingsplan?

De Omgevingswet (Ow) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bieden gemeenten decentrale ruimte om een vergunningplicht op te nemen in het omgevingsplan. De wetgever heeft beoogd om een ruime bevoegdheid over te laten aan de lokale overheden om maatwerkregels te stellen. Die bevoegdheid is echter niet onbegrensd.

Volgens de brieven van 2 dec 2025 en 13 maart 2026 moeten bij het opstellen van het Omgevingsplan de daarvoor geldende kaders in acht worden genomen en moet *rekening worden gehouden met* het CMP. Waar de conclusies van het Rijk op zijn gebaseerd, wordt in de brieven slechts summier toegelicht. In de bijlage van deze memo wordt een juridische duiding en de achterliggende context gegeven. Hieronder een samenvatting op hoofdpunten.

De brieven van 2 dec 2025 en 13 maart 2026 stellen dat het niet is toegestaan om *een generieke* beperking op te nemen in het Omgevingsplan. Als de wetgever een *generieke* vergunningplicht wenselijk had geacht, dan had hij zelf daarin voorzien, aangezien die keuze bij hem ligt. Het lokale bestuur mag niet op de stoel van de wetgever gaan zitten. Hieruit kan een beperking van de bevoegdheden van lagere overheden voortvloeien om aanvullende dan wel afwijkende regelingen te treffen. Het gaat namelijk om een bevoegdheid die berust op medebewind (aangezien het gaat om regels die zijn opgenomen in een Omgevingsplan waarvoor de bevoegdheid om dat te doen staat in Bal). Omdat het gaat om een bevoegdheid die in medebewind wordt uitgevoerd zijn de gemeenten gebonden aan de voorwaarden die de Rijksoverheid heeft gesteld. Bij een autonome bevoegdheid (zoals bijvoorbeeld een parkeerverordening) mogen in beginsel naar eigen inzicht regels gesteld worden. In het onderhavige geval, waarin dus sprake is van medebewind, gelden kort gesteld vier voorwaarden, namelijk dat rekening moet worden gehouden met het CMP, dat de wettelijke regeling niet uitputtend is, dat de doelen uit het Bal in acht genomen worden, en dat de systematiek van de wet wordt gerespecteerd. Over hoe dit zit onder de Omgevingswet is ons nog geen jurisprudentie bekend. Het is dus niet op voorhand duidelijk of een *generieke* vergunningsplicht wel of niet is toegestaan.

Wat verwacht het Rijk?

In de brief van 2 december 2025 vraagt het Rijk het volgende:

- Omgevingsplannen waarin al een generieke vergunningsplicht is opgenomen moeten binnen een jaar na inwerkingtreding van het CMP worden aangepast.
- Als een generieke vergunningsplicht wordt overwogen dan is, volgens de brief, sprake van afwijken van het CMP en dient dit gemeld te worden.

Beroep Heros op (generieke) vergunningsplicht

Heros Sluiskil B.V. is bij de gemeenten in beroep gegaan op de vergunningsplicht voor het toepassen van AVI-bodemassen en immobilisaat (hier zit ook AVI-bodemas in verwerkt). Een van de grondslagen van het beroep is het CMP en de brief van 2 december 2025 van het Rijk. Dit beroep is ingesteld in 2025, maar er is nog geen zicht op de datum van voorkomen bij Raad van State. Meestal duurt dit circa 2 jaar.

PS: HVC (producent AVI-bodemassen) had op de ontwerpregels zienswijzen ingediend, maar heeft geen beroep aangetekend en wacht waarschijnlijk met belangstelling de ontwikkelingen af.

Vervolgacties vergunningsplicht en standpunt OZHZ en gemeenten

OZHZ staat achter het standpunt waarbij de zorg voor een veilige en gezonde leefomgeving voorop staat en verdedigt de vergunningsplicht. Dat het effect daarvan is dat de circulaire economie minder wordt bevorderd, wordt als jammer maar onvermijdelijk beschouwd. Bovendien is wachten op de wetgever geen optie, de wetgevingsprocessen verlopen uiterst traag, de problematiek is daarentegen actueel, en wachten zou een te groot risico op verontreiniging van de bodem, grondwater en de gezondheid van de inwoners inhouden.

Vervolgacties:

- Voor de gemeente Hoeksche Waard is 'de afwijking' al gemeld. Met belangstelling wachten wij de reactie van het Rijk af.
- Reactie van het Rijk is een zienswijze en deze wordt beantwoord in het kader van de vaststelling wijziging omgevingsplan gemeente Hoeksche Waard (samenwerking gemeente HW en OZHZ).
- Nu nog geen aanpassing doorvoeren van de plannen die reeds zijn vastgesteld. Het is van belang om eerst meer duidelijkheid te verkrijgen over of aanpassing nodig is, en zo ja, hoe de regeling aangepast moet worden. De in de brieven genoemde termijn van 1 jaar is de termijn om ervoor te zorgen dat aan het CMP wordt voldaan. Die termijn geldt niet alleen voor de Omgevingsplannen, maar ook voor milieuvergunningen. Net als bij de voorlopers van het CMP, waarbij ook gold dat veranderingen binnen een jaar doorgevoerd moesten worden in de milieuvergunningen, zal landelijk niet aan deze termijn voldaan gaan worden is de inschatting gebaseerd op het verleden. Dat voor wat de Omgevingsplannen betreft ook niet aan de termijn wordt voldaan maakt de situatie niet heel anders dan die toch al zou zijn. Bij de voorlopers van het CMP heeft dat niet aan de termijn werd voldaan geen belangrijke gevolgen gehad.
- OZHZ analyseert eerst wat de gevolgen voor de omgevingsplanregels zijn en bespreekt deze met de contactambtenaren van de gemeenten.
- Nadat is afgestemd met gemeenten zal het gesprek worden aangegaan met het Rijk over onze standpunten.
- Naar aanleiding van de gesprekken met het Rijk zal gekeken worden of standpunten en omgevingsplannen bijgesteld moeten worden of dat het beter is om de uitkomst van de lopende beroepszaak over de regeling tegen een van de Omgevingsplannen af te wachten.
- De beroepszaak wordt centraal opgepakt door het Juridisch Kenniscentrum van de Drechtsteden en afgestemd met de gemeente Molenlanden en Gorinchem. Mogelijk wordt hierbij ook juridische hulp ingeschakeld van gespecialiseerde derden. In dat geval zal het advies i.r.t. het beroep ook betrokken worden bij conclusie omtrent het al dan niet aanpassen van de regeling in de omgevingsplannen.
- Met de contactambtenaren van het Bodemplatform wordt een concept raadsinformatiebrief opgesteld (op initiatief van gemeente Gorinchem).

Q&A

Aanleiding vergunningsplicht?

Gemeenten hebben een zorgplicht voor een veilige en gezonde leefomgeving. Wanneer er sprake is van maatschappelijke zorgen of onzekerheid over mogelijke langetermijneffecten voor mens en milieu, moeten gemeenten die verantwoordelijkheid kunnen invullen.

De afgelopen jaren is onderzoek (RIVM, Rekenkamer, ILT) gedaan naar het toepassen en de gezondheidsrisico's van de bouwstoffen en naar de regels die hierbij gelden. Dit schetst een zorgelijk beeld over de vrije toepasbaarheid van deze bouwstoffen en over de geldende regels. Het blijkt dat de huidige landelijke regels onvoldoende bieden bescherming voor bodem, grondwater en/of oppervlaktewater.

In de praktijk vinden incidenten plaats bij het toepassen van bouwstoffen. Deze incidenten veroorzaken onder andere verontreiniging van de bodem, grondwater en/of oppervlaktewater. Waar het mis gaat zijn het vaak de betreffende gemeenten die met de problematiek worden opgezadeld.

Waarom een vergunningplicht en geen meldplicht of informatieplicht?

De vergunningplicht volgt het verbod op dat sinds januari 2024 in de voorbeschermingsregels (voorbereidingsbesluit bodem) in het omgevingsplan stond. Het verbod uit de voorbeschermingsregels en ontwerp-omgevingsplanregels zijn na diverse zienswijzen heroverwogen en omgezet in een vergunningsplicht. Een verbod impliceert geen medewerking, maar dat was niet het uitgangspunt. Bij een vergunningplicht vindt een volledige inhoudelijke beoordeling plaats over de voorgenomen activiteit.

Bij een vergunningsplicht kan aan de voorkant getoetst worden, zodat problemen kunnen worden voorkomen (preventief). Bij een meldplicht of informatieplicht is het alleen mogelijk achteraf te controleren op basis van de zorgplicht. Dan heeft de toepassing al plaatsgevonden en kan de schade alleen nog beperkt worden.

Vindt het Rijk de leefomgeving voldoende beschermd?

De kwaliteitseisen voor bouwstoffen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit 2022 zijn er voor de bescherming van het milieu. Ze bieden volgens de brief van 2 dec 2025 een voldoende generiek beschermingsniveau. Dat standpunt wordt echter door de Staatssecretaris van I&W onderuitgehaald door de Tijdelijke regeling verbod en vergunningplicht toepassing LD- en ELO-staalslak.

Waarom wil het Rijk geen generieke vergunningsplicht?

Een dergelijke generieke beperking op lokaal niveau belemmert onnodig de afzet van secundair materiaal dat wel voldoet aan de van toepassing zijnde kwaliteitseisen en leidt bovendien tot een ongelijk speelveld binnen Nederland. Voor een toelichting op waarom de Staatssecretaris van I&W het juridisch niet eens is met een generieke vergunningplicht door de gemeenten verwijzen wij u naar de juridische duiding in de bijlage.

Wil het Rijk een circulaire economie ten koste van het milieu?

De toepassing van secundaire materialen kan bijdragen aan de doelen van een circulaire economie. De randvoorwaarde daarbij is dat de toepassing op een voor mens en milieu verantwoorde wijze plaatsvindt. Over wat verantwoord is bestaat een verschil van inzicht met het Rijk.

Wat wordt bedoeld met generiek?

Dit is niet geheel duidelijk, waarschijnlijk de onderstaande twee zaken:

- Het Rijk kan zich wel een vergunningsplicht voorstellen in bijzondere gebieden of toepassingslocaties met specifieke kenmerken, zoals bijvoorbeeld een grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied. Met generiek wordt bedoeld in het algemeen: in de hele gemeente geldende vergunningsplicht (laatste alinea brief 13 maart 2026).
- Met *generieke* wordt bedoeld dat geen onderscheid wordt gemaakt naar de aard en de kwaliteit van het materiaal en tussen bouwstoffen die wel en bouwstoffen die niet voldoen aan de eisen bij of krachtens het Bbk voor niet vormgegeven bouwstoffen (pagina 4, derde en vierde alinea, van de brief 2 dec 2025).

Bijlage: Juridische duiding brieven I&W

Op grond van artikel 10.14 van de Wet milieubeheer moet bij de in dat artikel genoemde besluiten, daarover hieronder meer, 'rekening worden gehouden met' het Circulair materialenplan' (Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 34 986, nr. 3, p. 402). Voorheen gold dit ook voor het LAP3 dat door het CMP is vervangen. De formulering dat 'rekening houden met' wijst erop dat sprake is van 'medebewind' (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 962, nr. 3, p. 44-45).¹

Een van de besluiten genoemd in artikel 10.14 Wet milieubeheer is het besluit bedoeld in artikel 4.1 Omgevingswet, dat wil zeggen het Omgevingsplan. Dus moet bij het opstellen van het Omgevingsplan 'rekening worden gehouden met' het CMP. Dit geldt volgens artikel 10.14 "*voor zover de taak of bevoegdheid wordt uitgeoefend met betrekking tot afvalstoffen*". Daarbij is van belang om te beseffen dat een 'bouwstof' een afvalstof kan zijn of kan bevatten. In dat geval moet dus rekening worden gehouden met het CMP. Als het gaat om een 'bouwstof' die geen afvalstof (meer) is en geen afvalstof(fen) bevat, dan geldt dus niet dat rekening moet worden gehouden met het CMP.

Zoals hierboven aangegeven zijn in de Omgevingsplannen de 'bouwstoffen' AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie en metaalslakken genoemd. Omdat het zeker niet uit is te sluiten dat het daarbij kan gaan om afvalstoffen moet ervan uitgegaan worden dat de bepalingen uit de Omgevingsplannen (mede) betrekking hebben op afvalstoffen.² Aldus is het uitgangspunt dat sprake is van een "*taak of bevoegdheid wordt uitgeoefend met betrekking tot afvalstoffen*". De conclusie is dus dat bij het opstellen van de Omgevingsplannen rekening moet worden gehouden met het CMP.

Welke kaders moeten worden toegepast bij het stellen van maatwerkregels in het Omgevingsplan?

Hoe komt het Rijk dan tot de conclusie dat de kaders 'in acht genomen' (pagina 4, eerste alinea, van de brief 2 dec 2025) moeten worden, terwijl er in artikel 10.14 Wet milieubeheer staat dat 'rekening moet worden gehouden met' het CMP, dat wil zeggen een lichtere vorm van toetsing?

Dat heeft te maken met dat het gaat om 'maatwerkregels' als bedoeld in artikel 2.12 en artikel 2.15 (omdat het gaat om een aanvullend bedoelde vergunningplicht) van het Besluit algemene regels leefomgeving (Bal). Artikel 2.12 Bal stelt dat: "*Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op de belangen, bedoeld in [artikel 2.2](#)*". In artikel 2.2 Bal zijn oogmerken opgenomen. Voor zover van belang worden daar genoemd: het beschermen van de

¹ Artikel 149 Gemeentewet geldt voor gevallen waarin een autonome gemeentelijke bevoegdheid aan de orde is, zoals een kapverordening. Er bestaat namelijk geen wettelijke verplichting om een kapverordening op te stellen. Een Omgevingsplan berust op medebewind. De verplichting om een Omgevingsplan op te stellen staat in de Ow. Er is geen zelfstandige wettelijke plicht om maatwerkregels op te stellen, maar deze worden gesteld in een Omgevingsplan en zijn reeds daarom op basis van medebewind. Bovendien zijn de maatwerkregels i.c. bedoeld in aanvulling zo niet afwijking van rijksregels, wat ook wijst op dat sprake is van medebewind.

² Bouwstoffen als bedoeld in het Bbk zijn volgens de definitie 'bestemd' om te worden toegepast. Dat is van belang voor de beantwoording van de vraag of een stof waarop het Bbk van toepassing is een afvalstof is of niet. Dit in verband met de criteria genoemd in artikel 5 (Bijproduct) en artikel 6 (einde afval) van de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Richtlijn 2008/98/EG, gewijzigd bij o.a. richtlijn (EU) 2025/1892).

gezondheid (lid 1 onder b), het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om: het beschermen tegen milieuverontreiniging (lid 1 onder c sub 1); het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van lucht, bodem en de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen (lid 1 onder c sub 2), het doelmatig gebruik van energie en grondstoffen (lid 1 onder c sub 3) en een doelmatig beheer van afvalstoffen (lid 1 onder c sub 4). De grondslag voor deze oogmerken volgt uit art. 4.6 jo. 4.22 Ow. De aannahme lijkt dan ook te zijn dat uit de samenhang tussen deze artikelen en art. 4.1 Ow volgt dat ook bij het in het Omgevingsplan stellen van maatwerkregels 'rekening moet worden gehouden' met het CMP.

Rekening houden met impliceert overigens dat wel gemotiveerd kan worden afgeweken. Dat afwijken van het CMP mogelijk is volgt ook reeds uit dat een afwijkingsregeling onderdeel is van het CMP. Dit onderbouwd dus nog niet de conclusie dat 'de kaders' in acht genomen moeten worden. Voor de hand ligt dus dat een ander kader wordt bedoeld.

Dat zit als volgt.

Uit de Nota van toelichting bij het Bal (Staatsblad 2018 293, p. 538) volgt dat er grenzen gelden aan het stellen van maatwerk. Die begrenzing volgt uit volgens de toelichting uit de oogmerken uit de Ow en artikel 4.6 Ow, welk artikel bepaalt dat die oogmerken ook gelden voor het stellen van maatwerkregels. Het stellen van maatwerkregels met een ander oogmerk is dus niet toegestaan. Ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.12 van het Bal (Staatsblad 2018, 293) stelt: "*Artikel 4.6 van de wet bepaalt dat met maatwerkregels alleen **kan worden afgeweken** van algemene regels als dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald. Daarom is in het tweede lid opgenomen dat maatwerkregels kunnen afwijken van afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3 tot en met 5, tenzij anders is bepaald.*" en geeft ook het volgende aan: "*Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die worden gesteld om te zorgen dat de activiteiten die op een locatie worden of zullen worden verricht passen binnen de oogmerken en de strekking van de algemene regels van die hoofdstukken. Maatwerkregels zijn dus niet gericht tot een belanghebbende, maar gelden op een bepaalde locatie ongeacht wie daar een activiteit verricht of gaat verrichten. Maatwerkregels zijn daarom geschikt om te sturen op toekomstige ontwikkelingen. Er zijn grenzen aan de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels. Deels vloeien die voort uit de artikelen 4.22 en 4.23 van de wet, maar het is ook herhaald in het derde lid. Bij het stellen van maatwerkregels **moeten de belangen uit artikel 2.2 in acht worden genomen.***" [markering toegevoegd].

Verder is van belang om op te merken dat de toelichting gaat over **het afwijken** van algemene regels. Het uitgangspunt in de Omgevingsplannen is dat niet wordt afgeweken, maar sprake is van een **aanvullende vergunningplicht**. Daar is de brief (2 dec 2025) het dus niet mee eens.

Waarom dat zo is blijkt uit de volgende passage uit de nota van toelichting bij artikel 2.12 Bal: "*Het eerste lid bepaalt dat over bepalingen in hoofdstuk 3 waarin milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten worden aangewezen, geen maatwerkregels kunnen worden gesteld. Deze bepalingen, bijvoorbeeld artikel 3.50 en 3.54, geven aan op welke activiteiten de algemene rijksregels zijn gericht. Gemeenten, waterschappen en provincies kunnen die reikwijdte niet aanpassen. **De keuze over de activiteiten waarvoor rijksregels worden gesteld wordt immers door het Rijk gemaakt, met toepassing van het subsidiariteitsbeginsel van artikel 2.3 van de wet.***" [markering toegevoegd].

Deze laatste zin raakt aan waar het om gaat. De gedachte is dat als de wetgever een *generieke* vergunningplicht wenselijk had geacht dat hij dan zelf daarin had voorzien, aangezien die keuze bij hem ligt. De brief (2 dec 2025) stelt in dat verband dat het niet is toegestaan om *een generieke* beperking op te nemen in het Omgevingsplan. Met *generieke* wordt bedoeld dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen stoffen die wel en stoffen die niet voldoen aan de eisen bij of krachtens het Bbk voor niet vormgegeven bouwstoffen (pagina 4, derde en vierde alinea, van de brief 2 dec 2025). Met *generieke* wordt ook bedoeld dat geen onderscheid wordt gemaakt in naar de aard en de kwaliteit van het materiaal en de specifieke kenmerken van de toepassingslocatie (laatste alinea brief 13 maart 2026).

Verder volgt uit de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet (Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 34 986, nr. 3, p. 159-160) dat als een hogere regeling een gedraging vanwege een bepaald oogmerk reguleert, het niet is toegestaan om diezelfde gedraging met hetzelfde oogmerk in een lagere regeling te reguleren, tenzij die hogere regeling niet uitputtend is bedoeld. Daarom is volgens de memorie in de AMvB's bij de Ov aangegeven of de daarin opgenomen regels uitputtend zijn bedoeld. Duidelijk is dat het Bal niet uitputtend is bedoeld. Dat volgt reeds uit art. 2.12 Bal.

Bij het stellen van maatwerkregels gelden dus de volgende voorwaarden:

- (a.) de oogmerken moeten in acht genomen worden,
- (b.) er is sprake dient te zijn van een wettelijke regeling niet uitputtend is,
- (c.) er moet rekening worden gehouden met het CMP, en
- (d.) een beperking (vergunningplicht) mag niet dermate *generiek* van aard zijn dat daarmee wordt gehandeld in strijd met de systematiek van de wet (anders gezegd: het lokale bestuur mag niet op de stoel van de wetgever gaan zitten).

De brief (2 dec 2025) is onduidelijk over om welke van deze voorwaarde(n) voor het opstellen van maatwerkregels het gaat.

Het CMP is de aanleiding voor de brief. De rol van het CMP bij de maatwerkregels wordt tot uitdrukking gebracht in alinea 3 van pagina 4, waar wordt gesteld dat sprake is van afwijken van het CMP als een *generieke* vergunningplicht wordt gesteld voor bouwstoffen die voldoen aan de waarden voor niet vormgegeven bouwstoffen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022.

Met het CMP moet rekening worden gehouden bij het opstellen van maatwerkregels (c.). Rekening houden met impliceert dat afwijken, mits gemotiveerd, is toegestaan (volgens het CMP moet afwijken worden doorgegeven aan het ministerie, maar dat is wat anders). Dat afwijken van het CMP is toegestaan staat overigens ook met zoveel woorden in de brief. Dit kan dus niet de onderbouwing zijn van de volgende zin uit de brief: "*Bij lokale regelgeving (omgevingsplannen) met beperkingen aan het gebruik van secundaire bouwstoffen nemen bevoegde gezagen daarom geen generieke beperking op (...).*" [markering vetmaken toegevoegd].

'Daarom' uit de hierboven aangehaalde passage verwijst naar gestelde in de alinea's 1 en 2 van pagina 4 van de brief. Alinea 1 gaat over de systematiek van de wet (d.). Alinea 2 gaat daarnaast over de oogmerken (a.). Het loopt dus door elkaar. In feite wordt gesteld dat het lokale bevoegd gezag op basis van de oogmerken niet tot de conclusie had kunnen komen dat een generieke beperking nodig was, omdat die beoordeling valt onder de bevoegdheid van de wetgever.

Met betrekking tot 'de oogmerken' (die in acht genomen moeten worden) geldt dat het bevoegd gezag een ruime maar niet onbegrensde beoordelingsruimte heeft bij het maken van maatwerkregels. Een conclusie over of de onderbouwing die in de plannen is opgenomen voldoende is, wordt in dit memo niet gegeven. Enige kritische noten zijn er wel te maken. Bijvoorbeeld over de wijze waarop (de onderbouwing van) het Verbod toepassen van de bouwstoffen immobilisaten, AVI-bodemassen en staalslakken (art. 1.10) zich verhoudt tot (de onderbouwing van) de Aanwijzing vergunningplichtige gevallen AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie en metaalslakken (Art. 11.21). En bijvoorbeeld dat in het Verbod toepassen van de bouwstoffen immobilisaten, AVI-bodemassen en staalslakken (art. 1.10) wordt gesproken over een verbod van de 'activiteit bedoeld in artikel 4.1257' Bal, terwijl in hoofdstuk 4 Bal geen activiteiten zijn benoemd, maar regels die gelden voor het uitvoeren van de in hoofdstuk 3 aangewezen activiteiten.

Met betrekking tot 'de systematiek van de wet' wordt opgemerkt dat het in algemene zin inderdaad zo werkt dat hieruit een beperking van de bevoegdheden van lagere overheden om aanvullende dan wel afwijkende regelingen te treffen kan voortvloeien. Over hoe dit zit met de Omgevingswet is ons nog geen jurisprudentie bekend. Uit de toelichtingen bij de Ow en het Bal komt naar voren dat de wetgever heeft beoogd om een ruime bevoegdheid over te laten aan de lokale overheden om maatwerkregels te stellen. Die bevoegdheid is echter niet onbegrensd. Het uitgangspunt uit de brief (2 dec 2025) dat de bevoegdheid is begrensd door de mate waarin de wetgever (in dit geval via het CMP en het Bbk) zelf regels heeft gesteld is correct. Dit wil echter niet zeggen dat daarmee vaststaat dat, omdat het CMP, het Bbk en de Rbk 2022 drempels hanteren waaronder bepaalde regels niet gelden, lokale overheden die drempels moeten overnemen bij het stellen van maatwerkregels. Dat in de motivering van de maatwerkregels rekening moet worden gehouden met de drempels ligt daarentegen voor de hand. Als de drempels niet worden toegepast dan is een motivering daarvoor nodig. De toelichting bij de maatwerkregels is summier over dit punt. Afgeleid kan worden dat het uitgaan van de drempels vanuit het belang van de bescherming van het milieu³ als onvoldoende waarborg wordt beschouwd.

³ Deze inmiddels verouderde term is gebruikt. Er is echter geen relevant verschil met de belangen genoemd in art. 2.2 Bal.

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk

IENW/BSK-2026/46925

Bijlage(n)

1

Datum 13 maart 2026
Betreft Decentrale bevoegdheden staalslak

Geachte voorzitter,

Eind december is het Circulair Materialenplan (CMP) in werking getreden en is er door het ministerie van IenW een brief gestuurd aan bevoegde gezagen en de Omgevingsdiensten. Deze brief had als doel om decentrale overheden te informeren over de inwerkingtreding van het CMP. Naar aanleiding van deze brief is het beeld ontstaan dat vanuit het Rijk beperkingen worden opgelegd aan decentrale overheden om zelfstandig lokale maatregelen te treffen voor het toepassen van secundaire bouwstoffen, in het bijzonder met betrekking tot staalslak.

Ik hecht er aan om, mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei, dit recht te zetten. Afgelopen maandag heb ik dit ook met de VNG besproken. Als het gaat om milieu en gezondheid dan moeten we als bestuurders snel duidelijkheid schetsen. We zitten op één lijn en de VNG zal dit ook uitdragen naar haar leden.

Het CMP doet op geen enkele wijze afbreuk aan de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bevoegd gezag. De bevoegdheid om op lokaal niveau aanvullende maatregelen te treffen is verankerd in de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het CMP roept enkel op om per bouwstof en per toepassingslocatie een afweging te maken en geen generieke lokale beperkingen in te stellen voor het toepassen van secundaire bouwstoffen die voldoen aan de kwaliteitseisen van de wetgeving. Het staat bevoegde gezagen vrij om lokaal beleid vast te stellen op basis van locatiespecifieke kenmerken ter bescherming van mens en milieu.

Los van het CMP geldt specifiek voor staalslak een tijdelijk landelijk verbod dan wel vergunningplicht voor nieuwe toepassingen van staalslak vanwege mogelijke milieu- en gezondheidsrisico's.¹ Dit verbod en de vergunningplicht gelden vooralsnog tot en met 22 juli 2026, met een mogelijke verlenging tot en met 22 januari 2027. Met deze tijdelijke regeling worden decentrale overheden al ontlast en is het op dit moment niet meer nodig om voor een nieuwe toepassing van staalslak die onder het verbod of vergunningplicht valt maatwerkregels of -voorschriften in te stellen. De periode van het tijdelijk verbod en de

¹ Staatscourant, 2025, 25176

vergunningplicht geeft de gelegenheid om passende maatregelen te treffen, om daarmee meer grip te krijgen op het toepassen van staalslak en de handhaving daarvan. De tijdelijke regeling is een van de acht acties die in gang zijn gezet. Deze zijn in een brief van 18 december jl. met de Kamer gedeeld.² Om decentrale overheden duidelijkheid te bieden over de periode na de tijdelijke regeling ligt er momenteel een aantal scenario's op tafel waarover op korte termijn een besluit wordt genomen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk

IENW/BSK-2026/46925

De afgelopen decennia is staalslak veelvuldig toegepast. Ook voor het omgaan met dergelijke bestaande toepassingen ligt de bevoegdheid bij lokale bestuurders. Om decentrale overheden hierbij te ondersteunen is de Taskforce Bestaande Toepassingen Staalslak opgericht met vertegenwoordiging van de verschillende overheden. Deze taskforce heeft als opdracht om tot een gezamenlijke aanpak te komen voor de omgang met bestaande toepassingen van staalslak. Ook zet de taskforce zich in om relevante kennis over deze toepassingen en eventuele risico's beschikbaar te stellen aan burgers en bedrijven. In de week van 16 maart zal de eerste bijeenkomst van de taskforce plaatsvinden.

Samenvattend roept het CMP op om geen generieke beperkingen voor het toepassen van secundaire bouwstoffen in te voeren, maar altijd te kijken naar de aard en de kwaliteit van het materiaal en de specifieke kenmerken van de toepassingslocatie. Het CMP treedt op geen enkele manier in de bevoegdheden van het lokaal gezag. Een gemeente kan dus altijd besluiten om maatwerkregels of -voorschriften te stellen voor het toepassen van secundaire bouwstoffen. Met betrekking tot staalslak geldt, los van het CMP, al een tijdelijk landelijk verbod en vergunningplicht ten aanzien van het toepassen hiervan en is het vooralsnog minder relevant voor decentrale overheden om hier aanvullende maatregelen voor te treffen.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Annet Bertram

² Kamerstukken 30 015, nr. 140

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

de colleges van GS van alle provincies
de colleges van B&W van alle gemeenten
de directeuren van alle omgevingsdiensten

**DG Milieu en
Internationaal**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

secretariaatcmp@rws.nl

Onze referentie

IENW/BSK-2025/285630

Datum 2 december 2025
Betreft Vaststelling Circulair Materialenplan

Geacht college / geachte directeur,

Met deze brief wil ik u informeren over het Circulair Materialenplan (CMP).

Als eerste (deel A) ga ik in het algemeen in op wat het CMP is en waarom het voor uw provincie/gemeente/omgevingsdienst van belang is.

In deel B vraag ik uw aandacht voor enkele specifieke zaken die samenhangen met de inwerkingtreding van het CMP. Deze zaken zijn direct van belang bij het verlenen van vergunningen of ontheffingen of het nemen van andere besluiten die te maken hebben met afvalstoffen of met het onderscheid tussen afvalstoffen en niet-afvalstoffen.

A) Wat is het CMP en waarom is het CMP voor u belangrijk?

Wat is het CMP?

Op 30 december 2025 treedt het CMP in werking. Het CMP vervangt het derde Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3). Het CMP bevat informatie over stappen in de keten die van belang zijn om als Nederland de omslag naar een circulaire economie te maken. Denk aan onderwerpen als preventie, ontwerp, reparatie en circulair materiaalgebruik. Het CMP blijft daarnaast – net als het LAP3 – het kader voor besluiten en decentrale regels over afvalstoffen. Meer informatie vindt u in [Wat is het CMP?](#).

Waarom is het CMP voor u belangrijk?

Ieder bestuursorgaan moet rekening houden met het CMP bij het uitoefenen van een taak of bevoegdheid krachtens de Wet milieubeheer of de Omgevingswet met betrekking tot afvalstoffen (artikel 10.14 Wm en artikel 8.9 lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving). Het CMP is daarmee, net als het LAP, toetsingskader voor omgevingsvergunningen voor afvalbeheerbedrijven en voor alle bedrijven waar afvalstoffen vrijkomen of waar handelingen met afvalstoffen plaatsvinden. Het is daarnaast ook toetsingskader voor ontheffingen voor het verbranden en storten van afvalstoffen buiten inrichtingen en maatwerkvoorschriften op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving voor zover hierbij afvalaspecten aan de orde zijn. Meer informatie vindt u in [over de toetsingskaders](#).

In deel B van deze brief ga ik in op situaties waarin een bestuursorgaan toch wil afwijken van het CMP. Ook ga ik daar apart in op de wettelijke plicht om reeds verleende vergunningen te actualiseren en in lijn te brengen met het CMP.

Waar vindt u het CMP?

Het CMP is niet beschikbaar als gedrukt document maar is te vinden op www.circulairmaterialenplan.nl. Hier vindt u alle onderwerpen en toetsingskaders die van belang zijn voor uw taken, zoals het verlenen van vergunningen of het opstellen van decentrale regels.

Wat is het verschil tussen LAP3 en CMP?

Het CMP bevat nieuwe onderdelen ten opzichte van LAP3, zoals over grondstoffengebruik en afvalpreventie. Daarnaast zijn er ook wijzigingen in bestaande onderwerpen, bijvoorbeeld voor het mengen van afvalstoffen en de inzet van AVI-bodemassas. Op de website leest u wat dit voor uw organisatie betekent op [Wat verandert er met het CMP?](#) en via de pagina's voor de diverse [Doelgroepen](#). Ook vindt u daar een [Was-woord overzicht LAP3 naar CMP](#).

B) Enkele specifieke onderwerpen nader belicht

In dit deel van deze brief wil ik een aantal aspecten van het CMP specifiek onder uw aandacht brengen. Dit zijn achtereenvolgens:

- B1. Actualiseren van vergunningen
- B2. Afwijken van het CMP
- B3. Gebruik AVI-bodemassas
- B4. Lokale of regionale inzet van secundaire bouwstoffen
- B5. Ontheffingen stortverbod
- B6. Mengen van gevaarlijke afvalstoffen

B1. Actualiseren van vergunningen

Het actueel houden van vergunningen is belangrijk. Als vergunningen niet binnen een bepaalde periode na wijziging van het CMP worden aangepast, leidt dit tot een ongelijk speelveld. Daarnaast leidt het niet (of niet tijdig) aanpassen van vergunningen in veel gevallen tot een (tijdelijk) laagwaardiger verwerking van afvalstoffen dan wenselijk is. Ook kunnen milieueisen zijn aangescherpt en de vergunningvoorschriften daardoor niet meer actueel zijn. Vanuit het oogpunt van milieubescherming is dit onwenselijk.

Bevoegde gezagen moeten daarom met regelmaat afgegeven vergunningen op actualiteit toetsen aan het CMP. Dit is een wettelijke verplichting (artikel 8.98 lid 2 Bkl en artikel 8.99 lid 2 Bkl). Dit houdt in dat het bevoegd gezag bij de inwerkingtreding van een nieuw of gewijzigd CMP moet controleren of de omgevingsvergunning of de hieraan verbonden voorschriften nog voldoen aan de vereisten van het CMP. Als dat niet zo is, moet het bevoegd gezag de voorschriften wijzigen of de omgevingsvergunning in het uiterste geval intrekken (artikel 8.102 lid 1 onder a en lid 3 Bkl). Bevoegde gezagen moeten binnen een jaar nadat het (gewijzigde) CMP in werking is getreden bezien of de omgevingsvergunning nog voldoet en deze, zo nodig, wijzigen of intrekken. Zie voor meer informatie [Over de toetsingskaders](#).

B2. Afwijken van het CMP

Door de verplichting om rekening te houden met het CMP (zie deel A van deze brief) worden taken en bevoegdheden over afvalstoffen in Nederland op een

uniforme manier uitgevoerd. Hierdoor weten bedrijven waar ze aan toe zijn en worden initiatieven in de verschillende delen van ons land gelijk beoordeeld. Daarnaast zorgt het CMP ervoor dat hoogwaardige verwerking van afvalstoffen wordt geborgd en er optimaal wordt bijgedragen aan de transitie naar een circulaire economie.

Bestuursorganen mogen niet afwijken van de toetsingskaders van het CMP, tenzij ze daarvoor gerechtvaardigde redenen hebben. In wetgeving ligt vast dat bestuursorganen de minister van Infrastructuur en Waterstaat moeten informeren als ze van de bepalingen die in het CMP staan af willen wijken (artikel 10.14, lid 4 Wm). Deze wettelijke informatieverplichting – ook wel verstrekingsverplichting genoemd – is nieuw ten opzichte van de procedure die moest worden gevolgd om af te wijken van het LAP.

Zie onderdeel [Afwijken](#) van het CMP voor de procedure die een bevoegd gezag moet volgen als het van plan is om af te wijken van het CMP. Als afgeweken moet worden door een calamiteit, volgt bevoegd gezag de procedure uit onderdeel [Calamiteiten](#).

B3. Gebruik AVI-bodemas

Met de komst van het CMP is de inzet voor AVI-bodemas om deze zodanig te reinigen dat zij zonder voorzieningen verantwoord kan worden toegepast. De reiniging moet leiden tot materiaal dat voldoet aan eisen die gelden voor niet-vormgegeven bouwstoffen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk). Hierdoor mogen vergunningen voor bepaalde activiteiten niet meer worden verleend.

Het mengen van AVI-bodemas met niet-afvalstoffen is vergunningplichtig. Dit betekent dat producenten van beton een vergunning moeten hebben om in beton AVI-bodemas toe te passen. Vanaf 30 december 2025 worden dergelijke vergunningen alleen nog verleend wanneer de bodemas voldoet aan genoemde eisen van het Rbk. Inzet in beton van AVI-bodemas die niet voldoet aan deze eisen wordt daarmee niet meer toegestaan. Reeds verleende vergunningen die dit nog wel mogelijk maken moeten binnen een jaar worden aangepast (zie onder 'B1. Actualiseren van vergunningen').

AVI-bodemas die niet voldoet aan de kwaliteit van niet-vormgegeven bouwstoffen uit de Rbk mag tot uiterlijk 29 december 2027 nog wel worden toegepast in immobilisaten. Na die overgangstermijn van 2 jaar worden vergunningen om dit mogelijk te maken ook niet meer verleend.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in onderdeel [Immobilisaat, vulstof en toeslagmateriaal](#) en afvalplan [Assen van AVI's](#).

B4. Lokale of regionale inzet van secundaire bouwstoffen

De toepassing van secundaire materialen kan bijdragen aan de doelen van een circulaire economie. De randvoorwaarde daarbij is dat de toepassing op een voor mens en milieu verantwoorde wijze plaatsvindt.

Lokale effecten van het toepassen van secundaire bouwstoffen zijn ter beoordeling van de gemeente. Gemeenten kunnen binnen het stelsel van de Omgevingswet als maatwerk lokale regels stellen waarin zij beperkingen opleggen aan het gebruik van secundaire bouwstoffen. Zij moeten hierbij echter wel de kaders die worden gegeven door de nationale regelgeving in acht nemen. De kwaliteitseisen voor bouwstoffen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit 2022 zijn er voor de bescherming van het milieu. Ze bieden een voldoende generiek beschermingsniveau. Dit staat ook in de toelichting bij artikel 4.1264 van het Besluit activiteiten leefomgeving met de conclusie dat *'maatwerk alleen aan de orde zal zijn in specifieke situaties waar bijzondere bescherming nodig is'*.

Een generieke beperking voor gebruik van secundaire materialen, dat wil zeggen inclusief de secundaire materialen die voldoen aan de kwaliteitseisen voor niet-vormgegeven bouwstoffen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022 (bouwstoffen) of van een bij de toepassing passende kwaliteitsklasse (grond), past hier niet bij. Een dergelijke generieke beperking op lokaal niveau belemmert onnodig de afzet van secundair materiaal dat wel voldoet aan de van toepassing zijnde kwaliteitseisen en leidt bovendien tot een ongelijk speelveld binnen Nederland.

Bij lokale regelgeving (omgevingsplannen) met beperkingen aan het gebruik van secundaire bouwstoffen nemen bevoegde gezagen daarom geen generieke beperkingen op voor materiaal dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor niet-vormgegeven bouwstoffen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022. Wordt dit toch overwogen dan is sprake van afwijken van het CMP en dient de daarvoor geldende procedure te worden gevolgd. Omgevingsplannen waarin dit wel is gebeurd moet binnen een jaar na inwerkingtreding van het CMP worden aangepast. Zie onderstaand kader voor een toelichting.

In de loop van 2025 zijn diverse lokale regels verschenen met beperkingen voor het als bouwstof toepassen van staalslakken en AVI-bodemas en in een aantal gevallen ook voor thermisch gereinigde grond en/of immobilisaten. Tot op heden lijkt in al die gevallen geen rekening te worden gehouden met de kwaliteit van deze materialen en wordt een generiek verbod of een generieke vergunningplicht afgekondigd. Voor materiaal dat voldoet aan de kwaliteit van niet vormgegeven bouwstoffen volgens de Regeling bodemkwaliteit 2022 is dat echter niet de bedoeling. In toekomstige decentrale regelgeving dient hiermee rekening te worden gehouden en in reeds bestaande regelgeving dient deze nuancering alsnog te worden aangebracht.

B5. Ontheffingen stortverbod

In een circulaire economie wordt gestreefd naar een hoogwaardige verwerking van afvalstoffen. Het behoud van materialen door ze zo lang mogelijk en zo veel mogelijk in omloop te houden, is hierbij van groot belang. Daarom geldt voor een aantal afvalstoffen een wettelijk stortverbod. Er zijn echter situaties denkbaar waar storten van deze afvalstoffen toch noodzakelijk is, bijvoorbeeld vanwege risico's voor mens en milieu of omdat een specifieke partij toch niet anders verwerkt kan worden dan via storten. In dat geval is een ontheffing van het stortverbod de manier om op een gecontroleerde wijze en met afgesproken

omvang en tijdsduur, om te gaan met de betreffende afvalstof. Deze worden door/namens het provinciale bevoegd gezag verleend en zij moeten daarbij de toetsingskaders in het CMP gebruiken.

In het CMP is hiervoor nu een [Leidraad ontheffingen stortverbod](#) opgenomen. Deze leidraad is een instructie voor het bevoegd gezag voor het behandelen van verzoeken om ontheffing van het stortverbod. Hiermee wordt geborgd dat afvalstoffen alleen met ontheffing worden gestort als na gedegen onderzoek blijkt dat zij niet hoogwaardiger verwerkt kunnen worden en dat ze niet worden gestort in een grotere omvang dan noodzakelijk is. Zo draagt de leidraad bij aan het realiseren van een circulaire economie. Daarnaast draagt de leidraad bij aan een gelijke beoordeling van verzoeken om ontheffing van het stortverbod door de diverse bevoegde gezagen.

Leidraden van het CMP vallen onder de werking van art. 10.14 Wm. Dit betekent dat bevoegde gezagen met deze leidraad rekening moeten houden bij het beoordelen van een verzoek om een ontheffing van het stortverbod. Het verlenen van ontheffingen terwijl uit de systematiek van de leidraad volgt dat dit niet noodzakelijk is, is daarmee een afwijking van het CMP en vereist het volgen van de daarvoor geldende procedure (zie onderdeel B2 van deze brief).

B6. Mengen van gevaarlijke afvalstoffen

Omgaan met gevaarlijke afvalstoffen neemt in de afvalwetgeving een bijzondere plaats in. Mengen van gevaarlijk afval zonder vergunning is niet toegestaan. Daarom bevat het CMP in [Mengen van afvalstoffen](#) een toetsingskader om te beoordelen wanneer het mengen van gevaarlijke afvalstoffen verantwoord is en vergund kan worden. Dit toetsingskader is nieuw in het CMP en moet het wegmengen van gevaarlijk afval voorkomen. Het is belangrijk dat alle bevoegde gezagen met deze toetsingskaders gaan werken en daarom breng ik dit ook dit onderwerp graag onder uw aandacht.

C) Tot slot

Het CMP biedt handvatten voor de transitie naar een circulaire economie, geeft uitleg over de verschillende soorten wetgeving en bevat bindende toetsingskaders voor afvalstoffen voor bestuursorganen. In deze brief heb ik enkele belangrijke onderwerpen voor u uitgelicht. Mocht u nadere vragen hebben over deze brief, over het CMP of over ander gerelateerd beleid of wet- en regelgeving dan verwijs ik u graag naar de [Helpdesk bij Rijkswaterstaat](#).

Hoogachtend,

dr. ir. A.M.C. van Rijn
Directeur-generaal

cc. ILT, VNG, IPO, Omgevingsdienst NL

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 2 april 2026

Onderwerp:

Ontwikkelaanpak 2022 - 2025

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van het Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025

Toelichting:

De Ontwikkelaanpak stelt OZHZ in staat om in te spelen op verandering van wetgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften van opdrachtgevers. Met expertise, data en innovatieve technieken ontwikkelen wij onze werkwijzen stap voor stap.

2025 stond in het teken van doorontwikkeling én afronding van het huidige programma (2022-2025). In juli 2025 informeerden wij u reeds over de belangrijkste resultaten en leerervaringen (evaluatie Ontwikkelaanpak 2022-2025). Onderstaand de hoofdlijn van het jaarverslag 2025.

Hoofdlijnen van het jaarverslag OA 2025

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet realiseerden we verdere stabiliteit in de uitvoering. Met gemeenten, provincie en ketenpartners deelden we ervaringen, scherpten we werkafspraken aan en zetten we met succes stappen richting regionale harmonisatie van milieuthema's in het omgevingsplan. De financiële realisatie bedraagt € 355.000 (100% van het budget).

Binnen het programma Samen meer Grip op Milieuschade versterkten we ook dit jaar onze VTH-aanpak. We implementeerden de Nota VTH 2025–2028, schreven locatieplannen en bouwden aan een sterkere informatiepositie. Daarnaast zetten we concreet in op ketenaanpak en bewustwording, onder andere rond ondermijning en het terugdringen van het gebruik van Zeer Zorgwekkende Stoffen. De financiële realisatie bedraagt € 319.000 (103% van het budget).

Met Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling werkten we samen met gemeenten aan duurzame, circulaire en toekomstbestendige keuzes in de fysieke leefomgeving. We verstevigden onze advisering, ontwikkelden hulpmiddelen voor integrale gebiedsontwikkeling en brachten regionaal thema's zoals bodem, water, klimaat en circulariteit nadrukkelijker bij elkaar. Zo ondersteunen we opdrachtgevers eerder én effectiever in de beleidscyclus. De financiële realisatie bedraagt € 331.000 (108% van het budget).

Tot slot bleef Beter benutten van data een drijvende kracht door de gehele Ontwikkelaanpak. We professionaliseerden de dataorganisatie verder, verbeterden de datakwaliteit en ontwikkelden nieuwe inzichten, dashboards en werkwijzen die de uitvoering versterken. De financiële realisatie bedraagt € 307.000 (90% van het budget). De onderbesteding is met name het gevolg van externe subsidies in het kader van de samenwerking omgevingsdiensten.

Het DB stelt u voor het Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025 vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding:

Op 12 februari 2026 is het Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025 in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) besproken. De AGO adviseert positief en merkt in hoofdzaak het volgende op:

- Gemist wordt hoe de resultaten van 2025 bijdragen aan de realisatie van de programmadoelen. OZHZ geeft aan dat dit wel uitgewerkt is in de evaluatie over de gehele programmaperiode 2022-2025. OZHZ heeft daarom een doorverwijzing in het jaarverslag gemaakt naar deze evaluatie.
- Hoe vertaalt OZHZ de leerpunten in acties? OZHZ geeft aan dat punten zoals borging en de mate van aansluiting bij de missie en visie van OZHZ terugkomen als verplichte onderdelen in de projectplannen voor de nieuwe Ontwikkelaanpak. Projectplannen gaan niet langs de AGO. De jaarschijf geeft voldoende richting aan de voorgenomen inhoud van de projecten.
- Goed dat harmonisatie van milieuregels in het omgevingsplan als project doorgaat. Hierbij is wel behoefte aan een planning van voorziene milieuthema's voor de komende periode. OZHZ geeft aan dat deze planning in de maak is.
- In hoeverre vindt data-uitwisseling met gemeenten plaats? Hoeksche Waard doet dit al met andere gemeenten om niet steeds het wiel zelf uit te vinden. Het zou mooi zijn als inzichtelijk is welke gemeenten welke data heeft. OZHZ werkt nu aan een datavisie, buiten de Ontwikkelaanpak om. Daarnaast is het datacomponent ook onderdeel van het format projectplan.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Voor het uitvoeren van de programma's was in 2025 een budget van € 1,32 miljoen beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij € 1,32 miljoen besteed (100%). De Ontwikkelaanpak is onderdeel van het jaarprogramma tussen opdrachtgevers en OZHZ.

Verdere procedure:

-

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2025

Jaarverslag *Ontwikkelaanpak* **2025**

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. De belangrijkste cijfers	4
3. Programma's	5
Werken met de Omgevingswet	5
Samen meer grip op milieuschade	6
Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling	7
Beter benutten van data	8

1. Voorwoord

Met plezier presenteer ik het jaarverslag 2025 van de Ontwikkelaanpak. De afgelopen vier jaar hebben we, samen met onze partners, hard gewerkt aan het vernieuwen en versterken van onze dienstverlening. Met expertise, data en innovatieve technieken hebben we onze werkwijzen stap voor stap verbeterd, zodat we blijven aansluiten op maatschappelijke ontwikkelingen, veranderende wetgeving en de behoeften van onze opdrachtgevers. Samen bouwen we aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland Zuid.

2025 stond in het teken van doorontwikkeling én afronding. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 hebben we dit jaar verdere stabiliteit aangebracht in de uitvoering. Met gemeenten, provincie en ketenpartners deelden we ervaringen, scherpten we werkafspraken aan en zetten we met succes stappen richting regionale harmonisatie van milieuthema's in het omgevingsplan. De samenwerking in de regio bleek opnieuw van grote waarde.

Binnen het programma Samen meer Grip op Milieuschade versterkten we ook dit jaar onze VTH-aanpak. We werkten aan de implementatie van de Nota VTH 2025–2028, schreven locatieplannen en bouwden aan een sterkere informatiepositie. Daarnaast hebben we concreet ingezet op ketenaanpak en bewustwording, onder andere rond ondermijning en het terugdringen van het gebruik van Zeer Zorgwekkende Stoffen.

Met Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling werkten we samen met gemeenten aan duurzame, circulaire en toekomstbestendige keuzes in de fysieke leefomgeving. We verstevigden onze advisering, ontwikkelden hulpmiddelen voor integrale gebiedsontwikkeling en brachten regionaal thema's zoals bodem, water, klimaat en circulariteit nadrukkelijker bij elkaar. Zo ondersteunen we opdrachtgevers eerder én effectiever in de beleidscyclus.

Tot slot bleef Beter benutten van Data een drijvende kracht door de gehele ontwikkelaanpak. We professionaliseerden de dataorganisatie verder, verbeterden de datakwaliteit en ontwikkelden nieuwe inzichten, dashboards en werkwijzen die de uitvoering versterken. Hiermee staat er een stevig datafundament voor de komende jaren.

Ik wens u veel leesplezier.

Ronald Visser
Directeur

Afsluiting Ontwikkelaanpak

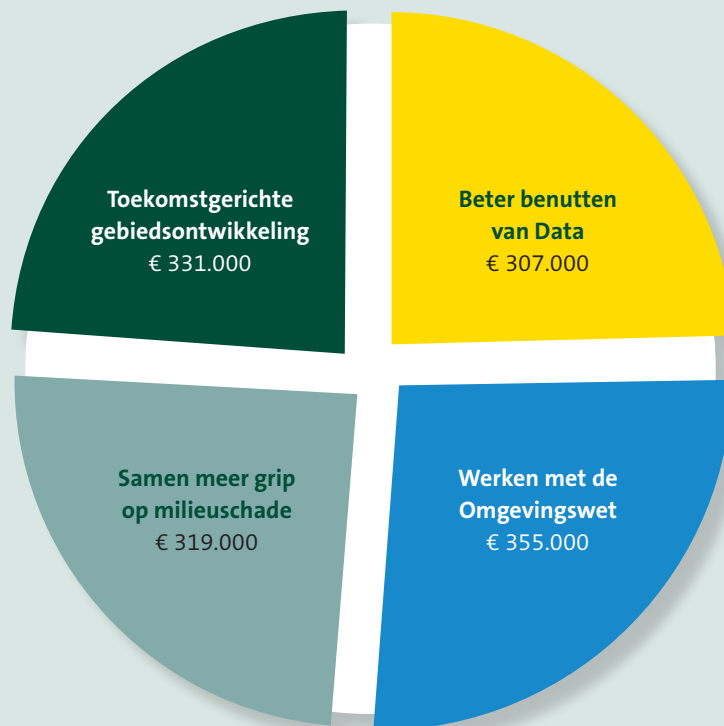
Met dit jaar sluiten we de Ontwikkelaanpak 2022–2025 af. Tegelijkertijd kijken we vooruit. De ervaringen en resultaten van deze periode vormen de basis voor de nieuwe [Ontwikkelaanpak 2026–2029](#), waarin we onze rol als brede expertisedienst verder versterken.

Ter voorbereiding op de nieuwe Ontwikkelaanpak 2026–2029 voerden we een [evaluatie uit op de Ontwikkelaanpak 2022–2025](#). In deze evaluatie leest u de algemene conclusie, een inhoudelijke terugblik hoe de projecten hebben bijgedragen aan het behalen van de programmadoelen van de afgelopen vier jaar en de belangrijkste ideeën voor de nieuwe planperiode.

2. De belangrijkste cijfers

Voor het uitvoeren van de programma's was in 2025 een budget van **€ 1,32 miljoen** beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij **€ 1,32 miljoen** besteed (100%). In onderstaand figuur leest u wat we per programma hebben gerealiseerd.

Ontwikkelaanpak 2025	Budget	Realisatie	Percentage
● Beter benutten van data	€ 340.000	€ 307.000	90%
● Werken met de Omgevingswet	€ 356.000	€ 355.000	100%
● Samen meer grip op milieuschade	€ 309.000	€ 319.000	103%
● Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling	€ 307.000	€ 331.000	108%
Totaal	€ 1.312.000	€ 1.312.000	100%

PROGRAMMA

Werken met de Omgevingswet

2025 was het tweede jaar waarin we werkten mét de Omgevingswet. Dat vroeg om samenwerking, duidelijkheid en bijsturen. Samen met gemeenten, provincie en ketenpartners hebben we gewerkt aan de Omgevingswet-thema's die nog volop in ontwikkeling zijn.

Wat hebben we bereikt?

In 2025 lag de focus op het versterken van de basis én op het doorontwikkelen van de uitvoering:

- Processen en systemen verder verbeterd op basis van signalen uit de praktijk. Dit vergroot de voorspelbaarheid en kwaliteit van onze uitvoering.
- Regionale afspraken aangescherpt en aangevuld, onder andere via regionale overlegstructuren, netwerkbijeenkomsten en gezamenlijke keuzes. Met deze afspraken werken gemeenten, provincie, OZHZ eenduidig. Met de regionale overlegstructuren en netwerken houden we ook het regionale (Omgevingswet) netwerk in stand.
- We werkten aan voorstellen voor geharmoniseerde regels voor milieuthema's in het omgevingsplan, op verzoek van de regio en in samenwerking met gemeenten.
- Kennisproducten verder ontwikkeld, zoals handreikingen en storymaps die collega's, adviseurs en gemeenten ondersteunen.
- Interne ondersteuning aangeboden via het 'Eerste Hulp bij Omgevingswet'-team.
- Regelmatig overleg gevoerd met opdrachtgevers over ervaringen en verbeterpunten, waardoor knelpunten snel konden worden opgepakt.

Wat hebben we geleerd?

Uit de evaluatie van de Ontwikkelaanpak 2022-2025 blijkt dat concrete en goed afgebakende doelen helpen om koers te houden binnen het programma. Daarnaast zien we dat werken met de Omgevingswet tijd vraagt: zowel intern als bij gemeenten moet de nieuwe werkwijze verder landen.

Ook is duidelijk geworden dat we stappen hebben gezet, maar dat structurele borging in de reguliere werkprocessen nodig is om deze resultaten duurzaam vast te houden. De evaluatie laat bovendien zien dat regionale afstemming goed werkt, maar voortdurende aandacht en actief onderhoud vraagt.

Vooruitblik

Het programma Omgevingswet stopt. Sommige projecten lopen door in het nieuwe programma "Versterken van de ruimtelijke gebiedsontwikkeling", zoals de harmonisatie van milieuthema's in het omgevingsplan.

Daarnaast blijven we in de regio samenwerken aan de Omgevingswet, onder andere via netwerkdagen. Zo blijven we monitoren hoe de wet in de praktijk werkt en waar bijsturing en verbetering nodig is.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2025? Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Omgevingswet 2025 - OZHZ](#).

PROGRAMMA

Samen meer grip op milieuschade

In 2025 hebben we opnieuw belangrijke stappen gezet om onze grip op milieuschade en milieucriminaliteit te versterken. De maatschappelijke aandacht voor dit thema groeit, en met het dit programma spelen we hier concreet op in. Dat deden we door samen te werken met ketenpartners, onze informatiepositie te verbeteren en onze werkwijze verder te professionaliseren.

Wat hebben we bereikt?

- De Nota VTH 2025–2028 biedt een stevige beleidsmatige basis voor een sterke VTH-taak, met een risicogerichte en data- en informatiegestuurde werkwijze. Zo zetten we vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering zo gericht mogelijk in voor de leefomgeving.
- Locatieplannen voor bedrijven zijn opgesteld voor diepgaand, locatiespecifiek toezicht en een start is gemaakt met de brancheaanpak voor een integrale toezichtaanpak, afgestemd op het type bedrijf in de branche.
- Ketentoezicht ingebed in de organisatie. We sluiten vanaf 2025 aan bij de regionale samenwerking op ketentoezicht van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Dit zorgt voor een sterke informatiepositie en snellere uitwisseling van signalen, zowel binnen OZHZ als met opdrachtgevers en ketenpartners.
- De samenwerking en signalering rond ondermijning is versterkt, met trainingen, gezamenlijke controles en een intern meldpunt voor signalen, dat nu volledig in gebruik is. Collega's kregen handvatten mee voor het signaleren van ondermijning zodat we hier zo effectief mogelijk tegen kunnen optreden. Ook hiermee zorgen we voor een sterkere informatiepositie en een snellere uitwisseling van signalen, zowel intern als extern.
- Handreiking 'Aanpak bodemverontreiniging door drugsafval' is opgeleverd, gericht op onze organisatie en die van onze opdrachtgevers. Het is een praktische stuk om risico's te herkennen en op basis van een vastgestelde werkwijze, effectiever op te treden bij bodemverontreiniging door drugsafval om de gevolgen hiervan zoveel mogelijk te beperken.

Vooruitblik

Vanuit het programma 'Versterken VTH-expertise voor de leefomgeving' onder de Ontwikkelaanpak 2026–2029, bouwen we verder aan een stevige VTH-aanpak. In samenwerking met andere omgevingsdiensten werken we verder aan de doorontwikkeling van ketentoezicht en versterken we de informatiepositie van onze regio. Daarnaast blijven we samenwerken met gemeenten, provincie en ketenpartners om de impact van milieuschade hoog op de agenda te zetten. Zo vergroten we onze impact én maken we de regio veiliger en duurzamer.

- We verkregen inzicht in bedrijven die Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) gebruiken en de risico's die dit met zich meebrengt. Het zorgde voor grotere bewustwording over de maatschappelijke urgentie van milieuschade door ZZS, zowel intern als bij opdrachtgevers en ondernemers. Terugdringen van het gebruik en emissies van ZZS, is nu een vast onderdeel van onze VTH-werkprocessen.

Wat hebben we geleerd?

Uit de evaluatie van de Ontwikkelaanpak 2022–2025 blijkt dat thema's zoals ondermijning, ZZS, ketentoezicht en risicogestuurd toezicht meer in samenhang moeten worden bekeken. Ook vraagt het werken volgens de gemeentelijke Nota VTH blijvende aandacht: het data- en informatiegestuurd werken kan nog verder worden verbeterd. Tot slot laat de Ontwikkelaanpak zien dat goede organisatiebrede afstemming essentieel is om onderwerpen integraal op te pakken, versnippering te voorkomen en onze capaciteit gericht in te zetten.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2025? Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Milieuschade 2025 - OZHZ](#).

PROGRAMMA

Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling

In 2025 werkten we samen met gemeenten en provincie aan een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving. Focus lag op de thema's circulariteit, biodiversiteit, afval en water en bodemsturend.

Wat hebben we bereikt?

- De uitrol van het Circulair Actieplan 2025 kreeg samen met gemeenten, provincie en partners verder vorm. OZHZ coördineerde de regionale circulaire samenwerking, werkte aan actielijnen zoals toekomstbestendig bouwen en verkende de mogelijkheden voor een regionale circulaire visie en vestigingslocaties voor circulaire bedrijven.
- Circulaire economie krijgt ook een vaste plek in vergunningen. Zo dragen we bij aan minder afval en slimmer gebruik van grondstoffen. De eerste vergunningen met circulaire voorschriften zijn inmiddels verleend. Samen met andere omgevingsdiensten bouwen we hierbij aan een kennis- en werklijn.
- OZHZ organiseerde – samen met diverse kennispartners – een succesvolle expertsessie over Water en Bodem Sturend, met deelnemers uit gemeenten, provincie, GGD, de veiligheidsregio en de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Thema's liepen uiteen van bodemdaling en nieuwbouw tot vitale bodem en AI-toepassingen zoals 4D-scans. De sessie bood waardevolle inspiratie voor de agenda van 2026.
- Een team van vergunningverleners, toezicht-houders en duurzaamheidsadviseurs werkt samen om afvalvraagstukken slim en snel op te lossen (Project Afvaltafel). In 2025 zorgden we voor een duidelijke werkwijze van het team inclusief procesafspraken en inzet op meer zichtbaarheid van het team binnen OZHZ.
- Samen met gemeenten onderzocht OZHZ de mogelijkheden van een klimaatadaptieve reken-tool. Deze tool helpt initiatiefnemers om bij een vergunningaanvraag direct te zien of hun plannen voldoen aan de regels voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Gemeenten zien de meerwaarde, maar eerst is uitwerking van beleidsregels voor klimaatadaptatie en biodiversiteit in het omgevingsplan nodig voordat aanschaf zinvol is. Op dit thema vindt nu al samenwerking tussen OZHZ en gemeenten plaats binnen het programma Omgevingswet.

Vooruitblik

Circulariteit en water en bodemsturend komen als thema's terug in de nieuwe Ontwikkelaanpak.

- OZHZ organiseerde als aanjager in juli en november een biodiversiteitstafel. Aan tafel zaten stadsecologen, groenbeheerders en andere experts. Hoe zorgen we samen voor meer natuur in onze regio? Wat zijn dilemma's en kansen?

Wat hebben we geleerd?

De evaluatie van de Ontwikkelaanpak 2022–2025 laat zien dat circulariteit breder gepositioneerd moet worden dan alleen binnen gebiedsontwikkeling. Ook vragen tools en kaarten om actieve kennisdeling en ondersteuning om hun impact te vergroten. Tot slot vraagt de ongelijk verdeelde financiering om een slimme inzet van middelen en betere verankering in het omgevingsplan en de VTH-keten.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2025? Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Gebiedsontwikkeling 2025 - OZHZ](#).

PROGRAMMA

Beter benutten van Data

In 2025 hebben we belangrijke stappen gezet richting een organisatie die structureel datagedreven werkt. Door de verbetering van datakwaliteit, nieuwe informatieproducten en de oprichting van de unit Data en ICT (DIT) is een stevig fundament gelegd voor verdere professionalisering.

Wat hebben we bereikt?

In 2025 is een stevig fundament gelegd voor structureel datagedreven werken.

- Een centrale unit Data & ICT (DIT) is ingericht, met duidelijke verantwoordelijkheid voor datakwaliteit, ontwikkeling en beheer. Dit zorgt voor helder eigenaarschap en een stabielere infrastructuur voor datagedreven werken.
- Datakwaliteit is structureel verbeterd via DQ-scans, een datacatalogus en een centraal dashboard. Hierdoor is de betrouwbaarheid van data toegenomen en kunnen adviezen, toezicht en beleidskeuzes beter worden onderbouwd.
- Datamodellen, datastromen en het datawarehouse aangepast, waardoor informatieproducten consistent en efficiënter ontwikkeld kunnen worden.
- Nieuwe informatieproducten ontwikkeld, zoals kaartlagen, het Data Portaal en dashboards voor energie, verhanding, de 3-30-300 regel en omgevingscans. Deze producten ondersteunen gemeenten, opdrachtgevers en collega's bij concrete vraagstukken.
- De Kaartviewer is verder uitgebreid als centrale plek voor integrale kaarten, wat het werken met ruimtelijke informatie overzichtelijker en toegankelijker maakt.
- De datavaardigheid van collega's versterkt via samenwerking met key users en ondersteuning vanuit de DIT-unit. Dit draagt bij aan een hogere datavolwassenheid binnen de organisatie.
- Data ingezet binnen alle andere programma's, waardoor samenhang is vergroot en data steeds vaker fungeert als verbindend element tussen opgaven.

Vooruitblik

In 2026 bouwen we verder aan een volwassen data-organisatie. We verbeteren de datavisie, investeren in koppelingen tussen systemen en richten ons op gebruiksvriendelijke informatieproducten. Ook versterken we de samenwerking met gemeenten en interne teams, zodat data beter wordt gebruikt in de praktijk. Daarmee groeien we verder naar een organisatie waarin data structureel bijdraagt aan betere keuzes voor een veilige en duurzame leefomgeving.

Wat hebben we geleerd?

De evaluatie van de Ontwikkelaanpak 2022–2025 laat zien dat veel producten zijn ontwikkeld, maar dat de bekendheid en het gebruik ervan – met name bij externe partijen – nog achterblijven. Actieve communicatie, het inzetten van ambassadeurs en betere toelichting op de producten zijn nodig om de impact te vergroten.

Daarnaast is er behoefte aan een duidelijke datavisie, zodat informatieproducten beter aansluiten op strategische doelen. Ook vraagt het verder koppelen van databronnen en systemen om heldere technische en organisatorische afspraken.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2025? Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Data 2025 - OZHZ](#).

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 2 april 2026

Onderwerp:

Jaarverslag Toezicht Midden 2025

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van het Jaarverslag Toezicht Midden 2025

Toelichting:

Toezicht Midden

2025 is het eerste jaar van toepassing van de gemeentelijke Nota VTH 2025-2028. De indeling van bedrijven en instellingen in risicoklassen hoog, midden en laag blijft bestaan. Sinds 2025 is het risicomodel aangepast: meer branches die we voorheen periodiek controleerden vallen nu in risicoklasse midden. Deze bedrijven en instellingen worden **risicogestuurd** gecontroleerd. Vanaf 2025 heet dit Toezicht Midden (voorheen: Generiek Toezicht).

Het DB stelt u voor het Jaarverslag Toezicht Midden 2025 vast te stellen.

Uitvoering 2025

Toezicht Midden is ingericht met thematische projecten. In 2025 controleerden we branches, activiteiten en ontwikkelingen. We voerden toezicht uit op basis van data en informatie. Uitgevoerde controles verrijkten ook onze data- en informatiepositie en houden ons bedrijvenbestand actueel. We werkten samen met de waterschappen, veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, Omgevingsdienst NL en de Vereniging Nederlandse Gemeenten. We hadden veel contact met ondernemers, soms informatief en ondersteunend, waar nodig met een waarschuwend of handhavend insteek:

- Regio breed controleerden onze inspecteurs bedrijven en instellingen uit verschillende branches. We controleerden op de taakvelden milieu (alle gemeenten), brandveilig gebruik en bestaande bouw (Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden) en energie (alle gemeenten).
- Voor milieu voerden we dertien projecten uit, bij branches van tankstations tot veehouderijen, en van ZZS-controles tot ketentoezicht.
- Voor brandveilig gebruik voerden we zes projecten uit, van controles bij kinderopvang tot industriële bedrijven en de voorbereiding op een nieuw administratief controleproject in 2026.
- Voor energie voerden we drie projecten uit: op de informatieplicht energiebesparing en terugdringen energieverbruik, de energielabelverplichting voor kantoren en de rapportageplicht personenmobiliteit.

Met dit jaarverslag geven we inzicht in onze resultaten. We laten zien welke projecten zijn uitgevoerd en welke effecten dit heeft gehad. Van het verbeteren van naleving van milieuregels en het vergroten van brandveiligheid in onze regio tot het stimuleren van energiebesparing. Met ons toezicht zorgen we dat bedrijven en instellingen veilig en verantwoord kunnen werken, terwijl we risico's voor mens en milieu beperken. Zo dragen we bij aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Controles en naleving

We voerden 1.384 initiële controles uit en constateerden daarbij een naleving van 72%. Dat betekent dat een groot deel van de bedrijven en instellingen de regels naleeft op gebied van milieu, brandveilig gebruik en energie, maar ook een deel nog niet. Het laat zien waar het goed gaat en waar de risico's zitten. Deze inzichten gebruiken we om ons toezicht verder te verfijnen, door controles of het informeren van ondernemers. Daar bouwen we in 2026 en komende jaren op voort met gerichte controles en data- en informatie gestuurd toezicht. Zo maken we door middel van risico gestuurd toezicht (in brede zin) zoveel mogelijk positieve impact op gebied van milieu, brandveilig gebruik en energiegebruik.

Ambtelijke voorbereiding:

Het Jaarverslag Toezicht Midden 2025 is besproken in de Adviesgroep Opdrachtgevers op 12 februari 2026. De AGO adviseerde positief. Naar aanleiding van het jaarverslag merkt de AGO in hoofdzaak het volgende op:

- Gezien de naleving binnen glastuinbouw, lijkt het zinvol om de huidige controlefrequentie tegen het licht te houden. OZHZ beaamt dit en zal in 2026 o.a. met communicatie bekijken hoe de gewenste naleving het beste bereikt kan worden .
- Afstemming met bedrijfscontactfunctionarissen blijft in algemene zin belangrijk. Ter illustratie: hoe bereik je (nieuwe) horecaondernemers over de vereiste vetafscheiders? De ervaring van KvK en OZHZ is dat (nieuwe) ondernemers vaak verzanden vaak in de veelheid van informatie. Hoe kan de gemeente/ bedrijfscontactfunctionaris daar een rol in spelen?
- Het bereiken van ondernemers blijft een algemeen aandachtspunt. In 2026 start OZHZ een communicatieproject, waarin scherp moet worden waar en in welke vorm informatieverstrekking vanuit gemeenten en OZHZ richting ondernemers en inwoners effectief is. Hierbij is hulp van gemeenten en contact met andere omgevingsdiensten relevant.
- ZZS werd eerder vanuit verschillende niveaus aangevlogen. Kadert de informatie die hieruit voortvloeit nu concreet in? Ja, dat is het geval. Mede door samenwerking met andere diensten is aanwezigheid van ZZS op brancheniveau beter in beeld. OZHZ is nu bezig op locatieniveau.
- De nieuwe wetgeving over lithium-ion batterijen is nog geen feit. Hoe gaat OZHZ in de vergunningverlening in de tussenliggende periode hiermee om? Toetst OZHZ nu al strakker? Of vindt regulering vooral via het bestemmingsplan nu plaats? OZHZ neemt dit intern op.
- Voor Hardinxveld-Giessendam is onduidelijk wat de vervolgacties zijn voor de kantoren in hun gemeente op gebied van het verplichte energielabel C. OZHZ komt hierop terug.
- Kan OZHZ de overtredingen voor brandveiligheid duiden over de branches? OZHZ ziet overtredingen op het gebied van bouwkundigheid, installatietechnisch of organisatorisch. Er is geen rode lijn tussen branches. Onwetendheid speelt vaak een rol.

Communicatie:

Communicatie over Toezicht Midden gebeurt door het jaar heen via de Online Jaarverslagomgeving van Toezicht Midden. U vindt berichten van deze pagina in het jaarverslag en op [Toezicht Midden 2025 – OZHZ](#).

Financiële consequenties:

- Taakveld milieu: de inzet vanuit het taakveld milieu bedroeg in 2025 17.610 uur en is evenredig ingezet in alle gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid.
- Taakveld brandveilig gebruik en bestaande bouw: de inzet vanuit dit taakveld bedroeg in

2025 9.886 uur en is evenredig ingezet in de gemeenten waar we dit taakveld uitvoeren: gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Hardinxveld-Giessendam.

- Taakveld energie: de inzet vanuit het taakveld energie bedroeg in 2025 5.547 uur en is evenredig ingezet in alle gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid.
- Toezicht Midden is onderdeel van de individuele jaarprogramma's van de gemeenten. De uitvoering van Toezicht Midden 2025 is binnen de bandbreedte gebleven.

Verdere procedure:

-

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Jaarverslag Toezicht Midden 2025

Jaarverslag *Toezicht Midden* **2025**

Thematische toezichtsprojecten in
de regio Zuid-Holland Zuid

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Toezicht Midden 2025. In dit verslag laten we zien hoe wij ons toezicht inzetten voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland Zuid. Een leefomgeving waarin inwoners prettig kunnen wonen, werken en recreëren, en waarin ondernemers en instellingen weten waar zij aan toe zijn en duurzaam kunnen ondernemen.

2025 markeert een belangrijk jaar. Het is het eerste uitvoeringsjaar van de gemeentelijke Nota VTH 2025–2028 – met een datagedreven uitvoering van de VTH-taak als stip op de horizon - én het jaar waarin het vernieuwde risicomodel volledig van kracht is. Met Toezicht Midden werken we regiobreed en risicogericht: we richten ons op die activiteiten en branches waar de risico's voor de fysieke leefomgeving het grootst zijn. Zo benutten we onze capaciteit doelgericht en daar waar het effect het grootst is.

Onze aanpak combineert toezicht, handhaving en advisering. Door risico's tijdig te signaleren, bedrijven en instellingen duidelijkheid te bieden over hun verantwoordelijkheden en waar nodig handhavend op te treden, dragen wij bij aan naleving en het voorkomen van milieuschade. Samenwerking met gemeenten, provincie en ketenpartners is daarbij essentieel, net als het steeds beter benutten van data en informatie.

In 2024 is de E-agenda afgerond en is het energietoezicht daarmee in 2025 opnieuw ondergebracht binnen Toezicht Midden. Daarmee is energie integraal onderdeel van onze reguliere toezichtpraktijk geworden en versterken we de samenhang tussen duurzaamheid en toezicht en sluiten we aan bij de ambities van onze opdrachtgevers.

De resultaten van 2025 laten zien dat deze aanpak werkt. Tegelijkertijd blijven we vooruitkijken. In 2026 zetten we verdere stappen in data- en informatiegestuurd toezicht, zodat we nog scherper kunnen prioriteren en nog effectiever kunnen bijdragen aan het voorkomen van schade aan milieu en leefomgeving. Zo blijven wij een logische en vertrouwde partner voor onze opdrachtgevers bij het realiseren van hun ambities voor de fysieke leefomgeving.

Ik wens u veel leesplezier.

Ronald Visser
Directeur

Leeswijzer

- In hoofdstuk 1 leest u wat we in 2025 deden binnen Toezicht Midden.
- Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de belangrijkste cijfers.
- In hoofdstuk 3 (milieu), 4 (brandveilig gebruik) en 5 (energie) lichten we onze projecten en resultaten toe.
- Hoofdstuk 6 biedt een doorkijk naar 2026.

Online jaarverslagomgeving

In de Online Jaarverslagomgeving van het Jaarprogramma Toezicht Midden leest u het hele jaar door over onze toezichtprojecten en uitgevoerde controles. Inspecteurs geven een inkijkje in hun werk en vertellen hoe controles verlopen en welke overtredingen zij aantreffen. Van controles bij zwembaden tot nieuwe vormen van toezicht bij tankstations. Ook actuele milieuthema's en toezichtsvormen, zoals ZZS en dronetoezicht komen aan bod.

De online omgeving laat zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. Voor opdrachtgevers, samenwerkingspartners, bedrijven, instellingen én inwoners.

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Toezicht Midden 2025 - OZHZ](#)

1. Wat deden we in 2025?

Onze aanpak

2025 is het eerste jaar van de gemeentelijke Nota VTH 2025-2028. De indeling van bedrijven en instellingen in risicoklassen *hoog*, *midden* en *laag* blijft bestaan. In de risicoklasse *hoog* zitten de bedrijven en instellingen met het hoogste risico, veelal vergunningplichtig. Zij krijgen periodiek, locatiespecifiek toezicht. Sinds 2025 is het **risicomodel** aangepast: meer branches die we voorheen periodiek controleerden, vallen nu in risicoklasse *midden*. In de risicoklasse *midden* vallen bedrijven en instellingen met een **meldingsplicht** (milieu of brandveilig gebruik). Zij worden risicogestuurd gecontroleerd. Vanaf 2025 heet dit **Toezicht Midden** (voorheen: Generiek Toezicht).

Met het regiobrede Toezicht Midden leggen we de basis voor een branchegerichte aanpak. Tegelijkertijd is er ruimte voor toezicht op specifieke (milieubelastende) activiteiten of gebruiksfuncties, ontwikkelingen of een concernaanpak. We prioriteren op basis van landelijke en regionale ontwikkelingen, **Data- en informatieanalyse**, en ervaringen vanuit eerdere controles. We richten ons toezicht op risico's die 'er het meest toe doen': **risico's met grote impact op het milieu en de leefomgeving**. Door hier gericht toezicht op te houden, verkleinen we risico's zoals bodem-, lucht- en watervervuiling, brandveiligheidsrisico's of overbodig energieverbruik. We geven we **ondernemers en instellingen** duidelijkheid over regels en verwachtingen en zien erop toe dat deze worden nageleefd. Zo kunnen bedrijven en instellingen verantwoordelijkheid nemen voor naleving van wettelijke verplichtingen en werken in een veilige en verantwoorde omgeving. Dat draagt bij aan de veiligheid en gezondheid van onze **inwoners** en een duurzame leefomgeving.

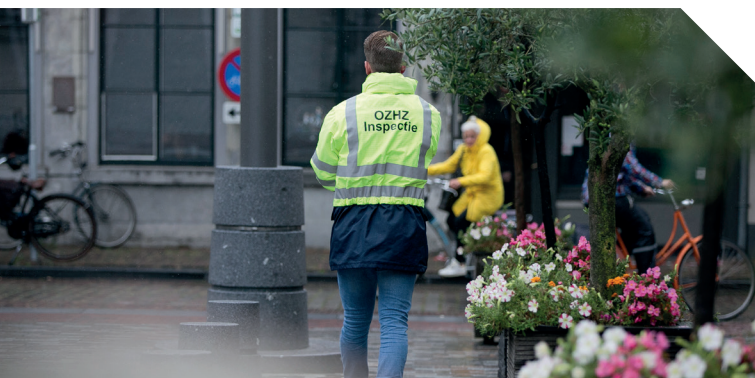
Uitvoering 2025

Regiobreed controleren onze inspecteurs bedrijven en instellingen uit verschillende branches. We controleerden op de taakvelden **milieu** (alle gemeenten), **brandveilig gebruik en bestaande bouw** (Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden) en **energie** (alle gemeenten).

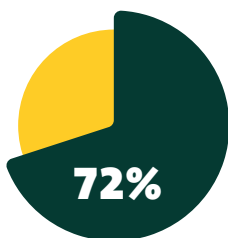
Het Jaarprogramma Toezicht Midden is ingericht met **thematische projecten**. In 2025 controleerden we **branches**, zoals *transport- en distributiebedrijven*, en richtten we ons op **ontwikkelingen**, zoals het terugdringen van het gebruik van *Zeer Zorgwekkende Stoffen*.

We voerden toezicht uit op basis van **data en informatie**. Uitgevoerde controles verrijkten ook onze data- en informatiepositie en houdt ons bedrijvenbestand actueel. **Samenwerking** was daarbij essentieel: met de Waterschappen, in het project *glastuinbouw*, met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Omgevings-dienst NL (ODNL) in het project *doorontwikkeling data bedrijvenregister* en met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) in het project brandveilig gebruik in de *kinderopvang*. We werkten volgens **nieuwe toezichtstrategieën** en een **concernaanpak** in het project *tankstations*. We hadden veel **contact met ondernemers**, soms informatief en ondersteunend, waar nodig met een waarschuwend of handhavend insteek.

Bij sommige branches zagen we **verbetering in naleving**. Projecten zoals *garagebedrijven* ronden we daarom na genoeg af. Bij sommige projecten is intensieve **opvolging** in 2026 noodzakelijk: daar waar de naleving laag is en we nog niet alle organisaties in die branche of met die activiteit hebben gecontroleerd. Bijvoorbeeld bij *veehouderijen*.

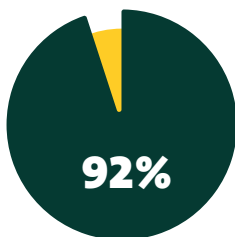

2. De belangrijkste cijfers

Gemiddelde initiële naleving: totaal 72%

In 2025 lag de gemiddelde naleving op 72%. Dat betekent dat een groot deel van de bedrijven en instellingen de regels naleeft op gebied van milieu, brandveilig gebruik en energie, maar ook een deel nog niet. Het laat zien waar het goed gaat en waar de risico's zitten. Deze inzichten gebruiken we om ons toezicht verder te verfijnen, door controles of het informeren van ondernemers.

Gerealiseerde uren 92%

Begroot	17.610 uur	€1.980.194,62
Milieu	9886 uur	
Brandveilig gebruik	2087 uur	
Energie	5547 uur	

¹ Hercontroles uitgevoerd o.b.v. initiële controles uit 2025 en eind 2024.

² Hierbij is een bestuursrechtelijk handhavingstraject gestart. Door een zienswijze of het ongedaan maken van de overtreding, kan een ondernemer voorkomen dat er na een voornemen Last onder Dwangsom, daadwerkelijk een Last onder Dwangsom wordt opgelegd.

3. Taakveld Milieu

Milieuschade en -criminaliteit raken niet alleen de gezondheid en leefbaarheid van mens en milieu, maar hebben ook maatschappelijke en economische gevolgen. Met toezicht en handhaving richten wij ons op het voorkomen en beëindigen van overtredingen, het voorkomen van herhaling en het beperken of herstellen van de gevolgen. Het taakveld milieu voeren we uit voor alle gemeenten en bestond in 2025 uit dertien projecten.

1. Garagebedrijven

Het project garagebedrijven is in 2025 grotendeels afgerond. Bij het merendeel van de controles in 2025 was de gecontroleerde wet- en regelgeving op orde: we constateerden weinig overtredingen met een grote milieu-impact. Bedrijven zijn zich beter bewust van de regels en online informatie helpt ondernemers om zelf aan de slag te gaan om te voldoen aan wet- en regelgeving.

Meer cijfers en details zijn te lezen in het bericht op de online jaarverslagomgeving: [Zo scoren garagebedrijven op milieuveiligheid - OZHZ](#). In 2026 controleren we nog een tiental resterende bedrijven.

2. Tankstations

Sinds 2025 valt de branche tankstations in risicoklasse *midden*. In 2025 zijn we gestart met een volledige administratieve controle van 41 locaties van drie verschillende concerns (moederbedrijven). Hiermee hielden we doelgericht toezicht. En dat had effect: bij 35 van de 44 bedrijven constateerden we overtredingen van de geldende wet- en regelgeving. Met de administratieve controleren sluiten we papieren gaten, zoals verlopen certificaten of ontbrekende keuringsrapporten, wat de operationele betrouwbaarheid van onder andere installaties versterkt.

Lees hier meer over het eerste jaar van deze projectmatige aanpak: [Een digitale schoenendoos vol risico's: OZHZ duikt in de administratie van tankstations - OZHZ](#). In 2026 zetten we in op een fysieke toezichtronde.

3. Transport en distributie

In één jaar controleerden we alle relevante transport- en distributiebedrijven. De focus lag op bedrijven mét opslag van gevaarlijke stoffen. Ook controleerden we bedrijven die *mogelijk* gevaarlijke stoffen opslaan. Bij de controles bleek: de meest risicovolle activiteit – de tijdelijke opslag van gevaarlijke stoffen – wordt vaak vermeden: bedrijven rijden deze goederen direct van A naar B óf besteden de opslag uit aan externe gespecialiseerde opslagvoorzieningen. De bedrijven die daadwerkelijk gevaarlijke stoffen opslaan hebben we nu in beeld, waardoor we risico's in de toekomst nog beter kunnen prioriteren.

Lees hier meer over het opslaan van gevaarlijke stoffen: [Veiligheid voorop bij opslag gevaarlijke stoffen - OZHZ](#)

4. Zwembaden

In het project zwembaden controleerden we 17 locaties waarbij zwembaden aanwezig waren als nevenactiviteit, denk aan hotels of gespecialiseerde kinderopvang. Daarmee hebben we nu een compleet overzicht van zwembaden in onze regio en kunnen we deze locaties meenemen in onze toezichtsprogrammering. Opvallend was de opkomst van alternatieve zwembadsystemen die het milieu minder belasten. Deze ontwikkeling draagt bij aan een duurzamere sector.

Lees meer over onze controles bij kleine zwembaden in het nieuwsbericht: [Van groot naar klein: kleine zwembaden worden nu ook gecontroleerd - OZHZ](#)

5. Glastuinbouw

Net als in 2024 ([Controles in de glastuinbouw; de rol van OZHZ - OZHZ](#)) voerden we in 2025 controles uit in de glastuinbouw, samen met de waterschappen. We controleerden de opslag van gevaarlijke stoffen, maar ook stookinstallaties, dieseltanks en indirecte lozingen. Bij drie van de veertien bedrijven was sprake van een of meer overtredingen. In 2026 is de laatste controleronde op deze branche, waarna we deze toezichtcyclus afronden. We controleerden dan alle glastuinbouwbedrijven in de regio in een tijdsbestek van drie jaar.

6. Veehouderijen

In het meerjarige project veehouderijen controleerden we onder andere de bodembeschermende voorzieningen. Wat dan inhoudt, leest u op [Toezicht Midden 2025 - OZHZ](#). We controleerden de veehouderijen die we voor het laatst vóór 2019 bezochten. Niet alle bedrijven zijn op de hoogte van de geldende regels om de bodem te beschermen, vooral over de mestopslagen en de dieseltanks. Op die onderdelen kwamen we dan ook veel overtredingen tegen, met risico op bodemverontreiniging als gevolg. In 2026 controleren we de rest van de veehouderijen.

7. Industriële bedrijven

Naast de opslag van gevaarlijke stoffen bij transport- en distributiebedrijven, controleerden we deze activiteit ook bij industriële bedrijven in de risicoklasse *midden*. Diverse bedrijven in de industriële branche zijn met de nieuwe risicoindeling sinds 2025 van risicoklasse *hoog* naar *midden* gegaan. Het gaat hierbij om niet-vergunningsplichtige industriële bedrijven, te denken aan kunststofverwerkende industrie en op- en overslagbedrijven. Doordat de bedrijven eerst periodiek gecontroleerd werden, zijn ze bekend met wet- en regelgeving en de omgevingsdienst. Desondanks was bij ca. 1/3 van de bedrijven sprake van een overtreding. Bij deze bedrijven voerden we, na het versturen van een waar-

schuwingsbrief, een hercontrole uit. Bij alle uitgevoerde hercontroles, waren de geconstateerde overtredingen opgelost. In 2026 voeren we nog enkele hercontroles uit.

8. Horeca onder 500 personen

In het project horeca controleerden we in 2025 108 horecalocaties in de regio. We controleerden 1) locaties die op gebied van milieu langer dan acht jaar niet bezocht zijn, 2) locaties die nog nooit bezocht zijn omdat het nieuwe locaties betreffen of 3) locaties die zorgen voor overlast zoals geuroverlast of verstopping van het riool. Het aspect brandveilig gebruik namen we voor de volledigheid mee in deze controles. Overtredingen betroffen onder andere het ontbreken van een vetafscheider – wat zorgt voor illegale indirecte lozingen en rioolproblemen - of het niet afgeven van het bedrijfsafval aan een erkend verwerker. In 2026 zetten we het project voort om te zorgen dat horeca vooral plezier brengt, zonder overtreding van milieuregels en geur-, geluid of riooloverlast voor de omgeving.

9.1 Ketentoezicht koudemiddelen

(Synthetische) koudemiddelen worden gebruikt in koelinstallaties. Bij lekkages kunnen deze middelen schadelijk zijn voor de ozonlaag en de gezondheid. Op basis van data van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) controleerden we 21 bedrijven in onze regio waar sprake is geweest van een lekkage van hun koelinstallatie. Bij 1/3 van de bedrijven, voornamelijk supermarkten, werden overtredingen geconstateerd. Overtredingen gingen onder andere over het niet op orde hebben van de registratie van onderhoud of lekkages van de installaties of een te lage controlefrequentie van de lekdichtheid van de koelinstallatie. Dit brengt risico's op nieuwe lekkages met zich mee, wat resulteert in impact op het milieu. In 2026 is ruimte in het project koelinstallaties om enkele bedrijven met dergelijke koelinstallaties te controleren. Mogelijk leidt dit tot een project met een concernaanpak op ketens van bedrijven die dergelijke installaties in bedrijf hebben.

9.2 Ketentoezicht grondstromen

In 2025 richtten we het toezicht vanuit dit project op twee grote regionale werken: de A27 bij Hoogblokland en de Heiweg in Oud-Alblas. Hierbij worden grote hoeveelheden grond en bagger toegepast en/of (tijdelijk) opgeslagen door verschillende partijen. Het toezicht bestond uit vooronderzoek, administratieve en fysieke controles. We volgden grondstromen van herkomst tot toepassing en controleerden de kwaliteit en rechtmatigheid van de

grond. We kwamen al enkele risico's tegen, zoals illegale vermenging van grondpartijen, en brachten de rol van betrokken partijen in kaart. Gezien de opgemerkte risico's en de vele verschillende betrokkenen bij deze werken, geven we in 2026 vervolg aan dit project.

10. Opslag van Lithium-ion batterijen

In 2025 is het project rondom de opslag van Lithium-ion batterijen stopgezet. De reden: de richtlijn voor het opslaan van Lithium-ion batterijen (PGS 37), is nog niet opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en dus nog niet vastgesteld. Daardoor kunnen we op dit moment niet handhaven.

Wel investeerden we in voorbereiding: collega's volgden een opleiding 'richtlijn PGS 37', zodat we klaar zijn zodra de regels gelden. In 2026 informeren we bedrijven over de mogelijke risico's en de aankomende verplichtingen. De daadwerkelijke controles pakken we op zodra de wettelijke basis geborgd is – naar verwachting in 2027.

11. Beperken van emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

We controleerden bedrijven waar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) kunnen voorkomen. Voorafgaand aan een fysiek bezoek informeerden we bedrijven en vroegen we via een enquête om aanvullende informatie. In de uitvraag inventariseerden we óf en welke ZZS aanwezig zijn. In de fysieke controle controleerden we of alle aanwezige ZZS gemeld zijn en welke maatregelen bedrijven namen om emissies te beperken. Op basis van de specifieke zorgplicht (Bal) moeten bedrijven zelf zorgen dat uitstoot van ZZS wordt voorkomen of beperkt. Inspecteurs beoordeelden op locatie of dit voldoende gebeurt. Het merendeel van de bedrijven nam al passende maatregelen. Zes bedrijven kregen een waarschuwing: zij moeten de ZZS-houdende producten vervangen, of – wanneer dit niet kan – emissiebeperkende maatregelen nemen om uitstoot te voorkomen. In 2026 is ZZS in diverse toezichtsprojecten een speerpunt.

Lees hier het verhaal van een ondernemer die enkel nog producten zonder ZZS gebruikt in zijn bedrijf: [Nooit meer werken met ZZS - OZHZ](#).

12. Doorontwikkeling data bedrijvenregister

Net als in 2024 ([Doorontwikkeling branchedashboard: bedrijven die activiteiten moeten melden in beeld - OZHZ](#)) zetten we in 2025 in op een kloppend bedrijvenbestand. We controleerden bedrijven die wel in beeld zijn,

bijvoorbeeld door hun inschrijving bij de KvK, maar geen Melding Milieubelastende Activiteit (MBA) bij ons indienden. Op locatie controleerden we of er niet-gemelde MBA's aanwezig zijn. Zo ja, schreven we het bedrijf aan op hun meldingsplicht. Zo zorgden we voor een zo actueel mogelijk bedrijvenregister en overzicht van MBA's. Het in beeld brengen van MBA's is een wettelijke verplichting en daarnaast noodzakelijk voor het opstellen van een advies op het gebied van ruimtelijke ordening en het efficiënt uitvoeren van ons toezicht.

In 2025 startten we ook met een project om te onderzoeken waarom bedrijven hun MBA('s) niet altijd melden en hoe we de meldingsbereidheid kunnen verbeteren. Inmiddels werken we voor dit vraagstuk samen met de VNG en ODNL. Daar gaan we in 2026 mee verder. In 2026 zetten we ook in op opleveringscontroles bij bedrijven die nieuwe MBA's melden.

13. Veilige opslag en verkoop consumentenvuurwerk

2025 is (hoogstwaarschijnlijk) het laatste jaar dat consumentenvuurwerk van de F2-categorie verkocht en afgestoken mag worden. Voor veel inwoners en ondernemers voelt dat dubbel: traditie en afscheid gaan hand in hand. Voor de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) staat één ding voorop: een veilige jaarwisseling voor iedereen.

Lees meer over onze controles op: [Laatste jaar vuurwerkverkoop: OZHZ zorgt voor een veilige jaarwisseling - OZHZ](#). De vuurwerkverkoopdagen zijn in 2025 weer veilig verlopen.

4. Taakveld Brandveilig gebruik en bestaande bouw

Met toezicht op brandveilig gebruik en bestaande bouw zorgen we ervoor dat brandveiligheidsregels worden nageleefd. Dit verkleint het risico op brand en ondersteunt effectieve incidentbestrijding en veilige ontvluchting. Daarmee zorgen we voor een veilige omgeving voor bezoekers, medewerkers, bewoners en omwonenden van de bezochte instellingen en bedrijven. In dit nieuwsbericht vertellen we er meer over: [Brandveilig gebruik: toezicht op plekken waar mensen samenkomen - OZHZ](#). Dit taakveld voeren we uit voor de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en bestond in 2025 uit zes projecten.

1. Bijeenkomstfuncties cultuur, sport en recreatie

In het project bijeenkomstfuncties, controleerden we locaties als kerken, stichtingen en wijkcentra. De focus lag op locaties die langere tijd niet waren bezocht. Bij oudere gebouwen bleek documentatie, zoals de originele bouwtekeningen en gebruiksmeldingen, soms moeilijk te achterhalen. Desondanks voldeed meer dan de helft van de locaties aan de regels. Overtredingen betroffen bijvoorbeeld de doorstroomcapaciteit en de toegankelijkheid van vluchtwegen en vluchtdeuren. Ondernemers kregen een hersteltermijn om deze overtredingen op te lossen en ervoor te zorgen dat het risico op brand wordt verminderd en veilige ontruiming mogelijk blijft. Een tiental locaties is reeds voorbereid voor controle en wordt nog gecontroleerd in 2026. De komende jaren monitoren we of frequent toezicht op deze branche nodig is.

2. Kinderopvang

In één jaar controleerden we 38 kinderopvanglocaties in de regio. Driekwart van de locaties voldeed aan de wet- en regelgeving. Dit laat zien dat de instellingen zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid op gebied van brandveilig gebruik. Bij de overige locaties constateerden we overtredingen, onder andere bij de brandmeldinstallatie en de ontruimingsinstallatie. Deze installaties werden doorgaans wél onderhouden, maar niet regelmatig getest op hun werking. Ook ontbrak in sommige gevallen het CCV-inspectiecertificaat van de brandmeldinstallatie en de ontruimingsinstallatie. De instellingen zijn op deze verplichtingen om de systemen betrouwbaar te houden, gewezen en zijn hier later nogmaals op gecontroleerd. Ook in 2026 controleren we onderwijslocaties.

3. Hotels en pensions onder 50 personen

Grote hotels en pensions met meer dan 50 personen worden periodiek gecontroleerd op brandveilig gebruik vanuit toezicht *hoog*. De locaties onder de 50 personen controleren we vanuit toezicht *midden*. 50% van de bezochte locaties voldeed niet aan de regelgeving. Overtredingen betroffen de afwezigheid van blusmiddelen en rookmelders, maar ook enkele bouwtechnische punten: overtredingen die van belang zijn maar die de ondernemer zelf ook graag opgelost krijgt. Dat laatste zien we terug bij de hercontroles, waarbij overtredingen over het algemeen opgelost zijn en ondernemers zich inzetten voor een veilige omgeving voor hun gasten. Alle hotels en pensions onder de 50 personen in de bouwgemeenten zijn gecontroleerd op brandveilig gebruik. Gezien het herstel van overtredingen is er op korte termijn geen noodzaak om deze locaties weer te bezoeken.

4. Groepswoningen-woonvorm met zorg

Grote groepswoningen met zorg, met meer dan tien personen, worden periodiek gecontroleerd vanuit toezicht *hoog*. Door de nieuwe indeling van risicoklassen onder de Nota VTH, zijn de kleinere ‘groepswoningen met zorg < 10 personen’ sinds 2025 van risicoklasse hoog naar risicoklasse *midden* gegaan. In 2024 zijn deze locaties nog gecontroleerd. Daarom schuiven we het project door naar 2026. Zo controleren we of de locaties ook zónder jaarlijks toezicht op eigen verantwoordelijkheid blijven voldoen aan de regels.

5. Onderhouden gelijkwaardige oplossingen (gelijkwaardige maatregelen)

In dit project controleerden we bedrijven die een ‘gelijkwaardige maatregel’ hebben toegepast als het brandcompartiment van hun bouwwerk groter is dan de toegestane grenswaarde. We controleren of deze oplossingen voldoende zijn onderhouden en of er wijzigingen in het bouwwerk zijn ten opzichte van de vergunde of gemelde situatie. Van de dertien gecontroleerde bedrijven, zijn bij tien bedrijven één of meer overtredingen geconstateerd. Overtredingen bevonden zich in de hoek van de BIO-maatregelen: *bouwtechnisch* (bouwwerk niet in stand gehouden volgens de vergunning), *installatietechnisch* (installaties niet onderhouden of in slechte staat) en *organisatorisch* (gebruiksaard) (bijvoorbeeld branddeuren open laten staan). In 2026 controleren we de rest van de locaties en voeren we nog enkele hercontroles uit.

6. Administratief toezicht op toezichtarrangementen

In 2025 zijn we gestart met het opzetten van de mogelijkheid om gericht administratief toezicht uit te voeren op het bestaande toezichtarrangement.

Toezichtarrangement: als er sprake is van een groter brandcompartiment dan de bouwregelgeving toestaat, dan is ook de verplichting voor een toezichtarrangement van toepassing. Dit houdt in dat de eigenaar van het pand verantwoordelijk is voor het laten uitvoeren van een onafhankelijk en deskundig onderzoek om te toetsen of het toegepaste maatwerk en het gebruik nog voldoen. Dit onderzoek wordt vastgelegd in een inspectierapport. Dit rapport moet ingediend worden bij het bevoegd gezag.

Dienstbreed zijn de werkprocessen vastgelegd en zijn er werkafspraken gemaakt met de VRZHZ. Tot slot is in beeld gebracht bij welke locaties een toezichtarrangement van toepassing is. In 2026 volgt het daadwerkelijke toezicht, in samenwerking met de VRZHZ, waarmee we borgen dat maatwerkoplossingen ook op lange termijn veilig blijven.

5. Taakveld Energie

Duurzaamheid staat centraal in het taakveld energie. Voor alle gemeenten, en voor een deel ook voor provincie, werkten we aan projecten die energie besparen en het gebruik terugdringen. In 2025 voerden we drie projecten in dit taakveld uit.

1. Project informatieplicht energiebesparing en terugdringen energiegebruik

In 2025 rondde we de eerste vierjaarlijkse ronde van energiecontroles nagenoeg af. We bezochten een breed scala aan bedrijven, van metalectrobedrijven tot aan winkels en zwembaden³.

Lees hier hoe een energiecontrole eraan toe gaat: [Energiecontroles: toezicht op energiebesparingsverplichtingen - OZHZ](#)

In totaal controleerde we 270 bedrijven. In bijna 45% van de gevallen was een hercontrole nodig, omdat verplichte energiebesparingsmaatregelen nog niet waren uitgevoerd. Energiebesparende maatregelen zijn o.a. ledverlichting, tijd klokken en isolatie. Belangrijk resultaat is dat tussen de eerste controle en de hercontrole nagenoeg alle bedrijven hun verplichte energiebesparingsmaatregelen alsnog doorvoerden. Op dit moment lopen er nog veertien handhavingstrajecten waarbij een last onder dwangsom is opgelegd – enkele van deze trajecten lopen al sinds 2024.

Een belangrijke stap eind 2025 was dat we een dataset met energieverbruik (gas en stroom) van de energieleveranciers ontvingen. Deze nieuwe datastroom helpt ons om in 2026 bedrijven te selecteren die nog niet eerder in beeld waren. Zo kunnen we energiebesparing sneller en effectiever realiseren. We starten met het controleren bedrijven die naar voren komen uit deze data, die nog niet eerder zijn gecontroleerd of aan hun informatieplicht hebben voldaan.

2. Energielabel C

Sinds 2023 moeten kantoren voldoen aan de energielabelverplichting: een kantoor moet minimaal energielabel C hebben. De verplichting komt voort uit het Besluit bouwen leefomgeving (Bbl). Wij controleerden of kantoren hieraan voldoen. Van 2023 tot en met 2025 startten we 23 handhavingstrajecten. In 2025 is het project energielabel C bijna afgerond. Er lopen nog handhavingstrajecten bij twee kantoren, de rest voldoet inmiddels aan de verplichting en zorgt daarmee voor een duurzamere bedrijfsvoering.

3. Personenmobiliteit

Bedrijven met meer dan 100 fte moeten sinds juni 2024 hun personenmobiliteit registeren, met als doel inzicht in en de reductie van werkgerelateerde mobiliteit. Vanaf maart 2025 controleerden wij of zij aan deze rapportageplicht voldoen. In 2025 zijn alle bedrijven, vallend onder de regelgeving Personenmobiliteit, gecontroleerd of zij aan deze verplichting voldeden. Goed nieuws: er volgden geen handhavingstrajecten.

³ Scholen en bepaalde zorginstellingen zijn niet vanuit dit project gecontroleerd omdat voor hen een energieconvenant geldt of gaat gelden (afgesloten tussen de gemeenten, OZHZ en deze instellingen).

6. Doorkijk

In 2025 lag de gemiddelde naleving op 72%. Dat betekent dat een groot deel van de bedrijven en instellingen de regels naleeft, maar ook een deel nog niet. Het laat zien waar het goed gaat en waar de risico's zitten. Deze inzichten gebruiken we om ons **toezicht verder te verfijnen**, door controles of het informeren van ondernemers over risico's. In 2026 zetten we nog gericht in op toezicht bij activiteiten met de grootste impact op milieu en leefomgeving. Dat doen we bij bedrijven waar de **risico's het hoogst** zijn en de **naleving** naar verwachting **het laagst**. Zo zetten we onze capaciteit doelgericht in en dragen we maximaal bij aan het voorkomen van milieuschade en andere risico's.

We zetten nog meer in op **data- en informatiegestuurd toezicht**. Dan doen we zowel binnen **toezicht** als via de dienstbrede **Ontwikkelaanpak 2026-2029**, met de gemeentelijke Nota VTH 2025-2028 als ruggensteun. Door interne en externe data beter te ontsluiten, krijgen we aandachtspunten in ons bedrijvenbestand en ontwikkelingen die van invloed zijn op de leefomgeving, sneller in beeld. Dit is cruciaal en werkt direct door in Toezicht Midden: het vormt de basis voor een juiste **toezichtprogrammering** en een **effectief en doelgericht jaarprogramma**.

Het Jaarprogramma Toezicht Midden 2026 is inmiddels vastgesteld. In het taakveld milieu werken we vanuit de **speerpunten afval, emissies, gevaarlijke stoffen en MBA's**. In het taakveld brandveilig gebruik controleren we diverse bedrijven en instellingen om veiligheid op gebied van brandveiligheid te waarborgen. We controleren de **bouw- en installatietechnische voorzieningen** en zaken van **organisatorische (gebruiks)jaard**. In het taakveld energie blijven we werken aan het thema **duurzaamheid** door projecten over energiebesparing en personenmobiliteit.

Gedurende 2026 leest u over de uitvoering van het Jaarprogramma Toezicht Midden op: [Toezicht Midden 2026 - OZHZ](#)

Vragen? Signalen? [Neem contact met ons op | Omgevingsdienst | OZHZ](#) of benader uw vaste contactpersoon.

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 2 april 2026

Onderwerp:

Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van het Samenwerkingsprogramma 2026 en het Innovatieprogramma 2026 van de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten

Toelichting:

Beide gezamenlijke programma's van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn niet los te zien van de bestaande programma's en financiële kaders van OZHZ. Zowel inhoudelijk als financieel zijn de werkzaamheden die OZHZ binnen deze gezamenlijke programma's uitvoert, ingebed in de Ontwikkelaanpak, de uitvoering van de VTHA-taken binnen de jaarprogramma's voor de opdrachtgevers en binnen de huidige bedrijfsvoering.

Samenwerkingsprogramma Zuid-Hollandse omgevingsdiensten 2026

Het programma bevat een terugblik op 2025 waarin de resultaten van de projecten zijn verwoord. In het algemeen is geconcludeerd dat de samenwerking in 2025 is versterkt en meerwaarde heeft voor de uitvoering. Voorbeelden zijn de gezamenlijke inzet van drones bij toezicht, de volledig functionele AT¹-pool voor onderzoeken bij afvalverwerkende bedrijven, de gezamenlijke invulling van de VIC²-functie en de invoering van de AADV³.

De uitvoering van het programma 2025 heeft echter ook duidelijk gemaakt dat samenwerking niet vanzelfsprekend is. Het vraagt tijd, prioriteit, commitment en afstemming. Dit heeft bij sommige projecten geleid tot vertraging bij het behalen van resultaten. Ook was de communicatie over het programma en de bereikte resultaten naar alle organisaties in 2025 nog te beperkt.

In 2026 zal het samenwerkingsprogramma daarom niet alleen in het teken staan van het realiseren van de projecten, maar ook in het verder versterken van de samenwerkingscultuur en omgeving, zodat het een vanzelfsprekend onderdeel van de uitvoering wordt. Het concept van één virtuele omgevingsdienst vraagt om nadere uitwerking en meer communicatie in onze organisaties.

In 2026 worden de projecten uit 2025 daarom voortgezet. Het project milieu en RO zal een vervolg krijgen binnen de kennisinfrastructuur.

Gezamenlijk innovatieprogramma Zuid-Hollandse omgevingsdiensten 2026

Uiterlijk 1 april 2026 moeten alle vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten voldoen aan het IBP-VTH robuustheids criterium voor innovatie. Dat betekent dat elke dienst jaarlijks een innovatiebudget van 1% van de omzet moet hebben én moet beschikken over een Innovatieprogramma. Afgesproken is dat elke dienst het financiële deel zelf regelt.

De diensten spraken af om gezamenlijk een innovatieprogramma op te stellen met projecten en een werkwijze voor prioritering en aanpassing. Iedere omgevingsdienst heeft daarnaast een eigen programma. OZHZ voldeed met de Ontwikkelaanpak al aan

¹ AT = administratief toezicht.

² VIC = verbijzonderde interne controle.

³ AADV = altijd actuele digitale vergunning.

het genoemde robuustheids criterium. In het gezamenlijk innovatieprogramma pakken we vernieuwende projecten op die we samen beter of gemakkelijker vorm kunnen geven. Verschil met de projecten uit het samenwerkingsprogramma is het innovatiegehalte.

In het concept-innovatieprogramma zijn drie projecten voor 2026 opgenomen:

- App Milieuoverlast verwachting.
- Provinciebrede omgevingsanalyse.
- 4D Water- en bodem sturend Portal.

Deze projecten zijn al onderdeel van de Ontwikkelaanpak waarmee het AB op 27 november 2025 instemde.

De aansturing op het innovatieprogramma wordt in de loop van 2026 ondergebracht in de structuur van de samenwerking.

Ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding:

De Bestuurlijke begeleidingscommissie (BBC) voor de samenwerking heeft op 22 januari 2026 met beide programma's ingestemd. Vanuit het DB van OZHZ neemt mw. De Jonge deel aan de BBC.

Op 12 februari 2026 zijn het samenwerkings- en innovatieprogramma in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) besproken. In de AGO wordt het verzoek gedaan om in de oplegger nader in te gaan op de financiën. Hoe en op welke termijn gaan de opdrachtgevers de financiële baten terugzien? Ook is er behoefte aan meer inkleuring van de dekking. OZHZ geeft aan dat een harde specificatie aan de voorkant van de financiële baten niet precies te geven is. Niet alles is in geld uit te drukken. Er zijn ook inhoudelijke voordelen aan de samenwerking zoals meer kwaliteit, waardoor het niet per definitie goedkoper wordt. OZHZ heeft conform verzoek de dekking in deze belegnotitie nader gespecificeerd.

Gevraagd wordt of door deze samenwerking OZHZ nu weer SEVESO-controles gaat uitvoeren. Hiervan is geen sprake. DCMR blijft deze controles uitvoeren. De samenwerking richt zich op de genoemde projecten in het innovatie- en samenwerkingsprogramma.

Gevraagd wordt of AI in dit samenwerkingsverband ook wordt ingezet voor een efficiëntere taakuitvoering. OZHZ noemt het voorbeeld van het ontwikkelen van een tool over de kans op milieuoverlast. Dit project draagt bij aan een efficiëntere afhandeling van klachten en minder belasting voor de betrokken instanties. Intern voert OZHZ een verkenning uit wat AI voor bedrijfsvoering kan betekenen, maar dit is nog prematuur.

Communicatie:

Over beide programma's wordt vanuit de samenwerking gezamenlijk gecommuniceerd naar de medewerkers van de diensten. Ook wordt op verzoek van de directeurs één gezamenlijke boodschap en inwerkpakket opgesteld voor het meenemen van de nieuwe bestuurders.

Financiële consequenties:

Samenwerkingsprogramma

De ureninzet op de inhoudelijke projecten (totaal ca. € 1,5 mln.) wordt gefinancierd door alle opdrachtgevers gezamenlijk via de individuele jaarprogramma's van hun eigen omgevingsdienst. Daarnaast zijn er algemene kosten voor communicatie, cultuurverandering, bijeenkomsten, ondersteuning van directie en het programmateam van de samenwerking (€ 146K). Deze kosten zijn in 2025 gefinancierd door de provincie. Vanaf 2026 worden ook deze kosten over alle opdrachtgevers naar rato

verdeeld. Bij OZHZ valt dit binnen de bestaande bedrijfsvoering.

Onderstaand een overzicht van de verschillende projecten, inclusief dekkingsbron bij OZHZ:

(OA is Ontwikkelaanpak. JP is jaarprogramma. INT is interne bedrijfsvoering OZHZ).

	Samenwerkingsprogramma	OA	JP	INT
1	Data lab			
2	Arbeidsmarkt			
3	Informatiebeveiliging en privacy			
4	Verbijzonderde Interne Controle			
5	Inkoop en aanbestedig			
6	Branches toezicht			
7	Schaarse expertise			
8	Drones			
9	Administratief toezicht			
10	Milieu in ruimtelijke ordening			
11	Altijd actuele digitale vergunning			

Gezamenlijk innovatieprogramma

Het gezamenlijk innovatieprogramma wordt gefinancierd uit het innovatiebudget van de diensten. Dit bedraagt ten minste 1% van de omzet. Voor 2026 is afgesproken dat de diensten 10% van die 1% benutten voor de gezamenlijke innovatie. De bedoeling is dat dit percentage de komende jaren zal toenemen. Er zal echter vanwege de verschillende takenpakketten altijd een individueel innovatieprogramma blijven bestaan.

Verdere procedure:

In de Bestuurlijke begeleidingscommissie van november 2026 worden de resultaten van dit jaar en de plannen voor 2027 besproken met de (nieuwe) bestuurders.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

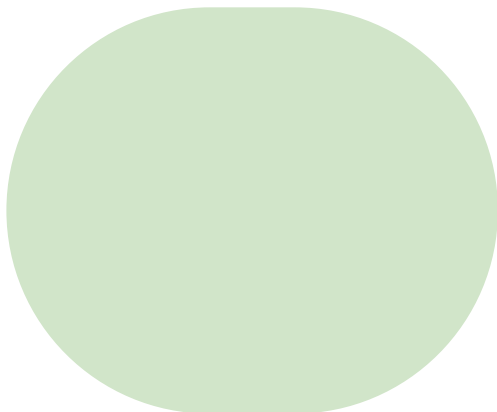
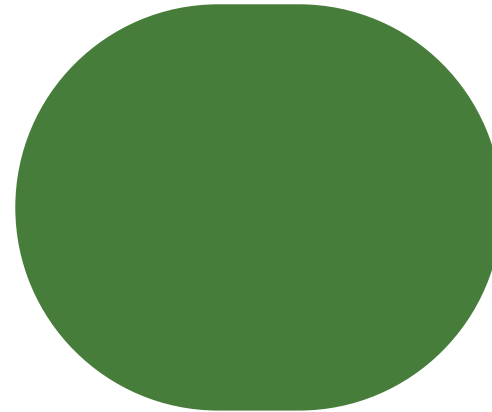
- Samenwerkingsprogramma Zuid-Hollandse omgevingsdiensten 2026
- Innovatieprogramma Zuid-Hollandse omgevingsdiensten 2026

Samen sterker
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

Programma 2026 samenwerking OD's Zuid-Holland

De vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken samen om hun taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering effectiever en toekomstbestendig uit te voeren. Door kennis, capaciteit en instrumenten te bundelen, vergroten zij hun kwaliteit, continuïteit en slagkracht.

Samen sterker
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

Programma 2026 samenwerking OD's Zuid-Holland

Samen vergroten de vijf omgevings-
diensten hun slagkracht en
zorgen zij voor een sterke en
toekomstbestendige leefomgeving
in Zuid-Holland.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Omgevingsdienst
West-Holland

Inhoudsopgave

1 Inleiding

- 1.1 Voortzetting van lopende projecten
- 1.2 Toevoeging van innovatieprojecten
- 1.3 Leeswijzer

2 Algemene bevindingen 2025

3 Projectresultaten 2025

- 3.1 Lijn bedrijfsvoering
- 3.2 Lijn uitvoering VTHA- taken
- 3.3 Lijn instrumenteninzet en ontwikkeling
- 3.4 Lijn opbouw expertise

4 Projecten 2026

- 4.1 Lijn bedrijfsvoering
- 4.2 Lijn Uitvoering VTHA-projecten 2026
- 4.3 Lijn Instrumenteninzet en ontwikkeling 2026
- 4.4 Lijn opbouw expertise

5 Cultuur en communicatie

- 5.1 Cultuur
- 5.2 Communicatie

6 Programmateam en programma-ondersteuning

- 6.1 Gedrag
- 6.2 Communicatie
- 6.3 Bijeenkomsten
- 6.4 Ondersteuning

7 Wanneer is een project klaar voor overdracht?

8 Financiën

- 8.1 Verantwoording 2025
- 8.2 Begroting 2026

1 Inleiding

Het samenwerkingsprogramma 2025 heeft bewezen dat samenwerking loont. De vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland hebben elkaar beter gevonden, kennis gedeeld en afspraken gemaakt. Dit leidt tot meer effectiviteit en vertrouwen in de uitvoering. Deze basis willen we in 2026 niet alleen behouden, maar verder versterken. Daarmee bouwen we verder aan een stevig en toekomstbestendig Zuid-Holland. Samen maken we het verschil.

1.1 Voortzetting van lopende projecten

Veel projecten uit 2025 zijn nog niet gereed voor overdracht. Dit komt mede doordat veel projecten, na een noodzakelijke aanlooperperiode, gedurende 2025 van start zijn gegaan. Het is cruciaal om deze zorgvuldig af te ronden en de behaalde resultaten te borgen. Daarom bestaat het grootste gedeelte van het samenwerkingsprogramma 2026 uit projecten die ook in het samenwerkingsprogramma 2025 zijn opgenomen. Deze continuïteit is nodig om hetgeen we in deze projecten hebben bereikt duurzaam te behouden voor de Zuid-Hollandse diensten.

1.2 Toevoeging van innovatieprojecten

De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten willen gezamenlijk inspelen op nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen. Daarom hebben zij een innovatieprogramma opgesteld. In de loop van 2026 voegen we de drie innovatieprojecten uit het innovatieprogramma toe aan het samenwerkingsprogramma 2026. Dit zorgt voor een eenduidige aansturing van de Zuid-Hollandse samenwerking. Het gaat om de volgende drie projecten:

- ▶ App milieuoverlast verwachting: In project wordt een tool ontwikkeld die VTH-medewerkers informeert over de kans op milieuoverlast.
- ▶ 4D Water-Bodemsturen portal: Dit project richt zich op het verkennen van de technische, organisatorische en inhoudelijke randvoorwaarden voor het realiseren van een 4D-portal voor dataverzameling, -integratie en -ontsluiting voor water- en bodeminformatie.
- ▶ Provincie brede omgevingsanalyse: Dit project richt zich op het opstellen van een omgevings- en risicoanalyse binnen Zuid-Holland. In deze omgevingsanalyse staan relevante maatschappelijke opgaven, kansen, bedreigingen, ontwikkelingen, trends en risico's.

1.3 Leeswijzer

Dit document geeft in de hoofdstukken 2 en 3 een overzicht van de resultaten en bevindingen vanuit het samenwerkingsprogramma 2025. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de projecten voor 2026 beschreven. In hoofdstuk 5 is er aandacht voor cultuur en communicatie. In hoofdstuk 6 is de inzet van het programmateam beschreven. Wanneer projecten gereed zijn voor overdracht naar de lijnorganisaties van de diensten is beschreven in hoofdstuk 7. Dit document bevat tot slot een financieel overzicht in hoofdstuk 8.

2 Algemene bevindingen 2025

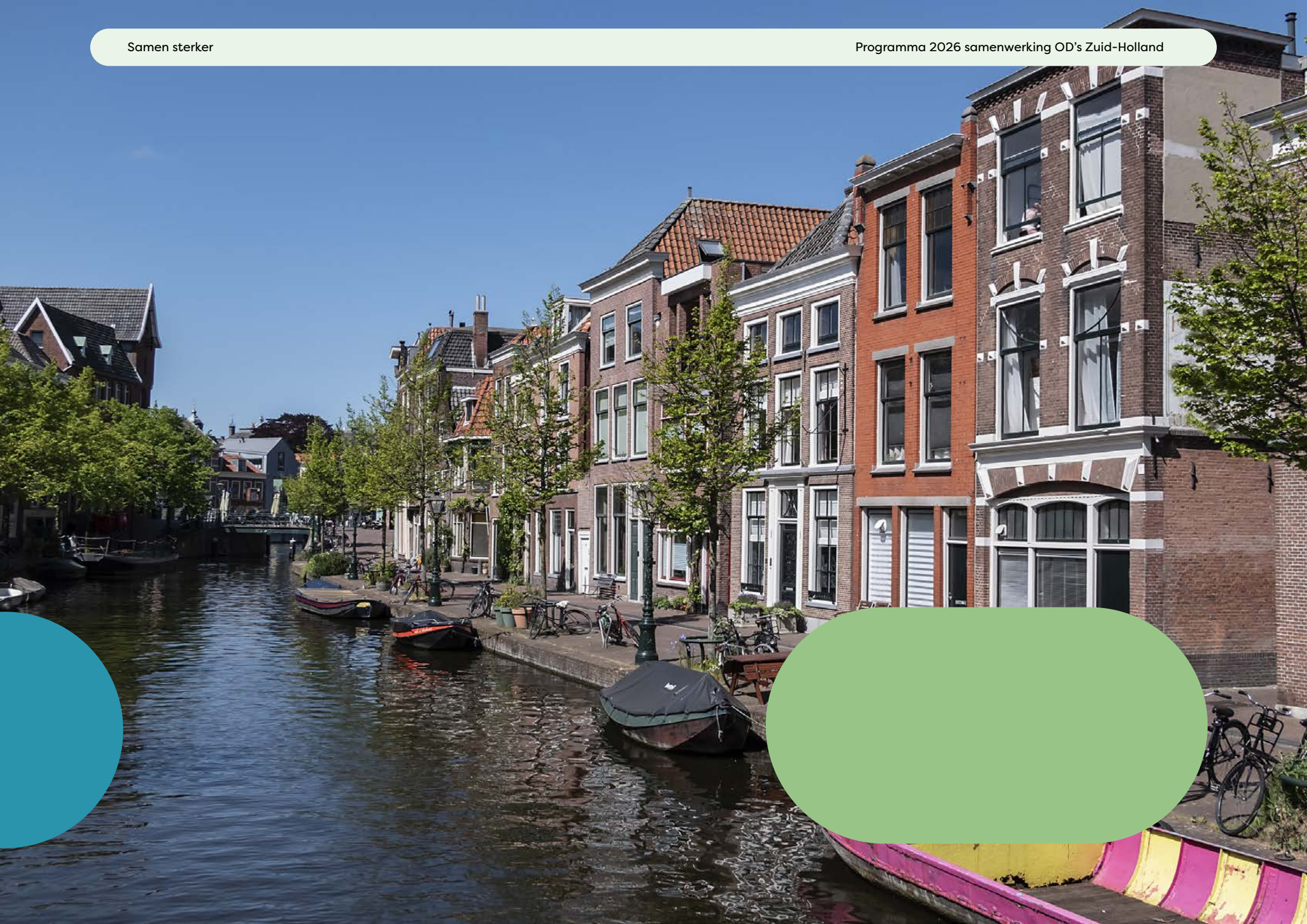
Het samenwerkingsprogramma 2025 heeft een belangrijke beweging in gang gezet. Het doel was om samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten te versterken. Dit is op veel punten gelukt. Relaties tussen diensten zijn verbeterd en er is meer onderlinge afstemming. De projecten uit het programma hebben door de behaalde resultaten laten zien dat samenwerking meerwaarde biedt. Het communiceren over deze successen en de meerwaarde van samenwerken, heeft bijgedragen aan de integratie ervan in het reguliere werkproces. De uitvoering van het programma heeft echter ook duidelijk gemaakt dat samenwerking niet vanzelfsprekend is. Het vraagt tijd, prioriteit, commitment, en veel afstemming. Verschillen tussen diensten moeten worden overbrugd en tijdsbesteding voor het programma concurreert regelmatig met reguliere werkzaamheden. Dit leidt tot vertraging bij het behalen van resultaten. Ook is gebleken dat communicatie over het programma te beperkt is geweest. Dit heeft tot onbekendheid en weerstand bij medewerkers geleid.

Kortom, in 2025 is er een goede basis gelegd. Verdere ontwikkeling is echter noodzakelijk. Het concept van één virtuele omgevingsdienst vraagt om nadere uitwerking en meer communicatie. De samenwerkingscultuur moet worden versterkt en medewerkers die de samenwerking vormgeven moeten beter worden ondersteund. Onder meer met voldoende tijd en ruimte om te leren van elkaars ervaringen. Uiteraard spelen de directies en management van de vijf OD's hierin een belangrijke rol.

In 2026 zal het samenwerkingsprogramma daarom niet alleen in het teken staan van het realiseren van de projecten, maar ook in het verder versterken van de samenwerkingscultuur en omgeving, zodat het een vanzelfsprekend onderdeel van de uitvoering wordt.

**We overbruggen
actief de verschillen
tussen de OD's.**

3 Projectresultaten 2025

De projecten uit het samenwerkingsprogramma hebben de volgende resultaten opgeleverd:

3.1 Lijn bedrijfsvoering

Binnen deze pijler is in een aantal projecten gewerkt aan het verminderen van de kwetsbaarheden in onze bedrijfsvoering, onder meer als gevolg van beperkte capaciteit. Denk hierbij aan het samen uitvoeren van inkooptaken, en informatiebeveiliging. Het gaat om de volgende projecten:

3.1.1 Datalab

In 2025 is het datalab als team volledig operationeel geworden. Een belangrijke mijlpaal was de succesvolle oplevering van het 'toezicht-voorbereidingsdashboard', inclusief integratie van data uit LMA, SCIOS en RVO. Dit vormt een mooie stap richting datagedreven toezicht, waarmee we de kwaliteit en effectiviteit van ons werk verder vergroten.

3.1.2 Arbeidsmarktbenadering

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet om onze organisaties toekomstbestendig te maken. De arbeidsmarktcampagne is versterkt, onder meer door middel van een social mediacampagne, er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om stages breder op te pakken en zijn er stappen gezet in het delen van kennis over Strategische personeelsplanning (SPP). Ook is het traineeprogramma doorgezet. Er zijn in 2025 15 nieuwe trainees gestart. Per dienst is bovendien in kaart gebracht waar de personele uitdagingen van de komende jaren liggen, zowel qua ontwikkeling als qua recruitment. Zo kunnen we beter anticiperen op de arbeidsmarkt.

3.1.3 Informatiebeveiliging en privacy

In een tijd waarin digitale processen en gegevensuitwisseling centraal staan, is informatiebeveiliging en privacybescherming van cruciaal

belang. Door de krapte op de arbeidsmarkt was het invullen van deze opgave binnen de afzonderlijke diensten een uitdaging. Inmiddels is er een Zuid-Hollands team in werking dat beschikt over voldoende bezetting en positie om deze taak voor alle Zuid Hollandse OD's uit te voeren. Het team ontwikkelt per dienst een gerichte aanpak en pakt de dagelijkse werkzaamheden op een goede wijze op.

3.1.4 Verbijzonderde interne controle (VIC)

De VIC-functie speelt een sleutelrol binnen de diensten: zij vormt de verbindende en controlerende schakel bij het versterken van het in control zijn van de organisaties. In april 2025 is het project gestart met een bijeenkomst van alle betrokken medewerkers. Door beperkte capaciteit is de voortgang daarna vertraagd. Met de recente aanstelling van een projectleider heeft het project een krachtige doorstart gemaakt. Dit heeft geleid tot een notitie waarin mogelijke scenario's voor samenwerking zijn uitgewerkt. Deze notitie ligt nu ter bespreking bij de afdelingshoofden Bedrijfsvoering.

3.1.5 Inkoop en aanbesteding

De Inkoopadviseurs van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten weten elkaar steeds beter te vinden en komen periodiek bijeen om kennis en ervaringen te delen. In november 2025 vond een gesprek plaats met alle hoofden Bedrijfsvoering om de voortgang te bespreken en wensen voor 2026 en verder op te halen. Centraal stond hierbij de 'stip op de horizon': een gezamenlijke visie op duurzame samenwerking. Sinds mei 2024 werken ODWH en ODMH intensief samen op het terrein van inkoop. De samenwerking is inmiddels uitgebreid: ODNZKG, IJmond en NHN zijn aangehaakt bij de periodieke bijeenkomsten rondom inkoop. Dit versterkt de regionale synergie en biedt kansen voor verdere professionalisering en efficiency.

3.2 Lijn uitvoering VTHA- taken

Met de projecten in deze pijler realiseren we eenduidige uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies bij de vijf omgevingsdiensten. Het gaat om de volgende projecten:

3.2.1 Ambitieniveau toezicht

In dit project is inzichtelijk gemaakt op welke onderwerpen samenwerking op het gebied van toezicht de meeste meerwaarde heeft. In 2026 zal een aantal van deze samenwerkingskansen daadwerkelijk verzilverd worden. Ook is er een nieuwe Zuid-Hollands toezichtaanpak voor afvalbedrijven opgesteld. Daarin zijn concrete stappen uitgewerkt om samenwerking op het gebied van toezicht op afvalbedrijven te versterken.

3.2.1 Schaarre kennis en expertise

Dit project is erop gericht samenwerkingsvormen op schaarse kennis uit te werken, zodat kennis gedeeld kan worden binnen Zuid-Holland. Het project kende een latere start dan voorzien. Tijdens de kick-off is vastgesteld dat het project meer concreetheid en een duidelijke scope nodig had om een gedegen projectvoorstel te kunnen schrijven, met oog voor het kennisnetwerk van ODNL. Daar is door de projectleider en met de thematrekkers per dienst op ingezet, zodat in 2026 op een solide basis verder kan worden gewerkt.

3.3 Lijn instrumenteninzet en ontwikkeling

Projecten in deze pijler zijn erop gericht om gezamenlijk nieuwe instrumenten te ontwikkelen en in te zetten, zoals drones, gedragstoezicht, ketentoezicht en data-analyse. Zo breiden we het totale instrumentenpalet in Zuid-Holland uit, zonder dat alle diensten dit afzonderlijk doen. Het gaat om de volgende projecten:

3.3.1 Drones

In 2025 heeft het samenwerkingsproject tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en de Provincie Zuid-Holland geleid tot versterkte kennisdeling, operationele afstemming en innovatieve toepassingen

binnen het toezichtdomein. Drones zijn daarbij steeds vaker ingezet als standaardinstrument, met name voor bodemtoezicht. Onder de UAS-exploitatievergunning van ODNL voeren DCRM en ODMH gezamenlijke missies uit, waarbij dronepiloten actief kennis uitwisselen. Tevens is een overzicht opgesteld van beschikbare hardware en software binnen de deelnemende organisaties. De bereikte resultaten omvatten onder meer voldoende operationeel inzetbare drones, gecertificeerde piloten met de juiste vergunningen, een formele samenwerkingsafspraken tussen de omgevingsdiensten, de oprichting van een Expertisecentrum Drones bij ODMH en de uitvoering van tien dronevluchten per omgevingsdienst.

3.3.2 Administratief toezicht

In 2025 heeft de AT-pool stappen gezet in haar doorontwikkeling. De pool is volledig operationeel geworden. Als onderdeel van de samenwerkingsagenda in Zuid-Holland is de AT-pool gestart met een intensieve samenwerking met de ketenteams van ODH en DCMR. Deze samenwerking is inmiddels geformaliseerd. Omvangrijke onderzoeken zijn succesvol afgerond, waaronder die naar ziekenhuisafval, milieustraten en twee afvalverwerkende bedrijven. Toch blijft de AT-pool kwetsbaar. De grootste uitdaging ligt in het waarborgen van voldoende capaciteit en het structureel borgen van de pool binnen de individuele diensten. Zonder blijvende inzet en commitment vanuit alle onderdelen van de organisatie bestaat het risico dat de behaalde resultaten niet duurzaam zijn.

**Samenwerking
Zuid-Holland: toezicht,
kennis en drones.**

3.4 Lijn opbouw expertise

Door samen te werken aan kennisopbouw en implementatievoorstellen voor nieuwe thema's en wetgeving, kunnen we de opgaven efficiënter oppakken en robuuste diensten waarborgen. De energietransitie, de Omgevingswet, circulaire economie, en de Kaderrichtlijn Water zijn voorbeelden van dit soort expertisethema's. Voor 2025 waren de volgende projecten opgenomen in het samenwerkingsprogramma 2025:

3.4.1 Milieu in ruimtelijke ordening

Bij de uitwerking van het project is gebleken dat er grote verschillen bestaan in visie en ambitie over de positionering en professionalisering van adviestaken onder de Omgevingswet. De vijf diensten verschillen te sterk in aanpak, positie in de regio en prioriteiten om te komen tot een gezamenlijke aanpak. Het project zal zich nu beperken tot kennisuitwisseling en daarmee onderdeel worden van de reguliere kennisinfrastructuur in Zuid-Holland met aanhaking naar het landelijke kennisnetwerk (KIS).

3.3.1 AADV

De doelstelling van het project AADV is al jaren helder; we willen snel en zonder overmatig zoekwerk een beeld hebben van de geldende vergunningvoorschriften. Dat levert een efficiëntie voordeel op voor vergunningverlener, toezichthouder, bedrijf en omgeving. Hier is een middel voor ontwikkeld; het systeem Digi-V.

De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben zich gecommitteerd aan het gebruik van Digi-V. In 2025 hebben de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten kennis opgedaan van het systeem in gezamenlijke werkgroepen (ook wel leerateliers genoemd). Hoewel er bij individuele deelnemers nog weleens wat weerstand bestond tegen het gebruik van het middel, is de kennisdeling in deze werkgroepen geslaagd. Niet alle diensten hebben na de opgedane kennis minimaal 1 vergunning in het systeem ingevoerd. In 2026 zal het project daarom gericht worden op het invoeren van vergunningen.

**Van samen leren
naar samen doen
in 2026.**

4 Projecten 2026

Het samenwerkingsprogramma 2026 kent vrijwel dezelfde projecten als in 2025. Wat er in deze projecten zal worden opgepakt, leest u in dit hoofdstuk.

4.1 Lijn bedrijfsvoering

4.1.1 Datalab 2026

In 2026 zetten we de volgende stap om het Datalab te versterken als innovatieplatform voor omgevingsdiensten. Onze focus ligt op:

- Structureren en prioriteren van user stories in nauwe samenwerking met alle omgevingsdiensten, zodat de juiste oplossingen op het juiste moment beschikbaar komen.
- Technische borging na de experimenteerfase, om continuïteit en betrouwbaarheid te garanderen. Innovaties worden niet alleen getest, maar ook duurzaam verankerd.
- Vergroten van de bekendheid van het Datalab door een nieuwe communicatiestrategie, gericht op zichtbaarheid én het actief ophalen van user stories.
- Uitvoering van nieuwe opdrachten, waaronder het periodiek aanleveren van toezichtsdata aan de Provincie Zuid-Holland en de ontwikkeling van de milieuovertal-app vanuit de werkgroep Innovatie.
- Intensiever contact met hoofdgebruikers, om kennisdeling en samenwerking verder te versterken.

4.1.2 Arbeidsmarktbenadering

In 2026 zetten we vol in op het versterken van onze positie op de arbeidsmarkt en het binden van talent. Hoewel het traineeship niet langer structureel onderdeel uitmaakt van het programma, starten we in maart met een nieuwe groep trainees. Zo blijven we investeren in jong talent en innovatie. Activiteiten voor 2026 zijn:

- Vergroten van de zichtbaarheid van DBWB en beter vindbaar worden voor potentiële kandidaten.
- Vervolg op de inspiratiesessie Strategische Personeelsplanning (SPP) richting structurele toepassing binnen de omgevingsdiensten.

- Organisatie van vier kennissessies voor HR-medewerkers, gericht op kennisdeling en professionalisering.
- Eventuele vervolgwerkzaamheden op recruitment, om in te spelen op actuele wervingsbehoeften.

4.1.3 Informatiebeveiliging en privacy

Het team adviseert en ondersteunt de vijf omgevingsdiensten bij de uitvoering van taken rond informatiebeveiliging en privacy. In 2025 is het team gevormd en de eerste contouren opgesteld en vraagstukken behandeld. In 2026 werken we op basis van een realisatieplan welke is afgestemd met de vijf omgevingsdiensten.

Activiteiten in 2026 zijn:

- Informatiebeveiliging: In de eerste helft van 2026 ligt de nadruk op het leggen van een gezamenlijk fundament en het inrichten van de basis governance. In de tweede helft van 2026 verschuift de focus van het neerzetten van de basis naar implementatie, verdieping en het inrichten van een verbetercyclus.
- Privacy: Het programma is gebaseerd op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en het volwassenheidsmodel van het Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming (CIP). Eerst zal een vertaling worden gemaakt van de AVG naar concrete normen en richtlijnen voor de organisatie (Beleid) en stel een governance structuur op waarin rollen, verantwoordelijkheden en besluitvorming rond privacy zijn vastgelegd. Tenslotte wordt met een self-assessment het huidige volwassenheidsniveau per omgevingsdienst vastgesteld en dient om verbeterpunten te identificeren.

4.1.4 Verbijzonderde Interne Controle (VIC):

Versterking en borging in 2026

In 2026 zetten we een belangrijke stap om de VIC-functie binnen de vijf omgevingsdiensten stevig en adequaat te verankeren. Dit is cruciaal voor een integere, onafhankelijke en objectieve controlefunctie, waarmee de betrouwbaarheid van financiële rapportages en operationele processen duurzaam wordt gewaarborgd. Concreet worden de volgende activiteiten opgepakt:

- Er zal een projectplan worden opgesteld voor de uitwerking van het voorkeursscenario, gereed eind 2026.
- Inventarisatie wat de huidige capaciteit, werkwijzen en ambitieniveaus binnen de omgevingsdiensten is.

4.1.4 Inkoop en Aanbesteding 2026:

In 2026 zetten we in op een efficiëntere, transparantere en toekomstbestendige aanpak van inkoop en aanbesteding. Door samenwerking tussen de omgevingsdiensten realiseren we schaalvoordelen, kostenbesparing en meer grip op kwaliteit. Concreet worden de volgende activiteiten opgepakt:

- Inventarisatie van toekomstige inkoopbehoeftes van de diensten en onderzoek naar kansrijke dossiers en mogelijkheden voor gezamenlijke inkoop en aanbesteding.
- Opstellen van een plan van aanpak voor een gezamenlijke inkoopfunctie, inclusief analyse van inkoopvolume, inzet en mogelijkheden.
- Voortzetten van gezamenlijke inkoop, zowel landelijk als op provinciale schaal in Zuid-Holland.
- Structurele kennisdeling, zodat expertise en best practices breed beschikbaar zijn.

4.2 Lijn Uitvoering VTHA-projecten 2026

2.4.1 Branches toezicht

Naar aanleiding van de inventarisatie in 2025, worden in 2026 onderwerpen geselecteerd waarop de samenwerking concreet vormgegeven wordt. Ook wordt de Zuid Hollandse toezichtaanpak

afvalbedrijven uitgevoerd, waarbij een trekker/coördinator op provinciaal niveau wordt benoemd die stuurt en de voortgang bewaakt.

2.4.2 Schaarse kennis en expertise

Dit project zal in 2026 worden gecontinueerd onder leiding van een projectleider en met oog voor het kennisnetwerk ODNL. Doel is om in meer dan 75% van de situaties aan de Zuid Hollandse kennisbehoefte te kunnen voldoen zonder deze kennis extern (dat wil zeggen; buiten de Zuid-Hollandse OD's) in te huren.

4.3 Lijn Instrumenteninzet en ontwikkeling 2026

4.3.1 Drones

In 2026 wordt ingezet op het versterken en verduurzamen van de samenwerking, met nadruk op standaardisatie, innovatie en integratie in reguliere werkprocessen (borging). Activiteiten die daartoe worden ingezet zijn:

- Verankering van drone-inzet in reguliere werkprocessen van de omgevingsdiensten.
- Samenwerkingsovereenkomst operationeel.
- Uitvoeren van minstens 10 gezamenlijke missies waarbij data centraal wordt opgeslagen, verwerkt en gedeeld via een uniforme werkwijze, inclusief metadata en 3D-modellen.
- Uitbreiding van gezamenlijke missies naar nieuwe toepassingsgebieden (zoals het aanleveren van data t.b.v. digital twin provincie Zuid-Holland).
- Ontwikkeling van een gezamenlijk opleidingsprogramma.
- Ontwikkeling van gezamenlijke formats en protocollen.
- Uitwerken en vaststellen voorstel voor de structurele inbedding van de drone-samenwerking binnen de organisaties van de vijf omgevingsdiensten en de provincie Zuid-Holland, inclusief afspraken over governance, financiering en kennisdeling na 2026.

4.3.2 Administratief toezicht

Het jaar 2026 staat in het teken van een belangrijke ontwikkeling: de uitbreiding van de AT-pool met het instrument ketentoezicht. Zoals eerder gecommuniceerd, zal in het eerste kwartaal van 2026 de onderliggende visie worden bekrachtigd door de afdelingshoofden VTH. Deze bekrachtiging vormt de basis voor de vervolgstappen om ketentoezicht structureel te integreren in de AT-pool.

Met deze uitbreiding beogen wij een gezamenlijke, robuuste invulling van ketentoezicht in Zuid-Holland, conform de handreiking ketentoezicht zoals opgesteld in het Interbestuurlijke Programma VTHA. Het doel is om ketentoezicht als instrument beschikbaar te maken op het niveau van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten, zodat de uitvoering van toezicht verder wordt versterkt.

Gedurende deze ontwikkeling blijft de AT-pool haar reguliere onderzoeken uitvoeren. De uitbreiding met ketentoezicht is een belangrijke stap richting een toekomstbestendige en integrale aanpak van toezicht binnen de provincie.

4.4 Lijn opbouw expertise

4.4.1 Milieu in ruimtelijke ordening

Het project is geen onderdeel meer van het programma 2026. Wel wordt inzet beschouwd in het kader van de kennisinfrastructuur.

Gedacht wordt aan:

- Oprichting intervisiegroep om inhoud en dilemma's rondom omgevingsplannen uit te zoeken en te bespreken.
- Organisatie themasessies (op initiatief van de Intervisiegroep).
- Een kennisplatform ontwikkelen dat draagvlak creëert en helpt elkaar te vinden zoals in het initiatief Milieuzonering in het Omgevingsplan.

De voormalige Projectgroep MRO kan een centrale rol spelen in de regio rond omgevingsplannen, maar is nu onvoldoende ingericht. Begin 2026 volgt een evaluatie van het MRO-overleg van de Provincie Zuid-Holland; de uitkomsten daarvan bepalen mede het vervolg. In het najaar van 2026 wordt deze samenwerkingsvorm opnieuw beoordeeld.

4.4.2 AADV

De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben zich gecommitteerd aan het gebruik van Digi-V. In 2026 wordt dit kracht bijgezet doordat de Zuid-Hollandse diensten de vergunningen daadwerkelijk invoeren in dit systeem. We stellen ons ten doel dat iedere dienst minimaal 10 vergunningen invoert. Daarmee ontstaat stap voor stap in Zuid-Holland een geconsolideerd overzicht van de geldende vergunningvoorschriften. Meer vergunningen invoeren dan 10 stuks mag uiteraard ook, minder niet.

2026: AT-pool breidt uit met ketentoezicht in Zuid-Holland.

5 Cultuur en communicatie

Ondersteunend aan de projecten in de lijnen, worden projecten op cultuur en communicatie uitgevoerd.

5.1 Cultuur

Succesvolle samenwerking tussen omgevingsdiensten vraagt meer dan afspraken en processen. Het vraagt om een cultuur waarin vertrouwen, transparantie en gezamenlijke verantwoordelijkheid centraal staan. Daarom zetten we de stap naar het ontwikkelen van een samenwerkingsgerichte cultuur. Niet als losstaand doel, maar als een essentiële voorwaarde voor het realiseren van onze gezamenlijke ambities.

In het eerste kwartaal van 2026 zetten we een belangrijke stap richting duurzame samenwerking tussen de omgevingsdiensten. We werken aan een plan van aanpak dat beschrijft hoe we de bestaande samenwerkingscultuur kunnen ondersteunen en verder uitbreiden. Dit plan is gebaseerd op de lessen die we met zijn allen hebben geleerd in 2025.

Het plan vormt een strategische basis voor:

- Het concretiseren van onze gezamenlijke ambitie: een cultuur waarin vertrouwen, transparantie en gezamenlijke verantwoordelijkheid centraal staan.
- Het vertalen van inzichten uit het cultuuronderzoek naar praktische maatregelen en interventies.
- Het borgen van cultuur als randvoorwaarde voor succesvolle samenwerking, parallel aan onze communicatiestrategie.

Door te investeren in een plan van aanpak, zorgen we ervoor dat cultuur niet een abstract begrip blijft, maar een concreet en werkbaar onderdeel van onze samenwerking. Het resultaat?

Een stevig fundament voor gezamenlijke prestaties en een herkenbare, verbindende manier van werken. Hier wordt een sterke samenhang gezien met de communicatie van het samenwerkingsprogramma. Cultuur en Communicatie zullen elkaar in 2026 daarom veel opzoeken en versterken.

5.2 Communicatie

In 2025 is een communicatiestrategie opgesteld en is binnen de betrokken communicatie-medewerkers van de diensten één aanspreekpunt gekomen voor het Programmteam. Ook is verbinding gelegd met communicatie-afspraken rondom het gezamenlijk Innovatieprogramma.

In 2026 zullen de communicatieadviseurs de gewenste gedragsverandering (zie 4) ondersteunen door de gemeenschappelijke visie zichtbaar te maken, relaties te versterken, betrokkenheid te vergroten en het geleerde vast te leggen in het collectieve geheugen. Het doel is niet alleen informeren, maar mensen in beweging krijgen. Medewerkers moeten bewust zijn van het gezamenlijke doel, zich verbonden voelen met de samenwerking, actief betrokken raken, duidelijkheid krijgen over keuzes en cultuurverandering ervaren waarbij samenwerking vanzelfsprekend wordt.

De communicatie richt zich op drie groepen:

- Directeuren/bestuurders met focus op voortgang en bestuurlijke impact,
- Programmteam/projectleiders voor overzicht, verbinding en motivatie en,
- Overige collega's met als doel begrip, herkenning en betrokkenheid.

Er worden diverse middelen ingezet, zoals kwartaalupdates en dialoogsessies voor bestuur, maandelijkse projectspotlights en community of practice bijeenkomsten voor het programmteam, en intranetverhalen en vaste rubrieken voor collega's. Bijeenkomsten versterken vertrouwen, brengen praktijkverhalen tot leven, stimuleren gedragsverandering en bieden ruimte voor reflectie en inspiratie.

6 Programmameteam en programma-ondersteuning

Het programmameteam Samenwerking Zuid-Hollandse omgevingsdiensten begeleidt het programma en rapporteert aan de Directeuren over de samenwerking. Maar het programmameteam staat ook voor de opgave om vijf diensten met elk hun eigen identiteit te laten samenwerken.

6.1 Gedrag¹

Samenwerking gaat over gedrag. Inzicht in en aandacht voor gedrag is daarom cruciaal. Door de juiste opzet en insteek van het programma, kunnen collega's optimaal meegenomen worden. Dit bevordert het "landen" van het programma in de organisaties en zorgt voor een beter resultaat op het diepere samenwerkingsniveau over het gehele programma heen. Denk aan het op het juiste moment inzetten van bijeenkomsten, het goed formuleren van enquêtes en slimme werkvormen om de gewenste input op te halen. Deze gedragsexpertise hebben we binnen de diensten in huis, maar is schaars en moet daarom met budget expliciet beschikbaar worden gemaakt voor de samenwerking. Daarbij is de behoefte tweeledig:

- Ondersteuning van het programmameteam voor de bredere samenwerking, bijvoorbeeld bij het organiseren van bijeenkomsten;
 - Een helpdesk en proactieve advisering voor projecten.
- Hiervoor is het benodigde budget geraamd op € 20.000.

6.2 Communicatie²

Communicatie is de ruggengraat van succesvolle samenwerking, vooral wanneer het gaat om diensten waar teamwork cruciaal is. Duidelijke communicatie bevordert begrip, voorkomt misverstanden en draagt bij aan het behalen van gedeelde doelen.

Het programmameteam wil hier dan ook op inzetten door de volgende communicatiestrategieën toe te passen:

- Transparante en open communicatie over de doelstellingen en resultaten;
- Gebruik maken van moderne communicatietools.

Hiervoor heeft het programmameteam ondersteuning nodig. Waar mogelijk zullen we gebruik maken van de communicatieprofessionals binnen onze diensten, waarbij de behoefte ontstaat om een specifieke communicatiespecialist beschikbaar te stellen aan het programmameteam. Hiervoor vraagt het programmameteam een budget aan van €15.000.

6.3 Bijeenkomsten

Het organiseren van bijeenkomsten speelt een cruciale rol in het succes van de samenwerking. Als bijeenkomsten strategisch en goed uitgevoerd worden, kunnen ze de samenwerking naar een hoger niveau tillen. De inzet van gedragsspecialisten (zie b) kan hieraan bijdragen, maar dit niet volledig dekken. Daarnaast is budget voor ruimtehuur etc. benodigd. Om dit te kunnen realiseren is het benodigde budget geraamd op € 10.000,-.

6.4 Ondersteuning

Het programmameteam heeft geconstateerd dat aanvullende ondersteuning wenselijk is bij de uitvoering van de reguliere werkzaamheden. Hoewel het team een groot deel van de taken zelf oppakt, kan het voorkomen dat er rond specifieke onderwerpen extra inzet noodzakelijk is. Daarnaast heeft de Directie van de Samenwerking behoefte aan ondersteuning door een secretaris. De geraamde kosten voor deze ondersteuning bedragen € 93.000,-.

¹ Na besluitvorming over het plan van aanpak Cultuur (zie paragraaf 5.1) zal deze post integreren in dit project.

² Na besluitvorming over het plan van aanpak Communicatie (zie paragraaf 5.2) zal deze post integreren in dit project.

7 Wanneer is een project klaar voor overdracht?

Een succesvolle projectoverdracht is cruciaal om de continuïteit en het rendement van de samenwerking te waarborgen. Het moment van overdracht is niet willekeurig, maar gebaseerd op duidelijke criteria die garanderen dat de organisatie het project kan opnemen in de reguliere bedrijfsvoering zonder risico's.

1. Doelstellingen zijn gerealiseerd

Het project moet aantoonbaar de afgesproken resultaten en doelstellingen hebben behaald. Dit betekent dat de beoogde waarde voor de organisaties is geleverd en dat er geen openstaande kritieke issues zijn.

2. Processen en verantwoordelijkheden zijn geborgd

Alle processen die nodig zijn voor beheer en onderhoud zijn vastgelegd en overgedragen. Rollen en verantwoordelijkheden binnen de lijnorganisatie zijn duidelijk, zodat er geen afhankelijkheid meer is van het projectteam/programmteam.

3. Documentatie en kennisoverdracht zijn compleet

De organisaties beschikt over actuele documentatie, handleidingen en trainingsmateriaal. Medewerkers zijn opgeleid om het systeem, product of dienst zelfstandig te beheren.

4. Risico's zijn gemitigeerd

Eventuele resterende risico's zijn geïdentificeerd, beoordeeld en voorzien van beheersmaatregelen. Er is een plan voor nazorg en eventuele escalaties.

5. Governance en monitoring zijn ingericht

Er is een duidelijke structuur voor rapportage, KPI-monitoring en evaluatie. Dit zorgt ervoor dat de organisaties grip houden op prestaties en tijdig kan bijsturen.

6. Structurele financiële dekking is geregeld

Binnen de organisatie is structurele financiële dekking geborgd. Dit betekent dat de kosten voor beheer, onderhoud en doorontwikkeling zijn opgenomen in de reguliere begroting, zodat het project duurzaam kan worden voortgezet.

Wanneer projecten of onderdelen ervan aan bovenstaande criteria voldoen, wordt een opleverdocument aan het programmteam gestuurd. Het programmteam beoordeelt vervolgens het document en geeft een advies richting het DO om het project(onderdeel) te beëindigen en uit het samenwerkingsprogramma te halen. In 2026 zal een format voor het opleverdocument worden opgeleverd.

Project wordt overgedragen als alles geborgd is.

8 Financiën

8.1 Verantwoording 2025

Ten tijde van het opstellen van het samenwerkingsprogramma 2026 is de realisatie over het jaar 2025 nog niet beschikbaar. Op dit moment zijn alle diensten bezig met het afronden van de administratieve werkzaamheden voor 2025. Deze zullen op een later moment worden aangeboden aan het DO.

8.2 Begroting 2026

8.2.1 Projecten 2026

De uren-inzet op de inhoudelijke projecten wordt gefinancierd door alle opdrachtgevers gezamenlijke via de individuele werkprogramma's bij hun OD. Het programma belooft in uren een begrote omvang van ruim €1,5 miljoen euro. De totstandkoming van de begroting vindt plaats in nauwe samenhang met de afronding van de administratieve verantwoording over 2025. Zodra de definitieve realisatiegegevens beschikbaar zijn, worden deze geïntegreerd in de verdere uitwerking van de financiële kaders en de capaciteitsplanning. Ter indicatie is onderstaand de begroting 2025 opgenomen.

Op basis van de huidige prognoses voorzien wij geen significante stijgingen in zowel ureninzet als materiële kosten. Wel zal, in het kader van de implementatie van het nieuwe programma Cultuur en Communicatie, een aanvullende budgettaire post bij de algemene kosten worden opgenomen.

Daarnaast zijn er algemene kosten voor cultuur, communicatie, bijeenkomsten en ondersteuning van directie en het programmateam van de samenwerking (146 K). De kosten zijn in 2025 gefinancierd door de provincie. Voor 2026 is nog geen bijdrage toegezegd. De gesprekken voor een bijdrage door de provincie voor 2026 zijn gestart.

2026-begroting volgt na 2025; voorlopig gebaseerd op 2025.

Begroting 2025

Ptoject	DCMR milieudienst Rijnmond	omgevingsdienst Haaglanden	ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland	Omgevingsdienst West-Holland	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Datalab	416	416	416	936	416
Samenwerking arbeidsmarkt	255	325	230	289	362
Informatiebeveiliging	416	0	0	0	0
VIC	100	100	100	100	100
Inkoop & Aanbesteding	100	100	100	100	100
Ambitieniveau branches toezicht	300	200	200	200	200
Drones	240	240	1.012	240	240
AADV	100	100	100	100	100
Administratief Toezicht	1.500	750	750	750	750
Schaarse kennis en expertise	540	240	240	240	240
Milieuregels in omgevingsplannen	240	24	350	240	400
Cultuur en communicatie	PM	PM	PM	PM	PM
Programmateam	250	250	250	250	250
TOTAAL	4.457	2.961	3.748	3.445	3.158

Aanvullende kosten (geen uren)

Ptoject	DCMR milieudienst Rijnmond	omgevingsdienst Haaglanden	ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland	Omgevingsdienst West-Holland	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Datalab	€ 13.866	€ 6.933	€ 6.933	€ 6.933	€ 6.933
Samenwerking arbeidsmarkt	€ 32.454	€ 22.111	€ 22.111	€ 27.635	€ 22.111
Informatiebeveiliging	€ 375.559	€ 187.870	€ 187.870	€ 187.870	€ 187.870
VIC	-	-	-	-	-
Inkoop & Aanbesteding	-	-	-	-	-
Ambitieniveau branches toezicht	-	-	-	-	-
Drones	-	-	-	-	-
AADV	-	-	-	-	-
Administratief Toezicht	€ 23.333	€ 11.666	€ 11.666	€ 11.666	€ 11.666
Schaarse kennis en expertise	-	-	-	-	-
Milieuregels in omgevingsplannen	€ 13.333	€ 6.666	€ 6.666	€ 6.666	€ 6.666
Cultuur en communicatie	PM	PM	PM	PM	PM

8.2.2 Algemene kosten programma 2026

Voor het samenwerkingsprogramma 2025 zijn de algemene kosten gedekt door een eenmalige bijdrage van de provincie Zuid-Holland. Op dit moment is nog niet bekend of de provincie bereid is deze kosten ook in 2026 te dragen. Indien de provincie besluit geen bijdrage te leveren, zullen de algemene kosten voor 2026 worden verdeeld over de vijf Zuid-Hollandse diensten. Dit voor zover hiervoor in 2026 geen specifieke bijdrage van de provincie wordt ontvangen en dekking uit de provinciale bijdrage 2025 niet mogelijk is. Over de verdeling en wijze van bekostiging zullen nadere afspraken worden gemaakt.

Omschrijving	TOTAAL 2026	DCMR milieudienst Rijnmond	omgevingsdienst Haaglanden	ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland	Omgevingsdienst West-Holland	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Uren	1.250	250	250	250	250	250
Benodigd budget	€ 143.000					
Communicatie	€ 15.000					
Gedrag	€ 20.000					
Bijeenkomsten	€ 10.000					
Secretaris samenwerking	€ 75.000					
Externe begeleiding heisessie directeuren	€ 18.000					
Onvoorzien	€ 5.000					

Voorstel bekostiging algemene kosten samenwerkingsprogramma 2026

Het voorstel is om deze kosten naar evenredigheid te verdelen op basis van de begroting 2026 van de individuele diensten.

Samen sterker
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

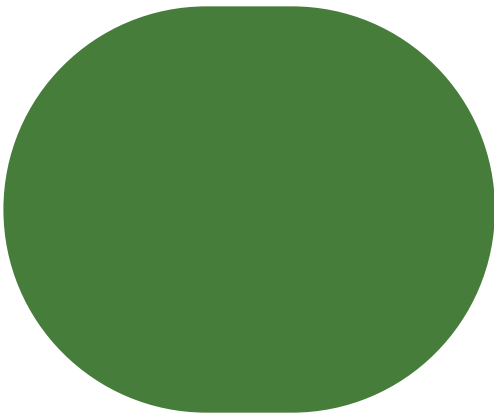
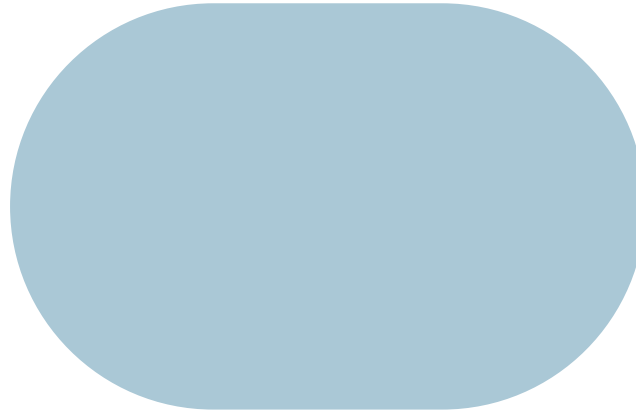
Samen zijn we effectiever. Samen werken betekent samen leren, samen keuzes maken en samen verbeteren. Zo maken we ons werk beter, altijd met oog voor de leefomgeving van Zuid-Holland.

Innovatieprogramma
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

Samen slimmer

Dit innovatieprogramma wordt aangeboden aan de bestuurders van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Het laat zien hoe wij samen slimmer werken aan betere vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies – en wat dit betekent voor ons dagelijks werk én voor inwoners en bedrijven.

Samen sterker
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

Samen slimmer

Wij bundelen onze kracht als vijf omgevingsdiensten, zodat we samen kunnen innoveren en Zuid-Holland schoner, sterker en toekomstbestendig maken.

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Inhoudsopgave

Inleiding

Innovatie voor de 5 OD's Z-H

Cultuur

Onze ambitie

Proces in 2025

Werkwijze vanaf 2026

Portofoliomanagement

Rollen en verantwoordelijkheden vanaf 2026

Projecten 2026

Inleiding

Samen slimmer

Om heel Zuid-Holland te laten genieten van een schoner milieu en een prettige plek voor mens, dier en natuur, werken in de regio vijf omgevingsdiensten samen. We kijken over onze eigen grenzen heen, staan samen sterker en leren van elkaar.

Uiterlijk 1 april 2026 moeten we ieder afzonderlijk voldoen aan het robuustheids criterium Innovatie, zoals opgenomen in het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH). Omdat een groot deel van onze taken overeenkomen, stellen we samen een innovatieprogramma op. Een programma met gezamenlijke projecten, maar ook met een methodiek die ervoor zorgt dat dit als samenhangend programma functioneert. Hieronder vallen onder andere een jaarlijkse prioritering en bijstelling van projecten.

Door samen te innoveren voorkomen we dat elke omgevingsdienst het wiel opnieuw uitvindt. Versnippering, dubbele ontwikkelkosten en verschillen in aanpak tussen regio's zorgen voor onduidelijkheid en inefficiëntie. Samenwerking helpt die verschillen te verkleinen voor medewerkers, bedrijven en inwoners.

Elke dienst heeft aanvullend een eigen innovatieprogramma, in de meeste gevallen gebaseerd op dezelfde methodiek als dit gezamenlijke programma.

INNOVATIECULTUUR

Zo staan wij erin

Wat verstaan we onder innovatie? Welke taal gebruiken we met elkaar? Succesvol innoveren is elkaar begrijpen en aanvullen. Deze aanpak is daarvoor een start.

Bij de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten heerst enthousiasme om samen te werken. Een randvoorwaarde voor een gezamenlijk innovatieprogramma.

Dit programma legt zaken vast, maar tegelijkertijd willen we ruimte bieden voor creativiteit en het leren van briljante mislukkingen. Het continu stimuleren van de innovatiecultuur is dus belangrijk.

Dit is onze innovatiecultuur

Innovatie betekent niet dat iedereen vernieuwend moet zijn, maar wel dat ideeën gedeeld mogen worden, ook als ze nog niet af zijn. Experimenteren mag, zolang we ervan leren en resultaten delen met andere omgevingsdiensten. Een open innovatiecultuur leidt tot slimmere oplossingen voor ons werk en een betere aansluiting bij wat er buiten speelt.

Samen brengen we de beste innovaties verder - met focus, lef en een gedeelde toekomstvisie.

ONZE AMBITIE

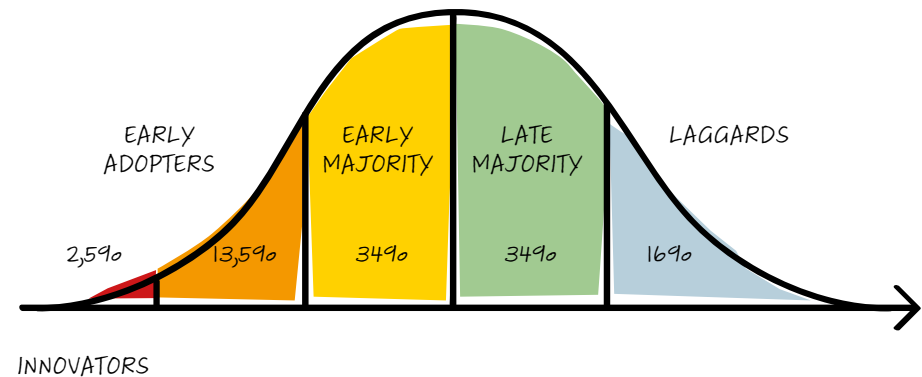
Innovatieve krachten bundelen

De samenwerking van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten richt zich op het verhogen van de kwaliteit van de uitvoering van onze VTHA-taken (vergunningen, toezicht, handhaving en advies). Zo dragen we bij aan behoud en verbetering van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in onze regio.

Kwaliteitsverbetering is een leer- en ontwikkelproces waarin wij ruimte bieden voor nieuwe ideeën. Daar hebben meerdere diensten baat bij. Door de samenwerking bundelen wij de innovatieve krachten. Gezamenlijk zien wij onszelf als early majority, voorlopers die de massa volgen. Dat wil zeggen dat we graag innoveren, maar weloverwogen en op basis van bewezen succes. We hebben immers verantwoording af te leggen.

Innovatie-adoptiecurve

Rogers - Diffusion of innovations, 1962

INNOVATIE VOOR VIJF OMGEVINGSDIENSTEN

Scope voor scope uitgelicht

Wanneer noemen we iets een innovatie en wanneer niet?
We hebben ontwikkelingen onderverdeeld in vier scopes. Niet alles hoeft groots en vernieuwend te zijn om waardevol te zijn. Deze tabel helpt om realistische verwachtingen te scheppen over tijd, impact en inspanning.

Scope 0 Basis op orde

Denk aan onderhoud en beheer: voor ons geen innovatie.

Scope 1 Optimaal benutten

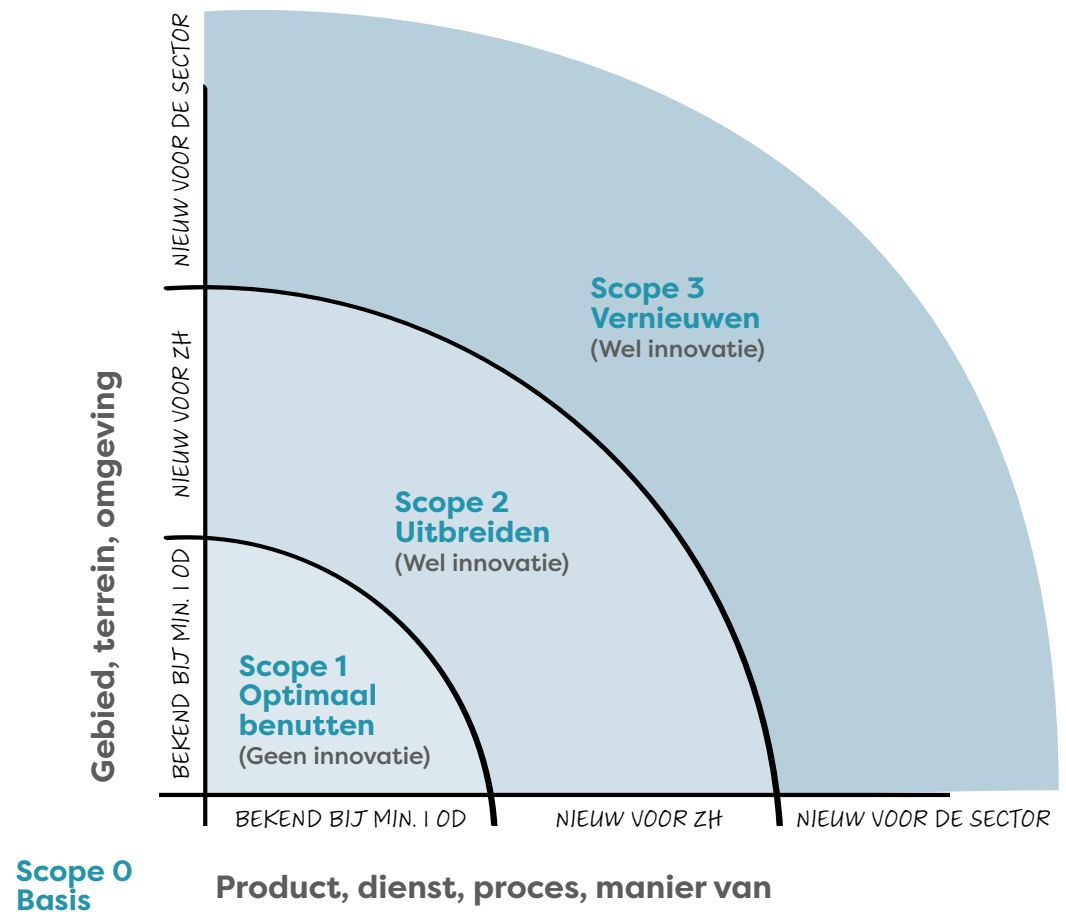
Denk aan leren van elkaar: voor ons geen innovatie.

Scope 2 Uitbreiden

Als het nieuw is voor de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten noemen wij het een innovatie.

Scope 3 Vernieuwen

Is het nieuw en niet eerder toegepast in de sector in Nederland? Dan is het een innovatie.

Overzicht kenmerken verbeteren, vernieuwen, innoveren

	Scope 1 Optimaal benutten (Geen innovatie)	Scope 2 Uitbreiden (innovatie type 1)	Scope 3 Vernieuwen (Innovatietype 2)
Definitie	Ontwikkeling is bekend bij minimaal één van de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	Ontwikkeling is nieuw voor de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	Ontwikkeling is nieuw voor de omgevingsdiensten in Nederland
Doel	Elke dag beter	Optimalisering als gevolg van ingrepen in huidige werkwijze	Borgen continuïteit door tijdige inzet van innovatie en nieuwe werkwijzen
Ambitie	Klein, steeds enkele procenten op de KPI's en individuele processen	Substantieel	Substantieel op lange termijn, voldoende richting op korte termijn
Voorbeeldresultaten	5% lagere uitval in uitvoering, 10% hogere tevredenheid over onze dienstverlening	10% meer efficiëntie, 15% lagere kosten door meer samenwerking	Van 5% naar 10% meer uitvoering van nieuwe diensten en producten
Horizon	<1 jaar, elke 3 maanden resultaat	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar
Aanpak	Korte analyses, praktische oplossingsrichtingen, hand in hand met uitvoering	Fundamentele analyses en oplossingsrichtingen, maar opgeknipt in behapbare moten voor uitvoering, agile	Een behapbare set aan strategische experimenten, niet te groot, niet te klein, gerichte experimenten, opschalen wat werkt
Reëel # per afdeling en dienst	Maximaal 7 parallel	Maximaal 5	Definieer er 1 - 15. Kies er maximaal 5 voor uitvoering
Overschrijdt huidige bedrijfsmodel	Nee	Deels mogelijk	Ja
Methodiek voorbeelden	Lean	BPR (Business Process Reengineering) PMI (PMI stelt normen en richtlijnen voor projectmanagement) BPM (Business Process Management, methode om bedrijfsprocessen te analyseren, verbeteren en optimaliseren.) BPO (Business Process Outsourcing, is het uitbesteden van bedrijfsprocessen zoals klantenservice, financiën, of IT-ondersteuning.)	Business Model Canvas

PROCES IN 2025

Onze projecten voor 2026

In 2025 hebben we gezamenlijk innovatieprojecten geselecteerd voor het innovatieprogramma 2026. Parallel hieraan hebben we visie, definities en het jaarlijks terugkerende selectieproces beschreven. De innovatiewensen van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn verzameld tot een groslijst. Deze lijst biedt een overzicht van per dienst ingediende innovaties, betrokkenheid bij voorstellen van andere omgevingsdiensten, de centrale thema's en de voortgang binnen de vijf omgevingsdiensten.

Uit de groslijst hebben we naar thema's ingedeeld en geprioriteerd en daaruit geschikte projecten voor 2026 gekozen. Hierbij hebben we gewerkt volgens de methodiek van portfoliomanagement.

WERKWIJZE VANAF 2026

Innovatieve krachten bundelen

Hoe ziet het proces van innoveren er vanaf 2026 uit? De innovatiecoördinatoren van de vijf omgevingsdiensten Zuid-Holland halen ideeën op via de bestaande samenwerkingsstructuren en verbanden. Deze ideeën zetten we op de groslijst van het Zuid-Hollandse innovatieprogramma. De volgende stap? Keuzes maken. Volgens de methodiek van portfoliomanagement kiezen we wat wel en wat niet.

De innovatiecoördinatoren bespreken de ideeën en bij instemming wordt een idee verder uitgewerkt in een projectplan (door inbrenger van het idee) en opgenomen in het concept-innovatieprogramma. We zoeken in het programma naar een balans tussen wat nieuw is voor de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en wat een volledig nieuwe innovatie is voor de sector. Bij niet akkoord wordt beoordeeld of het idee wel op de groslijst blijft staan. Er is nadrukkelijk ruimte voor evalueren en leren van briljante mislukkingen. Over het innovatieprogramma wordt besloten door de directeuren.

GROSLIJST EN KNOCK-OUT CRITERIA

Welke nemen we mee?

Welke innovaties gaan door naar de volgende ronde? De vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hanteren als eerste stap de knock-out-fase met de volgende criteria.

Alleen de innovaties van de groslijst worden meegenomen die:

- waarde toevoegen aan alle vijf omgevingsdiensten
- een opdrachtgever hebben
- niet elders zijn belegd

Na de knock-out criteria volgen drie zogenaamde slagbomen die verder helpen met prioriteren.

PRIORITEREN

Drie slagbomen helpen ons verder

Eerste slagboom: Willen we het?

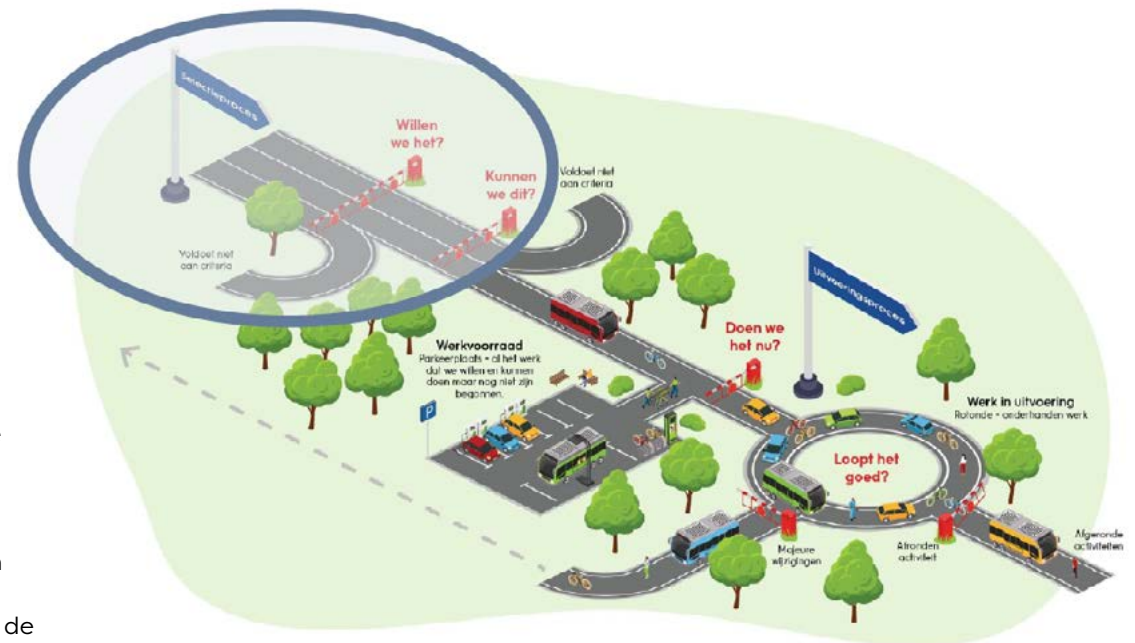
- In welke mate ondersteunt de innovatie de strategische doelen van de omgevingsdienst(en)?
- In welke mate is de opdracht een wettelijke of regelgevende verplichting?
- In hoeverre draagt de innovatie bij aan het oplossen van een (maatschappelijk) probleem?

Tweede slagboom: Kunnen we dit?

- Kan de innovatie binnen het beschikbare budget en de gestelde termijn worden gerealiseerd?
- Zijn de (personele en materiële) middelen beschikbaar om de innovatie uit te voeren?
- In welke mate past de opdracht binnen bestaande processen en systemen van de omgevingsdienst(en)?
- In welke mate kunnen de verwachte risico's bij de uitvoering van de opdracht worden verminderd?

Derde slagboom: Doen we het nu?

- Hoe verhoudt de prioriteit van deze innovatie(s) zich tot andere voorgestelde innovaties?
- Moet deze innovatie voorrang krijgen boven lopende innovatie binnen het huidige portfolio?
- Per wanneer moet de innovatie worden uitgevoerd?

STUREN

Rollen en verantwoordelijkheden vanaf 2026

Vanaf 2026 sluit de uitvoering van het innovatieprogramma zich aan bij het Samenwerkingsprogramma en valt het onder regie van het Programmteam van de samenwerking binnen Zuid-Holland. Het opstellen van een jaarlijks innovatieprogramma volgt een eigen proces, volgens de eerder beschreven eigen methodiek. Innovatieprojecten in uitvoering vallen binnen het Samenwerkingsprogramma onder de hoofden Bedrijfsvoering van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Het Programmteam verzorgt de gezamenlijke communicatie.

PROJECTEN 2026

1: App Milieuoverlast verwachting

Deze te ontwikkelen tool informeert de hierbij betrokken medewerkers van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten over de kans op milieuoverlast. Dit door het combineren van relevante actuele gegevens met de resultaten van analyse van historische gegevens. De tool doet voorspellingen over meerdere vormen van overlast, zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast en geurhinder. Dit project draagt bij aan een efficiëntere afhandeling van klachten en minder belasting voor de betrokken instanties.

[Naar projectplan >](#)

2: 4D Water- en Bodemsturend Portal

Dit project richt zich op het verkennen van de technische, organisatorische en inhoudelijke randvoorwaarden voor het realiseren van een 4D-portal voor dataverzameling, -integratie en -ontsluiting voor water en bodemsturend kaartmateriaal. Deze portal helpt ons bij onze gezamenlijke ambitie om gebiedsontwikkeling toekomstbestendig, integraal en datagedreven te maken. Door de data- en kennisbasis te versterken, ontstaat een fundament voor betere advisering aan gemeenten, een efficiëntere inzet van middelen en een consistente toepassing van de WBS- en 4D-ordeningsprincipes in Zuid-Holland.

[Naar projectplan >](#)

3: Provinciebrede omgevingsanalyse

Hoe formuleer je bij het opstellen van de omgevings- en risicoanalyse binnen Zuid-Holland als onderdeel van de regionale uitvoerings- en handavingsstrategie een eenduidige beleidslijn en minimale vereisten? Dit project helpt ons daarbij. In de omgevingsanalyse staan de maatschappelijke opgaven, de kansen en bedreigingen, de ontwikkelingen, trends en risico's die relevant zijn. De ambitie is ook om de toekomstige planningen tot actualisatie van het uitvoeringsbeleid VTTHA tussen omgevingsdiensten te synchroniseren. Hierbij gebruiken we de Handreiking Regionale beleidscyclus die in het IBP-VTH is ontwikkeld.

[Naar projectplan >](#)

Innovatieprogramma
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

**Innovatie doen we niet naast ons werk,
maar om ons werk beter te maken. Samen
slimmer werken betekent samen leren,
kiezen en verbeteren. Altijd met oog voor de
leefomgeving van Zuid-Holland.**

Innovatieprogramma 2026	
Naam project	Milieuoverlast Verwachting App
Opdrachtgever	N.t.b.
Projectleider	Harmke Vlieg namens Zuid Hollands Datalab
Aanleiding (probleemstelling)	In de huidige samenleving is er een groeiende behoefte aan transparantie en tijdige informatie over milieuoverlast voor omwonenden. Dit projectvoorstel richt zich op de ontwikkeling van een tool die de hierbij betrokken medewerkers van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten informeert over de kans op milieuoverlast, door het combineren van relevante actuele gegevens met de resultaten van analyse van historische gegevens. Dit draagt bij aan een efficiëntere afhandeling van klachten en minder belasting voor de betrokken instanties. Dit project zal niet alleen de transparantie en communicatie verbeteren, maar hierdoor ook kunnen bijdragen aan een gezondere en veiligere leefomgeving. Overlast door incidenten en calamiteiten heeft vanzelfsprekend een onvoorspelbaar karakter. Een groot deel van de overlast is echter wel goed voorspelbaar. Niet alleen omdat de oorzaken een planmatig karakter kennen (denk aan evenementen, ontheffingen helikoptervluchten, latere sluitingstijden horeca), maar ook omdat de mate van overlast wordt beïnvloed door de omstandigheden. Zo is bekend dat er extra meldingen van overlast door evenementen kunnen zijn vanwege meteo-omstandigheden. Als er een zogeheten inversielaag ontstaat draagt geluid verder dan onder normale omstandigheden. En geuroverlast wordt sterk beïnvloed door windrichting en – snelheid, zo kunnen paasvuren in de regio Twente bij ongunstige omstandigheden tot overlast in Zuid-Holland leiden.
Doelstelling (Waarom?)	De doelstelling van deze opdracht is het opzetten van een milieuprogramma waarin medewerkers van de wachtdiensten van de Zuid Hollandse OD's de invloed van externe factoren kunnen zien en evalueren. Dit leidt tot de volgende voordelen: • Verhoogde Transparantie: bevordert betere communicatie tussen overheden, bedrijven en burgers over milieuoverlast. Deze tool wordt alleen intern bij de OD's gepubliceerd. • Beperken van het aantal klachten waarvoor de OD's niet het juiste aanspreekpunt zijn. Dit zorgt voor een efficiëntere afhandeling van klachten en minder belasting voor de betrokken instanties. • ZH-OD's kunnen omwonenden beter op maat informeren: wie (niet) geïnformeerd moet worden wordt ook bepaald door het verwachte effectgebied. • Voorkomen van onterechte bezorgdheid (denk aan seizoensgebonden stuifmeel) • Hinderbeleving verlagen, doordat inwoners weten: ○ De oorzaak: 'Een grote fakkel wordt veroorzaakt door onderhoud', 'het geluid komt van een evenement'.

	○ Of het is toegestaan: Geluidsoverlast wordt veroorzaakt door een evenement waarvoor een vergunning is afgegeven. ○ Wat de eindtijd is: duidelijk is wanneer de overlast eindigt. Deze doelstellingen zijn niet afgestemd met de gebruikers/doelgroep. Er wordt in nov/dec een werksessie georganiseerd waarin de doelstellingen en de beoogde resultaten specifieker worden geformuleerd worden, zodat er een bruikbaar resultaat uit komt voor alle OD's.
Resultaat (Wat?)	Het resultaat van dit project is een gebruiksvriendelijke tool die medewerkers van de ZH – omgevingsdiensten assisteert door proactief te informeren over de kans op milieuoverlast. De tool zal voorspellingen doen over meerdere vormen van overlast, zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast en geurhinder. De tool zal de volgende functionaliteiten bevatten: ● Real-time Data Analyse: Verzamelen en analyseren van data van verschillende bronnen, zoals meteogegevens. ● Voorspellende Modellen: Gebruik van algoritmen om voorspellingen te doen over de kans op milieuoverlast. ● Interactieve Kaart: Een interactieve kaart waarop gebruikers de actuele situatie en voorspellingen kunnen bekijken. Deze doelstelling is nog niet concreet genoeg. In de eerste fase van de implementatie wordt samen met eindgebruikers een duidelijk doel opgesteld op basis van een gebruikersbehoefteanalyse onder de vertegenwoordigers van de vijf wachtdiensten.
Planning + Deelresultaten	Implementatieplan 1. Fase 1: Onderzoek en Planning (2 maand) ○ Identificeren van een concrete opdracht ○ Identificeren van relevante datastromen. ○ Evalueren aanwezigheid relevante data en toevoegen noodzakelijke data ○ Ontwikkelen van een projectplan en tijdlijn. 2. Fase 2: Ontwikkeling (3 maanden) ○ Ontwikkelen van de modellen en integratie met datastromen. ○ Ontwerpen en bouwen van de mobiele app en/of website. ○ Maandelijkse evaluaties met hoofdgebruikers (vertegenwoordigers van de vijf wachtdiensten) 3. Fase 3: Testen en Validatie (2 maanden) ○ Uitvoeren van tests met een beperkte groep gebruikers. ○ Verzamelen van feedback en optimaliseren van de tool. 4. Fase 4: Lancering en Onderhoud (doorlopend)

	○ Lanceren van de tool voor alle ZH-OD's. ○ Het beheer van de tool overdragen naar de diensten zelf ten aanzien van het doorlopend monitoren en verbeteren van de tool op basis van gebruikersfeedback en nieuwe data.
Financieel	<i>Welke functies, welke inzet</i> Het totale budget voor dit project wordt geschat op €20.000, verdeeld over de verschillende fasen van het project. Dit omvat kosten voor ontwikkeling, testen, lancering en doorlopend onderhoud. Omdat er nog geen concrete opdracht is, is dit budget een schatting. Dit project kan worden uitgevoerd door het Zuid-Hollands Datalab, waarmee ook de financiering al (grotendeels) is gedekt. Dit geldt echter niet voor de benodigde aanvullende inzet vanuit de betrokken ZH-OD's (meldkamer, milieupiket, wachtdienst, etc.) Deze uren worden geschat op 20 uur per hoofdgebruiker, waarvan er 5 benodigd zijn. Concreet betekent dat de inzet van de al gedekte uren van het Datalab, 100 uur wachtdiensten verdeelt over de vijf diensten (20 uur per dienst) en tot €20.000 vanwege de verwachte extra bronnen die benodigd zijn.
Kansen + Risico's (en hoe ga je daarmee om)	Mogelijke Risico's en Uitdagingen ● Gebruikers trekken de verkeerde conclusies: Mogelijk is de oorzaak van overlast anders dan de door de tool aangegeven verwachte overlast. ● Data Kwaliteit en Beschikbaarheid: De nauwkeurigheid van de voorspellingen is afhankelijk van de kwaliteit en beschikbaarheid van de data. Incomplete of onnauwkeurige data kunnen leiden tot verkeerde voorspellingen. ● Privacy en Veiligheid: Het verzamelen en analyseren van data brengt privacy- en veiligheidsrisico's met zich mee. Het is essentieel om te zorgen voor adequate beveiligingsmaatregelen en naleving van privacywetgeving. ● Gebruikersacceptatie: De effectiviteit van de tool hangt af van de acceptatie en het gebruik door de medewerkers van de wachtdiensten in kwestie. Het is belangrijk om de tool gebruiksvriendelijk te maken en gebruikers te betrekken bij de ontwikkeling en implementatie. ● Technische Uitdagingen: Het ontwikkelen van nauwkeurige voorspellende modellen en het integreren van verschillende datastromen kan technisch uitdagend zijn. Er is een risico op vertragingen en extra kosten als gevolg van technische problemen. ● Onderhoud en Updates: De tool vereist doorlopend onderhoud en updates om nauwkeurig en relevant te blijven. Dit brengt doorlopende kosten en inspanningen met zich mee.

Omgevingsdienst
West-Holland

Afhankelijkheden + Relatie met andere projecten	• Een harde eis voor het aannemen van deze opdracht is een opdrachtgever. Deze is idealiter afdelingshoud VTH-A van een van de vijf diensten, maar een teamleider of afgevaardigde namens• Beschikbaarheid hoofdgebruikers. In overleg met Christel Nijholt is besproken dat er 20 uur gereserveerd wordt per hoofdgebruiker per dienst, maar deze is nog niet toegezegd.
Rapportage + communicatie	• Na afsluiten van iedere fase wordt gecommuniceerd naar de werkgroep Innovatie.• Communicatie tussen hoofdgebruikers en Datalab wordt gefaciliteerd door de projectleider.• De rapportagebehoefte is nog niet duidelijk, deze wordt gevormd wanneer de opdracht samen met de hoofdgebruikers is opgesteld.

Innovatieprogramma 2026	
Naam project	Verkenning 4D WBS Portal
Opdrachtgever	Ntb
Projectleider	Ntb
Aanleiding (probleemstelling)	<u>Groeiende behoefte aan datakwaliteit, databeschikbaarheid, data-integratie, dataontsluiting en data-doorontwikkeling</u> In toenemende mate wordt ingezet op advisering gericht op toekomstbestendige (ruimtelijke) ontwikkelingen. De thematiek die daarmee gemoeid is, is breder dan de milieuthema's waarmee van oudsher al rekening werd gehouden bij gebiedsontwikkeling. Vanwege deze verschuiving is de benodigde data om goed te kunnen adviseren, nog niet altijd aanwezig, van onvoldoende kwaliteit, onvoldoende ontsloten, niet op een eenduidige manier verzameld en geanalyseerd, en/of niet op een passende manier gevisualiseerd. Bovendien wordt veel data vaak gepresenteerd (of is vastgelegd) als punt of vlakdata, met andere woorden, in hooguit 2 dimensies. Echter, om een volledig en integraal beeld te krijgen van een gebied of locatie, zeker in het kader van WBS en daarop aansluitend 4D-ordering, is het noodzakelijk om zowel ruimtelijk als in tijd verder te gaan dan de 2 dimensies die conventioneel kaartmateriaal weergeeft. Hierdoor worden kansrijke locaties mogelijk niet tijdig herkend of juist onterecht uitgesloten. Een 4D-benadering maakt het mogelijk om ruimtelijke en temporele dimensies beter te begrijpen, visualiseren en af te stemmen, waardoor besluitvorming beter onderbouwd en toekomstbestendiger wordt. De concrete problematiek bestaat hoofdzakelijk uit vijf componenten: <i>datakwaliteit, databeschikbaarheid, data-integratie, dataontsluiting en data-doorontwikkeling.</i>
Doelstelling (Waarom?)	Strategisch doel: Strategisch draagt dit project bij aan de gezamenlijke ambitie van de vijf Omgevingsdiensten om gebiedsontwikkeling toekomstbestendig, integraal en datagedreven te maken. Door de data- en kennisbasis te versterken, ontstaat een fundament voor betere advisering aan gemeenten, een efficiëntere inzet van middelen en een consistente toepassing van de WBS- en 4D-orderingprincipes in Zuid-Holland. Projectdoel: Het doel van dit project is het verkennen van de technische, organisatorische en inhoudelijke randvoorwaarden voor het realiseren van een 4D-portal voor dataverzameling, -integratie en -ontsluiting. Dit valt uiteen in de volgende onderdelen: - Datakwaliteit verbeteren (hogere kwaliteit levert meer detail, stelt in staat genuanceerder te adviseren) - Databeschikbaarheid verbeteren (dit is enerzijds gericht op data registreren die momenteel niet worden geregistreerd, anderzijds op uitwisselen van data die momenteel <i>beperkt</i> beschikbaar is) (Ook hiervoor geldt, dat zonder data het niet mogelijk is (goed) advies te kunnen geven) - Data-integratie bewerkstelligen (de diverse thema's vanuit WBS en 4D-ordering staan niet op zichzelf, maar zijn verweven met elkaar. Door mogelijkheden te creëren deze thema's samen te brengen (op data-niveau) wordt een meer integrale benadering en daarmee advisering mogelijk)

	- Data-doorontwikkeling waarbij de doelstelling is om van 2D naar 3D, en waar mogelijk zelfs 4D, data te gaan. Deze extra dimensies zijn van meerwaarde bij een integrale advisering. Bovendien visualiseert het, bestaande en nieuwe problematiek, wat kan bijdragen aan bewustwording hiervan. - Dataontsluiting verbeteren, de stip op de horizon is het ontwikkelen van een 4D-portal. Daarmee wordt de data beter beschikbaar en wordt bovendien de samenhang tussen de verschillende thema's beter inzichtelijk. Daarom willen we inzicht in de mogelijkheden van het opzetten van een 4D-portal.
Resultaat (Wat?)	Voor de drie geselecteerde thema's (bodemenergie, bodemdaling en ondergrondse infrastructuur) wordt uitgewerkt wat er al beschikbaar is aan informatie, hoe dit is ontsloten, welke samenhang er is en hoe dit kan worden samengebracht. Bovendien wordt toegewerkt naar het transformeren van 2D naar 3D of 4D data. Deze data worden idealiter ontsloten via een '4D-portal'. Een 4D portal ontwikkelen is ambitieus. Binnen dit project wordt onderzocht wat er nodig is om een dergelijk portal daadwerkelijk te realiseren. Gaande dit project krijgen we inzicht in wat haalbaar/realistisch is. In het proces vindt daarom op verschillende momenten (zie planning en deelresultaten) besluitvorming plaats hoe verder. Dit project eindigt met een evaluatie: is het haalbaar om de portal te realiseren? Als het inderdaad mogelijk is om een portal te maken, dan is realisatie hiervan een mogelijk vervolgproject.
Planning + Deelresultaten	Stap 1. - Doel: in kaart brengen huidige stand van zaken - Activiteiten: Inventarisatie per OD van beschikbare data voor bodemenergie, bodemdaling en ondergrondse infrastructuur en formuleren 'wensenlijstje' gebaseerd op input van adviseurs en ontvangende partijen (gemeenten) - Resultaat: overzicht van welke data er al is, zowel binnen- als buiten de OD's, en de kwaliteit hiervan en welke zaken er nog ontbreken. Dit resulteert in een "groslijst wensen" voor benodigde data om WBS-advisering verder te verbeteren. Stap 2 - Doel: inzicht in meerwaarde van wensen en benodigde inzet (zowel uren als middelen) - Activiteiten: We brengen voor elk onderdeel op de "groslijst wensen" uit stap 1 in beeld wat de meerwaarde is voor de advisering aan gemeenten op het gebied van 4D-ordering en WBS. Als deze meerwaarde ook daadwerkelijk aanwezig is, dan komt het onderdeel op de wensenlijst. Voor alle onderdelen op de wensenlijst brengen we in beeld wat elk onderdeel aan inzet vraagt, zowel qua uren als qua middelen. Daarbij wegen we ook mee op welke onderwerpen we daadwerkelijk zelf als OD's zaken kunnen verbeteren of die aangekocht kunnen worden. De wensenlijst inclusief eventuele extra inzet, wordt ter besluitvorming voorgelegd. - Resultaat: Besluit over de wensenlijst. Met welke onderdelen gaan we door? Stap 3 - Doel: Verbeteren databeschikbaarheid, -kwaliteit en -doorontwikkeling - Activiteiten: opstellen plan van aanpak (pva) voor verbeteren databeschikbaarheid en kwaliteit. Dit is gericht op de vastgestelde

	wensenlijst uit stap 2. Het pva is gericht op hoe er invulling wordt gegeven aan de benodigde kwaliteitslagen. - Resultaat: besluit over het plan van aanpak. Stap 4 - Doel: Uitvoeren plan van aanpak databeschikbaarheid, -kwaliteit en -doorontwikkeling - Activiteiten: In gezamenlijkheid besluiten welke data op welke manier wordt vastgelegd. Uitvoeren van pva. - Resultaat: Kwaliteitslagen zijn gemaakt. Verbeterde data beschikbaar voor gebruik. Inzicht in de werkbaarheid van deze methodiek. Stap 5 - Doel: Inzicht in wat verder nodig is om een portal voor dataontsluiting en – integratie op te zetten. - Activiteiten: We maken de balans op tot dan toe. Hoever zijn we en wat is er nodig om daadwerkelijk een portal te maken? Wat zijn de randvoorwaarden voor hard- en software? Welke inzet is er nodig aan uren en middelen? - Resultaat: Inzicht in de haalbaarheid van het opzetten van een gezamenlijke 4D portal. Stap 6 Dit project eindigt met een evaluatie: is het haalbaar om de portal te realiseren met data van voldoende kwaliteit zodat er echt meerwaarde is voor de advisering? Op basis hiervan moet een besluit worden genomen of er een pilot van de portal wordt opgezet. De daadwerkelijke pilot en de daaraan gekoppelde kosten en capaciteit is een vervolgproject. Ook wordt in de evaluatie meegenomen of de in stap 4 bereikte resultaten van kwaliteitsverbetering al kunnen worden geïmplementeerd op regionaal niveau (per OD). Op die manier kunnen deze behaalde resultaten namelijk al worden ingezet bij de individuele OD's, onafhankelijk van de opzet van de gezamenlijke portal. Daarnaast is het in het kader van kennisuitwisseling nuttig om de opgehaalde informatie uit stap 1, over data die niet geschikt was voor een verbeterslag of implementatie in een portal maar nu wel wordt gebruikt, te bekijken of deze wel op regionaal niveau in de huidige adviezen/systemen kunnen worden meegenomen. Op die manier draagt dit project ook bij aan verdere uitwisseling, ook zonder implementatie van de portal zelf in een eventueel vervolg.
Financieel	Vanuit elke OD dient een WBS-adviseur te worden vrijgemaakt en ook een GIS-medewerker (dus twee mensen per OD). De gezamenlijke inzet per OD bedraagt 250 uur. Daarnaast is er nog 120 uur benodigd waarvan de verdeling per OD afhankelijk is van de rol per OD op dat punt (dit betreft de stappen 4 en 6). De onderlinge verdeling wordt nader uitgewerkt bij toekenning van het project. In de projectbegroting zijn de uren nu gelijk verdeeld. Uitwerking van de benodigde uren: Stap 1 (inventarisatie en groswenslijst): 50 uur per OD (WBS-adviseurs) Stap 2: Kwantificeren en kwalificeren van de groslijst uit stap 1 (evaluatie): 50 uur per OD (WBS-adviseurs en GIS-specialisten) Stap 3: opstellen PVA: 60 uur in totaal (verdeling over OD's afhankelijk van rol (voortrekker/meelezer) (WBS-adviseurs en GIS-specialisten) Stap 4: uitvoering geven aan PVA: 100 uur per OD (WBS-adviseurs en GIS-specialisten)

	Stap 5: inzicht benodigheden portal: 50 uur per OD (WBS-adviseurs en GIS-specialisten) Stap 6: 60 uur in totaal (verdeling over OD's afhankelijk van rol (voortrekker/meelezer) (WBS-adviseurs en zeer beperkt GIS-specialisten) Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van al beschikbare hard- en software.
Kansen + Risico's (en hoe ga je daarmee om)	Kansen: - Algeheel beter inzicht in én overzicht van data; - Door visualisatie beter inzichtelijk kunnen maken waar kansen en uitdagingen liggen, dit zorgt ook voor meer draagvlak voor de onderwerpen; - In staat betere advisering te formuleren; - De inzichten die kunnen worden verkregen door een gereedschap als de 4D-portal, kunnen op termijn niet alleen op gebiedsontwikkeling worden toegepast, maar bijvoorbeeld ook op beleidsvorming en bij risico-inventarisaties. - Door hierin als OD's gezamenlijk op te trekken voorkomen we dat er dubbel werk wordt gedaan; - De samenwerking bewerkstelligt ook verdere kennisdeling tussen de OD's; - Door de samenwerking in het project zorgen we dat we dezelfde data gebruiken en deze op een soortgelijke manier implementeren in onze advisering. Risico's: - Niet alle data is gratis toegankelijk; - Niet alle 'brondata' is goed toegankelijk; - Integratie van verschillende werkprocessen en programmatuur van de 5 OD's; - Vanwege het innoverende karakter van het project is het lastig om in dit stadium een goede inschatting van de benodigde uren te maken. Het omgaan met de risico's is onderdeel van het verkenningsproces. Gedurende het project zullen we deze risico's scherp in de gaten houden. Als wordt geconstateerd dat deze risico's inderdaad plaatsvinden, zullen we dit ook bespreken met het innovatieprogramma en onderzoeken of er alternatieven beschikbaar zijn. Ook is juist de eventuele 'tekortkomingen' in beeld brengen m.b.t. de data al onderdeel van het project. In de stappen zijn momenten opgenomen om go/no go besluiten te kunnen nemen voor specifieke onderdelen. Tevens worden op die momenten ook de al bestede en verwachte uren meegenomen in de beoordeling.
Afhankelijkheden + Relatie met andere projecten	De 5 OD's werken, onder regie van provincie Zuid-Holland, al meerdere jaren samen op WBS en 4D-ordening. In dit kader komen de 5 OD's en PZH 5 maal per jaar bijeen in het Netwerk 4D-Ordening. PZH stelt uren beschikbaar aan de 5 OD's voor deze samenwerking én voor het blijvend onder de aandacht brengen van/adviseren over WBS en 4D-ordening bij gemeenten. Dit gebeurt via het Werkplan Spoed en Nazorg voor PZH. De 5 OD's hebben de gezamenlijke ambitie om in de advisering rondom WBS en 4D-ordening te onderzoeken of AI hier van toegevoegde waarde kan zijn. Er is een sterke relatie met betrekking tot de datavraagstukken die worden opgepakt met het hier beschreven project. Beide onderwerpen vullen elkaar daarmee zeer goed aan.

Rapportage + communicatie	Na elke stap een tussenrapportage aan het innovatieprogramma. Na afloop van het project een eindrapportage en interne communicatie binnen de 5 OD's. De voortgang zal in het Netwerk 4D-Ordering ook worden teruggekoppeld. De communicatie tijdens de uitvoering van het project zelf, en ook de uitvoering ervan en uitwisseling van data, vindt plaats via een gezamenlijke digitale (Teams)omgeving.
Organisatie	1 OD moet trekker worden van het project. De andere nemen actief deel.

Innovatieprogramma 2026: Voorlopig Projectvoorstel	
Naam project	Gezamenlijke methodiek OD's Zuid-Holland voor omgevings- en risicoanalyse
Opdrachtgever	P.M.
Projectleider	P.M.
Aanleiding (probleemstelling)	In de Handreiking regionale beleidscyclus 1.0 is het belang onderschreven dat de omgevingsdiensten op meerdere vlakken samenwerken. Alle vijf OD's binnen Zuid-Holland zien de meerwaarde om samen te komen tot één methodiek voor de omgevings- en risicoanalyse voor de VTHA-taken. Momenteel wordt de beleidscyclus per OD anders ingericht en vormgegeven en vinden we allemaal, op verschillende momenten, zelf het wiel uit. Dit kost tijd (ook van de provincie die bij alle vijf diensten in dit proces aanschuift) en belemmert de kennisbundeling bij omgevings- en risicoanalyse en de gezamenlijke aanpak in de doelbereiking. We laten met andere woorden kansen liggen.
Doelstelling (Waarom?)	Formulering van eenzelfde beleidslijn en minimale vereisten bij het opstellen van de omgevings- en risicoanalyse binnen Zuid-Holland als onderdeel van de regionale uitvoerings- en handhavingsstrategie. Dit heeft als meerwaarde dat de diensten: - Niet 5 x hetzelfde wiel hoeven uit te vinden (efficiëntie), door de Europese, landelijke, maatschappelijke en juridische ontwikkelingen gezamenlijk in kaart te brengen; - Door bundeling van krachten beter kunnen bijdragen aan (en vertalen van) de beleidsdoelstellingen van de opdrachtgevers en een betere basis hebben voor verantwoording over de uitgevoerde werkzaamheden. - Beter kunnen samenwerken met ketenpartners. - Beter kunnen werken aan OD-gebiedsgrensoverschrijdende uitdagingen. - Eenzelfde taal/terminologie gebruiken wat het samenwerken tussen diensten gemakkelijker maakt. - De onderbouwing door de OD's van de prioritering bij de uitvoering en van het level playing field tussen bedrijven in Zuid-Holland kunnen versterken. - Beter de noodzakelijke expertises kunnen bepalen en relateren aan de maatschappelijke opgaven en risico's. - Een gezamenlijke basis hebben voor de ontwikkeling van eventueel nieuw instrumentarium voor prioritaire taken (koppeling met innovatie)
Scope	Maatschappelijke opgaven, risico's en kansen die relevant zijn voor het werkgebied en voor het taakveld van de OD's
Resultaat (Wat?)	Gezamenlijke methodiek voor omgevings- en risicoanalyse inclusief de opgaven, kansen en bedreigingen in Zuid-Holland. De uitkomst ervan kan per regio verschillen afhankelijk van de ambities van de opdrachtgevers en de mate waarin de maatschappelijke opgaven, kansen en bedreigingen zich in de regio voordoen. De omgevingsanalyse die met deze methode tot stand komt moet grotendeels (bijv. 80%) herkenbaar zijn voor alle opdrachtgevers. Ook willen we de toekomstige planningen tot actualisatie van het uitvoeringsbeleid VTHA tussen de diensten synchroniseren. Disclaimer: Het doel is een gezamenlijke werkwijze én Zuid-Holland brede omgevingsanalyse (80% herkenbaar voor alle opdrachtgevers) op ons taakveld die kan worden benut voor de risicoanalyse per OD.

Planning + Deelresultaten	Stap 1: • Doel: definities en meerwaarde vaststellen omgevings- en risicoanalyse etc. • Activiteiten: in expertsessies september en oktober 2025 • Resultaat: goede afbakening van de wens te komen tot één methodiek voor de omgevingsanalyse Stap 2: • Doel: met de vijf OD's bepalen of we dit willen en de kunnen • Activiteiten: in expertsessie (december 2025) toelichting werkwijze ODMH en DCMR; in interviews met <i>early adopters</i> van de RBC (Brabantse OD's, ODNZKG en OD's Utrecht, januari 2026) • Resultaat: helder beeld van de te behalen methodiek Stap 3: • Doel: Akkoord op projectplan • Activiteiten: uitwerken projectplan, inclusief projectteam en benodigde middelen • Resultaat: Projectplan voor besluitvorming naar hoofden BV (februari 2026) Stap 4: • Doel: akkoord (draagvlak) op gezamenlijke methodiek voor een omgevings- en risicoanalyse • Activiteiten: in expertsessies opstellen/uitwerken (maart 2026-juni 2026) • Resultaat: methodiek voor het opstellen van een omgevingsanalyse waarmee goede inhoudelijke en zo mogelijk uniforme keuzes gemaakt kunnen worden in de uitvoeringsprogramma's van de VTHA. Stap 5: • Doel: (akkoord op) gezamenlijke omgevingsanalyse als inhoudelijke basis voor risico-analyse en prioritering per OD-gebied • Activiteiten: in expertsessies uitwerken (september 2026-mei 2027) • Resultaat: omgevingsanalyse (maatschappelijke opgaven, risico's en kansen) in relatie tot taakveld VTHA op schaal Zuid-Holland. De analyse biedt mogelijkheden voor regionale aanvullingen.
Aanpak	1. Definitie: wat verstaan we onder een omgevingsanalyse, welke scope, eisen en wensen stellen we?* Wat valt onder "beleid"? 2. Inventarisatie: al beschikbare bouwstenen en lopende processen bij de 5 OD's (en andere OD's) in beeld brengen (tijdens fase projectvoorstel). Betrokken partners in beeld. Rol opdrachtgevers. Inventarisatie aanwezig beleid 3. Analyse: welk beleid is gezamenlijk? beoordelen bouwstenen en processen aan eisen en wensen. Wat kunnen we gebruiken? Wat gaan we nieuw ontwikkelen?* 4. Bouwfase: vaststellen proces, inhoud en vorm bouwstenen voor gezamenlijke omgevingsanalyse. * 5. Rapportage 6. Besluitvorming 7. Communicatie en implementatie 8. *Terugkoppelmoment naar opdrachtgever en klankbordgroep (oid).
Benodigde capaciteit en middelen	Deze worden bepaald in stap 3.

Projectteam	Vanuit de vijf omgevingsdiensten is minimaal 1 adviseur per OD bij de sessies aanwezig. Verwachting 5 sessies om te komen tot een projectplan.
Uitgangspunten, voorwaarden, kansen + risico's (en hoe ga je daarmee om)	Lopende treinen hoeven niet te wachten Sommige OD's zijn al begonnen met de start voor het opstellen van een omgevingsanalyse als onderdeel van de regionale uitvoerings- en handhavingsstrategie volgens de Handreiking regionale beleidscyclus. Dat zijn rijdende treinen. Het project mag geen remmende factor vormen voor al rijdende treinen. Maw: als de interne planning van een dienst het nodig maakt om bepaalde stappen van de omgevingsanalyse al eerder individueel te zetten tbv een te actualiseren Uitvoeringsnota VTH(A), dan staat dit project daar niet aan in de weg. Uiteraard kan een OD besluiten wel te wachten en haar huidige beleid met een bepaalde periode te verlengen; dat is aan die OD en haar opdrachtgevers. Waar mogelijk liften de lopende treinen mee met wat in het project wordt ontwikkeld en – vice versa - wordt hetgeen in de lopende treinen wordt gemaakt, benut in het project. <u>Leren van elkaar</u> Sommige OD's hebben de RBC al toegepast. Andere OD's moeten hier nog mee beginnen, dus hier kunnen we van elkaar leren. Meenemen collega's bij OD's en opdrachtgevers In het project zullen niet alleen de inhoudelijke collega's van de OD's, management, directie maar ook de opdrachtgevers op ambtelijk en bestuurlijk niveau moeten worden meegenomen. Dit vraagt tijd en kan ertoe leiden dat het project een langere doorlooptijd behoeft. Dit zal in de bij het opstellen van het projectplan rekening mee worden gehouden.
Afhankelijkheden + Relatie met andere projecten	P.M. De handreiking regionale beleidscyclus uit IBP pijler 5 wordt aangescherpt; in het kader van de robuustheidssubsidie hebben enkele OD's zich aangemeld om -voor april 2026- hieraan een bijdrage te leveren. Mogelijk leidt dit project tot additionele inzichten.
Rapportage + communicatie	P.M.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 2 april 2026

Onderwerp:

Nieuw SROI beleid – Pilot 2026/2028

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van het SROI-pilotvoorstel met 2-jarige cofinanciering (2x incidenteel € 6.594) op basis van NBI-verdeelsleutel.
2. Vaststellen van het nieuwe beleidskader en de menukaart.
3. Ondertekenen van het samenwerkingsconvenant SROI,

Waarbij OZHZ SROI niet toepast op de tijdelijke inhuur van individuele, specialistische professionals via het Dynamisch Aankoop Systeem (DAS).

Toelichting:

De GR Sociaal (GRS) voert op basis van de Participatiewet namens de 10 aanbestedende diensten (7 gemeenten, GRS, Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) en OZHZ Social Return on Investment (SROI) uit. Dit is een arbeidsmarktinstrument om maatschappelijke impact te realiseren via aanbestedingen en is onderdeel van het regionale inkoop en aanbestedingsbeleid dat ook door het AB van OZHZ is vastgesteld. De huidige invulling van SROI is gericht op arbeidsparticipatie voor kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2026/2028 wordt een nieuw beleidskader SROI uitgetest. Daarbij staat de pilot: 'niet Vinken maar Vonken!' centraal. In plaats van voldoen aan een verplichting (afvinken) gaan ondernemers gemotiveerd aan de slag met een eigen innovatief actieplan (vonken). Zij krijgen een breed palet aan SROI-mogelijkheden gelinkt aan de drie Drechtse doelen (bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid) en de huidige arbeidsmarktcontext. Voor verdere inhoudelijke informatie kan worden verwezen naar de bijgevoegde stukken.

De GRS verzoekt OZHZ thans om het pilotvoorstel, het SROI-beleidskader en de menukaart vast te stellen zodat het beleid per eind Q2 in werking kan treden. Daarnaast wordt gevraagd het samenwerkingsconvenant te ondertekenen. De uitvoering vindt plaats binnen de afgesproken pilotperiode Q2 2026 – Q2 2028. Het verzoek is ook gedaan aan de zeven gemeenten in de Drechtsteden en aan DG&J.

Voorstel

Het DB stelt u voor de genoemde stukken vast te stellen en het samenwerkingsconvenant SROI te ondertekenen. Het is daarbij wenselijk om het Dynamisch Aankoop Systeem (DAS) voor de tijdelijke inhuur van individuele, specialistische professionals expliciet uit te zonderen van de toepassing van SROI. Hierover is al contact geweest met de GRS die desgevraagd heeft laten weten dat dit mogelijk is. Binnen het DAS is zeker maatwerk mogelijk en de afwijking van het beleid kan inhouden dat SROI niet wordt toegepast of dat eventueel met een lager percentage wordt gewerkt.

Voor OZHZ gelden de volgende overwegingen om SROI niet toe te passen bij inhuur binnen het DAS:

- De aard van deze opdrachten – persoonsgebonden, inhoudelijk specialistisch en vaak van beperkte duur – biedt in de praktijk onvoldoende uitvoeringsruimte om SROI op een

proportionele en doelmatige wijze vorm te geven. Binnen deze inhuurconstructies is geen mogelijkheid om werkzaamheden te verbreden of aanvullende leer- of werkplekken te realiseren, mede vanwege het wettelijke en publiekrechtelijke karakter van de taken binnen het VTH-domein.

- Daarnaast kent het DAS een systematiek van doorlopende toelating en frequente, afzonderlijke minicompetities. Het opleggen en monitoren van SRol per opdracht is administratief zeer belastend en disproportioneel ten opzichte van de omvang en aard van de opdrachten.
- Ook speelt dat er sprake is van aantoonbare krapte op de arbeidsmarkt voor deze specialistische functies; het toevoegen van aanvullende verplichtingen kan de inhuur verder bemoeilijken en de marktwerking negatief beïnvloeden.
- De al toegelaten leveranciers hebben bij hun inschrijving niet hoeven voldoen aan het SRol-beleid dat vanaf 2026 van kracht is. Het achteraf opleggen van aanvullende voorwaarden aan bestaande deelnemers is juridisch niet toegestaan en strijdig met de aanbestedingsrechtelijke beginselen van transparantie en gelijke behandeling.
- Als OZHZ SRol toepast bij de inhuur van tijdelijk personeel lopen we tegen praktische problemen aan. Een opdracht kan in het eerste jaar onder de € 100.000 blijven, maar door verlengingen alsnog boven die grens uitkomen. Dan moet er ineens wél 5% SRol worden toegepast. Leveranciers vinden verlengen nu al lastig, vooral door de jaarlijkse indexering die OZHZ toepast. Als daar ook nog SRol bovenop komt, haken sommige leveranciers waarschijnlijk af en moeten we opnieuw op zoek naar geschikt extern personeel. Daarnaast kan een leverancier in één jaar meerdere opdrachten krijgen. Door de totale omzet komt die leverancier dan alsnog boven de € 100.000 uit, waardoor SRol verplicht wordt. Dit maakt het voor leveranciers minder aantrekkelijk om voor ons te blijven werken. Kortom: SRol bij tijdelijke inhuur zorgt voor extra drempels, terwijl het al moeilijk is om goed extern personeel te vinden én te behouden.

Bij het onderdeel 'duurzaamheid' binnen SRol zal het Team Duurzaamheid van OZHZ meedenken bij de eigen aanbestedingen. Voor aanbestedingen bij andere Drechtstedenorganisaties denkt het team ook graag mee, maar daarover zullen dan nog nadere afspraken moeten worden gemaakt. Gedachte nu is om dat initieel te beperken tot 2x per jaar.

Ambtelijke voorbereiding:

De stukken zijn besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 19 februari 2026.

De AGE had geen inhoudelijke opmerkingen bij de stukken. Het is goed dat OZHZ hierin meebeweegt. Naar aanleiding van de schriftelijke opmerkingen vanuit PZH is de tekst van de belegnotitie op een aantal onderdelen nog aangevuld en verduidelijkt. Dit betreft met name de passages over de reactie van GRS om het DAS uit te zonderen en de rol van het team duurzaamheid.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

De financiële consequenties staan uitgebreid beschreven in de bijgaande stukken. Voor OZHZ betreft het een bijdrage van 2x incidenteel € 6.594.

Verdere procedure:

Na vaststelling wordt het geactualiseerde beleidskader bekendgemaakt in het publicatieblad van de gemeenschappelijke regeling, waarbij bovengenoemde uitzondering inzake het DAS zal worden benoemd.

Voor ondertekening van het convenant is de uitzondering inzake het DAS overigens geen belemmering, nu in artikel 2 van het convenant wordt gesproken over 'het aanbesteden van daarvoor in aanmerking komende opdrachten'. Een en ander is reeds kortgesloten met de GRS.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Aanbiedingsbrief d.d. 29 januari 2026 van de GR Sociaal, met als bijlagen:

- Bijlage 1: Voorstel Pilot SRoI 2026-2028
- Bijlage 2: SRoI beleidskader Drechtsteden 2026
- Bijlage 3: SRoI-menukaart 2026
- Bijlage 4: Evaluatie SRoI Drechtsteden 2024
- Bijlage 5: Samenwerkingsconvenant SRoI

Bundel – SROI

Agenda bijlagen

3c 1 Definitieve aanbiedingsbrief SROI voor OZHZ

3c 2 Definitieve SROI Rompvoorstel voor OZHZ

3c 3 Bijlage 1 SROI Beleidskader Drechtsteden 2026

3c 4 Bijlage 2 SROI Menukaart Drechtsteden 2026

3c 5 Bijlage 3 Evaluatie SROI Drechtsteden 2024

3c 6 Bijlage 4 samenwerkingsconvenant SROI (concept)

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk
Postbus 619 3300 AP Dordrecht

Aan het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst
Zuid-Holland Zuid (OZHZ)

Telefoon: 078-770 8910

E-mail: bestuurgrsociaal@drechtsteden.nl

Bijlage(n): 3

Behandeld door:

Onderwerp: Herziening SRoI Beleid 2026

Datum: 29 januari 2026

Ons kenmerk: 2026-1

Uw kenmerk: geen

Geacht Algemeen Bestuur van OZHZ,

Bijgaand ontvangt u het nieuwe SRoI-beleidskader Drechtsteden 2026, inclusief de bijbehorende menukaart en pilotvoorstel voor 2026-2028. Cofinanciering van deze pilot middels het impulsbudget hervorming arbeidsmarktinfrastructuur is op 21 januari 2026 positief ontvangen en vastgesteld in het Regionaal Beraad van de Arbeidsmarktregio Drechtsteden. Op 29 januari 2026 zijn de voorliggende stukken vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal.

Met dit vernieuwde beleidskader wordt Social Return on Investment (SRoI) doorontwikkeld tot een veelzijdig instrument dat bijdraagt aan de drie Drechtse doelen – bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid. Met het kader versterkt SRoI de lokale maatschappelijke activiteiten van de 10 aanbestedende diensten en ondersteunt regionale opgaven uit de Meerjarenagenda Arbeidsmarktregio. Het kader vervangt het bestaande SRoI-beleid en introduceert een eenduidige werkwijze voor de tien aanbestedende diensten.

Wij verzoeken u het pilotvoorstel, het SRoI-beleidskader en de menukaart vast te stellen zodat het beleid per eind Q2 in werking kan treden. Daarnaast wordt u gevraagd het samenwerkingsconvenant te ondertekenen. De uitvoering vindt plaats binnen de afgesproken pilotperiode Q2 2026 – Q2 2028. Separaat worden de stukken doorgeleid naar de colleges ter vaststelling in de 7 gemeenteraden van de Drechtsteden. Tot slot wordt ook Dienst Gezondheidszorg & Jeugd (DG&J) om vaststelling gevraagd.

Hoogachtend,
het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal,

Alblasserdam / Dordrecht / Hardinxveld-Giessendam / Hendrik-Ido-Ambacht / Papendrecht / Sliedrecht / Zwijndrech

Datum: xxxx

Ons kenmerk: XXXX

G. von Grumbkow
plaatsvervangend secretaris

C.C. van Benschop
voorzitter

bijlage(n):

- Bijlage 1: Voorstel Pilot SRol 2026-2028
- Bijlage 2: SRol beleidskader Drechtsteden 2026
- Bijlage 3: SRol-menukaart 2026
- Bijlage 4: Evaluatie SRol Drechtsteden 2024
- Bijlage 5: Samenwerkingsconvenant SRol

ROMPVOORSTEL Nieuw SRol beleid – Pilot 2026/2028

Onderwerp

Nieuw SRol-beleid - pilot 2026/2028: 'niet Vinken maar Vonken!'

Voorstel

1. Vaststellen van het SRol- pilotvoorstel met 2-jarige co-financiering (2x **incidenteel €6.594**) op basis van NBI-verdeelsleutel door het Algemeen Bestuur van OZHZ.
2. Vaststellen van het nieuwe beleidskader en de menukaart door het Algemeen bestuur van OZHZ.
3. Ondertekenen van het samenwerkingsconvenant SRol door het algemeen bestuur van OZHZ.

Samenvatting

De GR Sociaal voert op basis van de Participatiewet namens de 10 aanbestedende diensten (7 gemeenten, GR Sociaal, Dienst Gezondheidszorg & Jeugd (DG&J) en Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) Social Return on Investment (SRol) uit. Het betreft een arbeidsmarktinstrument om maatschappelijke impact te realiseren via aanbestedingen en is onderdeel van het regionale inkoop en aanbestedingsbeleid. De huidige invulling van SRol is gericht op arbeidsparticipatie voor kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2026/2028 wordt een nieuw beleidskader SRol uitgetest. Daarbij staat de pilot: 'niet Vinken maar Vonken!' centraal. In plaats van voldoen aan een verplichting (afvinken), gaan ondernemers gemotiveerd aan de slag met een eigen innovatief actieplan (vonken). Zij krijgen een breed palet aan SRol-mogelijkheden gelinkt aan de 3 Drechtse doelen en de huidige arbeidsmarktcontext.

	Was	Wordt
Toepassing	Drempelwaarden: €50.000 (werken/levering) en €150.000 (diensten); SRol van 5% standaard proportioneel ingezet.	Uniforme drempelwaarde van €100.000 voor werken, leveringen en diensten. Uitgangspunt altijd 5% van de opdrachtwaarde. Actieplan vormt bewijsmiddel direct na gunning.
Doelstelling	Arbeidsparticipatie vanuit P-wet bevorderen	Brede welvaart stimuleren via 3 Drechtse doelen: bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid.
Kaders	Geen vastgesteld SRol-beleidskader Geen eenduidig uitvoeringsbeleid Geen handhaving	Duidelijk beleidskader middels eenvoudige en concrete menukaart met 4 opties: arbeidsparticipatie, arbeidsontwikkeling, sociale inkoop, maatschappelijke activiteiten. SRol-verplichting kan ten alle tijden worden ingevuld door financiële impuls aan lokale en landelijke initiatieven.
Waardering	Inzet van doelgroep-kandidaten via vast model (bouwblokkensysteem). Keuzetabel met categorieën personen uitgedrukt in een inspanningswaarde waarmee je de Social Return verplichting kon afboeken. Hoe groter de afstand tot de arbeidsmarkt, hoe hoger de inspanningswaarde die aan het bouwblok is toegekend.	SRol-invulling via personen wordt altijd gebaseerd op daadwerkelijke factuurwaarde passend bij de huidige arbeidsmarktsituatie: bouwblokkensysteem vervalft. Arbeidsontwikkeling: Het tarief wordt gedeclareerd op basis van de daadwerkelijke gefactureerde kosten. Inkoop: totale factuurbedrag wordt opgevoerd. Maatschappelijke Activiteiten: uniforme waardering van impact via The Social Handprint-meting.
Data	Registratie via WIZZR Geen inzicht in gerealiseerde impact, geen rapportages	Beter gebruik van huidige data exportmogelijkheden in WIZZR. + slim meten van lokale impact via the Social Handprint. Structurele impactrapportages voor de regio
Uitvoering	SRol-unit (BBD) van 2 Ffte registreert SRol-verplichting (reactieve werkwijze)	Opgeschaalde Expertisecentrum SRol (6fte) ontsloten via Werkcentrum adviseert, begeleidt en toetst proactief op nieuwe bredere ambitie.

Tabel 1 was/wordt SRol

Het vaststellen van het nieuwe SRol-beleid en de pilot verloopt op dezelfde wijze als het huidige inkoop- en aanbestedingsbeleid. De 7 gemeenteraden en de 3 aanbestedende diensten worden gevraagd deze vast te stellen en het samenwerkingsconvenant te ondertekenen. Daarbij is door de GR Sociaal verzocht geen lokale aanpassingen te doen, om de uitvoering voor de Drechtstedengemeenten en regelingen gelijk te houden. In het voorliggende pilotvoorstel wordt helder welke termijnen gelden, wat de reikwijdte is van het aanbod en hoe het proces verloopt.

Toelichting op het voorstel

Aanleiding

Door veranderende arbeidsmarktomstandigheden (zowel aan de vraag-als aanbodkant) en bredere maatschappelijke opgaven hadden contractpartijen behoefte aan een evaluatie van de SRol. Deze heeft in 2024 plaatsgevonden. Gebaseerd op de bevindingen is een integrale werkgroep in 2025 aan de slag gegaan met het vormgeven van nieuw, eigentijds en innovatief beleid, waarmee de Drechtsteden vanaf Q2 2026 een bredere impact op de welvaartsdoelen realiseren.

Grote potentie

Het inkoopvolume in de Drechtsteden is jaarlijks ongeveer 425 – 475 miljoen. Daarmee is bij structurele invulling van alle SRol-verplichtingen een potentiële SROI-waarde gemoeid van € 33 miljoen. Het grootste deel daarvan gaat om de opdrachtgever Drechtsteden (58%: WMO en personenvervoer) en om de Gemeente Dordrecht (17%). In het SRol-registratiesysteem staan ruim 320 contracten die vanaf 1 januari 2023 lopende zijn, gaan lopen of zijn afgerond. Afgelopen 3 jaar waren er ca. 1.400 plaatsingen van personen.

Beoogde resultaten

- Grote maatschappelijke impact realiseren via aanbestedingen: impuls van potentiële €33 miljoen op thema's inclusie, duurzaamheid en bestaanszekerheid in de 7 Drechtsteden.
- Volledige invulling van alle SRol-verplichtingen: er vloeit geen geld meer weg in de Drechtsteden.
- Eenvoud voor ondernemers door uniforme en herkenbare werkwijze met menukaart en actieplan.
- Betere datamonitoring en zichtbaarheid van maatschappelijke impact via WIZZR en The Social Handprint.
- Rechtszekere borging van SRol, conform juridische beginselen van het aanbestedingsrecht: 1) gelijke behandeling, 2) transparantie, 3) proportionaliteit en 4) objectiviteit.

Overige argumenten

- Het nieuwe verbrede beleid sluit aan bij de Regionale Visie sociaal domein, de groeiagenda Smart Delta 2030, Ondernemen met Impact en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI).
- Ondernemers krijgen meer mogelijkheden (filosofie: niet Vinken maar Vonken!), waardoor draagvlak voor SRol toeneemt binnen de Drechtsteden.
- Door koppeling tussen SRol en maatschappelijke activiteiten geven de Drechtsteden een grote impuls aan lokale maatschappelijke initiatieven (stichtingen, sociale ondernemingen en innovatieve projecten).
- Uniforme toepassing en toetsingskader vergroten transparantie en uitvoerbaarheid.
- Expertisecentrum SRol borgt onafhankelijkheid, kwaliteit en ontzorgt zowel opdrachtnemers als opdrachtgevers.

Kanttekeningen

- **Juridische begrenzing:** SRol mag niet uitsluitend toeleiden naar de eigen regio; inzet van landelijke kandidaten en initiatieven moet toegankelijk blijven voor ondernemers die hierop willen inzetten.
- **Capaciteit:** uitbreiding van de SRol-unit tot Expertisecentrum op middellange termijn is voorwaardelijk voor het slagen van de verbrede SRol-ambitie. Het voorstel is te starten met een pilot in 2026-2028. Bij succes wordt het nieuwe beleid alsook de inzet structureel gecontinueerd. Voor het genereren van de totale 33 miljoen aan potentiële SROI-waarde is minimaal (obv. capaciteit Rotterdam en Haaglanden) +4fte nodig. Na 1 jaar (Q2 2027) en na afloop (Q2 2028) wordt het gerealiseerde rendement geëvalueerd en besparingen opgenomen in de begroting van de GR Sociaal.
- **Risico op vrijblijvendheid:** mogelijk resterend risico op vrijblijvendheid. Mitigatie: Indien de SRol ook na de maatschappelijke financiële bijdrage niet wordt ingevuld tot overeengekomen omvang, wordt een korting opgelegd door de opdrachtgever. De korting is gelijk aan het (resterende) niet-gevulde SRol-bedrag. De korting wordt geëffectueerd door inhouding van het

(rest)bedrag op de laatste termijn die wordt verrekend in de eindrekening van de overeenkomst.

- **Doorwerking in contractkosten:** Er bestaan zorgen dat opdrachtnemers maatschappelijke inzet (deels) verwerken in hun prijsstelling, waardoor een deel van de beoogde maatschappelijke opbrengst indirect door gemeenten zelf wordt gefinancierd. Alhoewel de 5%-verplichting in de Drechtsteden reeds sinds jaren '90 bestaat en het primair een uitvoeringsvoorwaarde betreft (geen verrekenpost op inschrijfprijs) is het belangrijk deze zorg expliciet mee te nemen als onderzoeksvraag in de pilotperiode. In de evaluatie wordt geanalyseerd of, en in welke mate, sprake is van kostenverhoging en hoe deze zich verhoudt tot de gerealiseerde maatschappelijke impact.
- **Overname verantwoordelijkheid bedrijven:** De uitbreiding van de SRol-unit betekent nadrukkelijk niet dat de Drechtsteden verantwoordelijkheden van bedrijven overnemen. Bedrijven blijven zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van hun SRol-activiteiten; de SRol-unit adviseert, begeleidt en toetst, maar voert geen maatschappelijke activiteiten uit. De opschaling zorgt juist voor meer duidelijkheid, proportionaliteit en juridische borging, waardoor bedrijven hun SRol-verplichtingen eenvoudiger en effectiever zelf kunnen realiseren.
- **Rol van stichtingen:** De nieuwe SRol is geen subsidieprogramma of reddingsfonds. SRol financiert geen organisaties, maar stimuleert bedrijven om maatschappelijke impact te realiseren op de drie Drechtse doelen. De menukaart is vraaggestuurd; alleen wanneer reguliere opties niet passend zijn, kan per aanbesteding een bijdrage worden geleverd aan concrete, meetbare activiteiten van maatschappelijke initiatieven, vastgesteld via de Social Handprint.

Consequenties

Financiële consequenties

Met het nieuwe SRol-beleidskader 2026 zetten de Drechtsteden in op een verbreding van Social Return, gekoppeld aan de drie Drechtse doelen (bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid). De huidige SRol-unit (2 fte) is ontoereikend om de potentiële SRol-waarde van €33 miljoen te genereren. De evaluatie 2024 laat zien dat medewerkers nu vooral reactief en administratief opereren in plaats van: 1) proactief adviseren op actieplannen, 2) innovatieve verbindingen aangaan met lokale stichtingen en maatschappelijke initiatieven en 3) preventief monitoren en bijsturen op de realisatie van volledige impact. Voorwaardelijk voor een succesvolle uitrol van het nieuwe beleidskader op middellange termijn is opschaling en professionalisering van de SRol-unit naar Expertisecentrum SRol, functioneel ontsloten via het Regionaal werkcentrum.

- *Regionale verkenning: uitvoering in Rotterdam en Haaglanden*

In verhouding tot Rotterdam waar doorlopend ca. 15 Fte ter beschikking staat voor bemensing van uitvoering is de huidige bezetting van onze SRol-unit structureel zeer laag. Ook de Haaglanden heeft een team van ongeveer 10 Fte. Zowel Rotterdam als de Haaglanden werken met een dedicated SRol-team en hebben een uitvoerend apparaat met ONW-bemiddelaars en consultants. Het aantal lopende SRol-contracten in Rotterdam is ruim twee keer zo groot als in de Drechtsteden. Het aantal fte beschikbaar voor SRol is ongeveer 7,5 keer zo groot. In Rotterdam zijn er gemiddeld 50 lopende contracten per fte. In de Drechtsteden zijn dat er maar liefst 150 per fte.

	Drechtsteden	Rotterdam	Verhouding
Jaarlijks inkoopvolume	€425 – 475 miljoen	€1,2 – 1.4 miljard	Verhouding 1:3
Aantal fte	2	15	7,5x lager
Aantal lopende contracten	300	700	2,3x lager
Gemiddeld aantal contracten per Fte	150	50	Caseload 3x zo groot
Waarde SRol	Ca. €33 miljoen	Ca. €200 miljoen	Verhouding 1:6

Tabel 2 vergelijking Drechtsteden en Rotterdam (augustus/september 2024)

Voorstel afgebakende Pilot 2026-2028: 'niet Vinken maar Vonken!'

Op basis van het aantal contracten, de SRol-waarde en vergelijking met Rotterdam is 6fte aan capaciteit noodzakelijk om tot een minimaal werkbaar uitvoeringscapaciteit te komen. Voor de pilot (looptijd Q2 2026/ Q2 2028) wordt dan ook een tijdelijke opschaling naar 6fte voorgesteld (+4fte bovenop huidige structurele 2fte) voor een periode van 2 jaar. Voorstel is dekking via cofinanciering door 1) Arbeidsmarktregio Drechtsteden (€250.000/2fte uit landelijke impulsbudget) en 2) tien aanbestedende diensten (€250.000/2fte met verdeelsleutel).

Het team zal bestaan uit:

- 4 SRol-adviseurs (uitbreiding huidige takenpakket)
- 1 senior SRol-adviseur (strategische borging van ambitie, doorontwikkeling en schakel met beleid)
- 1 backoffice medewerker (incl. agendabeheer)

*Zie personele consequenties voor inhoudelijke wijzigingen functieprofiel

Kosten, baten en dekking

Totale gezamenlijke kosten co-financiering: tijdelijke opschaling naar 6fte betekent een totale uitbreiding met **+4fte** bovenop de huidige bezetting. Kaderstellend €500.000- per jaar (loonkosten + overhead)

Baten:

- Gedegen uittesten van realisatie potentieel €33 miljoen aan maatschappelijke waarde en de besparingen op uitkeringskosten die dit oplevert.
- Voorkomen van juridische onrechtmatigheden SRol bij aanbestedingen door professionele uitvoering
- Verhoging van plaatsingen (p-wet) en duurzame impact op de drie Drechtse doelen.
- Positief effect op relatie met opdrachtnemers en opdrachtgevers (proactief, betrokken, draagvlak).

Dekkingswijze huidige capaciteit (ca. 2fte)

De GR Sociaal blijft de huidige structurele uitvoeringscapaciteit van 2fte zelf dekken.

Dekkingswijze eerste helft opschaling (+2fte): verdeelsleutel NBI over 10 aanbestedende diensten

Verdeel de helft van de opschaling (+2fte) voor de pilot in Q2 2026 – Q2 2028 via een verdeelsleutel op basis van netto beïnvloedbaar inkoopvolume (NBI) over de 10 aanbestedende diensten. Middels deze afgebakende incidentele inzet tussen medio 2026 t/m medio 2028 laten de 10 aanbestedende diensten zien dat zij samen willen investeren in de transformatie naar duurzame maatschappelijke impact. Een pilot periode van 2 jaar is daarbij minimaal nodig om nieuwe werkprocessen te implementeren en gerealiseerde impact te meten. Het AB van de GR Sociaal heeft op 29 januari haar enthousiasme uitgesproken over het voorstel en ingestemd met de verdeelsleutel.

Toelichting: Het NBI bestaat uit alle werkelijk betaalde inkoopfacturen gedurende een kalenderjaar. Dit betreft uitgaven aan leveranciers en samenwerkingspartners die onder de noemer 'inkoop' vallen. Subsidies, lonen, belastingen en schadevergoedingen zitten niet in deze uitgaven. Hoewel niet alle inkoopuitgaven aanbestedingsplichtig zijn, geeft het NBI een goed aanknopingspunt voor de te verwachten SROI-verplichtingen en daarmee ook voor de benodigde ondersteuning vanuit het SRol expertisecentrum. Het percentage verschilt per jaar nauwelijks.

Onderbouwing: SRol gaat over de hoeveelheid eigen overheidsopdrachten. De behoefte aan ondersteuning die nodig is voor de SRol verplichtingen, wordt groter naarmate een organisatie méér/grotere overheidsopdrachten op de markt zet. Het NBI is de meest passende maatstaf, (vergeleken met de gemeentelijke bijdrage). Geen relatie tussen de gemeentelijke bijdrage en de hoeveelheid SROI verplichtingen die een organisatie heeft bij leveranciers.

Uitwerking bijdrage per jaar (looptijd pilot = 2 jaar) op basis van verdeelsleutel NBI:

Aanbestedende dienst:	2024	%	Bijdrage per jaar
GR Sociaal	98533558,26	14,50%	€ 36.251
Gemeente Dordrecht	283217440,38	41,68%	€ 104.197
Gemeente Papendrecht	32877476,58	4,84%	€ 12.096
Gemeente Sliedrecht	29771746,01	4,38%	€ 10.953
Gemeente Zwijndrecht	69261181,95	10,19%	€ 25.481

Gemeente Alblasserdam	28095933,55	4,13%	€ 10.337
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	37217560,06	5,48%	€ 13.692
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	18464686,43	2,72%	€ 6.793
OZHZ	17923187,50	2,64%	€ 6.594
DG&J	64163278,00	9,44%	€ 23.606
Eindtotaal	679526048,72	100%	€ 250.000

Let op:

- Het is niet toegestaan om SRol-opbrengsten via een slimme businesscase te laten terugvloeien naar de opschaling van het uitvoeringscapaciteit. SRol-middelen moeten ten baten komen van inhoudelijke doel: maatschappelijke impact. HvJ EG 26 september 2000, zaak C-31/87.

Dekkingswijze tweede helft opschaling (+2fte): Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio (impulsbudget SZW)

Naast de verdeelsleutel NBI is +2fte binnen de arbeidsmarktregio Drechtsteden aangevraagd. De meerjarenagenda is in januari vertaald naar een uitvoeringsagenda met bestedingsplan voor de komende 2 jaar. Op 21 januari heeft het regionaal beraad ingestemd met inzet van € 250.000 Impulsbudget Hervorming Arbeidsmarktinfrastructuur van SZW voor het tweede gedeelte van de SRol-opschaling. Daarmee is het tweede gedeelte van de cofinanciering vastgesteld.

Borging:

Medio 2027 en medio 2028 wordt de pilot 'Niet Vinken maar Vonken' geëvalueerd en voorzien van impactrapportages. Monitoring vindt uniform plaats via **WIZZR** en, bij maatschappelijke activiteiten, aanvullend via de **Social Handprint**. Op basis hiervan wordt een **SRol Impactmonitor** opgesteld. Bij de start van de pilot committeren de tien aanbestedende diensten zich aan het vinden van structurele borging van de SRol na afloop van de pilot. De evaluatie brengt in beeld in hoeverre het potentiële maatschappelijke rendement (tot €33 miljoen) daadwerkelijk is gerealiseerd. De evaluatie mondt uit in een beleidsvoorstel voor structurele continuering van SRol na afloop.

Personele consequenties

Uitbreiding naar Expertisecentrum SRol van Q2 2026 tot Q2 2028 betekent naast opschaling capaciteit ook een verdieping en verbreding van taken:

Was	Wordt
Reactief contact met opdrachtgever en opdrachtnemer aan de hand van ingevulde SRol-formulier (na 5-10 dagen).	Proactief relatiebeheer met opdrachtnemers en opdrachtgevers direct na gunning (actieplan als bewijsmiddel).
Aanmelding: monitoring en rapportage van individuele contracten via WIZZR. Geen rapportages maken.	Actieve datasturing op impact van SRol in de Drechtsteden: the Social Handprint. Structurele impactrapportages maken.
Afspraken maken over de invulling (klassieke invulling en/of maatwerk).	Integrale advisering op de nieuwe menukaart en innovatieve waardering van verbrede SRol-actieplannen.
Vragen stellen aan beleid op casuïstiek niveau.	Doorlopende borging en doorontwikkeling van juridische en beleidsmatige kaders in co-creatie met beleid.
Dienstverlening beperkt tot scope BBD (GR Sociaal).	Uitbouw kenniscentrumfunctie (zichtbaarheid, best practices, innovatie) binnen dienstverlening in RWC en met externe partners (LKSR). Proactief relatiebeheer met het regionale netwerk van Smart Delta, Werkgevers Drechtsteden en Stichting MBO.
Handhaving: bevestigen aan contractmanagement dat SRol verplichting wel/niet is voldaan	Proactieve bewaking van volledige impact samen met contractmanagement: aansturing op maatschappelijke financiële bijdrage bij nalatigheid invulling menukaart. Actief korting opleggen samen met contractmanagement als ook financiële bijdrage niet is voldaan.

Juridische consequenties

Beleid sluit aan bij aanbestedingswet (art. 2.80) en is opgesteld conform JKC-adviezen:

- SRol leidt niet alleen naar de eigen regio; art 1.8 Aw (gelijkheid/non-discriminatie).
- SRol invulling blijft verband houden met doelgroepen p-wet; art 1.10 lid 2 onder h, (proportionaliteit), art 1.10a (eerlijke mededinging), art 2.80 Aw.
- SRol invulling blijft verband houden met de opdracht, Gids P 3.5.6
- SRol-opbrengsten worden niet gebruikt worden om capaciteit eigen uitvoering uit te breiden. HvJ EG 26 september 2000, zaak C-31/87

Met de vaststelling van het pilotvoorstel zal de juridische en financiële grondslag van SRol geborgd worden middels een samenwerkingsconvenant tussen de 10 aanbestedende diensten. Deze is bijgevoegd en formaliseert de financiële afspraken over dekkingswijze tijdens de pilot.

Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid

Regionale uitbreiding

Hoewel het nieuwe SRol-beleid zich in eerste instantie richt op de tien aanbestedende diensten (de zeven Drechtstedengemeenten, GR Sociaal, OZHZ en DG&J), wordt tijdens de pilotperiode 2026–2028 actief onderzocht of en op welke wijze meer regionale partners kunnen aansluiten. Daarbij gaat het onder meer om de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) en de gemeente Gorinchem, die qua inkoopvolume, maatschappelijke opgaven en regionale samenwerking aansluiten bij de SRol-ambitie. De pilot biedt ruimte om deze uitbreidingskansen in de bredere regio ZHZ te verkennen, zodat – bij bewezen succes – een groter regionaal bereik kan worden gerealiseerd.

Dienstverlening aan Niet-Uitkeringsgerechtigden

De keuze voor P-wet dienstverlening aan alle Nuggers (27 november 2025, vastgesteld in AB van GR Sociaal) biedt belangrijke kansen voor de uitrol van het SRol-beleid. Beide voorstellen versterken elkaar door arbeidsparticipatie te vergroten en onbenut arbeidspotentieel beter te benutten. Vroegtijdige ondersteuning van Nuggers vergroot de beschikbaarheid van geschikte kandidaten voor SRol, terwijl SRol zorgt voor concrete werk- en ontwikkelplekken.

Fatale termijn

Nvt.

Advies en draagvlak

Het nieuwe beleidskader en de menukaart zijn ontwikkeld in samenspraak met de gemeenten, inkoop, de huidige SRol-unit, contractmanagement, civiele aannemers, werkgevers uit de regio en maatschappelijke partners. Zij werden in juli–oktober 2025 breed geconsulteerd en/of schreven mee in co-creatie:

- Ambtelijk Overleg economie en werken (Smart Delta)
- Presentatie SRol in OZHZ + diverse afstemmingen met DG&J
- 3 besprekingen in ROO ONW (GR Sociaal)
- Fysieke overlegtafels contract management (FOT BW&O + Begeleiding)
- Bestuurlijke tafel economie (Smart Delta)
- Bijeenkomsten via Kring GWW (civiele aannemers), Federatie en Werkgevers Drechtsteden
- Betrokkenheid van lokale maatschappelijke initiatieven (Stichtingen en innovatieve projecten)
- Regionale ambtelijke consultatie in het SAB tbv. vaststelling OZHZ en DG&J.
Hierin nemen de gemeentesecretarissen en 3 directeuren van de regelingen plaats

Verdere procedure en uitvoering

Besluitvormingstraject:

- 13 januari '26: behandeling in DB GR Sociaal
- 21 januari '26: vastgesteld in Regionaal Beraad Arbeidsmarktregio Drechtsteden
- 29 januari '26: vastgesteld in AB GR Sociaal
- Conform route inkoop- en aanbestedingsbeleid 2020: behandeling in 7 colleges (februari '26) ter doorgeleiding naar gemeenteraden.
- Februari '26: separate vaststelling door OZHZ en DG&J.
- Q2 2026: vaststelling in 7 gemeenteraden met ondertekening samenwerkingsconvenant tussen de 10 aanbestedende diensten. Deze formaliseert de financiële afspraken over dekkingswijze tijdens de pilot.

Q2 2026: Implementatie bij start pilot 2026-2028:

- Juridische en financiële borging afspraken SRol: ondertekening samenwerkingsconvenant
- Afronding uitvoeringshandboek Expertisecentrum SRol:

- o Processtappen SRol (van gunning tot afronding)
- o Eenduidige toetsingskaders per menukaartoptie (formats)
- o Inbedding nieuwe rollen en verantwoordelijkheden
- o Uitvoering monitoring, data & rapportage (evaluatie en doorontwikkeling)
- o Escalatieladder en Sancties
- o Eenduidig format actieplan SRol
- Communicatie Smart Delta: communicatie over uitvoeringsprocessen; gerealiseerde impact.
- Techniek: doorvoeren wijzigingen in datasysteem WIZZR;
- HR: Opschaling SRol-unit naar Expertisecentrum SRol (+4fte), ontsloten via Werkcentrum Drechtsteden;
 - o Creatie van actuele functieprofielen met beschreven taken, verantwoordelijkheden, vereiste kennis en vaardigheden.
 - o Werving en selectie van vereiste nieuwe capaciteit .
- Inkoop en contractmanagement: Borging in contracten, inkoop- en aanbestedingsbeleid en bestekken.

Q2 2026: start nieuw SRol-beleid onder pilot 2026-2028

Q2 2028: evaluatie SRol ahv. monitoring, data & rapportage zoals beschreven. Op basis van resultaten pilot SRol structureel borgen.

Communicatie

- Inzet van breed gedragen communicatiestrategie via communicatie Smart Delta Drechtsteden
- Doelgroepen: BCF's economie, ondernemers, aanbestedende diensten, maatschappelijke partners.
- Middelen: hand-out, menukaart, masterclass (najaar 2025), diverse presentaties bestuurlijke tafels
- Boodschap: 'Niet vinken maar Vonken!', ondernemen met impact

Bijlagen

- Bijlage 1: SRol beleidskader Drechtsteden 2026
- Bijlage 2: SRol-menukaart 2026
- Bijlage 3: Evaluatie SRol Drechtsteden 2024
- Bijlage 4: Samenwerkingsconvenant SRol

Social Return on Investment (SRoI)

Beleidskader Drechtsteden 2026

1. Niet Vinken maar Vonken!

Binnen de Drechtsteden werken opdrachtgevers en opdrachtnemers via Social Return samen aan het realiseren van maatschappelijke impact bij de uitvoering van opdrachten.

Zij zetten gezamenlijk de inkoopkracht in om de brede welvaart (bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid) van alle inwoners in de regio en daarbuiten te versterken. Met de toepassing van social return laten opdrachtgevers en opdrachtnemers samen zien dat zij naast het rendement uit levering, werken of dienst gemotiveerd zijn en zelf initiatief nemen om potentie in de regio te benutten. Ondernemen met Impact staat centraal, waarbij uitgangspunten zijn:

1. We zetten **maatwerk** in, om de brede welvaart in de regio te versterken. Kandidaten en maatschappelijke initiatieven zijn gevestigd in zowel de Drechtsteden als daarbuiten.
2. We benutten social return als vliegwiel om **creatieve oplossingen** op de 3 Drechtse doelen bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid te vinden.
3. We gebruiken **data** om de omvang en voortgang van SROI in beeld te brengen en te volgen.
4. We maken SROI zo **eenvoudig** mogelijk voor ondernemers, door het bieden van een menukaart waarmee zij zelf aan de slag kunnen.
5. De verschillende partners (gemeenten, bedrijfsleven, onderwijs en andere maatschappelijke partners) werken op **gelijkwaardige** wijze samen.
6. Samen vergroten we de **zichtbaarheid** van SROI door over gerealiseerde impact te communiceren.

2. Beleid op hoofdlijnen

Dit beleidskader is van toepassing op de 10 aanbestedende diensten (7 Drechtsteden gemeenten, GR Sociaal, OZHZ en DG&J) van de Drechtsteden en valt binnen de kaders van het 'Regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid Drechtsteden', vastgesteld in 2020.

Conform artikel 2.80 uit de aanbestedingswet verbinden de aanbestedende diensten in de Drechtsteden bijzondere voorwaarden aan de uitvoering van overheidsopdrachten. Deze

houden verband met economische, innovatiegerelateerde, arbeidsgerelateerde, sociale of milieuoverwegingen.

Binnen de Drechtsteden wordt Social Return toegepast op aanbestedingen van leveringen, werken en diensten met een waarde van **€100.000** of meer (exclusief btw). Dit is een uniforme ondergrens voor alle opdrachttypen. Het uitgangspunt is een SRoI-verplichting van **5%** van de opdrachtwaarde bij iedere opdracht.

Tussen de mededeling van het gunningsbesluit en het definitieve contract levert de geselecteerde opdrachtnemer altijd een SRoI-Actieplan aan (max. 2 A4), waarin hij beschrijft hoe hij maatschappelijke impact realiseert en bijdraagt aan een sterke regio met impact op de 3 brede welvaartsdoelen voor alle inwoners van de Drechtsteden en daarbuiten:

- Bestaanszekerheid
- Inclusie
- Duurzaamheid

De eenvoudige menukaart faciliteert in het opstellen van dit actieplan. Het Expertisecentrum SRoI, aangesloten bij het werkcentrum adviseert en toetst integraal op:

- Aansluiting met de 3 Drechtse doelen
- Verbinding met doelgroepen van de participatiewet
- Voorwaarde dat SRoI verband houdt met het voorwerp van de opdracht

In overleg bepaalt het expertisecentrum vervolgens de definitieve waardering van de voorgestelde activiteiten.

SRoI kan binnen het beleidskader ook als selectie criterium, geschiktheidseis of gunningscriterium worden ingezet, afhankelijk van de opdracht. Daarbij worden keurmerken als Prestatieladder Sociaal Ondernemen (PSO) niet gehanteerd als bewijsmiddel voor sociaal ondernemen.

3. Invulling SRoI: maatschappelijke impact realiseren

De opdrachtnemer voert het actieplan uit zoals overeengekomen, en verantwoordt de voortgang via WIZZR. Het Expertisecentrum SRoI toetst en ondersteunt gedurende dit proces.

De 4 toegestane invulopties zijn weergegeven op bijgevoegde menukaart:

- Arbeidsparticipatie (dienstverbanden/plaatsingen)
- Arbeidsontwikkeling (training/scholing)
- Sociale inkoop
- Maatschappelijke activiteiten

Bij invulling via maatschappelijke activiteiten werkt de ondernemer samen met een maatschappelijke organisatie, zoals de Voedselbank, stichting Everydayheroes,

([everydayheroes-bijdragen](#)), Heilige Boontjes, Stichting MBO Drechtsteden ([Stichting MBO](#)), en Stichting Anders ([Stichting Anders](#)). Vanaf 1 januari 2026 wordt de verplichting gebaseerd op werkelijke kosten, zoals de factuurwaarde of salaris. In de Drechtsteden geloven we in het gelijkwaardig benutten van alle potentie. Het indelen van arbeid in 'categorieën' schaffen wij per 2026 af. De bouwblokkenmethode vervalt.

4. Positieve bijdrage brede welvaart

In de Drechtsteden bevorderen we betrokkenheid en eigen initiatief. De menukaart voorziet in een breed pallet aan mogelijkheden om maatschappelijke impact te realiseren en vormt ten alle tijden het uitgangspunt. Indien invulling via het actieplan (middels 4 menukaart opties) niet mogelijk blijkt, wordt een financiële bijdrage geleverd aan een initiatief dat aansluit bij de 3 Drechtse doelen:

- Ondernemer kiest samen met het Expertisecentrum, een passend initiatief.
- Er wordt gekozen uit een lijst van zorgvuldig geselecteerde lokale, regionale en landelijke initiatieven die aan onze criteria voldoen. Het expertisecentrum SROI faciliteert in deze lijst.
- De bijdrage wordt rechtstreeks overgemaakt door opdrachtgever en -nemer aan het initiatief, zonder tussenkomst van derde partijen. Impact vloeit hiermee direct terug de ambities Bestaanszekerheid, Duurzaamheid of Inclusie.

5. Gezamenlijke verantwoordelijkheid

- De opdrachtgever meldt gegunde opdrachten binnen 5 werkdagen via WIZZR of e-mail (sroi@drechtsteden.nl).
- De opdrachtnemer neemt binnen 5 werkdagen contact op met het Expertisecentrum SROI.
- De opdrachtnemer ontvangt na de melding van de betreffende opdracht inloggegevens voor WIZZR, waarmee maatschappelijke impact 24/7 zichtbaar is voor alle partners.
- Het Expertisecentrum SROI is verantwoordelijk voor de begeleiding als ook de onafhankelijke toetsing en monitoring van het actieplan.
- De opdrachtnemer blijft verantwoordelijk voor de SROI-invulling, ook bij inzet van onderaannemers.
- Indien de SROI ook na de mogelijkheid tot financiële bijdrage aan een maatschappelijk initiatief niet wordt ingevuld tot de overeengekomen omvang, wordt een korting opgelegd door de opdrachtgever. De korting is gelijk aan het SROI-bedrag, of – indien de SROI voor een deel niet werd vervuld – een bedrag evenredig met het niet- vervulde deel. De korting wordt geëffectueerd door inhouding van het (rest)bedrag op de laatste termijn die wordt verrekend in de eindrekening in het kader van de overeenkomst.

Neem voor aanvullende vragen of informatie, contact op met het Expertisecentrum SROI, via het Werkcentrum: e-mail: sroi@drechtsteden.nl | Tel: 06 – 5280 3825 / 06 – 8161 8146.

MAAK MEER IMPACT MET EEN VERBREED SROI-BELEID.

GEbruik DE SROI-MENUKAART.

WAT? | Heb je als ondernemer in de regio Drechtsteden een opdracht of aanbesteding binnengehaald? Dan vragen we je een deel van de opdrachtwaarde in te zetten voor Social Return on Investment (SROI).

WAAROM? | Maatschappelijke waarde wordt steeds belangrijker. Veel bedrijven in de regio doen al iets moois voor de samenleving, maar hoe maak je dit zichtbaar en meetbaar? Deze menukaart helpt je op weg met opties en praktische voorbeelden voor Social Return invullingen. Zo draag je bij aan de samenleving én een sterke regionale economie!

HOE? | Het huidige SROI-beleid is verbreed en geeft je meer mogelijkheden. De basis blijft het aan het werk helpen van doelgroepen binnen de participatiewet. De invulling moet te maken hebben met de kern van de aanbesteding. Kies uit het menu wat het best bij jouw bedrijf past en maak op jouw manier maatschappelijke impact.

MAAK IMPACT OP ÉÉN OF MEER VAN DE DRIE DRECHTSE DOELEN:

INCLUSIE | Een diverse samenleving, met gelijkheid voor iedereen.

BESTAANZEKERHEID | Iedereen telt mee: maak impact op het gebied van armoede, gezondheid, kansenongelijkheid, slechte huisvesting en onveiligheid.

DUURZAAMHEID | Een gezonde leefomgeving voor iedereen, met een beter milieu, klimaat, circulariteit en biodiversiteit.

GEEF JE EIGEN PRAKTISCHE INVULLING AAN SOCIAL RETURN: NIET VINKEN MAAR VONKEN!

OPTIE 1: ARBEIDSPARTICIPATIE

Geef mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans om **werkervaring op te doen**. Vanaf 2026 gaat het niet meer om de categorie, maar om de daadwerkelijke waarde van je inspanning. Dit kan zowel lokaal, regionaal of landelijk zijn. *Bij inhuur en/of direct dienstverband is de factuurwaarde of het betaalde salaris leidend voor je SROI.*

Denk aan het bieden van een werkervaringsplaats in het werk-ontwikkelpunt van Drechtwerk of de inzet van leerlingen.

OPTIE 2: ARBEIDSONTWIKKELING

Bied training of (om-/her-/bij)scholing aan. Arbeidsontwikkeling is verbonden aan de kern van de aanbesteding en aan de brede doelgroepen uit de participatiewet. *Het tarief wordt gedeclareerd op basis van de daadwerkelijke gefactureerde kosten.*

Denk aan bijdragen aan duurzame scholingstrajecten via het Talentenfonds Drechtsteden. Of het organiseren van workshops/gastlessen om taalachterstanden te verkleinen of integriteit op de werkvloer te vergroten.

OPTIE 3: INKOOP BIJ SOCIAAL ONTWIKKELBEDRIJVEN OF SOCIALE ONDERNEMING

Plaats een sociale inkoopopdracht of besteed werkzaamheden uit. Via een sociale werkvoorziening of sociale onderneming in Nederland, bijvoorbeeld Drechtwerk in de regio. *Bij een inkoopopdracht wordt het totale factuurbedrag, exclusief materiaalkosten en btw opgevoerd.*

Denk aan duurzaam kantoormeubilair, koffie of thee van een sociale Firma zoals Senza Tea. Of circulaire personeelsgeschenken inkopen bij een onderneming die werkgelegenheid creëert voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

OPTIE 4: MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

Voer een of meerdere maatschappelijke activiteiten uit. Laat bijvoorbeeld je betrokkenheid bij een stichting zien, door hun impact te financieren. *Er zijn diverse organisaties die je kunt betrekken bij jouw actieplan, denk aan Stichting Anders, Stichting Everydayheroes en Stichting MBO.*

Denk aan het doneren van voedsel, kleding of geld aan een Stichting zoals de Voedselbank of betrokkenheid tonen bij innovatieve projecten zoals Kansrijk op het Nedstaal terrein in Ablasserdam.

Evaluatie SROI Drechtsteden

Ervaringen in de praktijk

foto: Martensmultimedia / Drechtsteden

september 2024

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Klik op de knoppen

Conclusies en
aanbevelingen

SROI-beleid in
vogelvlucht

Invulling SROI
in de praktijk

Terug naar
inhoudsopgave

Ondersteuning
en registratie

Controle,
handhaving en
verantwoor-
delijkheid

Na SROI-
invulling

Onderzoek-
verantwoording

Positieve
ervaringen en
knelpunten

Suggesties
en tips

Arbeidsmarkt-
ontwikkelingen

Over ons

Inleiding

Social Return on Investment (SROI) is het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inkopers van overheden vereisen bij de aanbesteding van opdrachten, dat de opdrachtnemer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt betreft bij de uitvoering. Dat kan gaan om banen, leerwerk- en stageplekken, sociale inkoop en andere maatschappelijke activiteiten. De huidige ervaring in de Drechtsteden is onder andere dat maatwerk-invulling van SROI steeds vaker gewenst is, mede vanwege de krappe arbeidsmarkt.

De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) wil weten hoe het huidige SROI-beleid uitpakt in de praktijk om te kunnen bepalen of het nog voldoet en welke mogelijke verbeterpunten er zijn. In de regionale uitvoeringsagenda is opgenomen dat men wil komen tot een SROI-beleid, dat beter werkt in de praktijk. Het doel is het doorontwikkelen van het beleid met een goede aansluiting op de huidige arbeidsmarktomstandigheden en de uitvoeringspraktijk. Een van de stappen is een onderzoek naar de uitwerking van het beleid in de praktijk. SDD heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) gevraagd dit onderzoek uit te voeren.

De centrale vragen van dit onderzoek zijn: *hoe verloopt de praktische uitvoering van het huidige SROI-beleid voor de Drechtsteden? Welke ervaringen hebben de direct betrokken partijen, welke succesfactoren en knel-/verbeterpunten zijn te onderscheiden en wat levert SROI in maatschappelijke zin op? Welke ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt en economie zijn relevant voor de uitvoering en koers van het beleid?*

De aanpak van het onderzoek bestaat uit deskresearch, interviews met direct betrokkenen en een vragenlijst onder opdrachtnemers (zie ook de [Onderzoekverantwoording](#)).

1. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Personen met een uitkering en niet-uitkeringsgerechtigden die ingezet kunnen worden als SROI, noemen we in deze rapportage gemakshalve kandidaten.

Beschikbaarheid van personen

Invulling SROI in de praktijk

De meest voorkomende manier van SROI-invulling in de Drechtsteden is de inzet van kandidaten (relatief veel opdrachtnemers in het groenonderhoud, in zorg/welzijn en grote opdrachtnemers doen dat). Ook maatwerk en sociale inkoop gebeuren vaak, gevolgd door de inzet van mbo'ers. In het groenonderhoud en in de infra/gww bieden relatief veel opdrachtnemers plek aan bbl-studenten. Indien opdrachtnemers werk hebben geboden aan personen, ging dat deels om personen woonachtig in de Drechtsteden.

Over het algemeen is het oordeel dat er niet voldoende geschikte personen zijn om in te zetten. Dit verschilt wel per doelgroep en branche. Het vinden of verkrijgen van stagiairs kost beduidend minder moeite dan het vinden van (geschikte) kandidaten. Branches met relatief weinig moeite met de inzet van personen zijn met name het groenonderhoud en zorg & welzijn. Opdrachtnemers die problemen ervaren bij de invulling en beschikbaarheid van kandidaten, zijn vooral het mkb en bedrijven in de infra/gww. Ook opdrachtgevers hebben deze ervaringen.

Redenen van moeite met invulling

De voornaamste oorzaken van de moeizame invulling via personen zijn allereerst tekorten aan inzetbare personen. Dat komt mede door de krapte op de arbeidsmarkt, de lage werkloosheid en te weinig aanbod van mbo-stagiairs. Ten tweede is er sprake van een mismatch tussen wat kandidaten kunnen (en willen) en wat van ze verwacht wordt op de werkvloer. Dat komt bijvoorbeeld doordat de werkzaamheden te specialistisch zijn (en diploma's of certificaten vereisten), te hoogwaardig (hbo+) of niet/minder geschikt voor kandidaten. Denk bij dat laatste bijvoorbeeld aan de omgang met kinderen, cliënten en externe klanten. Daarnaast kan de begeleiding en administratie veel tijd kosten (bij kleine bedrijven). Vooral in de infra/gww is het werk voor kandidaten niet alleen te specialistisch (zoals onder de grond), maar ook gevaarlijk, zwaar, in weer en wind en op vroege tijdstippen. De ervaring in de praktijk is dat dat vaak niet aansluit op de kennis, kunde en houding van kandidaten. Ook een taalbarrière kan een probleem vormen, zeker bij gevaarlijk werk.

Inzetbaarheid van personen, werkzaamheden

In de infra/gww is al met al de minste tevredenheid over de inzetbaarheid van kandidaten. Over het *algemeen* zijn opdrachtnemers die werk hebben geboden aan personen, echter positief over de inzetbaarheid van de personen. Dat geldt voor zowel kandidaten als mbo-stagiairs en vso/pro-leerlingen. In de gevallen dat opdrachtnemers (wel) werk hebben geboden aan personen, vinden ze overwegend dat de werkzaamheden geschikt waren. Dat geldt met name voor mbo-stagiairs. Zij verrichten (inhoudelijke) werkzaamheden in het verlengde van hun opleiding, ongeacht de branche van de opdrachtnemer. Kandidaten voeren voornamelijk faciliterende taken uit, zoals huishoudelijke, administratieve en schoonmaakwerkzaamheden. In bijvoorbeeld de groenvoorziening verrichten ze ook inhoudelijke taken.

Maatwerk, sociale inkoop - mensen helpen *aan* en *naar* werk

Maatwerk en sociaal inkopen hebben vooral toegevoegde waarde voor opdrachtnemers die moeite hebben om SROI (volledig) via personen in te vullen. Zonder die mogelijkheden zouden ze niet aan de SROI-verplichting kunnen voldoen. Daarbij komt het ten goede aan de doelgroep in relatie tot (kunnen) werken. Dat houdt ook in mensen voorbereiden op werk en zich laten ontwikkelen op het tempo dat voor hen geschikt is.

De SROI-waarde in de Drechtsteden bedraagt € 51 miljoen. Dit gaat om contracten die in het registratiesysteem staan en die vanaf 1 januari 2023 lopende zijn, gaan lopen of sindsdien zijn afgerond.

Visie op SROI-beleid

Opdrachtnemers hebben afhankelijk van hun opgedane ervaringen, uiteenlopende visies op het huidige SROI-beleid. Positieve geluiden komen uit de hoek van het groenonderhoud en zorg & welzijn (zoals de meerwaarde van SROI voor het bedrijf, de personen en de maatschappij). Negatieve ervaringen zijn vooral afkomstig vanuit de infra/gww. De invulling van SROI (met kandidaten) wordt daar over het algemeen als (zeer) lastig ervaren, met een (te) hoge SROI-eis in combinatie met een tekort aan geschikte kandidaten.

Onder opdrachtgevers zijn vooral kritische geluiden te horen over de praktische invulling van SROI. Die geluiden gaan voornamelijk over een inmiddels praktische onhaalbaarheid van de SROI-invulling; het beleid zoals bedoeld voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is achterhaald. Dit komt door een tekort aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, die geschikt zijn om in te zetten. In de praktijk blijkt de inzet lastig uitvoerbaar vergeleken met tien tot twintig jaar geleden.

Meerwaarde tijdens SROI-inzet

Meerwaarde van SROI

Opdrachtgevers en opdrachtnemers onderschrijven over het algemeen nut en noodzaak van SROI. Opdrachtnemers bij wie de invulling met personen slaagt, zien bijvoorbeeld de ingezette kandidaten groeien in hun werk en zelfvertrouwen, en geven aan dat ze SROI doen voor die personen en dat het zich uitbetaalt voor hun bedrijf. Opdrachtnemers zijn overwegend tevreden over de inzetbaarheid van de personen en grotendeels vinden ze dat de werkzaamheden geschikt zijn. In die gevallen draaien de ingezette personen mee met de rest van het personeel. Daarnaast wordt de mogelijkheid tot maatwerk en sociaal inkopen als een meerwaarde ervaren.

Meerwaarde na SROI

in dienst nemen

SROI leidt er regelmatig toe dat opdrachtnemers personen in betaalde dienst nemen na afloop van hun SROI-inzet. Vier op de tien opdrachtnemers met afgeronde opdrachten sinds 2023, hebben personen in dienst genomen na de SROI-inzet en volgens een op de tien zijn personen bij andere bedrijven of instellingen gaan werken. Meestal ging dat per opdrachtnemer om twee personen (vanuit de Drechtsteden, maar zeker ook van daarbuiten).

Het in dienst nemen van personen na hun inzet is een meerwaarde van SROI. Zowel de opdrachtnemer als de ingezette persoon heeft dan baat bij de voltooid SROI-inzet. Juist nu de arbeidsmarkt krap is, biedt het bedrijven een extra mogelijkheid om aan personeel te komen. Die ervaring is vooral in de zorg en het groenonderhoud. De in dienst genomen personen zijn voornamelijk stagiairs, maar ook kandidaten. Ze voeren dezelfde werkzaamheden uit als tijdens de SROI-inzet, al dan niet met doorgroeimogelijkheden.

maatschappelijke activiteiten

SROI leidt er ook toe, dat een kwart van de opdrachtnemers maatschappelijke activiteiten is gaan verrichten buiten SROI om (bijvoorbeeld door meer te gaan samenwerken met organisaties zoals sociale werkvoorziening).

Wel de intentie, niet de mogelijkheid

Het komt ook voor dat opdrachtnemers personen via SROI in dienst *willen* nemen, maar niet *kunnen*. In die gevallen is er een tekort aan personen om gedurende de opdracht in te zetten als SROI. Of de ingezette kandidaten blijken niet geschikt te zijn voor de werkzaamheden tijdens de opdracht. Het wel willen maar niet kunnen, speelt vooral in de infra/gww-branche, waar juist veel behoefte is aan personeel.

Positieve ervaringen opdrachtnemers

Positieve ervaringen en knelpunten

Positieve ervaringen van opdrachtnemers zijn voornamelijk:

- een goede / prettige / duidelijke samenwerking met gemeente / BBD (Baanbrekend Drechtsteden),
- het zien groeien van kandidaten, de toegevoegde waarde van SROI,
- de mogelijkheid tot maatwerk en sociaal inkopen.

Knelpunten opdrachtnemers

Knelpunten volgens opdrachtnemers (met name infra/gww) zijn:

- geen of te weinig (geschikte) kandidaten,
- (te) specialistisch werk voor SROI (met opleidingsvereisten en eisen aan veiligheid en kwaliteit),
- te weinig mogelijkheden / te weinig capaciteit voor begeleiding (al dan niet een klein bedrijf),
- de SROI-eis is niet reëel (bijvoorbeeld uurtarieven van kandidaten via een detacheerder/uitzender die flink hoger kunnen zijn dan de SROI-waarde van de kandidaatgroepen),
- SROI kost veel tijd en administratie.

Knelpunten intern

Binnen SDD is de opvatting dat niet altijd voldoende zicht is op kandidaten (achtergrond, wat ze kunnen en willen). Een gevolg is dat er minder mensen in de “kaartenbak” van BBD terechtkomen dan zou kunnen. Het is juist van belang dat BBD zoveel als mogelijk (geschikte) kandidaten kan inzetten als SROI, ook vanwege de tekorten aan mensen op de werkvloer en de moeite om kandidaten in te zetten. Daarnaast hebben diverse programma's en SROI een gemeenschappelijk doel en belang: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen. De ervaring is dat SROI onderbelicht is. De meerwaarde van SROI zou meer voor het voetlicht gebracht moeten worden.

Ondersteuning door BBD

Ondersteuning en registratie

Een meerderheid van de opdrachtnemers, die gebruik hebben gemaakt van ondersteuning door BBD, is daarover tevreden. Ze waarderen de goede contacten en afspraken met BBD, snel schakelen en meedenken.

Capaciteit BBD

Bij BBD is een capaciteit van 2 fte beschikbaar voor SROI (van administratie tot controle, advisering en ondersteuning). De capaciteit is te klein om vaker in contact te zijn met opdrachtnemers (ook in de ogen van opdrachtgevers en opdrachtnemers). Dat is gewenst als opdrachtnemers nieuw zijn, een grote opdracht hebben en/of problemen hebben met de SROI-invulling. Op die manier kan op tijd of juist voortijdig actie worden ondernomen als de SROI-invulling achterloopt of dreigt achter te gaan lopen. Dat zou helpen om meer personen als SROI-invulling aan het werk te krijgen of houden. Daarnaast is het goed voor de relatie met opdrachtnemers. Ook vergeleken met de gemeente Rotterdam is de capaciteit naar verhouding klein.

Samenhangend met het capaciteitsgebrek is dat er kritiek is van opdrachtnemers en -gevers. Die houdt in dat de afstemming tussen de behoefte aan geschikte kandidaten en het aanbod ervan, beter zou kunnen (bijvoorbeeld door vroegtijdig kandidaten in beeld te brengen).

WIZZR

Een aanzienlijk deel van de opdrachtnemers (twee derde) is enigszins of niet tevreden met het gebruik van het systeem. Dat is vooral omdat ze het niet gebruiksvriendelijk vinden, omslachtig en/of omdat het veel administratie vergt.

Behoeftte aan meer inzicht

Om bij BBD een volledig beeld te hebben van de contracten en de voortgang van de SROI-afspraken, is het noodzakelijk dat alle contracten tijdig in WIZZR staan. Dat is niet altijd het geval. Daarnaast heeft BBD behoefte aan dashboards om beter en gemakkelijker de omvang en voortgang van SROI in beeld te brengen.

Controle en handhaving

Controle en handhaving

BBD voert steekproefsgewijs controles uit op ingevoerde bewijsstukken. In de praktijk vindt het bewaken van de voortgang van SROI-afspraken door opdrachtgevers niet consequent plaats. Niet alle opdrachtgevers zijn daarmee bezig. Er is geen (actief) boetebeleid voor de gevallen dat opdrachtnemers niet voldoen aan de SROI-verplichting. Geen van de betrokken partijen in de Drechtsteden (opdrachtgevers en SDD) is voorstander van boetes. De consequenties van boetes voor de relatie met opdrachtnemers en de continuïteit van de opdrachten, worden zwaarder gewogen dan het handhaven van de verplichting.

Verantwoordelijkheden

Daarnaast is er onduidelijkheid over verantwoordelijkheden. Dat komt mede doordat de bewaking/check op invulling volgens het beleid plaatsvindt in *samenspraak* tussen opdrachtgever en BBD. Ook is er onder opdrachtgevers, bij SDD en Team Inkoop behoefte aan meer duidelijkheid in rollen, verantwoordelijkheden en eigenaarschap. "Wie is bij SROI waarvoor eindverantwoordelijk en bij wie ligt het eigenaarschap van het SROI-beleid?"

Veel ontstane vacatures, vooral technische beroepen

Arbeidsmarktontwikkelingen: zeer gespannen arbeidsmarkt in de Drechtsteden

Sinds 2022 is het aantal ontstane vacatures in de Drechtsteden per kwartaal ruim twee keer zo groot als begin 2016. Die toename is groter dan landelijk. De technische beroepen zijn de beroepsklasse met de meeste ontstane vacatures in de Drechtsteden. Voor alle beroepsklassen is sprake van een (forse) groei van het aantal ontstane vacatures. Opdrachtnemers verwachten de komende jaar meer uitstroom van personeel.

Zeer krappe arbeidsmarkt

De regionale arbeidsmarkt is sinds 2018 (zeer) krap. Er zijn veel meer vacatures dan personen, die kortdurig werkloos zijn en werk zoeken. De komende jaren blijven werkgevers in de Drechtsteden last houden van personeelstekorten. Opdrachtnemers verwachten dat de krapte op de arbeidsmarkt (in alle branches) zal aanhouden of verergeren. De zeer krappe arbeidsmarkt geldt voor alle beroepsklassen, met name voor technische beroepen en ict-beroepen. De krapte voor technische beroepen is in de Drechtsteden aanzienlijk groter dan landelijk.

Werkloosheid en uitkeringen

De werkloosheid en werkloze beroepsbevolking zijn in de Drechtsteden twee keer zo klein als tien jaar geleden. Het aantal lopende ww-uitkeringen is fors afgenomen (drie keer zo klein als in 2016). Het aantal bijstandsuitkeringen is door de jaren heen redelijk stabiel. Dat geldt ook voor het aantal geregistreerde werkzoekenden met een wia- of een wajong-uitkering.

Mbo-studenten

In de Drechtsteden woonden in 2023 10% minder mbo-studenten dan in 2019. In 2027 zijn er naar verwachting even veel mbo-studenten als nu. Daarna zal het aantal tot 2038 dalen met 4%. Vooral in de Techniek & gebouwde omgeving (-11%) gaat het aantal mbo-studenten in de Drechtsteden naar verwachting afnemen.

Mate van werk na diploma

Vrijwel alle mbo-gediplomeerden vinden na hun opleiding binnen een jaar betaald werk (vooral bbl-studenten). Van de bbl-studenten woonachtig in de Drechtsteden, heeft 95% binnen een jaar na diplomering betaald werk. Van de technische opleidingen zoals binnen Bouw en infra hebben nagenoeg alle studenten, die de afgelopen jaren hun diploma behaalden, betaald werk. Van Bouw en infra zijn slechts enkele tientallen gediplomeerde schoolverlaters woonachtig in de Drechtsteden per jaar. Ook van Zorg en welzijn - een veel grotere opleidingssector - vindt een groot aandeel gediplomeerden binnen een jaar na afronding van de opleiding betaald werk.

Minder (geschikte) kandidaten voor SROI

Arbeidsmarktontwikkelingen: betekenis voor SROI in de regio

Door de zeer krappe arbeidsmarkt hebben werkgevers moeite om personeel te vinden. Ook voor SROI heeft de krapte gevolgen. Omdat er relatief weinig werklozen zijn, is onder hen het aantal kandidaten om werk te bieden als SROI-invulling, kleiner dan pakweg tien jaar geleden. Bovendien is dan ook het aantal kandidaten dat geschikt is voor de werkzaamheden, kleiner. Momenteel is dus meer dan voorheen sprake van een kwantitatieve en kwalitatieve mismatch. Vooral in de techniek (zoals bouw, infra/gww) is dat het geval, mede vanwege de zeer grote *regionale* krapte in die sector. Groepen kandidaten die wel stabiel zijn qua omvang, zijn personen met een bijstands-, wia- of wijong-uitkering.

Minder (technische) mbo-stagiairs voor SROI

Daarnaast wonen in de Drechtsteden relatief weinig mbo-studenten die een diploma behalen in de techniek. Na diplomering hebben juist zij vrijwel allemaal betaald werk. Dat geldt echter ook voor de andere opleidingssectoren. Mbo-studenten hebben over het algemeen geen afstand tot de arbeidsmarkt. Zeker bbl-studenten niet, omdat zij eerst een leerbedrijf moeten vinden (of daar al werkzaam zijn), voordat ze de opleiding kunnen vervolgen. Aangezien het totaal aantal mbo-studenten in de regio is afgenomen en naar verwachting licht zal blijven dalen, is SROI-invulling ook via deze doelgroep lastiger dan voorheen.

Vanwege minder stagiairs en (geschikte) kandidaten verwachten opdrachtnemers dat de invulling van SROI in de Drechtsteden in de toekomst lastiger wordt dan nu en in het verleden. Maatwerk en sociale inkoop worden dan belangrijker om te kunnen voldoen aan hun SROI-verplichting.

Gebaseerd op de bevindingen uit het onderzoek komen we tot de volgende aanbevelingen (in willekeurige volgorde).

1. Informatievoorziening vooraf

Verstrek voorafgaand aan de opdrachtverlening de (mogelijke) opdrachtnemers concrete informatie over de regionale mogelijkheden van de SROI-Invulling. Benoem de specifieke sociale (werkvoorziening) organisaties en stichtingen waar men terecht kan voor sociale inkoop en maatwerk. Vanwege de moeite met het bieden van werk als SROI-Invulling, de ervaren tekorten aan geschikte kandidaten en de krapte op de arbeidsmarkt, zijn sociale inkoop en maatwerk belangrijk. Geef zo concreet mogelijk aan hoe en welke maatschappelijke activiteiten verricht kunnen worden, liefst aan de hand van praktijkvoorbeelden. Maak duidelijk kenbaar dat scholings- en begeleidingskosten ten behoeve van de doelgroepen mogelijk zijn en welke mbo-instellingen er in de regio zijn. Zo hoeven (nieuwe) opdrachtnemers het niet vooraf volledig zelf uit te zoeken. Het is geen dagelijks werk voor ze, zeker niet in het mkb en niet alle opdrachtnemers weten bijvoorbeeld dat mbo-stagiairs mogelijk zijn als SROI-Invulling.

2. Afstemmen (potentiële) vraag en aanbod

Zorg ervoor dat binnen SDD een zo goed mogelijk beeld is van de kandidaten (achtergrond, wat ze willen en wat ze kunnen) en dat dat bekend is bij BBD, zodat zij geen kandidaten “missen”. Het is juist van belang dat BBD zoveel als mogelijk (geschikte) kandidaten kan laten inzetten als SROI, gezien de tekorten aan mensen op de werkvloer in nagenoeg alle sectoren en de (grote) moeite die een deel van de opdrachtnemers ervaart met de SROI-Invulling.

Door goed en volledig zicht te hebben op kandidaten kan een betere afstemming plaatsvinden met de behoefte van opdrachtnemers (type werk en branche). In een ideale situatie is vóór de opdrachtverlening bekend welke kandidaten geschikt kunnen zijn, zodat de kans op een goede match groter is en bedrijven er vooraf gericht op kunnen inspelen. Duidelijk wordt dan ook wat met kandidaten realistisch/haalbaar is binnen de context van de opdracht en de werkzaamheden.

3. Voorkomen is beter dan genezen

Probeer opdrachtgevers en opdrachtnemers meer bekend te maken met SROI. Deel succesverhalen met hen, organiseer SROI-bijeenkomsten per branche. Voorkom dat opdrachtgevers en opdrachtnemers (te) laat aan de slag gaan met SROI, door bijvoorbeeld vanaf het begin van de opdrachtverlening een SROI-contactpersoon aan te laten sluiten bij (periodiek) overleg over de opdracht. Zorg er zoveel als mogelijk voor dat SROI niet een onderbelicht onderwerp is.

4. Meer contact BBD met opdrachtnemers

Ga vaker (op locatie) in gesprek met opdrachtnemers. Op die manier kan op tijd of juist voortijdig actie worden ondernomen als de SROI-Invulling achterloopt of achter dreigt te gaan lopen. Het zou helpen om op die manier meer personen aan het werk te krijgen of houden. Daarnaast is het goed voor de relatie met opdrachtnemers.

5. Volledige registratie en controle

Zorg ervoor dat alle contracten met een SROI-verplichting (tijdig) geregistreerd staan in WIZZR. Dan is doorlopend een volledig zicht op de voortgang van de SROI-afspraken. Voer ook in alle gevallen controle uit op ingevoerde bewijsstukken van de SROI-afspraken. Neem wat dit betreft een voorbeeld aan de gemeente Rotterdam. Zij hanteert een controleregime, waarbij in beginsel alle bewijsstukken gecontroleerd worden. Als de eerdere ervaringen zijn dat opdrachtnemers op schema liggen, krijgen ze een administratief-luw proces. Daarbij hoeven ze niet iedere keer bewijsstukken in te voeren, maar wel achter de hand te hebben. Als ze dat daadwerkelijk doen (wat uit controle op locatie blijkt), behouden ze hun administratief-luwe status. Zo niet, vallen ze terug in het regime van 100% controle.

6. Meer zicht op voortgang en omvang SROI

Gebruik dashboards om beter, gemakkelijker en realtime de omvang en voortgang van SROI in beeld te brengen en te volgen. Daarvoor kan het nodig zijn om WIZZR indien mogelijk aan te sluiten op een datawarehouse. Een verbeterd en meer gebruiksvriendelijk inzicht helpt eveneens om collega's en management (ook van andere afdelingen zoals Team Inkoop), beter op de hoogte te kunnen houden van SROI. Dat geldt ook voor opdrachtgevers die daardoor actiever betrokken kunnen worden bij SROI. Tot slot zijn dashboards handig om de (meer)waarde van SROI intern op een hoger niveau goed inzichtelijk te maken en meer bekendheid te (blijven) geven aan SROI.

7. Capaciteit BBD

Bij BBD is een grotere capaciteit nodig, zeker gezien de voorgaande aanbevelingen. Zie ook bijvoorbeeld de gemeente Rotterdam, waar de capaciteit naar verhouding groter is en de SR-unit uit verschillende functies bestaat (accountmanagers, adviseurs en backoffice).

8. Stagiairs

Controleer of mbo-stagiairs al een stageplaats of leerbaan hebben bij de opdrachtnemer voordat de opdracht verleend wordt. Als ze dat al hebben, is in feite geen sprake van het helpen van een persoon aan een nieuwe arbeidsplaats. Daarnaast vindt verreweg het grootste deel van de mbo-gediplomeerde schoolverlaters betaald werk binnen een jaar na afronding van de opleiding (met name bbl-studenten). Zij hebben zo gezien geen afstand tot de arbeidsmarkt. Overweeg in hoeverre het terecht is dat mbo-stagiairs tot de doelgroep van SROI behoren (hoewel ze voor veel opdrachtnemers een onmisbare SROI-doelgroep zijn).

9. Bekendheid SROI

Binnen SDD hebben programma's/projecten en SROI een gemeenschappelijk doel en belang: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen. De ervaring is dat SROI een ondergeschoven kindje lijkt te zijn en dat SROI (meer) ruchtbaarheid en bekendheid verdient. Probeer de (meer)waarde van SROI meer voor het voetlicht te brengen (zie ook aanbeveling 6).

10. Heroverweeg de waarden per bouwblok en/of leg vast dat de inzet van kandidaten via detacheerders en uitzenders als sociale inkoop kan worden opgevoerd

De waarde van een bouwblok is afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt. De waarde voor bijvoorbeeld Wajong is hoger dan voor een niet-uitkeringsgerechtigde. Het kan raadzaam zijn om de waarde per kandidaatgroep te heroverwegen. Een groep kan bijvoorbeeld een grote waarde hebben, maar als er relatief weinig geschikte personen zijn heeft dat minder effect op de mate van invulling. Of een groep bestaat uit veel geschikte personen maar met een lagere waarde, wat eveneens leidt tot een kleinere bijdrage aan de SROI-invulling.

Een andere waardebepaling per bouwblok kan leiden tot een minder moeizame invulling via personen. Echter voor branches/opdrachtnemers die sowieso problemen hebben met het vinden en inzetten van geschikte personen zoals infra/gww, zal een andere waardebepaling naar verwachting weinig tot geen effect sorteren.

Daarnaast blijkt dat de uurtarieven van kandidaten via een detacheerder/uitzender vooral in infra/gww hoger kunnen zijn dan de waarde van de kandidaatgroepen in het SROI-beleid. Hierdoor kunnen opdrachtnemers niet de volledig gemaakte SROI-kosten opvoeren in het systeem (terwijl de ingezette kandidaten veelal ook nog begeleiding nodig hebben). Dat zorgt voor een scheve verhouding tussen wat men kan opgeven als SROI en wat de werkelijke kosten zijn.

De heroverweging van de waarden (verhoging) geldt met name voor deze gevallen. Een andere mogelijkheid is om opdrachtnemers de gehele factuurwaarde op te laten voeren als sociale inkoop en dit vast te leggen in het beleid. Om alsnog zicht te hebben op de inzet van kandidaatgroepen is een koppeling in het registratiesysteem nodig tussen de opvoerde kandidaten en sociale inkoop.

11. Verlaag het SROI-percentage en/of onderzoek de mogelijkheid van een variabel percentage voor in ieder geval infra/gww

De SROI-invulling via kandidaten is afhankelijk van de spanning op de arbeidsmarkt. Als de arbeidsmarkt ruim is en de werkloosheid hoog, zijn er relatief veel (ww-)kandidaten in de "kaartenbak" en daardoor ook meer personen die inzetbaar zijn voor SROI. Bij een zeer krappe arbeidsmarkt zoals nu en in de afgelopen jaren is het juist andersom (minder werklozen en ww-kandidaten). De kans op een goede match tussen geschikte kandidaten en het werk bij opdrachtnemers is kleiner dan wanneer er veel geschikte ww-kandidaten zijn. De spanning op de arbeidsmarkt heeft dus in zowel kwantitatief opzicht (aantal personen) als kwalitatief opzicht (geschiktheid) invloed op de mate waarin SROI-invulling met personen mogelijk is. Dat geldt met name voor de infra/gww-branche waar veel moeite is met het invullen van SROI.

Onderzoek - in ieder geval voor infra/gww - de mogelijkheid van het koppelen van het SROI-percentage aan een of meerdere indicatoren, die de actuele situatie van de regionale arbeidsmarktspanning weergeven (bijvoorbeeld de spanningsindicator als verhouding tussen vraag en aanbod). Het percentage kan dan periodiek bijgesteld worden, bijvoorbeeld jaarlijks.

Deze inrichting zou inhouden in dat het SROI-percentage om de zoveel tijd wordt aangepast aan de actuele, regionale en sectorale arbeidsmarktspanning. In het geval van een zeer krappe regionale arbeidsmarkt is het percentage SROI (veel) kleiner dan wanneer er een gemiddelde of (zeer) ruim regionale arbeidsmarkt is. Dit draagt bij aan de haalbaarheid.

Als een variabel percentage om welke reden dan ook niet mogelijk is, is de aanbeveling het percentage voor in ieder geval infra/gww (aanzienlijk) te verlagen.

12. Verantwoordelijkheden en beleid

Schep zoveel mogelijk duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is bij SROI (zoals BBD, opdrachtgevers en Team Inkoop) en zorg ervoor dat alle betrokkenen daarvan op de hoogte zijn en blijven. Dat is vooral van belang in de gevallen dat SROI-invulling moeizaam verloopt. Hierbij kan een voorbeeld worden genomen aan de gemeente Rotterdam. Daar ligt de specifieke verantwoordelijkheid voor SROI bij de SR-unit (zoals ook is besloten door de conerndirectie). In gevallen van escalatie verlopen deze via de SR-unit naar de Directie Werk en Inkomen als dat nodig blijkt.

Het is aan te raden om het SROI-beleid voor de Drechtsteden te herijken/vernieuwen, waarbij de SDD het voortouw neemt en de opdrachtgevers in de regio betreft (bijvoorbeeld door ze input te laten leveren over wat zij verstaan onder SROI en sociale inkoop). De gewenste uitkomst is een gezamenlijk, breed gedragen en toepasbaar SROI-beleid, waarin de verantwoordelijkheden en het eigenaarschap helder zijn vastgelegd met het oog op een duidelijke governancestructuur.

2. SROI-beleid Drechtsteden in vogelvlucht

SROI-beleid in vogelvlucht

SROI

Social return on investment (SROI) is het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met een (relatief) grote afstand tot de arbeidsmarkt. Door de toepassing van SROI dragen inkoop en aanbesteding bij aan het creëren van werkgelegenheid en maatschappelijke meerwaarde. Inkoopers van overheden vereisen bij de aanbesteding van leveringen, diensten en werken, dat de opdrachtnemer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt betreft bij de uitvoering. Dat kan gaan om banen, leerwerk- en stageplekken, sociale inkoop en andere maatschappelijke activiteiten. Hiervoor in de Drechtsteden zijn kaders opgesteld en uitvoeringsafspraken gemaakt binnen het Regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid Drechtsteden, de Sociale Dienst Drechtsteden en (in meer of mindere mate) bij de afzonderlijke gemeenten.

Drempelwaarden en uitgangspunt

De drempelwaarde voor het toepassen van een SROI-verplichting voor werken en levering is € 50.000 en voor diensten € 150.000. Bij aanbestedingen lager dan deze bedragen wordt geen SROI-verplichting opgelegd. Het uitgangspunt van SROI-toepassing is 5%. Hiervan kan worden afgeweken, rekening houdend met proportionaliteit. Voor bijvoorbeeld Infra wordt 2,1% gehanteerd. Het kan ook voorkomen dat het percentage hoger uitvalt als een opdrachtnemer daarvoor kiest, of dat het wordt toegepast op de loonsom in plaats van de aanneemsom.

Omvang van SROI

In het registratiesysteem staan ruim 320 contracten (met een SROI-verplichting) die vanaf 1 januari 2023 lopende zijn, gaan lopen of sindsdien zijn afgerond. Dit betreft een meetperiode van anderhalf jaar¹. De gemiddelde SROI-toepassing van deze contracten is 5,2%. Daarmee is een SROI-waarde gemoeid van € 51 miljoen². Het grootste deel daarvan gaat om de opdrachtgever Drechtsteden (€ 29,5 miljoen, waaronder WMO en personenvervoer) en om de Gemeente Dordrecht (€ 8,5 miljoen).

Doelgroepen

In de Drechtsteden worden de volgende kandidaatgroepen ingezet als SROI-invulling:

- kandidaten WWB (Participatiewet niet-arbeidsbeperkten)
- Wajong
- Wsw detacheren
- Kandidaten WW
- WIA/WAO
- BBL
- BOL-stagiair
- VSO/Praktijkonderwijs (PRO)
- Nugger (niet-uitkeringsgerechtigde)

¹ Het is niet wenselijk om te ver terug te kijken. Enkele jaren geleden is SDD namelijk overgegaan op een ander registratiesysteem. Hoe verder terug in de tijd, hoe groter de kans dat gegevens niet of niet volledig zijn overgezet van het oude naar het nieuwe systeem.

² Dit gaat om contracten die geregistreerd staan in het systeem. De werkelijke waarde is naar verwachting groter, doordat niet alle contracten meteen worden ingevoerd in het systeem en doordat contracten van de Gemeente Alblasterdam voor de betreffende meetperiode niet in het systeem staan.

SROI-beleid in vogelvlucht

Afkoop van de SROI-som komt niet voor. Bij overwaarde (surplus) van de SROI-waarde mogen opdrachtnemers het surplus overdragen naar een volgende opdracht zolang die binnen een jaar van start gaat.

Personen

De prioriteit ligt op het helpen van mensen aan werk(ervaring). De kandidaten zijn bij voorkeur woonachtig in de Drechtsteden. Hier zijn ongeveer 3.200 kandidaten die ingezet kunnen worden. De afgelopen drie jaar waren volgens het registratiesysteem ruim 1.400 plaatsingen van personen. Voor de waardebeoordeling wordt de bouwblokkenmethode gebruikt. De waarde van een bouwblok (soort kandidaat) is afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt. Zo is die voor bijvoorbeeld Wajong hoger dan een niet-uitkeringsgerechtigde. Zie bijlage 1 voor de bouwblokken en waarden per kandidaatgroep.

Maatwerk, sociale inkoop

Als SROI-invulling niet (volledig) mogelijk is met kandidaten, kan de invulling ook plaatsvinden door een combinatie met maatwerk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan samenwerken met erkende organisaties in de sociale werkvoorziening, scholings- en begeleidingskosten ten behoeve van kandidaten en het ondersteunen van maatschappelijke activiteiten. Deze zijn gerelateerd aan de opdracht en uitgevoerd in de Drechtsteden op het gebied van participatie en arbeidsmarktoeleiding.

Rollen, proces

Team Inkoop van de Servicegemeente Dordrecht (SGD) verzorgt de gunning van de opdracht¹ en de activiteiten die daarmee gemoeid zijn (zoals het in kaart brengen van de behoefte en het aanvragen van offertes in het geval van aanbestedingen). SROI kan een van de gunningscriteria zijn. Opdrachtnemers geven dan aan wat zij van plan zijn met SROI. Tot en met de gunning heeft Team Inkoop een adviserende rol bij het toepassen van SROI. Na de gunning dienen de opdrachtgever en opdrachtnemer een melding te doen bij BBD (Baanbrekend Drechtsteden) via een formulier.

BBD voert het SROI-beleid uit in en voor de Drechtsteden. De SROI-invulling gaat in overleg met en na goedkeuring van BBB. De afspraken en invulling worden vastgelegd en gemonitord in het SROI-registratiesysteem WIZZR. BBD onderhoudt contacten met opdrachtgevers en opdrachtnemers (sowieso bij nieuwe opdrachtnemers en bij degenen bij wie moeite is gebleken met de invulling SROI), adviseren, bieden ondersteuning bij de invulling en controleren ingevoerde bewijsstukken. Zie bijlage 2 en 3 voor de rolverdeling en procesbeschrijving.

Bevindingen

De huidige ervaring is onder andere dat er onduidelijkheid is over wie eigenaar is van het SROI-beleid in de Drechtsteden, dat niet alle opdrachtgevers het registratiesysteem gebruiken om zelf grip te houden op de SROI-verplichtingen van de contracten en dat BBD relatief klein is (vergeleken met andere gemeentelijke instanties). Daarnaast is gebleken dat maatwerk-invulling van SROI steeds vaker gewenst is, onder meer vanwege de krappe arbeidsmarkt.

¹ Team Inkoop verzorgt de gunning als de aanbesteding door Team Inkoop begeleid is. Europese aanbestedingen moeten via Team Inkoop. Alles onder de drempel mogen opdrachtgevers ook zelfstandig zonder Team Inkoop doen.

3. Invulling van SROI in de praktijk

Invulling SROI in de praktijk - in het kort

De meest voorkomende manier van SROI-invulling in de Drechtsteden is de inzet van kandidaten (relatief veel opdrachtnemers in het groenonderhoud, in zorg/welzijn en grote opdrachtnemers doen dat). Ook maatwerk en sociale inkoop gebeuren vaak, gevolgd door de inzet van mbo'ers. In het groenonderhoud en in de infra/gww bieden relatief veel opdrachtnemers plek aan bbl-studenten. Indien opdrachtnemers werk hebben geboden aan personen, ging dat deels om personen woonachtig in de Drechtsteden.

Beschikbaarheid van personen

Over het algemeen is het oordeel dat er niet voldoende geschikte personen zijn om in te zetten. Dit verschilt wel per doelgroep en branche. Het vinden of verkrijgen van stagiairs kost beduidend minder moeite dan het vinden van (geschikte) kandidaten. Branches met relatief weinig moeite met de inzet van personen zijn met name het groenonderhoud en zorg & welzijn. Opdrachtnemers die problemen ervaren bij de invulling en beschikbaarheid van kandidaten, zijn vooral het mkb en bedrijven in de infra/gww. Ook opdrachtgevers hebben deze ervaringen.

Redenen van moeite met invulling

De voornaamste oorzaken van de moeizame invulling via personen zijn allereerst tekorten aan inzetbare personen. Dat komt mede door de krapte op de arbeidsmarkt, de lage werkloosheid en te weinig aanbod van mbo-stagiairs. Ten tweede is er sprake van een mismatch tussen wat kandidaten kunnen (en willen) en wat van ze verwacht wordt op de werkvloer. Dat komt bijvoorbeeld doordat de werkzaamheden te specialistisch zijn (en diploma's of certificaten vereisen), te hoogwaardig (hbo+) of niet/minder geschikt voor kandidaten. Denk bij dat laatste bijvoorbeeld aan de omgang met kinderen, cliënten en externe klanten. Daarnaast kan de begeleiding en administratie veel tijd kosten (bij kleine bedrijven). Vooral in de infra/gww is het werk voor kandidaten niet alleen te specialistisch (zoals onder de grond), maar ook gevaarlijk, zwaar, in weer en wind en op vroege tijdstippen. De ervaring in de praktijk is dat dat vaak niet aansluit op de kennis, kunde en houding van kandidaten. Ook een taalbarrière kan een probleem vormen, zeker bij gevaarlijk werk.

Tevredenheid over inzetbaarheid van personen en werkzaamheden

In de infra/gww is al met al de minste tevredenheid over de inzetbaarheid van kandidaten. Over het algemeen zijn opdrachtnemers die werk hebben geboden aan personen, echter positief over de inzetbaarheid van de personen. Dat geldt voor zowel kandidaten als mbo-stagiairs en vso/pro-leerlingen. In de gevallen dat opdrachtnemers (wel) werk hebben geboden aan personen, vinden ze overwegend dat de werkzaamheden geschikt waren. Dat geldt met name voor mbo-stagiairs. Zij verrichten (inhoudelijke) werkzaamheden in het verlengde van hun opleiding, ongeacht de branche van de opdrachtnemer. Kandidaten voeren voornamelijk faciliterende taken uit, zoals huishoudelijke, administratieve en schoonmaakwerkzaamheden. In bijvoorbeeld de groenvoorziening verrichten ze ook inhoudelijke taken.

Maatwerk, sociale inkoop

Maatwerk en sociaal inkopen hebben vooral toegevoegde waarde voor opdrachtnemers die moeite hebben om SROI (volledig) via personen in te vullen. Zonder die mogelijkheden zouden ze niet aan de SROI-verplichting kunnen voldoen. Daarbij komt het ten goede aan de doelgroep in relatie tot (kunnen) werken. Dat houdt ook in mensen voorbereiden op werk en zich laten ontwikkelen op het tempo dat voor hen geschikt is.

Visie op SROI-beleid

Opdrachtnemers hebben afhankelijk van hun opgedane ervaringen, uiteenlopende visies op het huidige SROI-beleid. Positieve geluiden komen uit de hoek van het groenonderhoud en zorg & welzijn (zoals de meerwaarde van SROI voor het bedrijf, de personen en de maatschappij). Negatieve ervaringen zijn vooral afkomstig vanuit de infra/gww. De invulling van SROI (met kandidaten) wordt daar over het algemeen als (zeer) lastig ervaren, met een (te) hoge SROI-eis in combinatie met een tekort aan geschikte kandidaten.

Onder opdrachtgevers zijn vooral kritische geluiden te horen over de praktische invulling van SROI. Die geluiden gaan voornamelijk over een inmiddels praktische onhaalbaarheid van de SROI-invulling; het beleid zoals bedoeld voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is achterhaald. Dit komt door een tekort aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, die geschikt zijn om in te zetten. In de praktijk blijkt de inzet lastig uitvoerbaar vergeleken met tien tot twintig jaar geleden.

Invulling SROI - manieren

Invulling - manieren

Voor opdrachtnemers zijn verschillende manieren om invulling te geven aan SROI. Ze kunnen bijvoorbeeld werk bieden aan personen met een uitkering en niet-uitkeringsgerechtigden. Gemakshalve noemen we deze personen kandidaten. Andere vormen van invulling zijn onder andere het inzetten van bbl-studenten, bol-stagiairs, vso-/po-leerlingen en maatwerk of sociale inkoop (zoals samenwerken met een SW-bedrijf en het ondersteunen van lokale, maatschappelijke initiatieven).

Kandidaten

Sinds 2023 heeft twee derde van de opdrachtnemers in het kader van SROI werk geboden aan kandidaten. Dat geldt met name voor bedrijven in groenonderhoud, in zorg en welzijn en voor bedrijven met 100 of meer werknemers.

Maatwerk en sociale inkoop

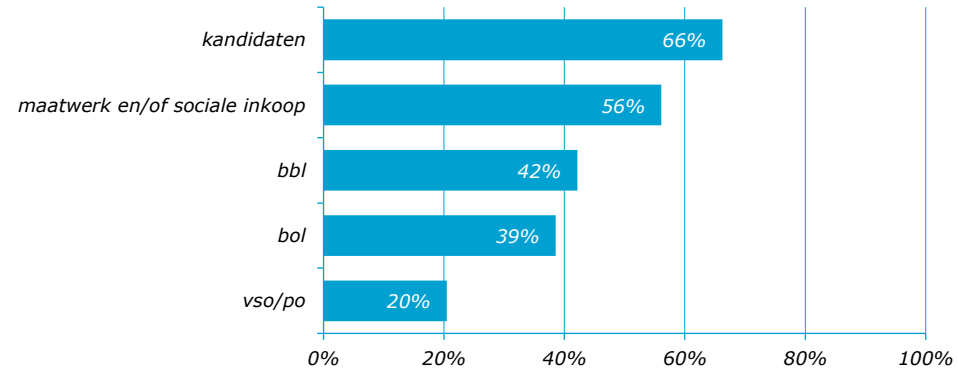
Een andere veel voorkomende manier van SROI-invulling is maatwerk en/of sociale inkoop (56% van de opdrachtnemers). Hiernaast staan enkele voorkomende activiteiten en de toegevoegde waarde van maatwerk en sociale inkoop.

Bbl en bol

Zowel bbl-studenten als bol-stagiairs zijn door ongeveer veertig procent van de opdrachtnemers ingezet. Relatief veel bedrijven in groenonderhoud en infra/gww bieden plek aan bbl-studenten. Het komt voor dat hbo-stagiairs worden ingezet als SROI, hoewel dat geen doelgroep is. Anderen geven juist aan dat het hen zou helpen als ze hbo-studenten kunnen inzetten (in de zorg). Een aantal opdrachtnemers was niet bekend met de mogelijkheid om mbo-stagiairs in te zetten.

Figuur 1. Manieren waarop opdrachtnemers sinds 2023 in de Drechtsteden invulling hebben gegeven aan SROI.

meerdere antwoorden mogelijk

Maatwerk en sociale inkoop - voorkomende activiteiten

- groenonderhoud rondom het complex,
- schoonmaakwerkzaamheden door verstandelijk beperkten (met een externe begeleider),
- gastlessen geven op scholen,
- schoolklassen ontvangen op het bedrijf,
- lunch en fruit laten verzorgen op kantoor,
- catering laten verzorgen bij bijvoorbeeld evenementen,
- een klusjesman op kantoor,
- het leveren van hardware aan doelgroepen die een laptop of telefoon nodig hebben.

Toegevoegde waarde van maatwerk en sociale inkoop

In de regio zijn diverse stichtingen en leerwerkbedrijven die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen om zo veel mogelijk mee te kunnen doen in de maatschappij. Het (kunnen) werken staat centraal. Dat houdt ook in mensen voorbereiden op werk en zich laten ontwikkelen op het tempo dat voor hen geschikt is. Zij leiden bijvoorbeeld kandidaten op of bieden hen hulpmiddelen als die van belang zijn om aan het werk te komen/blijven (zoals een elektrische fiets of het behalen van een T-bewijs). Het dient ten goede te komen aan de doelgroep in relatie tot (kunnen) werken.

Vooral voor opdrachtnemers die moeite hebben om SROI (volledig) via personen in te vullen, hebben maatwerk en sociaal inkopen toegevoegde waarde. Zonder die mogelijkheid zouden ze niet aan de SROI-verplichting kunnen voldoen en uiteindelijk komt het ten goede aan de doelgroep in relatie tot (kunnen) werken. Het komt ook voor dat invulling via maatwerk en sociale inkoop niet voldoende is (bijvoorbeeld bij kleine opdrachtnemers).

Invulling SROI - woonregio

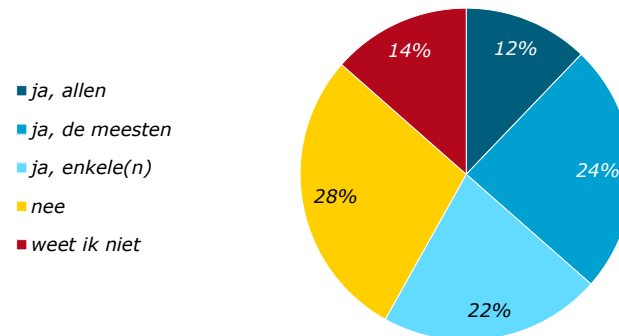
Woonachtig in de Drechtsteden?

Indien opdrachtnemers in het kader van SROI werk hebben geboden aan personen, ging dat deels om personen woonachtig in de Drechtsteden.

12% van de opdrachtnemers geeft aan dat alle personen die zij werk geboden hebben, woonachtig waren in de Drechtsteden, 24% geeft aan dat dat geldt voor de meeste personen en 22% voor enkele(n).

Bij 28% van de opdrachtnemers waren géén van de ingezette personen woonachtig in de Drechtsteden.

Figuur 2. Personen die sinds 2023 in het kader van SROI Drechtsteden zijn ingezet: woonachtig in de Drechtsteden?

Opdrachtnemers over de woonregio van ingezette personen

"Er is genoeg aanwas vanuit de Drechtsteden. Het komt ook voor dat men vanuit Rotterdam naar de Drechtsteden rijdt met busjes."

"Momenteel werken een aantal jongens uit de regio Drechtsteden. Maar zij worden ook buiten de regio ingezet. En vice versa."

"Bij plaatsing kijken we altijd eerst naar studenten uit de woonplaats of omgeving zelf. Dat lukt meestal. Zo niet, dan kijken we iets verder, maar nooit te ver weg. Dat gaat altijd goed."

"Ze kunnen in principe "overal" vandaan komen, zoals uit Rijnmond."

"De kandidaten komen voornamelijk uit de Drechtsteden, maar ook daarbuiten zoals Hoogvliet."

"In Dordrecht hoeven kandidaten gelukkig niet uit de regio te komen. Dat zou de vijver alleen maar nog kleiner maken."

Opdrachtgevers over de woonregio van ingezette personen

"We hebben geen zicht op waar de personen vandaan komen."

"Een voordeel van SROI is dat er voorkeur kan worden gegeven aan bedrijven uit de regio die dan ook mensen van hier kunnen inzetten. Dan komt het ten goede aan de regio."

"We kijken zoveel als mogelijk naar het lokale mkb. Dan kunnen lokale personen ingezet worden. Soms is dat is niet mogelijk als het bedrijf ver buiten de regio is gevestigd."

Invulling SROI - beschikbaarheid personen

Beschikbaarheid van personen voor inzet SROI

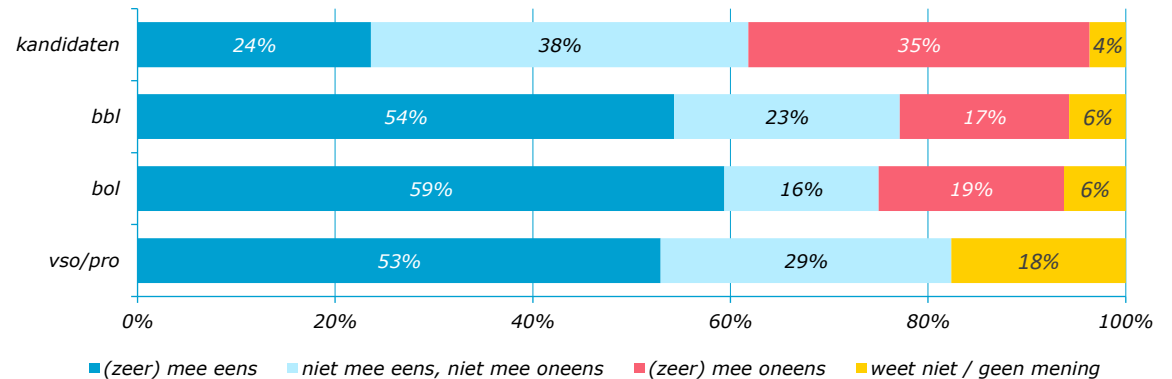
Ruim de helft van de opdrachtnemers is het (zeer) eens met de stelling dat het vinden van bbl'ers, bol-stagiairs en vso/pro leerlingen vlot is verlopen. Voor kandidaten is dat aandeel een stuk kleiner, te weten 24%.

Opdrachtnemers die weinig moeite hebben met de SROI-invulling, zijn met name te vinden in het groenonderhoud en zorg & welzijn. Opdrachtnemers die wel problemen ervaren bij de invulling en beschikbaarheid van kandidaten, zijn vooral het mkb en bedrijven in de infra/gww-branche (grond-, weg- en waterbouw).

De voornaamste oorzaken van problemen met de invulling van kandidaten zijn een tekort aan inzetbare personen en een kwalitatieve mismatch tussen wat kandidaten kunnen (en willen) en wat van ze verwacht wordt op de werkvloer (zie ook 'Redenen van moeite' verderop).

Figuur 3. Opdrachtnemers die sinds 2023 personen hebben ingezet in het kader van SROI in de Drechtsteden: in hoeverre zijn ze het eens met de volgende stelling?

Het vinden van een (geschikt) persoon of personen verliep over het algemeen vlot.

Opdrachtnemers zonder moeite met de invulling

"We hebben geen moeite met invulling van SROI. Negen van de tien keer lukt het wel. Er zijn genoeg studenten en kandidaten en ze kunnen ook voor andere gemeenten en voor kantoorpanden ingezet worden." groenonderhoud

"Invulling via kandidaten is bij lange niet voldoende. Dus hebben we contact gelegd met BBD; wat is er meer mogelijk? Daaruit kwam bijvoorbeeld sociale inkoop. Je moet er zelf wel wat voor doen, namelijk gelijk in gesprek gaan om te voorkomen dat je later in de knel komt met SROI." zorg en welzijn

"Geen moeite met de invulling van SROI. Het kan op vele manieren en het lukt altijd wel. Mede dankzij samenwerking met mbo. We staan er goed voor met SROI." infra en groenonderhoud

"Alles loopt lekker." groenonderhoud

"De invulling van SROI komt uiteindelijk altijd goed. Nooit voorgekomen dat we tekort kwamen. Het gaat dus allemaal goed. Misschien ook omdat we een groot bedrijf zijn met mensen die zich specifiek bezighouden met SROI in het bestek." infra/gww

"SROI kost ons geen grote moeite. In het begin lukte het niet. stagiairs en kandidaten zijn geen optie voor ons. Omdat we tijdig aan de bel trokken, kwamen we erachter dat we het ook via sociale inkoop kunnen regelen. Op deze manier halen we het ruimschoots. Anders was het niet haalbaar geweest." ict

Opdrachtnemers met moeite met de invulling

"Met bbl-studenten gaat het uiteindelijk wel goed. Maar ze zijn schaars, er is veel te weinig aanbod. En ze moeten wel uit de omgeving komen, anders is het te ver reizen. Met de rest zoals kandidaten uit de kaartenbak, is het niet of zeer lastig in te vullen." infra/gww

"Het is zeer lastig om invulling te geven aan SROI. En als de opdracht deels om leveringen gaat, is het nog lastiger." infra/gww

"Het is niet gelukt, ook niet na intensief contact met BBD. We willen graag mensen inzetten, maar het gaat niet. Er is wel voldoende begeleiding mogelijk." schoonmaak

"We zijn heel actief met SROI. We willen wel, maar het lukt amper." infra/gww

"We moeten nog even wachten op goedkeuring van sociale inkoop. Als dat niet doorgaat, redden we het niet om volledig te voldoen aan de SROI-verplichting. Met de inzet van studenten was ik niet bekend als mogelijkheid. Dat zou een optie zijn, want we hebben al stagiairs rondlopen." sport en cultuur

Beschikbaarheid van personen voor inzet SROI

Ook *opdrachtgevers* hebben de ervaring dat in zorg & en welzijn en in het groenonderhoud over het algemeen weinig of geen moeite is met het invullen SROI. In vooral de infra/gww-branche is dat juist meer het geval. Dat komt overeen met bevindingen van opdrachtnemers.

Enkele opdrachtgevers plaatsen vraagtekens bij de inzet van mbo-stagiairs: *“Is SROI wel bedoeld voor stagiairs die al voor het bedrijf werken? In één geval is de contactpersoon van een opdrachtnemer zelf een bbl’er. Dit zijn geen nieuwe mensen. Ze zijn al in dienst.”*

“Ik vraag me af of het terecht is dat stagiairs ingezet worden. Hebben zij een afstand tot de arbeidsmarkt?”

Oprachtgevers die geen of weinig moeite ervaren met invulling

“De invulling is nu best goed. Bij een aantal, vooral grote zorgaanbieders kan de invulling lastig zijn. Als het deels niet lukt, dan verschuift het naar het volgende jaar (of naar een andere opdracht).” zorg en welzijn

“Soms komt het wel eens voor dat een aanbieder moeite heeft met invullen van SROI of dat het even niet loopt. Maar na gesprekken en na inschakeling BBD is er altijd een mogelijkheid voor invulling. Soms is sprake van gebrek aan begeleidingscapaciteit, maar verder geen signalen dat het moeilijk is.” zorg en welzijn

“Over het algemeen verloopt de SROI-invulling goed.” groenonderhoud

Oprachtgevers die moeite ervaren met invulling

“Vooral voor mkb-bedrijven kan het lastig zijn. Die hebben minder mogelijkheden om goed met SROI bezig te zijn (administratie, invulling, begeleiding, etc.). Het staat haaks op het beleid om een mkb-vriendelijk ondernemingsklimaat te creëren. De invulling SROI kan vooral lastig zijn voor aannemers in de infra. De praktijk is lastiger dan op papier.” infra/gww

“De schil van de doelgroepen waarvoor SROI bedoeld is, wordt steeds kleiner (mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt). Mensen zijn schaars én ze gaan liever elders aan de slag dan in de infra/gww. Er is werk genoeg. Er valt niet (meer) te putten uit de groep inzetbare werklozen. Aannemers kiezen er dan voor om zelf op te leiden en ze in dienst te houden” infra/gww

“SROI is lastig bij de inhuur van mensen. Het is sowieso al lastig om goede mensen te vinden vanwege schaarste en specialisatie van de functies, zoals juridisch adviseurs milieu en adviseurs bodem. Laat staan om daar SROI-invulling toe te passen.” inhuur personeel

“Er zijn te weinig kandidaten. Tot zo’n vijf jaar geleden werden kandidaten ingezet en na afronding van de opdracht gingen zij weer terug de kaartenbak in. Daardoor konden ze weer opnieuw worden ingezet bij een volgende opdracht. Dat is ontluisterend en zorgwekkend. Hiervoor is niet SROI bedoeld, namelijk mensen duurzaam aan het werk krijgen. SROI moet toegevoegde waarde hebben voor de kandidaat, eigenwaarde krijgen en het gevoel nuttig te zijn.” infra/gww

Redenen van moeite met invulling SROI

De voornaamste redenen die opdrachtneemers en opdrachtgevers geven voor een moeizame invulling, hebben te maken met een mismatch. Die is voornamelijk kwantitatief van aard (een tekort aan met name kandidaten). Ook kan sprake zijn van een kwalitatieve mismatch, waarbij de kandidaten niet geschikt zijn voor het type werk.

Daarnaast blijkt dat in ieder geval in de infra/gww de uurtarieven van kandidaten die via detacheerders/uitzenders worden ingezet, hoger kunnen zijn dan de SROI-waarde van die kandidaatgroepen. Dat zorgt voor een scheve verhouding tussen wat men kan opgeven als SROI en wat de werkelijke kosten zijn.

Genoemde redenen van moeizame invulling

- er is een tekort aan geschikte kandidaten in de “kaartenbak”
- krapte op de arbeidsmarkt, weinig werkloosheid en te weinig (mbo-)leerlingen
- kandidaten zijn niet geschikt voor het werk:
 - het werk is te specialistisch en/of vereist diploma's of certificaten
 - het werk is te hoogwaardig, hbo+
 - het is gevaarlijk werk
 - het is zwaar werk, in weer en wind
 - te vroege of juist te late tijdstippen dat gewerkt moet worden (niet goed te combineren met privé)
 - receptiewerk is niet geschikt voor kandidaten (met geld omgaan, omgang met agressieve klanten)
 - omgang met kinderen en waarborgen van veiligheid (niet geschikt voor kandidaten)
 - het werk is zelfstandig en bij klanten
- de begeleiding kost te veel tijd en energie, te weinig capaciteit bij kleine bedrijven
- het levert (te) veel administratie op voor het mkb
- oudere kandidaten worden op de werkvloer niet als leerlingen beschouwd, niet opgenomen in de groep
- er is geen prikkel voor kandidaten (zijn ze financieel beter af als ze gaan werken?)
- er is een grote druk op de winstmarge van kleine bedrijven
- een stagiair heeft niet veel waarde in het blokkensysteem, waardoor het minder zoden aan de dijk zet
- statushouders spreken meestal de taal niet, wat het begeleiden en werken lastig en/of onveilig maakt
- negatieve ervaringen met de houding van kandidaten (zoals te vaak te laat komen, niet meer op komen dagen)
- de cultuur van kandidaten matcht soms niet met de Nederlandse cultuur (zoals een te afwachtende houding)

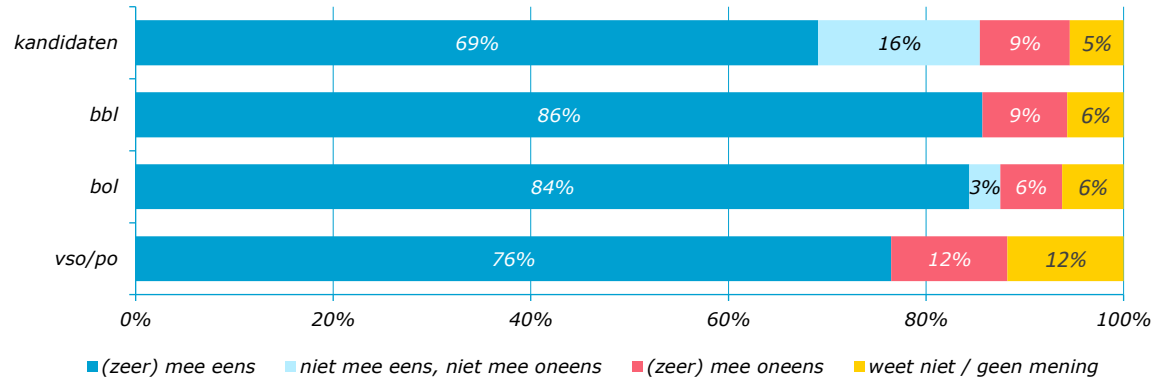
Invulling SROI - werkzaamheden

Geschiktheid van werkzaamheden voor personen

In de gevallen dat opdrachtnemers (wél) werk hebben geboden aan personen, vinden ze over het algemeen dat de werkzaamheden geschikt waren voor de ingezette personen. Dat geldt met name voor bbl-studenten (86% van de opdrachtnemers) en bol-stagiairs (84%). Voor kandidaten is dat 69%.

Figuur 4. Opdrachtnemers die sinds 2023 personen hebben ingezet in het kader van SROI in de Drechtsteden: in hoeverre zijn ze het eens met de volgende stelling?

De werkzaamheden waren over het algemeen geschikt voor de persoon/personen.

Werkzaamheden

stagiairs verrichten (inhoudelijke) werkzaamheden in het verlengde van hun opleiding, ongeacht de branche van de opdrachtnemer.

Kandidaten voeren voornamelijk faciliterende/ondersteunende taken uit. Denk hierbij aan de werkzaamheden hiernaast. In bijvoorbeeld de groenvoorziening verrichten ze ook inhoudelijke taken zoals het maaien van gras, schoffelen en blad opruimen.

Soort werkzaamheden van kandidaten

- huishoudelijk medewerker, facilitair medewerker (zoals bijvullen van koffieautomaten)
- administratief werk, secretariaat
- werkzaamheden in het bedrijfsrestaurant
- schoonmaak- en opruimwerkzaamheden
- hand- en spandiensten (buurtconciërge)
- verkeersregelaars (indien certificaat) en mensen helpen als er wegafsluitingen zijn
- onderhoud van materieel

Invulling SROI - inzetbaarheid personen

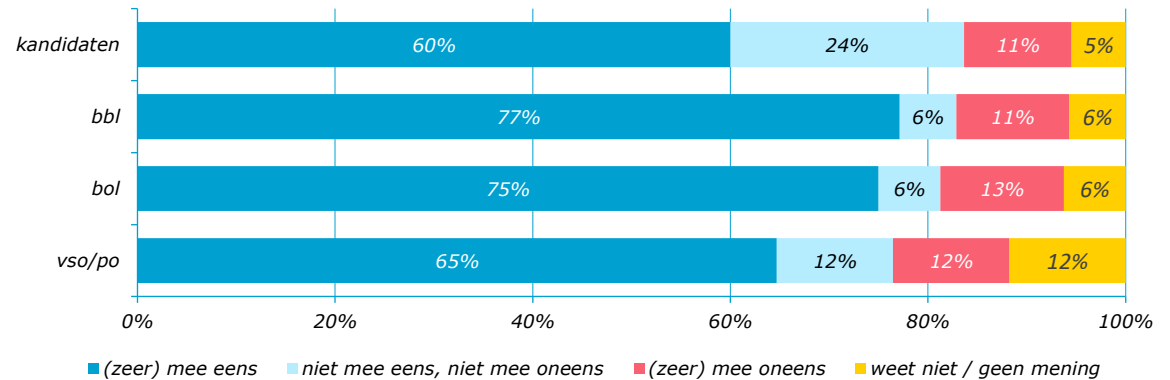
Tevredenheid – inzetbaarheid van personen

Oprachtnemers die werk hebben kunnen bieden aan personen, zijn overwegend positief over de inzetbaarheid van de personen. Zo'n 60 tot 80% van de opdrachtnemers is (zeer) tevreden met de inzetbaarheid van de verschillende doelgroepen.

Een van de uitzonderingen is de inzet van kandidaten bij opdrachtnemers in de infra/gww-branche. De tevredenheid van hen over de inzetbaarheid van de kandidaten is beperkt tot 33% van de opdrachtnemers. Dat heeft vooral te maken met de mismatch tussen het soort werk en de achtergrond van de kandidaten (zie ook het kader rechtsonder).

Figuur 5. Opdrachtnemers die personen hebben ingezet in het kader van SROI in de Drechtsteden: in hoeverre zijn ze het eens met de volgende stelling?

Ik ben over het algemeen tevreden over de inzetbaarheid van de persoon/personen.

Opdrachtnemers met positieve ervaringen met inzetbaarheid

"Ervaringen zijn wisselend: van totaal geen omkijken naar tot ervoor zogen dat men op tijd blijft komen. Maar uiteindelijk gaat het goed. Het is per persoon wisselend, niet per doelgroep. Als je tijd en moeite erin steekt komt het goed. En het heeft veel maatschappelijke waarde. Ook de begeleiding gaat goed. Je krijgt er een hoop voor terug." groenonderhoud

"De meeste stagiairs blijven na SROI bij ons in dienst. Dat is een win-winsituatie. Het levert op die manier personeel op. We hebben ook goede ervaringen met arbeidsbeperkten, (maar van hen hebben er veel minder dan studenten). Bijvoorbeeld eigen cliënten die ingezet worden. Het gros van hen gaat daarna een mbo-1 opleiding volgen en krijgt daarna een dienstverband. Dat is in dezelfde functie als tijdens SROI maar dan met meer verantwoordelijkheden." zorg en welzijn

"De jongens draaien gewoon met de anderen mee. De ene heeft wat meer begeleiding nodig dan de ander, maar de begeleidingscapaciteit en het geduld zijn er. Zolang de intrinsieke inzet van de kandidaten er maar is. De een staat meer te trappelen dan de ander. Je moet blijven volhouden en erin investeren, maar dat geldt ook voor andere nieuwkomers in het bedrijf. We maken binnen het personeel geen onderscheid. Jongens via SROI horen er gewoon bij. Zowel voor de werkzaamheden als voor bedrijfsuitjes en barbecues. Ze liggen goed in de groep." groenonderhoud

Opdrachtnemers met negatieve ervaringen met inzetbaarheid

"Onze algemene ervaring is "mwah". Het komt bij uitzondering wel eens voor dat iemand goed werkt. Over het algemeen mag je er niet te veel van verwachten. Maar je moet wel op ze kunnen rekenen. Op tijd komen en dergelijke. Als dat niet goed gaat, is dat vooral niet handig bij projecten met veel tijdsdruk. Dan hebben we niet genoeg tijd en capaciteit voor begeleiding." infra/gww

"Studenten zijn goed in te zetten. De rest niet. De inzet van kandidaten is niet geschikt voor het zware en gevaarlijke werk. En er zijn diploma's voor nodig. De veiligheid moet gewaarborgd zijn. We staan er niet achter om op deze manier personen in te zetten. Het vereist veel begeleiding, bijvoorbeeld voor iemand vanuit WIA. Dat lukt dan niet. Het is het niet meer waard, ook zeker niet voor de persoon zelf." infra/gww

"We hebben slechte ervaringen met kandidaten. Het is zwaar en specialistisch werk. Kandidaten die we gehad hebben, hadden al moeite met vroeg opstaan. En de meesten hebben een rugzakje en dat is niet voor niets zo." infra/gww

Visie op beleid - opdrachtnemers

Opdrachtnemers hebben afhankelijk van hun opgedane ervaringen uiteenlopende visies op het huidige SROI-beleid.

Positieve geluiden komen voornamelijk uit de hoek van het groenonderhoud en zorg & welzijn. Die gaan bijvoorbeeld om de meerwaarde van SROI voor het bedrijf, de ingezette personen en de maatschappij.

Negatieve ervaringen zijn vooral afkomstig vanuit de infra/gww-branche. De invulling van SROI (met kandidaten) wordt daar over het algemeen als (zeer) lastig ervaren, een (te) hoge SROI-eis in combinatie met een tekort aan geschikte kandidaten.

Kritische visie op het huidige beleid - opdrachtnemers

"Er zijn **weinig geschikte kandidaten**. Staan onze inspanningen wel in verhouding tot wat het ons oplevert en in hoeverre help je mensen op deze manier? SROI voelt meer als **een verplichting**." *infra/gww*

"5% is **te veel**. De intenties zijn goed en de plannen van bedrijven kunnen mooi zijn, maar in de praktijk gaat het niet werken in deze branche. De **invulling is erg moeilijk**. Het wordt door de strot geduwd. De bedrijven worden ermee opgezadeld. We staan helemaal achter het opleiden van mensen, maar niet op deze manier. Dit horen we ook van andere mkb-bedrijven. De **kleinere bedrijven** kunnen het niet handelen".
infra/gww

"Het is niet rechtvaardig. Voor iedere sroi'er moet je bijvoorbeeld 40 euro betalen. Maar die persoon presteert minder, misschien voor 15 euro en heeft begeleiding nodig. Beter zou zijn als je die **volledige 40 euro opgeeft als SROI**, maar dat **kan niet in dit systeem**." *infra/gww*

"Het systeem is **door- en doorslecht**. SROI is niet haalbaar. **Kandidaten zijn niet geschikt** qua inzet en houding. Als ze al blijven tijdens SROI, nemen we na afloop ervan afscheid van ze. Nu is de opzet met andere bedrijven in Kring GWW om **kandidaten op te laten leiden** voor het werk, daarna bij de bedrijven verder te laten ontwikkelen en vervolgens in dienst te nemen." *infra/gww*

"Zo'n twintig jaar geleden is SROI begonnen om mensen aan het werk te helpen. Er waren genoeg kandidaten, veel werkloosheid. **Toen was het prima mogelijk** om te voldoen aan SROI. Afgelopen tien jaar is het steeds moeilijker geworden en **nu is het onbegonnen werk**. De intentie was en is er: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk krijgen. Daar staan we achter. Maar nu is de **markt veranderd**. Daardoor is het beleid achterhaald. **Het doel is bereikt**; het aantal geschikte kandidaten is te klein om een goede invulling te geven aan SROI. Dus waarom nog in deze opzet als dat niet haalbaar is?

We kunnen geen kant op met de invulling. Het voelt alsof de overheid het over de schutting gooit; **laat de markt het maar oplossen**. Ook een deel van de opdrachtgevers zit er zo in. Dan heb je het met elkaar tijdens de bouwvergaderingen over SROI en beide partijen zien in dat het een **zowat onmogelijke taak** is." *infra/gww*

Ondersteunende visie op het huidige beleid - opdrachtnemers

"Het behouden van personeel geldt juist ook voor SROI. Je wil **een duurzame relatie met de ingezette personen opbouwen**. Dat is voor hen goed en voor het bedrijf. Zo'n 30% van ons personeel is inzet via SROI. Het uitgangspunt van SROI is dat je het **voor de personen doet, voor de maatschappij, voor het bedrijf**, en niet voor de verplichting an sich. Je krijgt er iets voor terug: het is in het belang van de kandidaat en van het bedrijf." *groenonderhoud*

"Het is leuk en mooi dat het kan via **sociale inkoop en maatwerk**. En het creëert een sneeuwbaaleffect: je deelt het met collega's. Zij komen dan zelf met ideeën voor maatschappelijke activiteiten. Dat leeft en is **een meerwaarde** voor de collega's, het bedrijf en voor de mensen voor wie we het doen. **Het beleid is wel achterhaald**, althans de invulling via mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met hen hadden we **nooit invulling kunnen geven** aan de SROI-eis." *ict*

"We onderschrijven **nut en noodzaak van SROI**. We staan te springen om nieuw personeel, ook zij-instromers. Mede **dankzij SROI** komen we aan nieuwe werknemers." *groenonderhoud*

"We **leiden bbl'ers in huis op**, in samenwerking met een mbo-instelling. Op locatie krijgen ze één dag per week les en de rest van de week werken ze bij ons. We zijn goed bezig met SROI en **actief met sociaal ondernemen**. Ongeveer jaarlijks krijgen de voormannen uitleg en info over SROI om op de hoogte te blijven." *groenonderhoud*

Alblasserdam: een alternatieve vormgeving van SROI-beleid

De gemeente Alblasserdam draagt zelf zorg voor de besteding van de SROI-waarde. De reden is dat men het oorspronkelijke beleid achterhaald en niet meer haalbaar vond. Bedrijven kregen moeite om kandidaten te plaatsen, er ontstond krapte op de arbeidsmarkt, te weinig begeleidingsmogelijkheid en bedrijven waren er niet goed op ingesteld.

De SROI-verplichting is teruggebracht van 5 naar 3% en komt terecht bij de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling. Zij zorgt ervoor dat het ten goede komt aan mensen in het dorp met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij gaat niet om de “kaartenbak” zo snel mogelijk leeg te krijgen, maar zoeken naar een match tussen wat mensen kunnen/willen en waar ze ingezet kunnen worden.

De gemeente en de stichtingen waarmee zij samenwerkt hebben goed zicht op de kandidaten, wat zij kunnen en wat zij willen. Het gaat ook niet om veel mensen (relatief klein dorp). Kandidaten kunnen rustig een groei doormaken. Het komt onder meer terecht bij organisaties, die er op zijn ingesteld om mensen te begeleiden in de werkzaamheden, zoals SW-bedrijven en leerwerkbedrijven in bijvoorbeeld dagbesteding, van lokaal groenonderhoud en zwerfafval opruimen tot werk in culturele centra en deelname aan mbo-klasjes om mantelzorgwerkzaamheden te leren. stagiairs worde niet ingezet als SROI.

Deze aanpak vindt men “zuiverder”, goed voor de (lokale) kandidaten en voor de maatschappij en breder dan SROI (zoals ook minder overlast op straat).

Dordrecht: Kring GWW

In Dordrecht bleek de invulling van SROI moeizaam te verlopen in de infra/gww, onder andere door krapte op de arbeidsmarkt, een kleiner wordende “kaartenbak” en de specialistische en zware aard van de werkzaamheden. Sinds enkele jaren is de gemeente Dordrecht betrokken bij de stichting Rondon GWW. In het convenant Kring GWW zijn ongeveer twintig bedrijven actief met de gemeente, onder meer over SROI. Er is een werkgroep die zich bezighoudt met de vraag “hoe SROI beter te laten functioneren?”. Het idee is SROI te verkennen met de marktpartijen. Omdat de verplichting van 5% niet haalbaar bleek te zijn en leidde tot een oneerlijk speelveld (doordat de verplichting lager kon worden na gunning aan een bedrijf), is het veranderd naar 2,1%.

De twintig bedrijven in Kring GWW hebben enkele jaren geleden een klas gemaakt om mensen zelf op te leiden, bijvoorbeeld jongeren die niet aan de bak komen of mensen in de “kaartenbak”. De klas levert enkele mensen op met als doel om hen klaar te stomen voor werk, certificaten te laten behalen voor het inhoudelijke werk doen en dan in dienst te nemen.

Daarnaast gaat het niet alleen om kandidaten, maar ook om leerlingen en zij-instromers kennis te laten maken met het werk en om duurzaam inkopen.

Visie op beleid - opdrachtgevers

Onder *opdrachtgevers* zijn vooral kritische geluiden te horen over de praktische invulling van SROI. Die geluiden gaan voornamelijk over een inmiddels praktische (on)haalbaarheid van de SROI-invulling.

Mede daarom hanteert de gemeente Alblasserdam een alternatieve aanpak. De gemeente Dordrecht neemt deel aan een convenant met marktpartijen in de infra/gww om gezamenlijk te komen tot mogelijke verbeteringen van de praktische SROI-invulling.

Kritische visie op het huidige beleid - opdrachtgevers

“Het SROI-beleid is **achterhaald**. Het is bedoeld voor mensen met een afstand tot arbeidsmarkt, maar **hun inzet komt vrijwel niet voor**. Ze moeten er wel zijn en het werk willen en kunnen doen.”

“Het idee is goed. De **praktijk is veel lastiger**. Het is kwalijk dat een bedrijf heel hoog kan inzetten op SROI om de opdracht te krijgen, vervolgens hoor je er niets meer van, of moet er achter de broek aan worden gezeten door BBD. SROI is dan een **moetje in de ogen van bedrijven**. Ze zien het niet als inhoudelijk werk. Het zijn heel pragmatische mensen.”

“Is SROI wel **bedoeld voor stagiairs** die al voor het bedrijf werken? Een contactpersoon van de opdrachtnemer zelf een bbl’er. Dit zijn volgens mij geen nieuwe plekken of mensen. Ze zijn al in dienst.”

“Een ervaring is dat het voorkomt dat bedrijven **liever niet iemand vast in dienst** nemen na SROI-inzet. Want dan kan een volgende keer die persoon niet meer via SROI worden ingevuld. Dat geeft een tegenstrijdig gevoel.”

“De praktijk is weerbarstig. We zijn daardoor **niet actief bezig met SROI** en hebben het idee dat dat ook geldt voor opdrachtnemers.”

“We moeten **afscheid nemen** van dit systeembeleid. Het beleid is te veel gericht op de 5% en niet op praktische oplossingen. Het is een systeemwereld. SROI is op deze manier niet meer haalbaar. Er **zijn te weinig geschikte kandidaten** om in te zetten.”

4. Ondersteuning en registratie

Ondersteuning en registratie - in het kort

BBD (Baanbrekend Drechtsteden)

Een meerderheid van de opdrachtnemers, die gebruik hebben gemaakt van ondersteuning door BBD, is daarover tevreden. Ze waarderen de goede contacten en afspraken met BBD, snel schakelen en meedenken.

Bij BBD is een capaciteit van 2 fte beschikbaar voor SROI (van administratie tot controle, advisering en ondersteuning). De capaciteit is te klein om vaker in contact te zijn met opdrachtnemers (ook in de ogen van opdrachtgevers en opdrachtnemers). Dat is gewenst als opdrachtnemers nieuw zijn, een grote opdracht hebben en/of problemen hebben met de SROI-invulling. Op die manier kan op tijd of juist voortijdig actie worden ondernomen als de SROI-invulling achterloopt of dreigt achter te gaan lopen. Dat zou helpen om meer personen als SROI-invulling aan het werk te krijgen of houden. Daarnaast is het goed voor de relatie met opdrachtnemers. Ook vergeleken met de gemeente Rotterdam is de capaciteit naar verhouding klein.

Samenhangend met het capaciteitsgebrek is dat er kritiek is van opdrachtnemers en -gevers. Die houdt in dat de afstemming tussen de behoefte aan geschikte kandidaten en het aanbod ervan, beter zou kunnen (bijvoorbeeld door vroegtijdig kandidaten in beeld te brengen).

WIZZR

Een aanzienlijk deel van de opdrachtnemers (twee derde) is enigszins of niet tevreden met het gebruik van het systeem. Dat is vooral omdat ze het niet gebruiksvriendelijk vinden, omslachtig en/of omdat het veel administratie vergt.

Om bij BBD een volledig beeld te hebben van de contracten en de voortgang van de SROI-afspraken, is het noodzakelijk dat alle contracten tijdig in WIZZR staan. Dat is niet altijd het geval. Daarnaast heeft BBD behoefte aan dashboards om beter en gemakkelijker de omvang en voortgang van SROI in beeld te brengen.

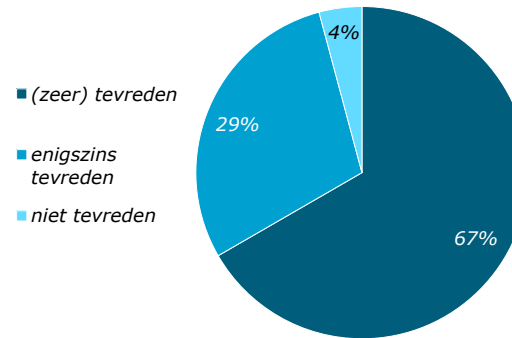

Ondersteuning door BBD - ervaringen

Ondersteuning door BBD

Van de opdrachtnemers, die sinds 2023 gebruik hebben gemaakt van ondersteuning door BBD, zijn de meesten tevreden over die ondersteuning. Dat geldt voor zowel kleine als grotere bedrijven. 67% van de opdrachtnemers is (zeer) tevreden, 29% enigszins tevreden en een marginaal deel is ontevreden.

Figuur 6. In hoeverre zijn opdrachtnemers met opdracht(en) in de Drechtsteden tevreden over de ondersteuning van het Werkgevers Servicepunt Baanbrekend Drechtsteden (BBD)?

Positieve ervaringen

Opdrachtnemers benoemen onder meer goede contacten en afspraken met BBD, meedenken en snel schakelen.

Ook opdrachtgevers zijn over het algemeen te spreken over BBD. Meerdere opdrachtgevers geven wel aan dat de capaciteit bij BBD volgens hen niet toereikend is.

Opdrachtnemers

"Fijne en snelle schakeling. Duidelijk wat er verwacht wordt en reageren adequaat op vragen."

"De contactpersonen vind ik zeer vriendelijk, vakkundig, professioneel en proactief. Ze denken mee in mogelijkheden. Ik krijg altijd reactie wanneer ik contact zoek. Ik weet dat de bezetting en capaciteit in bepaalde periode erg krap was. Ondanks deze omstandigheden heerst er een hoog arbeidsethos, omdat ik alsnog vlot reacties ontvang."

"BBD is meedenkend en dat is goed, omdat het soms lastig is kandidaten te krijgen."

"Heel goede contacten en ervaringen mee. Denken mee en schakelen snel. Belangrijk om uiteindelijk zo SROI in te kunnen vullen. Zolang daar goede personen blijven zitten, kan SRO slagen."

"Ik heb goed contact met BBD. Zij denken mee en helpen waar zij kunnen."

Opdrachtgevers

"Gelukkig dat BBD het doet, want zelf heb ik er niet veel tijd voor. Het is geen core business, ook zeker niet voor de bedrijven. BBD brengt de opdrachtnemer in contact met kandidaten. Heeft BBD wel genoeg mankracht hiervoor?"

"Het contact met BBD is prima, maar ik denk dat er te weinig capaciteit is. Het lijkt me te veel werk."

"Contacten met BBD verlopen goed. Het zou wel meer structureel moeten. Maar de slagkracht is niet toereikend daarvoor. Misschien door een te beperkte capaciteit. Wil je meer slagkracht, dan moet je er ook in investeren."

Ondersteuning door BBD - ervaringen

Capaciteit BBD

Bij BBD is een capaciteit van 2 fte beschikbaar voor SROI, van administratie tot ondersteuning en invulling van SROI. Medewerkers van BBD zouden het liefst meteen (op locatie) in gesprek gaan met opdrachtnemers zodra zij achter dreigen te gaan lopen met SROI. En bij grote en nieuwe opdrachtnemers zouden ze standaard eens in de zoveel tijd op bezoek willen gaan. Evenzo bij bedrijven waarvan bekend is dat ze veel moeite hebben met de invulling van SROI. Op die manier is het beter mogelijk om op tijd in te grijpen. Bovendien is het goed voor de onderlinge band en relatiebeheer.

Ook in de ogen van zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers is het bovenstaande gewenst, maar niet mogelijk vanwege een te kleine capaciteit. Administratie kost relatief veel tijd. Het is nu eerder "brandjes blussen" dan het vroegtijdig voorkomen van knelpunten. Het zou juist moeten gaan om opdrachtnemers helpen met de invulling om zodoende mensen uit de doelgroepen aan het werk te krijgen en houden.

Rotterdam

Ter vergelijking: in de gemeente Rotterdam is 15 fte belast met Social Return. De verschillende taken en verantwoordelijkheden zijn verdeeld over de functies accountmanagers, adviseurs en backoffice.

Hoewel SROI in Rotterdam een stuk groter is dan in de Drechtsteden (zoals het aantal contracten, opdrachtnemers en de waarde van SROI), is de bezetting in de Drechtsteden *naar verhouding* klein (zie het onderstaande kader).

Tabel 1. Aantal fte, lopende contracten en SROI-waarde, Drechtsteden en Rotterdam per augustus/september 2024

	Drechtsteden	Rotterdam	verhouding
aantal fte	2	15	7,5
aantal lopende contracten	300	700	2,3
gemiddeld aantal contracten per fte	150	50	-
waarde SROI (bij benadering)	€ 45 - 50 mln.	€ 200 - 250 mln.	5

In perspectief

Het aantal lopende SR-contracten in Rotterdam is ruim twee keer zo groot als in de Drechtsteden (per aug./sep. 2024). Het aantal fte beschikbaar voor SROI is ongeveer 7,5 keer zo groot. In Rotterdam zijn gemiddeld zo'n 50 lopende contracten per fte. In de Drechtsteden zijn dat gemiddeld circa 150 per fte.

De SROI-waarde van de lopende contracten is in Rotterdam ongeveer vijf keer zo groot als in de Drechtsteden. Het aantal contracten zegt in dit geval echter meer dan de SROI-waarde. Voor ieder contract, groot of klein, zijn (in Rotterdam) namelijk gesprekken nodig, ondersteuning, administratie, intern overleg, etc. Bovendien is de SROI-waarde een momentopname, onderhevig aan tussentijdse aanpassingen en kan over meerdere jaren heen gaan.

Ondersteuning door BBD - ervaringen

Weinig contact (nodig) met BBD

Het komt voor dat opdrachtnemers en -gevers weinig tot geen contact hebben met BBD. Dat kan komen doordat opdrachtnemers (geheel) zelf zorgdragen voor de invulling van SROI en er geen ondersteuning van BBD (meer) nodig is.

Een andere reden is dat *opdrachtgevers* niet (actief) bezig zijn met SROI, maar dat volledig overlaten aan BBD.

Wisselende ervaringen

Minder positieve ervaringen met BBD zijn vooral te wijten aan een ervaren tekort aan kandidaten.

Desondanks zijn er opdrachtgevers en -nemers, die vinden dat de afstemming tussen de vraag (van opdrachtnemers) en het aanbod van geschikte kandidaten beter zou kunnen, bijvoorbeeld door vroegtijdig kandidaten in beeld te brengen. Dit komt meer uitgebreid aan de orde bij het hoofdstuk *Suggesties en wensen*.

Opdrachtnemers

“We verzorgen de SROI-invulling zelf, dat verloopt niet via BBD. We werken grotendeels met studenten die we via de scholen verkrijgen. En in mindere mate werken we met arbeidsbeperkten (via het Zorgloket of UWV) en zetten we eigen cliënten in.”

“We hebben niet veel contact met BBD. Invulling lukt namelijk zelf via samenwerking met mbo (triple helix).”

Opdrachtgevers

“Na gunning van de opdracht gaat de SROI-invulling naar BBD. Zij zorgen ervoor dat het geregeld wordt met de opdrachtnemers. We hebben geen ‘live’ contact verder met BBD.”

Opdrachtnemers

“Meer contact en kortere lijnen met BBD zou beter werken. Ze doen het werk goed. Maar wat beter zou kunnen is meer zicht op kandidaten en wat ze kunnen.”

“Wij zoeken mensen met specifieke technische kennis en opleidingsniveau en die zijn er niet, of ze zijn er wel maar spreken geen Nederlands (en ook vaak slecht Engels of Duits) en dat is voor ons onwerkbaar.”

“BBD zou actiever moeten optreden bij uitvoerders, juist vooraf aan opdrachten, en niet bijvoorbeeld eenmalig op bezoek. Dan bouw je een band op en wordt het veel meer een samenwerking. Als je echt wil investeren in SROI, steek er energie in. Meer mensen bij BBD om dat te kunnen doen.”

“Meerdere kandidaten hebben wij toegewezen gekregen, welke niet voldeden of konden voldoen aan de functie. Er is meegedacht om alternatieven aan te bieden, maar echt goede SROI kandidaten konden zeker niet altijd aangeboden worden. Hier ging het regelmatig om meerdere dagen en meerdere kandidaten overheen, wat een moeilijk werkbare situatie werd.”

Opdrachtgevers

“BBD vult de mensen in (vanuit de ‘kaartenbak’). Dit afstemmen met de opdrachtnemers zou beter/meer moeten. Nauwer contact en vaker. BBD doet het verder goed naar de mogelijkheden. Er is misschien te weinig capaciteit bij BBD. De contacten met hen zijn prima.”

Registratie in WIZZR

Registratiesysteem WIZZR

SDD is in 2021 overgestapt op een ander SROI-registratiesysteem (WIZZR). Dit is een tool waarmee de gemaakte SROI-afspraken vastgelegd en gemonitord worden.

In de uitvoeringsfase kunnen c.q. moeten zowel opdrachtgever als opdrachtnemer inloggen in het systeem. De aanbestedende dienst kan informatie over het contract in de tool zetten, zoals de looptijd en de hoogte van de SROI-verplichting. De opdrachtnemer kan per contract aangeven wat de SROI-inspanningen zijn, wat is gerealiseerd en dient bewijsvoering te uploaden. Dit zijn bijvoorbeeld bewijsstukken voor de uitkering die een kandidaat heeft gehad, facturen of arbeidscontracten. De aanbestedende dienst kan vervolgens de geüploade documenten controleren. Aan de hand hiervan kan de SROI-realiseringsgevoelens gecontroleerd worden.

Volledigheid in registratiesysteem

In eerste instantie komen niet alle contracten met een SROI-onderdeel in WIZZR (circa twintig procent niet), bijvoorbeeld doordat de opdrachtgever niet op de hoogte is van het invoeren, doordat BBD nog geen weet heeft van de contracten of doordat het specialistische opdrachten zijn (zoals bij inhuur van personeel). Eens in de zoveel tijd krijgt BBD van Team Inkoop een overzicht van alle aanbestedingen en worden de contracten, die nog niet in WIZZR stonden, alsnog ingevoerd. Het is van belang dat alle contracten tijdig in WIZZR staan om een volledig beeld te hebben van de contracten en de voortgang van de SROI-afspraken.

Overzichten en presentatie

Intern is behoefte aan meer en beter zicht op de voortgang van contracten en SROI, ook bijvoorbeeld per sector. De presentatie- en exportmogelijkheden van WIZZR worden daarvoor als te beperkt ervaren. Het beter en gemakkelijker in beeld brengen van de omvang en voortgang van SROI is in eerste instantie bedoeld voor de direct betrokkenen zoals BBD om structureel goed zicht te hebben op de actuele stand van zaken.

Daarnaast zijn verbeterde inzichten waardevol om:

- **collega's en management** (ook van andere afdelingen zoals Team Inkoop) zo goed als gewenst op de hoogte te houden van SROI,
- **opdrachtgevers** te informeren over de voortgang van hun lopende SROI-contracten (en hen zodoende te enthousiasmeren/actiever te betrekken indien nodig),
- SROI intern op een hoger niveau **onder de aandacht te brengen** en meer ruchtbaarheid te geven aan wat SDD en BBD voor elkaar krijgen en aan de meerwaarde van SROI. Meer ruchtbaarheid betekent meer zichtbaarheid.

In de gemeente Rotterdam is WIZZR aangesloten op een datawarehouse. Via dashboards over SROI is daardoor meer zicht op onder andere de voortgang van SROI-contracten, invulling en waarde. Zo zijn er wekelijkse overzichten voor de collega's die de contracten in beheer hebben.

Registratie in WIZZR - ervaringen

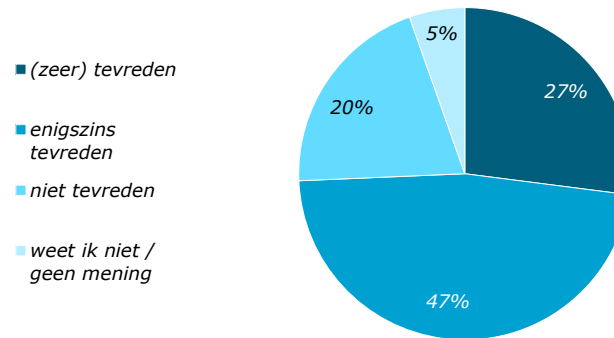
Tevredenheid over gebruik van WIZZR

Nagenoeg alle opdrachtnemers maken gebruik van WIZZR. Ze zijn verdeeld qua tevredenheid over het gebruik. Bijna de helft is enigszins tevreden, 20% is niet tevreden (tezamen twee derde) en ruim een kwart is (zeer) tevreden. Dit geldt voor zowel kleine als grotere bedrijven.

De meest voorkomende redenen van gematigde tevredenheid zijn:

- niet gebruiksvriendelijk,
- omslachtig, veel administratie,
- AVG / veel persoonlijke informatie om in te voeren (waarmee werknemers het niet eens kunnen zijn),
- niet overzichtelijk (bijvoorbeeld in het geval van meerdere contracten of opdrachtgevers).

Figuur 7. In hoeverre zijn opdrachtnemers met opdracht(en) in de Drechtsteden tevreden over het gebruik van het registratiesysteem WIZZR?

Opdrachtnemers

“Op zich is WIZZR een prima programma. Bij ons houden voor heel Nederland meerdere mensen zich bezig met SROI. We kunnen allemaal in het programma. Het is wel vervelend dat er zoveel herinneringsmails (mijlpalen) zijn. Die zijn niet nodig. En het komt wel eens voor dat een opdrachtgever niet meteen registreert in WIZZR.”

“Ik ben erg blij met dat de overheid een systeem heeft om de SROI te monitoren. Ik vind echter de hoeveelheid aan persoonlijke gegevens van kandidaten die ingevoerd moeten worden ongekend veel. Dit kost veel tijd.”

“Het is niet overzichtelijk als je meerdere opdrachtgevers hebt en snel wil weten hoeveel er nog open staat bij welke opdrachtgever. Het zou handiger zijn als je zou zien: opdrachtgever x is zoveel voldaan en staat nog zoveel open. Het kan eenvoudiger gepresenteerd worden.”

“Fijn systeem. Prima om stukken in te voeren en om de voortgang te volgen.”

Opdrachtgevers

“Ik kijk er af en toe in om de voortgang te zien. WIZZR is een goed systeem, geen problemen mee.”

Opdrachtnemers

“WIZZR is veel werk met al het invoeren. In het algemeen: administratie kost veel tijd, bovenop dat het al druk en krap is met de capaciteit.”

“Het werkt, maar daar is alles mee gezegd. Het is omslachtig en niet gebruiksvriendelijk.”

Opdrachtgevers

“Ik heb toegang tot WIZZR, maar gebruik het niet. SROI ligt volledig in handen van BBD.”

“Niet gebruiksvriendelijk. Documenten uploaden/inzien werkt soms niet en er is al werk zat. Dit is allemaal extra administratie erbij”.

“Er zou meer gedaan kunnen en moeten worden met WIZZR. Bijvoorbeeld dashboards op aansluiten om beter, vaker en meer zicht te krijgen op SROI en de voortgang. Ook per sector bijvoorbeeld.”

5. Controle, handhaving en verantwoordelijkheid

Rollen - in het kort

Praktische uitwerking en verantwoordelijkheid

Gemeente Rotterdam controle en handhaving

De SR-unit van de gemeente Rotterdam controleert in beginsel alle opgevoerde bewijsstukken van de SR-invulling. Afgelopen jaar heeft er een intensivering plaatsgevonden op het handhaven van contracten met een SR-verplichting. Bij ongeveer 30% van de contracten is de achterstand binnen korte tijd na het versturen van een handhavingssignaal ingehaald³. In enkele gevallen is het nodig geweest om een boete op te leggen, omdat uiteindelijk niet voldaan is aan de SR-verplichting. De boete bedraagt 125% van de openstaande SR-opgave. De boetegelden worden ingezet bij Werk en Inkomen.

De SR-invulling staat echter altijd voorop. Zoveel als mogelijk wordt gedaan om een boete te voorkomen en er wordt rekening gehouden met billijkheid en coulance (passend binnen de Aanbestedingswet 2012). Er kunnen namelijk zwaarwegende omstandigheden zijn, waardoor opdrachtnemers niet kunnen voldoen aan de SR-verplichting, zoals tijdens corona.

Daarnaast worden niet alle opdrachtnemers even strikt gecontroleerd. Als de eerdere ervaringen zijn dat ze op schema liggen, krijgen ze een administratief-luw proces. Dat gebeurt bij zorg-contracten met een lange looptijd. Opdrachtnemers hoeven dan niet iedere keer bewijsstukken in te voeren, maar wel achter de hand te hebben. Als ze dat daadwerkelijk doen (wat uit controle op locatie blijkt), behouden ze hun administratief-luwe status. Zo niet, vallen ze terug in het gangbare regime van 100% controle.

De contractbeheerders van de opdrachtgevers zijn verantwoordelijk voor het bewaken van de voortgang van de SROI-afspraken¹. Zij betrekken BBD bij de voorbereiding, die desgewenst aanwezig is bij contractbesprekingen. In samenspraak met de opdrachtgever controleert BBD de invulling en handhaving van de SROI-verplichting². Team Inkoop van de Servicegemeente Dordrecht is niet betrokken bij de controle en handhaving van de SROI-afspraken.

BBD voert steekproefsgewijs controles uit op ingevoerde bewijsstukken en SDD hanteert geen (actief) boetebeleid voor de gevallen dat opdrachtnemers niet voldoen aan de SROI-verplichting (in tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeente Rotterdam, zie ook het kader hiernaast). Geen van de betrokken partijen in de Drechtsteden (opdrachtgevers en SDD) is voorstander van beboeten. Hoewel SROI een contractuele verplichting is, zou beboeten in hun ogen nadelige gevolgen hebben voor de relatie met de opdrachtnemer en de continuïteit van de opdrachten. Het is een afweging tussen die consequenties en het handhaven van de verplichting, waarbij ze zich afvragen hoe billijk het is om opdrachtnemers te beboeten, indien ze (aantoonbaar) moeite doen.

In de praktijk vindt het bewaken van de voortgang van SROI-afspraken door opdrachtgevers niet consequent plaats.

- Niet alle opdrachtgevers zijn actief met het bewaken van de voortgang van de SROI-afspraken. Degenen die dat wel doen, volgen de voortgang via bijvoorbeeld WIZZR en via besprekingen met de opdrachtnemers (waarvan SROI al dan niet een vast onderdeel is). Bij escalatie nemen ze contact op met BBD.
- Dat de bewaking/check op invulling plaatsvindt in samenspraak tussen opdrachtgever en BBD, leidt tot onduidelijkheid over wie eindverantwoordelijk is.

Er is onder opdrachtgevers, bij SDD en Team Inkoop **behoefte aan meer duidelijkheid in rollen, verantwoordelijkheden en/of eigenaarschap**². “Wie is bij SROI waarvoor eindverantwoordelijk? Bij wie ligt het eigenaarschap van het SROI-beleid?”

Ter vergelijking:

Bij de gemeente Rotterdam is de opdrachtgever (contracteigenaar) verantwoordelijk voor het gehele contract. Specifiek voor SR ligt het contractmanagent echter in handen van de SR-unit, zoals ook is laten besluiten door de concerndirectie. Op die manier kan alleen de SR-unit bijvoorbeeld toezeggingen doen en besluiten nemen over SR. In gevallen van escalatie verlopen deze via de SR-unit naar de Directie Werk en Inkomen als dat nodig blijkt.

¹ SDD, januari 2024

² SDD en SGD, september 2023

³ Regionaal Sociaal Return beleid 2023-2027, Rotterdam, januari 2024

6. Na SROI-invulling

Na SROI-invulling - in het kort

SROI leidt er regelmatig toe dat opdrachtnemers personen in betaalde dienst nemen na afloop van hun SROI-inzet. Vier op de tien opdrachtnemers met afgeronde opdrachten sinds 2023, hebben personen in dienst genomen na de SROI-inzet en volgens een op de tien zijn personen bij andere bedrijven of instellingen gaan werken. Meestal ging dat per opdrachtnemer om twee personen (vanuit de Drechtsteden, maar zeker ook van daarbuiten).

Het in dienst nemen van personen na hun inzet is een meerwaarde van SROI. Zowel de opdrachtnemer als de ingezette persoon heeft dan baat bij de voltooide SROI-inzet. Juist nu de arbeidsmarkt krap is, biedt het bedrijven een extra mogelijkheid om aan personeel te komen. Die ervaring is vooral in de zorg en het groenonderhoud. De in dienst genomen personen zijn voornamelijk stagiairs, maar ook kandidaten. Ze voeren dezelfde werkzaamheden uit als tijdens de SROI-inzet, al dan niet met doorgroeimogelijkheden.

SROI leidt er ook toe, dat een kwart van de opdrachtnemers maatschappelijke activiteiten is gaan verrichten buiten SROI om (bijvoorbeeld door meer te gaan samenwerken met organisaties zoals sociale werkvoorziening).

Het komt ook voor dat opdrachtnemers personen via SROI in dienst *willen* nemen, maar niet *kunnen*. In die gevallen is er een tekort aan personen om gedurende de opdracht in te zetten als SROI. Of de ingezette kandidaten blijken niet geschikt te zijn voor de werkzaamheden tijdens de opdracht. Het wel willen maar niet kunnen, speelt vooral in de infra/gww-branche, waar juist veel behoefte is aan personeel.

In dienst na SROI

In dienst na en dankzij SROI?

Afgeronde opdrachten

Vier op de tien opdrachtnemers met afgeronde opdrachten sinds 2023 geven aan, dat ze personen na afloop van de SROI-inzet in betaalde dienst hebben genomen en volgens een op de tien zijn personen bij andere bedrijven of instellingen aan de slag gegaan na de SROI-inzet. Meestal ging dat om twee personen per opdrachtnemer.

Lopende opdrachten

Een soortgelijk beeld komt naar voren bij opdrachten die nog lopend zijn.

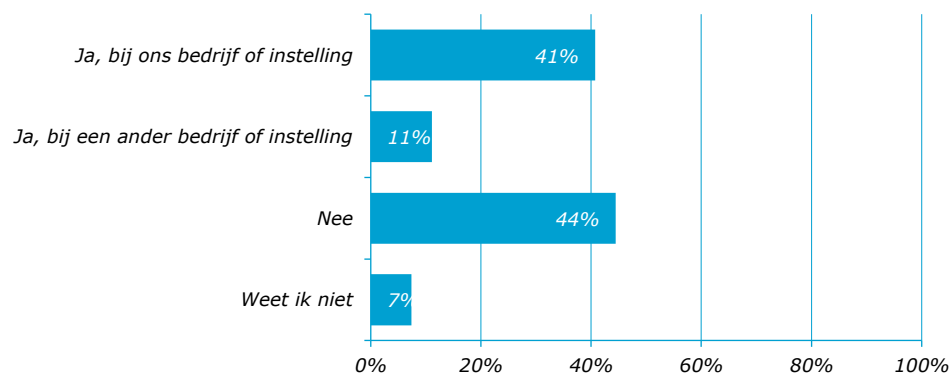
37% van de opdrachtnemers met lopende opdrachten verwacht personen na de SROI-inzet in dienst te nemen en een op de tien verwacht dat ze dankzij de SROI-inzet elders een betaalde baan krijgen.

Logischerwijs is er een groot deel dat daar nog geen inschatting van kan geven (40%).

Figuur 8. Opdrachtnemers met afgeronde opdracht(en) in de Drechtsteden sinds 2023:

Hebben de afgeronde opdrachten geleid tot een betaalde baan voor de persoon of personen, die zijn ingezet in het kader van SROI?

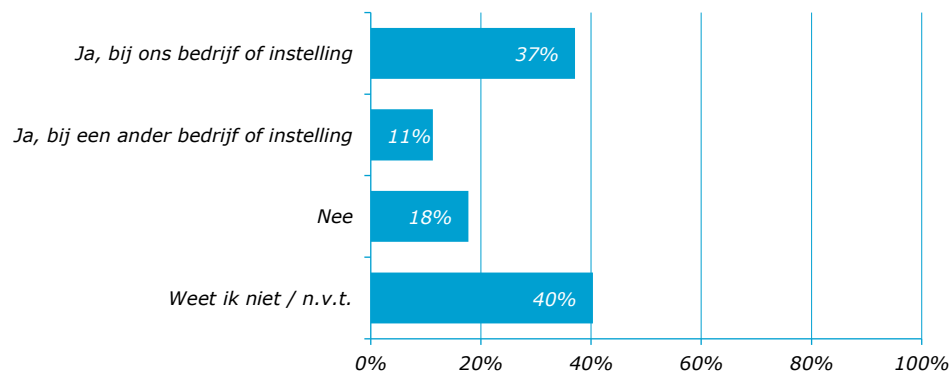
meerdere antwoorden mogelijk

Figuur 9. Opdrachtnemers met lopende opdracht(en) in de Drechtsteden sinds 2023:

Verwachten zij dat de huidige SROI-activiteiten zullen leiden tot een betaalde baan na afronding van de opdracht(en)?

meerdere antwoorden mogelijk

In dienst na SROI - ervaringen

SROI-personen in dienst nemen

Opdrachtnemers die personen na SROI in dienst nemen, benadrukken de meerwaarde daarvan voor het bedrijf en de persoon zelf. Ze zien het als een investering die zichzelf uitbetaalt (juist in de periode van een krappe arbeidsmarkt). Dit is met name zichtbaar in de zorg en het groenonderhoud.

Het gaat dan voornamelijk om stagiairs, maar ook om kandidaten. In beide gevallen blijven ze dezelfde werkzaamheden uitvoeren als tijdens de SROI-inzet.

Behoeftte aan inzicht

Opdrachtgevers geven voornamelijk aan geen zicht te hebben op de mate van in dienst nemen na SROI. Er is wel behoefte aan dat inzicht, voor henzelf maar ook als succesverhaal/signaal richting (andere) opdrachtnemers en richting de politiek.

In dienst *willen* nemen, maar niet *kunnen*

Vooral in de infra/gww-branche hebben opdrachtnemers wel de intentie om mensen via SROI in dienst te nemen, maar door een tekort of gebrek aan kandidaten komt het niet zover. Dat terwijl ze veelal staan te springen om personeel. Een andere reden is dat ingezette kandidaten niet geschikt bleken te zijn voor het werk.

In dienst nemen na SROI

“We nemen zo'n beetje iedereen in dienst na SROI. Dat is juist de hele opzet en bedoeling ervan. Ongeacht het type doelgroep. Men komt eerst op proef en daarna in dienst. Dan voeren ze dezelfde werkzaamheden uit als tijdens SROI. Ze kunnen zich doorontwikkelen naar betere functies.” groenonderhoud

“In de meeste gevallen nemen we ze in dienst, als de stagiairs en kandidaten dat natuurlijk ook willen. Ze gaan dan aan de slag als bijvoorbeeld markeerder, asfaltwerker, in de gww, groenvoorziening, als trekkerchauffeur, etc.” infra en groenonderhoud

“Studenten worden na de stage tijdens SROI en de opleiding in dienst genomen als dat van beide kanten bevalt.” zorg en welzijn

“De meeste stagiairs blijven na SROI bij ons in dienst. Dat is een win-winsituatie. Het levert op die manier personeel op. We hebben ook goede ervaringen met arbeidsbeperkten, (maar van hen hebben er veel minder dan studenten). Bijvoorbeeld eigen cliënten die ingezet worden. Het gros van hen gaat daarna een mbo-1 opleiding volgen en krijgt daarna een dienstverband. Dat is in dezelfde functie als tijdens SROI maar dan met meer verantwoordelijkheden.” zorg en welzijn

“De opzet is om mensen na SROI in dienst te nemen. Dat gebeurt vaak. Soms gaan ze helaas na de opleiding ergens anders heen, maar dat hoort erbij. SROI kun je zien als een wervingskanaal.” groenonderhoud

“De kandidaat die bij ons op het secretariaat heeft gewerkt, is elders aan een baan gekomen, mede dankzij de SROI-ervaring bij ons.” zorg en welzijn

Intentie om in dienst te nemen na SROI, maar geen mogelijkheden

“Het is een unicum als iemand na SROI in dienst wordt genomen. In een ideaal scenario zou men na SROI in dienst komen. Voor henzelf en voor het bedrijf.” infra/gww

“We hebben nog geen kandidaten gehad dus niet van toepassing geweest. We willen mensen via SROI inzetten, ook omdat het kan leiden tot een dienstverband. Dat is bij de schoonmaaktak van het bedrijf nog niet gelukt.” schoonmaak

“De intentie om SROI-mensen in dienst te nemen is er. Maar er zijn sowieso weinig kandidaten, en je kunt niet iedereen in dienst nemen. We zijn geen groot bedrijf.” infra/gww

“We zouden graag meteen goede en geschikte kandidaten willen hebben. Hen dan begeleiden, een verplichte EHBO-cursus en daarna hopelijk in dienst. Ook bij zwembaden is namelijk een tekort aan personeel. Maar de kandidaten moeten zelf ook wel willen en kunnen.” sport en cultuur

“In dienst nemen komt sporadisch voor. Helaas. Want dat zou ideaal zijn.” infra/gww

In dienst na SROI - in Drechtsteden?

In dienst na en dankzij SROI: woonachtig in de Drechtsteden?

Afgeronde opdrachten

De personen die dankzij SROI een betaalde baan hebben (bij de oorspronkelijke opdrachtnemer of elders), komen volgens de opdrachtnemers niet allemaal uit de Drechtsteden, maar wel een aanzienlijk deel van hen.

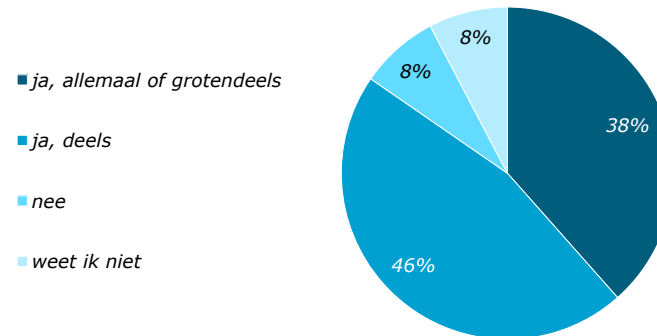
In 38% van de gevallen gaat het om alle personen of het grootste deel en bij 46% om een deel van de personen. Volgens 8% komen de in dienst genomen personen niet uit de Drechtsteden.

NB Opdrachtnemers met een of meerdere opdrachten in de Drechtsteden sinds 2023, zijn grotendeels (60%) gevestigd in de Drechtsteden (en de rest daarbuiten).

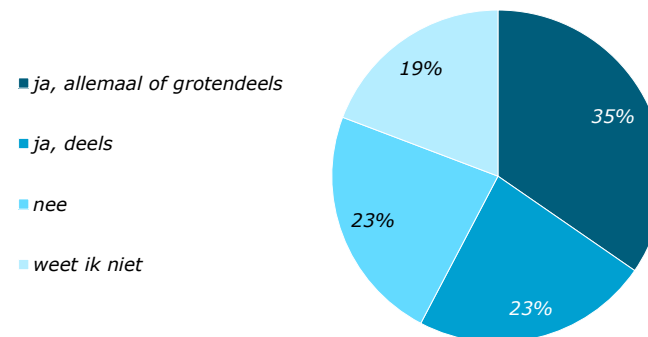
Lopende opdrachten

Ook bij opdrachten die nog lopend zijn, gaat het voor een aanzienlijk deel om personen die in de Drechtsteden wonen.

Figuur 10. Personen die na afloop van SROI een betaalde baan hebben na afronding van opdrachten sinds 2023: woonachtig in de Drechtsteden?

Figuur 11. Personen die naar verwachtingen een betaalde baan zullen hebben dankzij lopende opdrachten: woonachtig in de Drechtsteden?

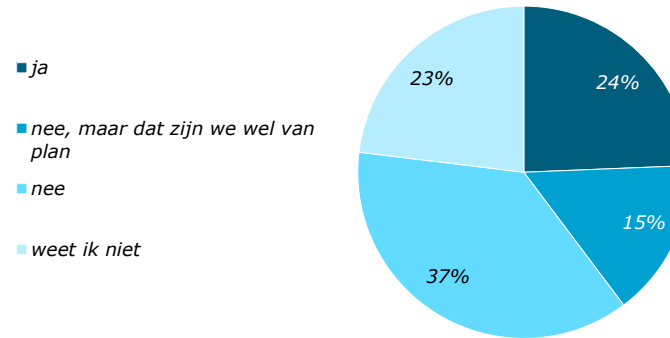
Dankzij SROI meer maatschappelijk actief?

Dankzij SROI meer maatschappelijk actief?
SROI kan bij opdrachtnemers ook leiden tot maatschappelijke activiteiten buiten SROI om.

Bijna een kwart van de opdrachtnemers geeft aan dat ze vanwege SROI meer actief zijn geworden met het leveren van een maatschappelijke bijdrage. 15% is van plan dat te gaan doen. In 37% van de gevallen is geen sprake van maatschappelijke activiteiten naar aanleiding van SROI.

Figuur 12. Is uw bedrijf of instelling vanwege de invulling van SROI meer actief geworden met het leveren van een maatschappelijke bijdrage?

Dit gaat om activiteiten die niet behoren tot de contracten met een SROI-eis.

Voorbeelden van maatschappelijke activiteiten **dankzij** SROI

Maatschappelijke activiteiten dankzij SROI

“Drechtwerk is bij ons aan het werk en geven we steeds meer opdrachten. Begeleiding van leerlingen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze komen iedere week. Anders hadden wij dit misschien niet gedaan.”

“Meer betrokken bij maatschappelijke projecten, zoals Jinc (sollicitatie lessen aan middelbare scholieren).”

“SROI motiveert bedrijven om een maatschappelijke bijdrage te leveren. Het steeds belangrijker worden van SROI voor opdrachtgever en in aanbestedingen heeft gemaakt dat wij meer dan 3 jaar geleden een eigen SROI coördinator hebben aangenomen. Zij drukt op het maken van maatschappelijke impact. Dit in het kader van SROI, maar daar zit absoluut ook bijvangst bij in extra maatschappelijke impact.”

“Wij hebben meer contacten opgedaan met wie wij maatschappelijke vragen kunnen invullen, via Stichting Maatschappelijk betrokken ondernemen.”

“Onze organisatie is altijd een inclusieve en diverse organisatie geweest, we sluiten niemand uit. Echter dankzij SROI eis zijn wij ketenstimulering gaan opzetten. Dat wil zeggen dat wij in onze contracten met onderaannemers én leveranciers een SROI verplichting hebben opgenomen sinds 2023.”

“Duurzame inzetbaarheid, recycling, waterverspilling, elektrificatie van het wagenpark.”

“Een klasje opgezet om SROI kandidaten op te leiden en bij betrokken aannemers onder te brengen zodat zij uiteindelijk een vaste baan kunne verkrijgen na gebleken geschiktheid.”

7. Positieve ervaringen en knelpunten

Positieve ervaringen en knelpunten die opdrachtnemers ervaren bij de invulling van SROI in de Drechtsteden

Positieve ervaringen van opdrachtnemers zijn voornamelijk:

- een goede / prettige / duidelijke samenwerking met gemeente / BBD,
- het zien groeien van kandidaten, de toegevoegde waarde van SROI,
- de mogelijkheid tot maatwerk en sociaal inkopen.

Knelpunten volgens opdrachtnemers (met name infra/gww) zijn:

- geen of te weinig (geschikte) kandidaten,
- (te) specialistisch werk voor SROI (met opleidingsvereisten en eisen aan veiligheid en kwaliteit),
- te weinig mogelijkheden / te weinig capaciteit voor begeleiding (al dan niet een klein bedrijf),
- de SROI-eis is niet reëel (te hoog als er bijvoorbeeld naar verhouding minder arbeid is dan leveringen),
- SROI kost veel tijd en administratie.

Positieve ervaringen van opdrachtnemers (voorbeelden)

"Het betreft een doelgroep die een serieuze kans moet krijgen om hun talenten te laten zien. Iedereen heeft talenten en als deze zichtbaar worden (door een SROI-baan) vergroot dit de kans op definitieve uitplaatsing enorm." zorg en welzijn

"Jongens met een SROI status zien groeien op hun eigen tempo." groenonderhoud

"Wij ervaren een echte co-creatie. Er is ruimte voor ideeën, sparren en we houden elkaar goed op de hoogte. Deze werkwijze hebben we gaandeweg steeds beter weten vorm te geven. Ook vinden wij dat Drechtsteden flexibiliteit toont in de verschillende invullingsvormen van SROI. De SDD is namelijk een sterk orgaan, dat al heel veel doet voor de SROI doelgroep.

Ook zitten wij in het hogere segment (vrijwel alleen maar HBO+ functies waar veel expertise wordt gevraagd) wat het voor ons lastiger maakt om mensen uit de SROI doelgroep naar werk te bemiddelen. Het SROI team van Drechtsteden heeft hier begrip voor en biedt ruimte aan ons om onze kennis en expertise bijvoorbeeld in te zetten op maatschappelijke activiteiten. Dit is een mooie win-win-win." zorg en welzijn

"De samenwerking met de gemeente onderdelen is goed, ze denken ook echt mee. Maar de mensen zijn er simpelweg niet." infra/gww

Knelpunten die ondernemers ervaren (voorbeelden)

"Vissen in een vijver zonder vissen is een onmogelijkheid. Daarnaast doen wij als bedrijf al heel veel met en voor maatschappelijke groepen (5% van de winst) maar daar kunnen we helemaal niets mee m.b.t. SROI?"

Het voelt ook echt niet goed om als bedrijf bij allerlei (commerciële) instellingen pakketten in te kopen om de SROI verplichting te verleggen. Het lijkt meer op een verdienmodel voor andere bedrijven/instellingen dan dat het ook echt een bijdrage op gaat leveren waar mensen met achterstand op de arbeidsmarkt mee geholpen worden.

Gebrek aan normen en waarden, werktempo is ook een groot probleem, waardoor we ze na een aantal weken vaak weer weg moeten sturen omdat het onwerkbaar is voor andere collega's (frustraties)." infra/gww

"Extreem lastig om invulling te geven door hoog-specialistische GGZ-instellingen, waar vereisten gelden over kwaliteit en opleidingsniveau van behandelaren. Deze vereisten worden tevens door gemeenten ook benoemd in de productomschrijvingen." zorg en welzijn

"Grote verplichtingen (financieel) die niet waar te maken zijn. Er zijn geen mensen beschikbaar. Wij verrichten specialistisch werk, die mensen zijn zeer schaars. Daarnaast is er in de gehele markt een groot tekort aan mensen.

Het is tegenwoordig meer een geldkwestie, dan het doel mensen te helpen aan een betaalde baan. Het nieuwe beleid helpt iets maar dekt de lading nog steeds niet. Om eerlijk te zijn mag het van ons wel afgeschafte worden, tenzij er ook echt mensen beschikbaar zijn voor onze werken, deze verdienen een kans. De regels zullen aangepast moeten worden." infra/gww

Positieve ervaringen en knelpunten - SDD en SGD

Kandidaten

Binnen SDD is de opvatting dat niet altijd voldoende zicht is op kandidaten (hun achtergrond, wat ze kunnen en willen) en dat het kan ontbreken aan regelmatige contacten met hen. Een gevolg is dat er minder mensen in de “kaartenbak” van BBD terechtkomen dan zou kunnen. Het is juist van belang dat BBD zoveel als mogelijk (geschikte) kandidaten kan inzetten als SROI, gezien de tekorten aan mensen op de werkvloer in nagenoeg alle sectoren en de moeite die een deel van de opdrachtnemers ervaart met SROI. Voor zowel de kandidaten als voor de bedrijven en de maatschappij zou dat gunstig zijn.

Gemeenschappelijk doel

Daarnaast hebben diverse programma's/projecten en SROI een gemeenschappelijk doel en belang: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen. De ervaring is dat SROI onderbelicht is en meer aandacht verdient. De meerwaarde van SROI zou meer voor het voetlicht gebracht moeten worden.

Wet- en regelgeving

Een ander aspect dat naar voren komt is een spanningsveld tussen enerzijds de juridische eis dat SROI-invulling plaats moet vinden binnen de opdracht (inhoudelijk of ondersteunend) en anderzijds de mogelijkheid om via alternatieve manieren invulling te geven aan SROI, zoals via sociale inkoop en maatwerk. De vraag is of dat laatste past binnen het juridische kader.

8. Suggesties en tips

Suggesties en tips over de invulling van SROI in de Drechtsteden

Oprachtnemers, opdrachtgevers en intern betrokkenen bij het SROI-beleid is gevraagd suggesties en tips te geven over de SROI-invulling in de Drechtsteden. De meeste suggesties en tips gaan over de ondersteuning vanuit SDD bij de SROI-invulling en over het gehanteerde SROI-beleid.

Ondersteuning

- Voorafgaand aan opdrachten (of direct bij de start) de opdrachtnemers concrete informatie geven over de (regionale) mogelijkheden van de SROI-invulling.
- Opdrachtnemers triggeren en enthousiasmeren door bijvoorbeeld succesverhalen van opdrachtnemers over SROI te delen met andere opdrachtnemers.
- Goed zicht hebben op wat kandidaten kunnen en willen, om dat beter af te kunnen stemmen op de behoefte van opdrachtnemers (type werk en branche en wat dat met zich mee brengt).
- Voorkomen dat opdrachtnemers te laat aan de slag gaan met SROI, door bijvoorbeeld vanaf het begin van de opdracht een SROI-contactpersoon aan te laten sluiten bij periodiek overleg.

SROI-beleid

- Geen standaard % opnemen in het contract, maar vooraf aan de opdracht afstemmen wat realistisch/haalbaar is gezien de context van de opdracht en het werk.
- Afschaffen/verlagen van het SROI-% of er een inspanningsverplichting van maken.
- De mogelijkheid bieden om de SROI-som (deels) over te dragen aan de gemeente voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Op de volgende pagina staat een overzicht van de meest voorkomende suggesties over de SROI-invulling in de regio Drechtsteden (bovenaan de vaakst genoemde).

Suggesties en tips over de invulling van SROI in de Drechtsteden

van opdrachtnemers, opdrachtgevers en intern betrokkenen (BBD en Team Inkoop).

Suggesties en tips

<i>suggestie</i>	<i>soort</i>	<i>genoemd door</i>	<i>branche</i>
Vooraf of direct bij de start informatie geven over concrete manieren om invulling te geven. Concrete voorbeelden van mogelijkheden via maatwerk en sociale inkoop. Concrete lijsten van regionale organisaties waarbij sociale inkoop en maatwerk mogelijk is.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtnemers</i>	<i>infra/gww, sport en cultuur</i>
Om opdrachtnemers te triggeren en enthousiasmeren meer ruchtbaarheid geven aan de meerwaarde van SROI. Bijvoorbeeld door succesverhalen van opdrachtnemers te delen, ambassadeursgroepen, bijeenkomsten organiseren.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtgevers, opdrachtnemers</i>	<i>zorg en welzijn, groenonderhoud, inhuur personeel</i>
Beter zicht op kandidaten (wat ze kunnen en willen). Betere afstemming tussen behoefte van opdrachtnemers en aanbod van kandidaten.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtnemers, opdrachtgever</i>	<i>infra/gww, groenonderhoud, sport en cultuur, inhuur personeel</i>
Geen standaard % opnemen in contract, maar vooraf afstemmen met BBD wat realistisch/haalbaar is. Kijk vooraf aan de aanbesteding naar de specifieke situatie en context (soort opdracht) en pas daar de SROI-vereisten op aan.	<i>SROI-beleid</i>	<i>opdrachtnemers, opdrachtgevers, SDD/SGD</i>	<i>infra/gww, groenonderhoud, zorg en welzijn</i>
Voorkomen dat opdrachtnemers te laat aan de slag gaan met SROI. Vanaf begin van opdracht een SROI-contactpersoon aan laten sluiten bij bijvoorbeeld (bouw)vergaderingen en beschikbaar laten zijn voor vragen. SROI-adviseurs al betrekken tijdens het inkoopproces.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtgevers, opdrachtnemer, SDD/SGD</i>	<i>infra/gww, groenonderhoud</i>
Afschaffen/verlagen van % of een inspanningsverplichting van maken.	<i>SROI-beleid</i>	<i>opdrachtnemers</i>	<i>infra/gww, groenonderhoud, zorg en welzijn</i>
Meer capaciteit bij BBD.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtnemers, opdrachtgever, SDD/SGD</i>	<i>inhuur personeel, infra/gww</i>
Bied mogelijkheid om de SROI-som over te dragen aan de gemeente voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.	<i>SROI-beleid</i>	<i>opdrachtnemers, opdrachtgever</i>	<i>infra/gww</i>
BBD meer contact/gesprekken met opdrachtnemers over bijvoorbeeld invullingsmogelijkheden. Betere samenwerkingsband opbouwen, al vooraf aan opdrachten.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtnemers, opdrachtgever</i>	<i>zorg en welzijn, inhuur personeel, infra/gww</i>
Statushouders, maar taalbarrière kan belemmerend zijn. Laat ze eerst basis-Nederlands leren.	<i>Kandidaten</i>	<i>opdrachtgevers, opdrachtnemers</i>	<i>groenonderhoud, infra/gww</i>
Behoeft aan duidelijkheid in rollen, taken en eindverantwoordelijkheden (opdrachtgevers, contracteigenaren, BBD, Team Inkoop). Wie is bij SROI waarvoor eindverantwoordelijk?	<i>Organisatie</i>	<i>SDD/SGD</i>	
Meer inzicht in voortgang en invulling via bijvoorbeeld dashboards.	<i>Ondersteuning</i>	<i>opdrachtgever, SDD/SGD</i>	

9. Arbeidsmarktontwikkelingen

Arbeidsmarktontwikkelingen Drechtsteden - in het kort

In de Drechtsteden is al geruime tijd sprake van een (zeer) gespannen arbeidsmarkt.

- Sinds 2022 is het aantal ontstane vacatures in de Drechtsteden per kwartaal ruim twee keer zo groot als begin 2016. Die toename is groter dan landelijk. De technische beroepen zijn de beroepsklasse met de meeste ontstane vacatures in de Drechtsteden. Voor alle beroepsklassen is sprake van een (forse) groei van het aantal ontstane vacatures. Opdrachtnemers verwachten de komende jaar meer uitstroom van personeel.
- De regionale arbeidsmarkt is sinds 2018 (zeer) krap. Er zijn veel meer vacatures dan personen, die kortdurig werkloos zijn en werk zoeken. De komende jaren blijven werkgevers in de Drechtsteden last houden van personeelstekorten. Opdrachtnemers verwachten dat de krapte op de arbeidsmarkt (in alle branches) zal aanhouden of verergeren. De zeer krappe arbeidsmarkt geldt voor alle beroepsklassen, met name voor technische beroepen en ict-beroepen. De krapte voor technische beroepen is in de Drechtsteden aanzienlijk groter dan landelijk.
- De werkloosheid en werkloze beroepsbevolking zijn in de Drechtsteden twee keer zo klein als tien jaar geleden. Het aantal lopende ww-uitkeringen is fors afgenomen (drie keer zo klein als in 2016). Het aantal bijstandsuitkeringen is door de jaren heen redelijk stabiel. Dat geldt ook voor het aantal geregistreerde werkzoekenden met een wia- of een wajong-uitkering.

Aantal mbo-studenten neemt af. Gediplomeerden vinden bijna allemaal betaald werk, vooral de technisch opgeleiden.

- In de Drechtsteden woonden in 2023 10% minder mbo-studenten dan in 2019. In 2027 zijn er naar verwachting even veel mbo-studenten als nu. Daarna zal het aantal tot 2038 dalen met 4%. Vooral in de Techniek & gebouwde omgeving (-11%) gaat het aantal mbo-studenten in de Drechtsteden naar verwachting afnemen.
- Vrijwel alle mbo-gediplomeerden vinden na hun opleiding binnen een jaar betaald werk (vooral bbl-studenten). Van de bbl-studenten woonachtig in de Drechtsteden, heeft 95% binnen een jaar na diplomering betaald werk. Van de technische opleidingen zoals binnen Bouw en infra hebben nagenoeg alle studenten, die de afgelopen jaren hun diploma behaalden, betaald werk. Van Bouw en infra zijn slechts enkele tientallen gediplomeerde schoolverlaters woonachtig in de Drechtsteden per jaar. Ook van Zorg en welzijn - een veel grotere opleidingssector - vindt een groot aandeel gediplomeerden binnen een jaar na afronding van de opleiding betaald werk.

Betekenis voor SROI in de regio

Door de zeer krappe arbeidsmarkt hebben werkgevers moeite om personeel te vinden. Ook voor SROI heeft de krapte gevolgen. Omdat er relatief weinig werklozen zijn, is onder hen het aantal kandidaten om werk te bieden als SROI-invulling, kleiner dan pakweg tien jaar geleden. Bovendien is dan ook het aantal kandidaten dat geschikt is voor de werkzaamheden, kleiner. Momenteel is dus meer dan voorheen sprake van een kwantitatieve en kwalitatieve mismatch. Vooral in de techniek (zoals bouw, infra/gww) is dat het geval, mede vanwege de zeer grote regionale krapte in die sector. Groepen kandidaten die wel stabiel zijn qua omvang, zijn personen met een bijstands-, wia- of wajong-uitkering.

Daarnaast wonen in de Drechtsteden relatief weinig mbo-studenten die een diploma behalen in de techniek. Na diplomering hebben juist zij vrijwel allemaal betaald werk. Dat geldt echter ook voor de andere opleidingssectoren. Mbo-studenten hebben over het algemeen geen afstand tot de arbeidsmarkt. Zeker bbl-studenten niet, omdat zij eerst een leerbedrijf moeten vinden (of daar al werkzaam zijn), voordat ze de opleiding kunnen vervolgen. Aangezien het totaal aantal mbo-studenten in de regio is afgenomen en naar verwachting licht zal blijven dalen, is SROI-invulling ook via deze doelgroep lastiger dan voorheen.

Vanwege minder stagiairs en (geschikte) kandidaten verwachten opdrachtnemers dat de invulling van SROI in de Drechtsteden in de toekomst lastiger wordt dan nu en in het verleden. Maatwerk en sociale inkoop worden dan belangrijker om te kunnen voldoen aan hun SROI-verplichting.

Verwachtingen van opdrachtneemers

Opdrachtneemers verwachten de komende jaren:

- dat de krapte op de arbeidsmarkt (in alle branches) zal aanhouden of verergeren
- minder jongeren en mbo-studenten
- minder kandidaten in de “kaartenbak”
- meer uitstroom van personeel (en meer richten op zij-instromers).

Dit gaat volgens hen impact hebben op de SROI-invulling. Vooral vanwege minder stagiairs en kandidaten wordt de invulling van SROI naar verwachting lastiger dan nu en in het verleden. Maatwerk en sociale inkoop worden in die gevallen belangrijker om te kunnen voldoen aan hun SROI-verplichting.

Daarnaast is de verwachting dat het aantal statushouders en asielzoekers toeneemt. Hoewel sprake is van een taalbarrière, culturele verschillen en relatief veel benodigde begeleiding, kunnen statushouders en asielzoekers de “pool” van inzetbare kandidaten vergroten.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt

Arbeidsmarktontwikkelingen regio Drechtsteden

Om een beeld te schetsen van de regionale arbeidsmarkt van de Drechtsteden, volgt hierna de ontwikkeling van:

- het aantal vacatures (per beroepsklasse),
- de spanning op de arbeidsmarkt (per beroepsklasse),
- de werkloosheid, het aantal uitkeringen en het aantal geregistreerde werkzoekenden,
- het aantal mbo-studenten (per sector) en prognose,
- het aantal mbo-diplomeerden met betaald werk (per sector).

Arbeidsmarkt - vacatures

Ontwikkeling vacatures

In het eerste kwartaal van 2024 ontstonden bijna 6.000 vacatures in de Drechtsteden. Dat waren er 2,2 keer zoveel als begin 2016.

Halverwege 2021 was een piek van het aantal ontstane vacatures. Daarna daalde het aantal vanwege corona, maar begin 2022 nam het weer toe. Sindsdien schommelt het aantal ontstane vacatures per kwartaal tussen 5.100 en 6.000. Gemiddeld gaat het om 5.700 ontstane vacatures per kwartaal. Sinds 2022 is het aantal ontstane vacatures per kwartaal ruim twee keer zo groot als begin 2016.

Landelijk laat de ontwikkeling van het aantal ontstane vacatures hetzelfde beeld zien als dat van de Drechtsteden. De toename in de Drechtsteden is echter naar verhouding groter dan landelijk. Ten opzichte van begin 2016 was het landelijke aantal ontstane vacatures 1,6 keer zo groot, tegenover 2,2 keer zo groot in de Drechtsteden.

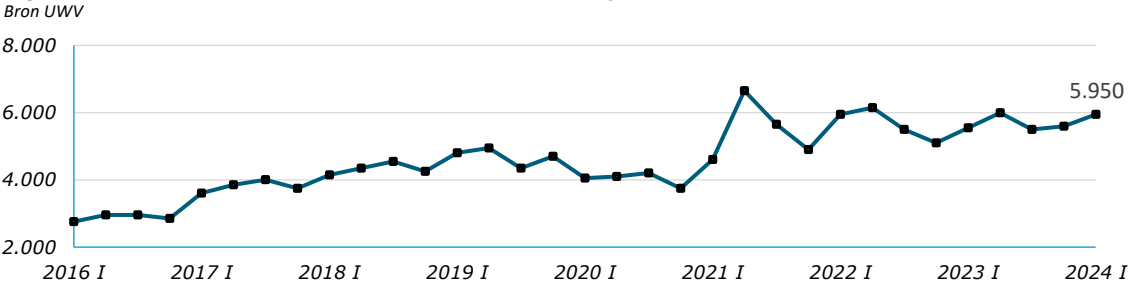
Ontwikkeling vacatures per beroepsklasse

De beroepsklassen met de meeste ontstane vacatures in de Drechtsteden in het eerste kwartaal van 2024, zijn technische beroepen (1.300) en bedrijfseconomische & administratieve beroepen (1.100).

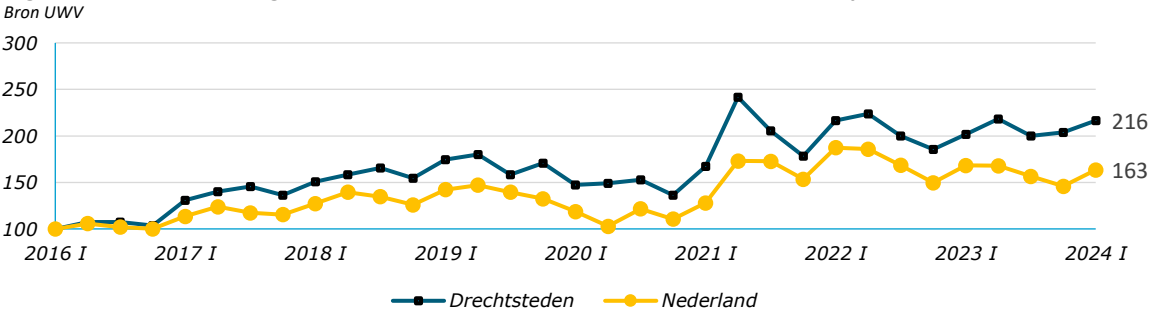
Daarna volgen commerciële beroepen (650 ontstane vacatures), zorg & welzijn (650), transport & logistiek (600) en dienstverlenende beroepen (550).

Voor alle beroepsklassen is in de Drechtsteden sprake van een (forse) groei van het aantal ontstane vacatures ten opzichte van begin 2016. De meeste beroepsklassen laten een verdubbeling of meer zien.

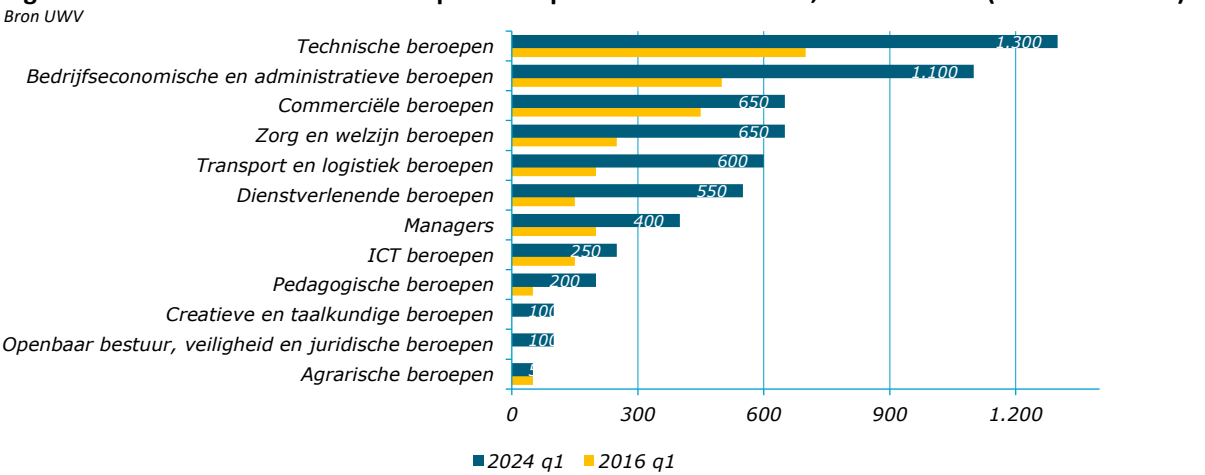
Figuur 13. Aantal ontstane vacatures Drechtsteden, per kwartaal

Figuur 14. Ontwikkeling ontstane vacatures Drechtsteden en Nederland, per kwartaal (2016 = 100)

Figuur 15. Aantal ontstane vacatures per beroepsklasse Drechtsteden, 2016 en 2024 (eerste kwartaal)

Spanning op de arbeidsmarkt

Begin 2016 was sprake van een ruime arbeidsmarkt in de Drechtsteden. De vraag naar arbeid (vacatures) was kleiner dan het aanbod (werkzoekenden). Sindsdien nam de spanning op de arbeidsmarkt toe.

Vanaf 2018 was de arbeidsmarkt in de Drechtsteden krap en sinds begin 2022 is sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt. Dat betekent dat er veel meer vraag (vacatures) dan aanbod (werkzoekenden) is. Begin 2024 bedroeg de spanningsindicator 4,9. Dat is hoog, maar iets lager dan de piek van 5,7 begin 2022, die een historisch hoogtepunt was.

Prognose

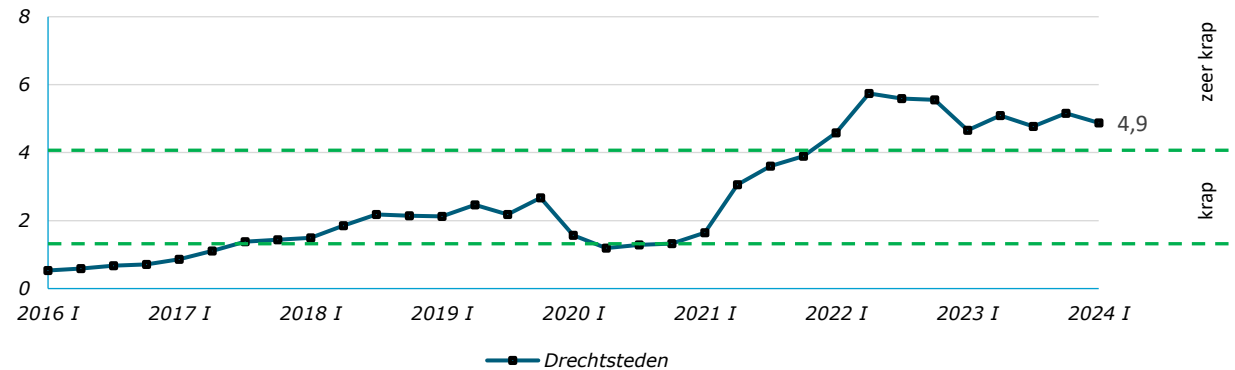
De komende jaren blijven werkgevers in de Drechtsteden last houden van personeelstekorten¹. De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt vraagt om keuzes en creatieve oplossingen.

Spanningsindicator toelichting (UWV)

waarde	betekenis	typering
tot 0,25	veel meer aanbod dan vraag	zeer ruim
0,25 tot 0,67	meer aanbod dan vraag	ruim
0,67 tot 1,50	evenwicht vraag en aanbod	gemiddeld
1,50 tot 4,00	meer vraag dan aanbod	krap
4,00 of hoger	veel meer vraag dan aanbod	zeer krap

Figuur 16. Spanningsindicator Drechtsteden, per kwartaal

Bron UWV

Wat is de spanningsindicator?

De spanningsindicator geeft de spanning op de arbeidsmarkt weer. Dat gaat kortgezegd om de verhouding tussen de vraag naar arbeid (vacatures) en het aanbod ervan (werkzoekenden).

Het UWV berekent de spanning op de arbeidsmarkt door het aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen, dat op hetzelfde moment korter dan zes maanden een ww-uitkering ontvangt. Hoe hoger het getal van de spanningsindicator, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers.

Bij een lage waarde van de indicator is de arbeidsmarkt zeer ruim. Er zijn weinig openstaande vacatures en veel kortdurend werklozen. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen, is de arbeidsmarkt zeer krap. Dat is ongunstig voor werkgevers, maar gunstig voor werkzoekenden.

¹ Regionale arbeidsmarktprognose 2024-2025 Drechtsteden, UWV, juni 2024

Spanning op de arbeidsmarkt per beroepsklasse

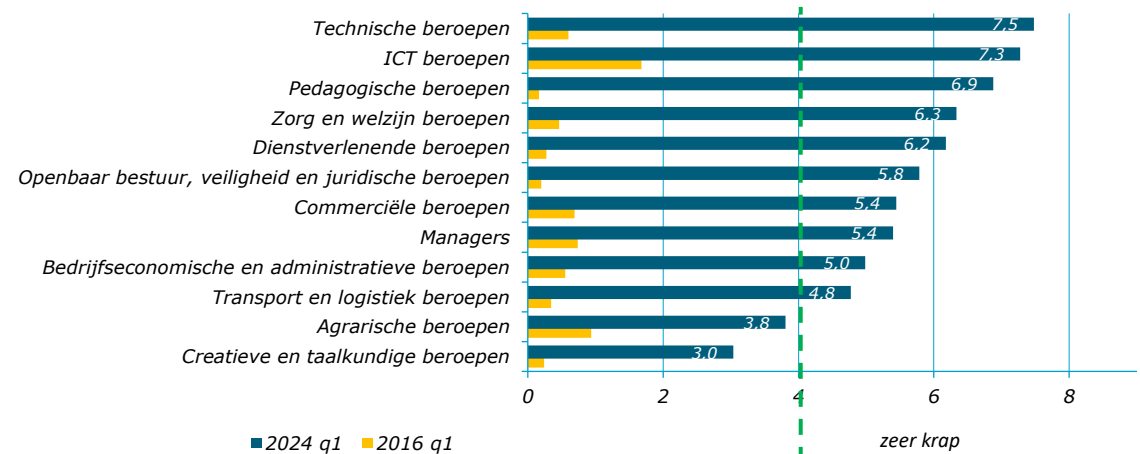
Voor alle beroepsklassen in de Drechtsteden is de arbeidsmarkt (zeer) krap. Dat is met name het geval voor technische beroepen, ict-beroepen, pedagogische beroepen, zorg & welzijn, dienstverlenende beroepen en openbaar bestuur, veiligheid & juridische beroepen.

Ten opzichte van begin 2016 nam de krapte het sterkst toe in pedagogische beroepen, openbaar bestuur, veiligheid & juridische beroepen, dienstverlenende beroepen en technische beroepen.

Ook op landelijk niveau is sprake van een forse toename van de arbeidsmarktspanning per beroepsklasse. Het belangrijkste verschil is dat in de Drechtsteden de krapte voor technische beroepen aanzienlijk groter is dan landelijk.

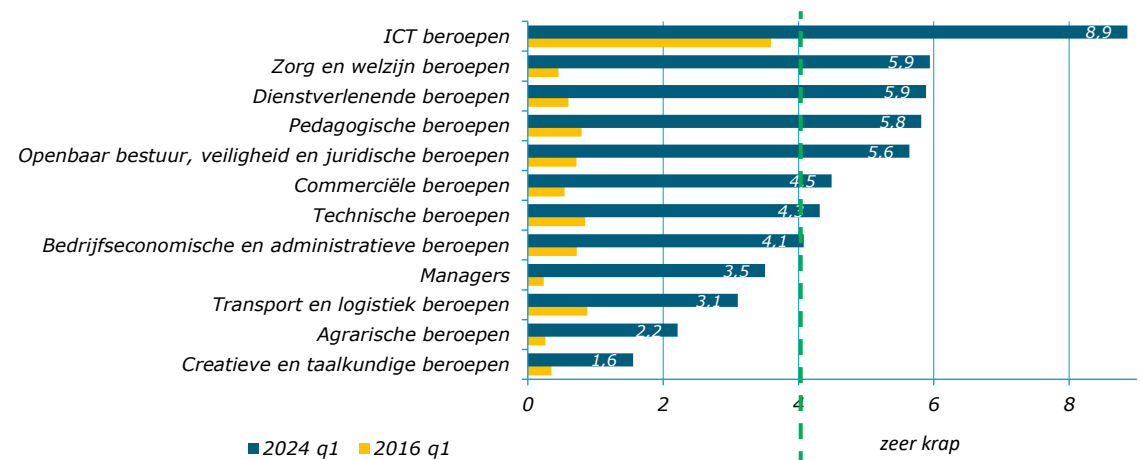
Figuur 17. Spanningsindicator per beroepsklasse Drechtsteden, 2016 en 2024 (eerste kwartaal)

Bron UWV

Figuur 18. Spanningsindicator per beroepsklasse Nederland, 2016 en 2024 (eerste kwartaal)

Bron UWV

Spanningsindicator toelichting (UWV)

waarde	betekenis	typering
tot 0,25	veel meer aanbod dan vraag	zeer ruim
0,25 tot 0,67	meer aanbod dan vraag	ruim
0,67 tot 1,50	evenwicht vraag en aanbod	gemiddeld
1,50 tot 4,00	meer vraag dan aanbod	krap
4,00 of hoger	veel meer vraag dan aanbod	zeer krap

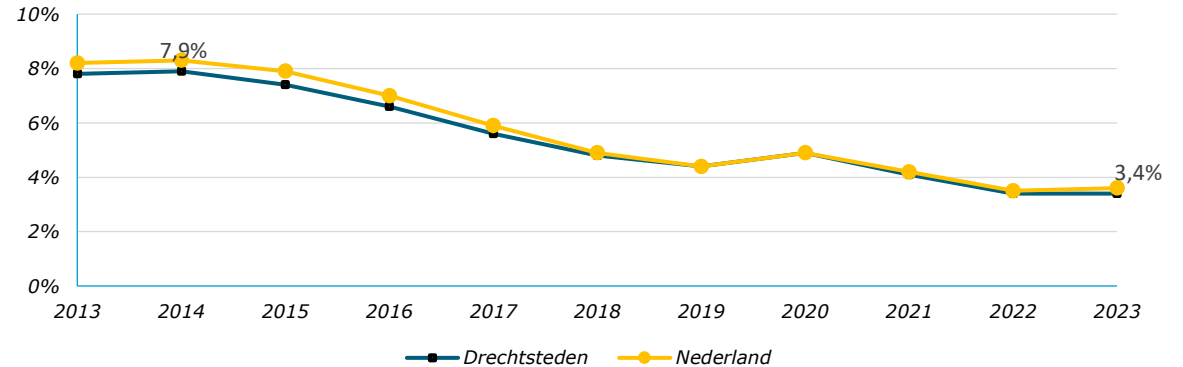
Werkloosheidspercentage

In 2023 was de werkloosheid in de Drechtsteden 3,4% (een fractie kleiner dan landelijk 3,6%). Dat is ruim twee keer zo laag als in 2014.

De werkloosheid in de Drechtsteden daalt al jarenlang, met uitzondering van 2020 (corona) en 2023. De werkloosheid was in 2023 net zo groot als in 2022.

Figuur 19. Werkloosheidspercentage Drechtsteden en Nederland, per jaar

Bron CBS

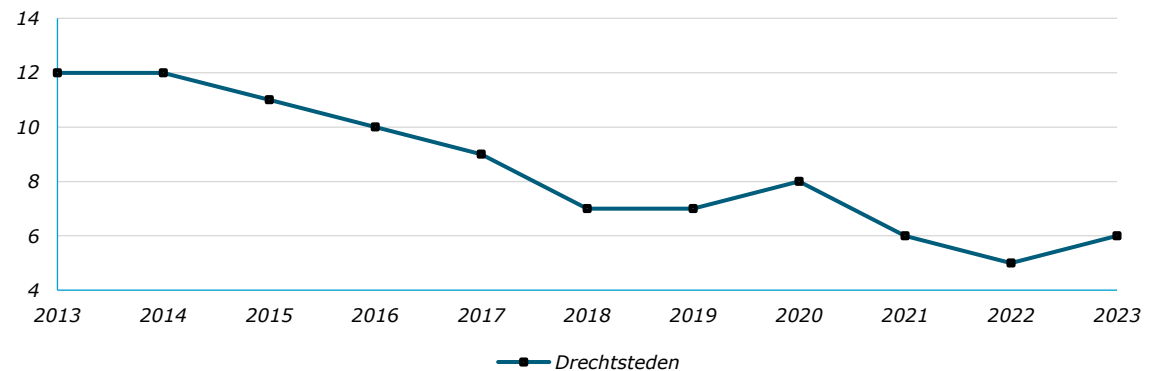
Werkloze beroepsbevolking

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit personen zonder betaald werk, die recent naar werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn.

De werkloze beroepsbevolking in de Drechtsteden bedroeg zo'n 6.000 personen in 2023. In 2014 was deze groep nog twee keer zo groot.

Figuur 20. Werkloze beroepsbevolking Drechtsteden, per jaar (in aantallen x 1.000)

Bron CBS

Ww- en bijstandsuitkeringen

In de eerste helft van 2024 waren gemiddeld 2.300 lopende ww-uitkeringen in de Drechtsteden. Dat is fors minder dan in 2016. Toen waren er drie keer zoveel lopende ww-uitkeringen.

De ontwikkeling van het aantal ww-uitkeringen komt (logischerwijs) overeen met die van de werkloosheid, namelijk een jarenlange afname (met uitzondering van 2020).

Het aantal bijstandsuitkeringen in de Drechtsteden bedroeg ruim 5.900 in de eerste maanden 2024. Door de jaren heen is het aantal bijstandsuitkering redelijk stabiel. Het schommelt tussen 5.900 en 6.400 uitkeringen.

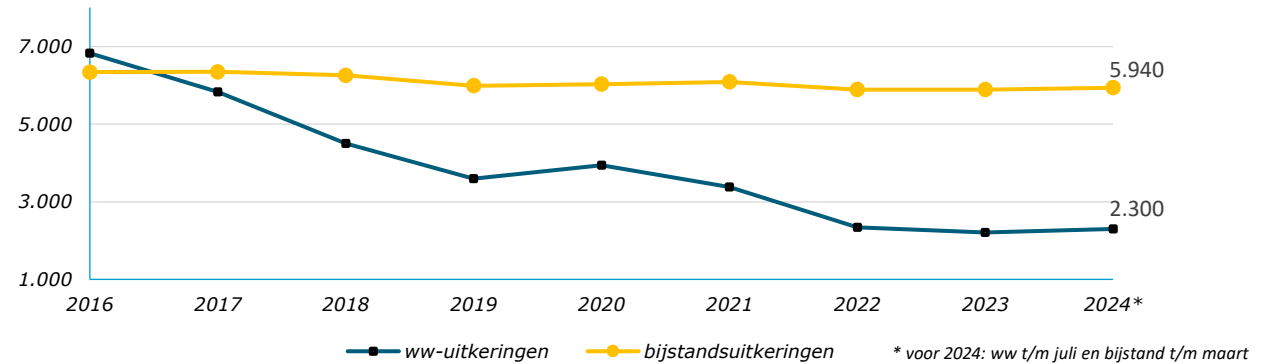
Werkzoekenden geregistreerd bij UWV

In de eerste maanden van 2024 stonden bij het UWV gemiddeld 2.010 werkzoekenden met een wia-uitkering geregistreerd, 1.440 met een ww-uitkering en 900 met een wajong-uitkering (personen in de Drechtsteden).

De laatste jaren zijn het aantal geregistreerde werkzoekenden met een wia-uitkering en het aantal met een wajong-uitkering relatief stabiel.

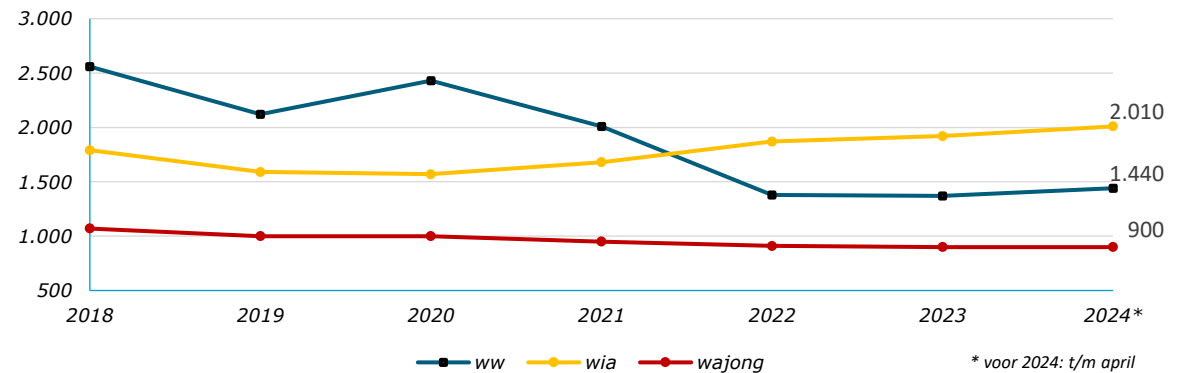
Figuur 21. Aantal lopende ww-uitkeringen en bijstandsuitkeringen Drechtsteden, per jaar

(maandgemiddelden)
Bron UWV en CBS

Figuur 22. Aantal geregistreerde werkzoekenden (zonder werk in loondienst) Drechtsteden naar ww, wia en wajong, per jaar (maandgemiddelden)

Bron UWV

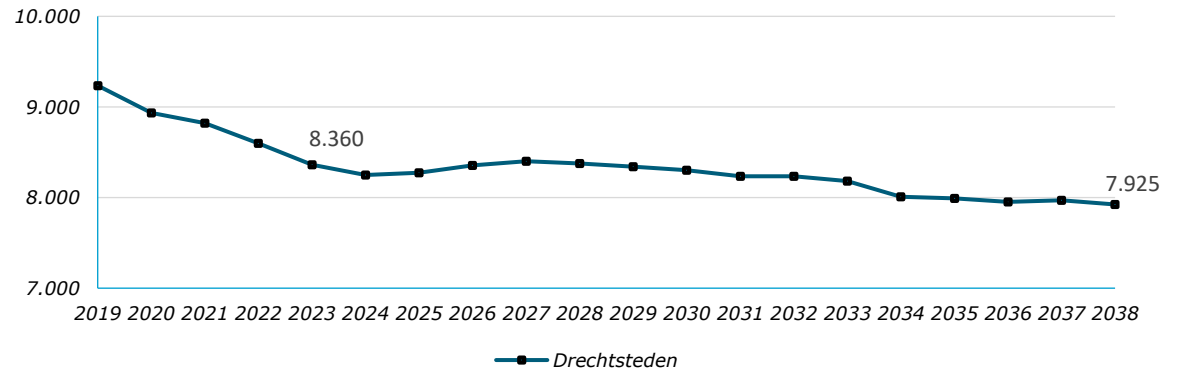
Aantal mbo-studenten en prognose

In 2023 waren bijna 8.400 mbo-studenten woonachtig in de Drechtsteden. Dat waren er 10% minder dan in 2019.

In 2027 zijn naar verwachting evenveel mbo-studenten als nu. Daarna zal het aantal dalen tot zo'n 7.900 in 2038 (een afname van 4%).

Figuur 23. Ontwikkeling en prognose aantal mbo-studenten, woonregio Drechtsteden, per jaar

Bron DUO, bewerking OCD

Aantal mbo-studenten en prognose per sector

In alle opleidingssectoren neemt het aantal mbo-studenten in de Drechtsteden naar verwachting af, met uitzondering van Ict en creatieve industrie.

Vooral in de sectoren Techniek & gebouwde omgeving (-11%) en Mobiliteit, transport, logistiek & maritiem (-8%) zal het aantal mbo-studenten in de Drechtsteden naar verwachting afnemen.

Tabel 2. Aantal mbo-studenten per sector, woonregio Drechtsteden, per jaar

Bron DUO, bewerking OCD

sector	2019	2024	2030	2038	ontwikkeling 2038 t.o.v. 2024
Zorg, welzijn en sport	2.845	2.760	2.770	2.645	-4%
Techniek en gebouwde omgeving	1.355	1.180	1.090	1.045	-11%
Voedsel, groen en gastvrijheid	1.060	935	965	920	-2%
Ict en creatieve industrie	880	815	905	855	5%
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	935	775	805	755	-3%
Handel	885	720	745	710	-1%
Mobiliteit, transport, logistiek, maritiem	840	595	565	545	-8%
Entree	395	405	400	390	-4%
Specialistisch vakmanschap	30	45	40	40	-
Bovensectoraal	0	25	20	15	-
Totaal	9.220	8.250	8.295	7.925	-4%

Arbeidsmarkt - mbo

Mbo-gediplomeerden vrijwel allemaal aan het werk
Mbo-studenten die hun diploma behalen en op zoek gaan naar werk, slagen daar vrijwel allemaal binnen een jaar in.

In 2021 waren bijna 1.500 mbo-gediplomeerden woonachtig in de Drechtsteden, die de arbeidsmarkt opgingen (dat wil zeggen: niet kozen voor een nieuwe opleiding). Van hen had 90% in 2022 betaald werk. Van specifiek de bbl-gediplomeerden was dat aandeel 95%.

Per opleidingsdomein, vooral technische opleidingen
Vanuit alle opleidingsdomeinen (sectoren) was sprake van relatief grote aandelen mbo-gediplomeerden met betaald werk (met uitzondering van entree niveau 1, dat bedoeld is om studenten naar niveau 2 te laten doorstromen).

De drie opleidingsdomeinen die de grootste mate van werk laten zien, zijn allemaal technische opleidingen. Van bijvoorbeeld het domein Bouw & infra en van Afbouw, hout & onderhoud, had (bijna) 100% van de (bbl-)gediplomeerde schoolverlaters binnen een jaar na diplomering betaald werk. In beide gevallen gaat het om slechts enkele tientallen gediplomeerde schoolverlaters woonachtig in de Drechtsteden per jaar.

Ook bij Zorg & welzijn, het grootste opleidingsdomein, is sprake van ruim negen op de tien gediplomeerden, die binnen een jaar betaald werk vinden.

Ontwikkeling van mate van werk

De afgelopen jaren is weinig verandering in de mate waarin mbo-gediplomeerden uit de Drechtsteden betaald werk vinden. Over de jaren heen is het aandeel dat binnen een jaar werk vindt gemiddeld 86%.

Opnieuw springen de technische opleidingen er bovenuit. De gediplomeerden die het vaakst betaald werk hebben, komen vanuit de Bouw & infra, Afbouw, hout & onderhoud en Techniek en procesindustrie.

Tabel 3. Aandeel mbo-gediplomeerde schoolverlaters (2021) dat in 2022 betaald werk had, woonregio Drechtsteden, per opleidingsdomein

Bron CBS, bewerking OCD

domein	gediplomeerde schoolverlaters 2021, beschikbaar op de arbeidsmarkt in 2022	aandeel met betaald werk in 2022		
		bbl	bol	totaal
<i>bouw en infra</i>	30	100%	-	100%
<i>afbouw, hout en onderhoud</i>	40	100%	89%	95%
<i>techniek en procesindustrie</i>	140	96%	88%	94%
<i>transport, scheepvaart en logistiek</i>	110	95%	92%	94%
<i>veiligheid en sport</i>	100	-	91%	93%
<i>zorg en welzijn</i>	440	97%	85%	92%
<i>handel en ondernemerschap</i>	90	98%	84%	91%
<i>voedsel, natuur en leefomgeving</i>	50	95%	87%	91%
<i>horeca en bakkerij</i>	70	95%	82%	90%
<i>toerisme en recreatie</i>	30	-	89%	90%
<i>ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek</i>	30	100%	81%	89%
<i>economie en administratie</i>	100	100%	86%	88%
<i>informatie en communicatietechnologie</i>	70	-	85%	86%
<i>mobiliteit en voertuigen</i>	30	94%	-	86%
<i>uiterlijke verzorging</i>	40	87%	84%	85%
<i>media en vormgeving</i>	60	-	78%	78%
<i>entree</i>	60	73%	-	63%
totaal	1.480	95%	85%	90%

Tabel 4. Aandeel mbo-gediplomeerde schoolverlaters dat in het jaar na diplomering betaald werk had, woonregio Drechtsteden, per jaar en opleidingsdomein

Bron CBS, bewerking OCD

domein	2018	2019	2020	2021	2022	gemiddeld
<i>bouw en infra</i>	90%	98%	90%	92%	100%	94%
<i>afbouw, hout en onderhoud</i>	97%	84%	86%	87%	95%	90%
<i>techniek en procesindustrie</i>	95%	92%	88%	94%	94%	93%
<i>transport, scheepvaart en logistiek</i>	96%	81%	87%	91%	94%	90%
<i>veiligheid en sport</i>	93%	89%	82%	90%	93%	89%
<i>zorg en welzijn</i>	93%	84%	87%	96%	92%	90%
<i>handel en ondernemerschap</i>	82%	78%	77%	89%	91%	83%
<i>voedsel, natuur en leefomgeving</i>	91%	71%	79%	94%	91%	85%
<i>horeca en bakkerij</i>	86%	82%	85%	91%	90%	87%
<i>toerisme en recreatie</i>	74%	73%	93%	83%	90%	83%
<i>ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek</i>	93%	92%	96%	56%	89%	85%
<i>economie en administratie</i>	77%	72%	69%	100%	88%	81%
<i>informatie en communicatietechnologie</i>	81%	72%	70%	85%	86%	79%
<i>mobiliteit en voertuigen</i>	95%	86%	84%	96%	86%	89%
<i>uiterlijke verzorging</i>	93%	76%	86%	80%	85%	84%
<i>media en vormgeving</i>	87%	75%	64%	78%	78%	76%
<i>entree</i>	58%	48%	53%	84%	63%	61%
totaal	88%	81%	81%	90%	90%	86%

Tabel 5. Aansluiting opleiding en werk in 2023 van mbo-gediplomeerde schoolverlaters (2022), woonregio Drechtsteden, per opleidingsdomein

Bron CBS/OCW, SVO 2023

Aansluiting werk op opleiding

De voorgaande cijfers houden geen rekening met de sector waarin de mbo-gediplomeerden zijn gaan werken. De sector kan anders zijn dan waarvoor ze zijn opgeleid. De tabel hiernaast laat zien in hoeverre gediplomeerden werk hebben, dat aansluit op hun opleiding.

Van de gediplomeerden, woonachtig in de Drechtsteden, blijkt 78% werk te hebben dat aansluit op de opleiding.

Vooraf gediplomeerden met technische opleidingen (Bouw & infra, Techniek & procesindustrie en Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek) en gediplomeerden Zorg en welzijn hebben relatief vaak werk dat aansluit op de opleiding.

domein	werk is aansluitend op opleiding
<i>bouw en infra</i>	90%
<i>ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek</i>	88%
<i>techniek en procesindustrie</i>	88%
<i>zorg en welzijn</i>	87%
<i>afbouw, hout en onderhoud</i>	79%
<i>transport, scheepvaart en logistiek</i>	79%
<i>mobiliteit en voertuigen</i>	72%
<i>uiterlijke verzorging</i>	72%
<i>voedsel, natuur en leefomgeving</i>	72%
<i>informatie en communicatietechnologie</i>	72%
<i>handel en ondernemerschap</i>	71%
<i>horeca en bakkerij</i>	71%
<i>toerisme en recreatie</i>	65%
<i>veiligheid en sport</i>	64%
<i>economie en administratie</i>	61%
<i>entree</i>	61%
<i>media en vormgeving</i>	46%
<i>totaal</i>	78%

Onderzoekverantwoording

Onderzoekverantwoording

Methoden

Enquête

Onder de contactpersonen van opdrachtneemers hebben we een digitale vragenlijst uitgezet. Het gaat om opdrachtneemers, die vanaf 2023 een of meer contracten met een SROI-eis hadden en/of hebben in de Drechtsteden. Om zeker te zijn dat het om *recente* contracten en ervaringen gaat, hebben we geen opdrachtneemers benaderd met uitsluitend contracten, die waren afgelopen vóór 2023.

Unieke opdrachtneemers en personen

Opdrachtneemers kunnen meerdere contracten hebben, dus zijn alleen contactpersonen van unieke bedrijven en instellingen benaderd. De aangeschreven contactpersonen konden de digitale vragenlijst zelf invullen, of doorsturen naar een collega in het geval dat hij of zij meer betrokken is bij SROI. De vragenlijst kon door maar één persoon per unieke opdrachtnemer worden ingevuld (en niet meerdere keren om “vervuiling” te voorkomen).

Responsbevordering

Om de respons te bevorderen zijn de contactpersonen eerst via BBD benaderd met de mededeling, dat ze een uitnodiging van het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) zouden ontvangen om deel te nemen aan een online enquête. Dat was om te voorkomen dat de uitnodiging van het OCD (vanaf een voor hen onbekend mailadres en onbekende organisatie) als ongewenst zou worden ervaren. Een week na de uitnodiging volgde een herinnering aan degenen die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld. De enquête heeft ruim twee weken opengestaan.

Veldwerkperiode

- 28 juni: vooraankondiging door BBD
- 1 juli: uitnodiging enquête
- 9 juli: herinneringsmail enquête
- 1 - 16 juli: mogelijkheid tot deelname enquête

Vragenlijst en respons

De vragenlijst bevatte 40 gesloten en 6 open vragen. Van de 222 aangeschreven contactpersonen/opdrachtneemers met een geldig emailadres, hebben 83 de vragenlijst ingevuld. Dat komt neer op een respons van 37%.

De grootst mogelijke foutmarge rondom een uitkomst is bij een fifty/fifty-verdeling. Dan zou de marge in dit onderzoek 8,5% zijn. Dat wil zeggen: als 50% van de respondenten een bepaald antwoord geeft, kunnen we met een betrouwbaarheid van 95% stellen dat het percentage van de populatie dat dit antwoord geeft, tussen 41,5 en 58,5% ligt.

Als er niet een fifty/fifty verdeling is, dan is de marge rond de uitkomsten kleiner. Bij een verdeling van bijvoorbeeld 90/10, is de marge 5%. Met andere woorden: als 90% een bepaald antwoord geeft, kunnen we met een betrouwbaarheid van 95% stellen, dat het percentage van de gehele populatie tussen 85 en 95% ligt.

Onderzoekverantwoording

Methoden

Interviews

Ter verdieping hebben we 30 gesprekken gevoerd met personen van de volgende bedrijven en organisaties:

Opdrachtnemers

Boskalis, Careclean B.V., Eleos, J. de Jager Sliedrecht B.V., Kuipers Infra, Moree, Neuroscan, Optisport, 's Heeren Loo, Servicegemeente Dordrecht, Sterk-Heukelum, Van Ooijen, Verheij, Vermeulen Groep, 1DO

Wijze van selectie

Opdrachtnemers zijn op verschillende manieren benaderd en geselecteerd met het verzoek om in gesprek te gaan over SROI. Allereerst hebben we een aselechte steekproef getrokken vanuit een overzicht uit het registratiesysteem (rekening houdend met de branche en locatie). Daarnaast is contactpersonen verzocht in gesprek te gaan door middel van:

- de vooraankondiging van de enquête door BBD,
- de herinneringsmail aan degenen die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld,
- een mail aan degenen die de vragenlijst wel hadden ingevuld.

Opdrachtgevers

Gemeente Alblasserdam (2x), Gemeente Dordrecht, Gemeente Hardinxveld-Giessendam, Gemeente Papendrecht, Gemeente Zwijndrecht, GRS - WMO, Ingenieursbureau Dordrecht, Omgevingsdienst ZHZ, Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid

Overigen

Gemeente Rotterdam, Team Inkoop Servicegemeente Dordrecht (2x), Werkgevers Servicepoint Baanbrekend Drechtsteden (2x)

Deskresearch

Databronnen en (beleids)documenten van CBS, DUO, Gemeente Rotterdam, OCD, SDD, UWV.

Bijlagen

1. Bouwblokken

SDD, januari 2024

Bedragen 2024

Aanvullend hierop geldt voor **50+** een leeftijdstoelage van € 10 per gewerkt uur en voor **statushouders** een toeslag van € 12,50 per gewerkt uur.

Doelgroepen	Datum	Uurtarief	Uren per week	max. duur loonwaarde	Aantal maanden	max. duur versch. ovk's	vanaf leeftijd	tot leeftijd	Uurtarief leeftijdsfactor
Kandidaten WWB (Participatiewet - niet arbeidsbeperkten)									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 29,75	36	36	36	36	50	68	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 33,32							€ 11,20
WAJONG									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 25,50	36	36	36	36	50	68	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 28,56							€ 11,20
WSW detacheren									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 25,50	36	36	36	36	50	68	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 28,56							€ 11,20
Kandidaten WW									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 12,50	36	36	36	36	50	68	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 14,00							€ 11,20
WIA/ WAO									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 22,50	36	36	36	36	50	68	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 25,20							€ 11,20
BBL									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 7,50	36	48	48	48	0	0	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 8,40							€ 11,20
BOL/ Stagiaire									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 4,25	36	36	36	36	0	0	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 4,76							€ 11,20
VSO/Praktijkonderwijs									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 25,50	36	36	36	36	0	0	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 28,56							€ 11,20
NUGGER									
	31-12-2018 t/m 31-12-2023	€ 10,00	36	36	36	36	50	68	€ 10,00
	01-01-2024 tm/ 31-12-2030	€ 11,20							€ 11,20

2. SROI rolverdeling

SDD en SGD, september 2023

	Specificeren	Selecteren	Contracteren	Bestellen	Bewaken	Nazorg
Opdrachtgever	Bepalen wijze van invulling i.s.m. WSP BBD	Evt. beoordelen gunningscriterium	Communicatie met WSP BBD mbt opdrachtverstrekking	Geen rol	Geen rol	Geen rol
WSP BBD	Adviseren over mogelijke invulling	Eventueel een controlerende/beoordelende rol	Contact leggen met Opdrachtgever en-nemer	Afspraken maken over de invulling (klassieke invulling en/of maatwerk / impactpakket)	Check op invulling / handhaving van SROI verplichting in samenspraak met opdrachtgever	Het bevestigen dat SROI verplichting is voldaan of een korting opleggen aan Opdrachtnemer als niet is voldaan
Opdrachtnemer			aanmelden			
Team inkoop	Verbinden: klassieke SROI óf aangepaste invulling vaststellen tussen opdrachtgever en WSP BBD	Controle of inschrijver zich verbindt aan gestelde SROI opgave	Verbinden: Opdrachtgever verbinden met WSP BBD	Geen rol	Geen rol	Geen rol

3. SROI procesbeschrijving

SDD, januari 2024

Stappen	Activiteiten	Verantwoordelijke	Wie betrekken en rol	Resultaat
1. Specificatie fase	Inkoopstrategie vastleggen en SROI voorwaarden formuleren	Inkopers bij opdrachtgever van elke klantorganisatie	Variert per inkoopproject: - opdrachtgever aanbesteding - inkoopadviseur team inkoop / inkopende medewerker klantorganisatie (contractmanagement) - SROI unit i.v.m. adviseren percentage en mogelijkheden	Inkoopstrategie en SROI voorwaarden die binnen aanbesteding (en het daaruit volgende contract) gaan gelden zijn bepaald
1. Aanbesteden	Offertetraject Eventuele vragen over SROI beantwoorden in nota's van inlichtingen	Inkopers bij opdrachtgever van elke klantorganisatie	Contractbeheerder bij opdrachtgever (indien van toepassing) SROI unit i.v.m. beantwoorden SROI vragen	Duidelijkheid mbt voorwaarden
2. Gunnen + contract afsluiten	Benoemen van contractbeheerder en wijzen op contracteisen, ook die in het kader van SROI	Inkopers bij opdrachtgever van elke klantorganisatie		Getekend contract (Afgeronde aanbesteding) Overdracht contract aan benoemdecontractbeheerder
3. Aanmelden SROI afspraken bij SROI Unit	SROI Formulier invullen en naar SROI unit sturen	Contractbeheerder bij opdrachtgever	SROI Unit	Volledig juist ingevuld formulier
4. Registratie van SROI afspraken in Wizzr		SROI Unit		Contractafspraken staan volledig en juist geregistreerd in Wizzr
5. Uitvoering SROI	Voortgang in Wizzr registreren	Opdrachtnemer	SROI Unit neemt contact op met opdrachtnemer o.a. i.v.m. instructie Wizzr, adviseren t.b.v. mogelijkheden en registratie SROI invulling. De opdrachtnemer registreert realisaties in Wizzr	Wizzr is bijgewerkt/actueel
6. Contractbesprekingen voortgang / rapportage resultaten	Bewaken van de voortgang en bespreking van de SROI resultaten tijdens contractbesprekingen. Desgewenst aanvullende afspraken maken, deze doorgeven aan de SROI-unit die ze registreert in WIZZR	Contractbeheerder bij opdrachtgever	SROI Unit - worden betrokken bij voorbereiding en zijn (desgewenst) aanwezig bij contractbesprekingen - registreren nieuwe afspraken in Wizzr.	Rapportage: Eventuele extra (nieuwe) afspraken staan in Wizzr
7. Herstellen bij niet voldoen aan afspraken	Benadrukken dat het een contractvoorwaarde betreft.	Opdrachtnemer	Contractbeheerder bij opdrachtgever en SROI unit ondersteunen en adviseren de opdrachtnemer bij het uitvoeren van eventuele extra afspraken	Volgsysteem / Meerdere herinneringen (extra indien nodig) aanmaken in Wizzr
8. Eindevaluatie voor afloop van het contract (op 80 % van de looptijd)	Bepalen in hoeverre aan SROI voorwaarden is voldaan + bepalen bedrag wat niet is ingevuld. Het resterende SROI bedrag wordt ingezet op alternatief SROI doel	Contractbeheerder bij opdrachtgever	SROI unit	Opdrachtnemer voldoet voor 100% aan SROI verplichtingen.
9. Contract beëindiging op einddatum		Opdrachtgever, Contractbeheerder bij opdrachtgever		

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Dit onderzoek is voor u uitgevoerd door Ruud Ververs.

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar **078 770 3905** of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Klik hier!
Ga naar
onze website

Colofon

Evaluatie SROI Drechtsteden

Onderzoekcentrum Drechtsteden

september 2024
drs. ing. R. Ververs

Noordendijk 248
3311 RR Dordrecht

Postbus 8
3300 AA Dordrecht

Telefoon
078 770 3905

Website
onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

foto: Martensmultimedia / Drechtsteden

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

CONVENANT SOCIAL RETURN ON INVESTMENT (SRoI)

Pilot 2026–2028

Openbaar lichaam Sociaal, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, secretaris/algemeen directeur, verder te noemen "GRS",

En

Gemeente Alblasterdam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, Gemeente Dordrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, Gemeente Hardinxveld-Giessendam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, Gemeente Papendrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, Gemeente Sliedrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, Gemeente Zwijndrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, verder gezamenlijk te noemen "Gemeenten",

En

Openbaar lichaam Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, verder te noemen "OZHZ",

En

Openbaar lichaam Dienst Gezondheid & Jeugd, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door <naam>, <functie>, verder te noemen "DG&J",

Gezamenlijk te noemen "Partijen" of "Aanbestedende dienst(en)",

Overwegende:

- a. In de regio Drechtsteden geeft de GR Sociaal vanuit de Participatiewet uitvoering aan de SRoI als gedelegeerd arbeidsmarktinstrument. Binnen het Regionaal inkoop en aanbestedingsbeleid, het uitvoeringsplan SUWI en door GRS afgesloten contracten zijn ambities, doelstellingen en inkoopstrategieën met betrekking tot de SRoI opgenomen;
- b. Door veranderende arbeidsmarktomstandigheden (zowel aan de vraag-als aanbodkant) en bredere maatschappelijke opgaven heeft in 2024 een evaluatie van de SRoI plaatsgevonden. Gebaseerd op de bevindingen is besloten tot het vormgeven van nieuw, eigentijds en innovatief beleid, waarmee Partijen tijdens de pilotperiode (Q2 2026- Q2 2028) een bredere impact op de welvaartsdoelen realiseren;
- c. Met het nieuwe SRoI-beleidskader 2026 zetten Partijen in op een verbreding van Social Return, gekoppeld aan de drie Drechtse doelen (bestaanszekerheid, inclusie en duurzaamheid);
- d. De beoogde resultaten van het nieuwe beleid zijn:

Versie 2026-01-06

- Grote maatschappelijke impact realiseren via aanbestedingen op de thema's inclusie, duurzaamheid en bestaanszekerheid in de Gemeenten;
 - Volledige invulling van alle SRoI-verplichtingen: er vloeit geen geld meer weg in de Gemeenten;
 - Eenvoud voor ondernemers door uniforme en herkenbare werkwijze met menukaart en actieplan.
 - Betere monitoring en zichtbaarheid van maatschappelijke impact via WIZZR en The Social Handprint.
 - Rechtszekere borging van SRoI, conform de juridische beginselen van het aanbestedingsrecht: 1) gelijke behandeling, 2) transparantie, 3) proportionaliteit en 4) objectiviteit.
- e. Het nieuwe verbrede beleid sluit aan bij de regionale visie sociaal domein, de groeiagenda Smart Delta 2030, Ondernemen met Impact en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI);
- f. Ondernemers krijgen meer mogelijkheden (filosofie: niet Vinken maar Vonken!), waardoor draagvlak voor SRoI toeneemt binnen de Gemeenten;
- g. Door koppeling tussen SRoI en maatschappelijke activiteiten geven de Gemeenten een grote impuls aan lokale maatschappelijke initiatieven (stichtingen, sociale ondernemingen en innovatieve projecten);
- h. Uniforme toepassing en toetsingskader vergroten transparantie en uitvoerbaarheid;
- i. Expertisecentrum SRoI borgt onafhankelijkheid, kwaliteit en ontzorgt zowel opdrachtnemers als opdrachtgevers.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 – Doel

Dit convenant beoogt de juridische en financiële borging van de uitvoering van Social Return on Investment (SRoI) als arbeidsmarktinstrument gedurende de pilotperiode Q2 2026– Q2 2028, conform het vastgestelde SRoI-beleidskader en de SRoI-menukaart 2026.

Artikel 2 – Commitment

Partijen verbinden zich bij het aanbesteden van daarvoor in aanmerking komende opdrachten aan het toepassen van Social Return on Investment zoals is vastgelegd in het SRoI beleidskader 2026 en de SRoI-menukaart 2026, zoals deze als bijlagen 1 en 2 aan deze overeenkomst zijn gehecht.

Artikel 3 – Juridische grondslag

SRoI wordt door GRS als gedelegeerde taak uitgevoerd:

- a. als arbeidsmarktinstrument binnen de Participatiewet,
- b. als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde ex artikel 2.80 Aanbestedingswet,
- c. binnen de kaders van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal.

Artikel 4 – Uitvoering

1. De uitvoering van SRol is belegd bij de GR Sociaal.
2. De GR Sociaal richt een Expertisecentrum SRol in.
3. Het Expertisecentrum:
 - a. adviseert opdrachtnemers,
 - b. toetst SRol-actieplannen,
 - c. monitort en rapporteert over impact.
4. De formele verantwoordelijkheid tot naleving van de aanbestedingsvoorwaarden blijft bij de aanbestedende dienst.

Artikel 5 – Randvoorwaarden

De uitvoering van de pilot als bedoeld in deze overeenkomst vindt plaats onder de volgende voorwaarden:

- a. SRol leidt niet alleen naar de eigen regio; art 1.8 Aanbestedingswet (Aw) (gelijkheid/non-discriminatie);
- b. SRol invulling blijft verband houden met doelgroepen P-wet; art 1.10 lid 2 onder h, (proportionaliteit), art 1.10a (eerlijke mededinging), art 2.80 Aw;
- c. SRol invulling blijft verband houden met de opdracht, Gids P 3.5.6;
- d. SRol-opbrengsten worden niet gebruikt om capaciteit van uitvoering uit te breiden, conform HvJ EG 26 september 2000, zaak C-31/87.

Artikel 6 - Financiële afspraken

1. De aanbestedende diensten dragen gezamenlijk bij aan de financiering van de SRol-pilot.
2. De verdeling van bijdragen geschiedt op basis van het Netto Beïnvloedbaar Inkoopvolume (NBI) overeenkomstig onderstaande tabel:

Tabel 1 NBI-verdeelsleutel (+2 fte) voor periode van 2 jaar.

Aanbestedende dienst:	2024	%	Bijdrage per jaar
GR Sociaal	98533558,26	14,50%	€ 36.251
Gemeente Dordrecht	283217440,38	41,68%	€ 104.197
Gemeente Papendrecht	32877476,58	4,84%	€ 12.096
Gemeente Sliedrecht	29771746,01	4,38%	€ 10.953
Gemeente Zwijndrecht	69261181,95	10,19%	€ 25.481
Gemeente Alblasserdam	28095933,55	4,13%	€ 10.337
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	37217560,06	5,48%	€ 13.692
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	18464686,43	2,72%	€ 6.793
OZHZ	17923187,50	2,64%	€ 6.594
DG&J	64163278,00	9,44%	€ 23.606
Eindtotaal	679526048,72	100%	€ 250.000

3. De bijdragen zijn incidenteel en beperkt tot de pilotperiode :
Jaar 1: Q2 2026- Q2 2027
Jaar 2: Q2 2027 – Q2 2028
4. Het inkoopvolume in de Drechtsteden is jaarlijks ongeveer 425 – 475 miljoen. Daarmee is bij structurele invulling van alle SRol-verplichtingen (5%) een potentiële SROI-waarde gemoeid van € 33 miljoen. Deze SRol-opbrengsten worden niet ingezet voor financiering van uitvoeringscapaciteit, enkel voor inhoudelijke doeleinden.

Artikel 7 – Betaling

1. De GRS factureert jaarlijks de overeengekomen bijdrage.
2. De Partijen voorzien in de benodigde facturatiegegevens, zoals adres, tav en routenummers.
3. Betaling vindt plaats binnen [30] dagen na factuurdatum.

Artikel 8 – Monitoring en verantwoording

GRS draagt zorg voor de verantwoording over de besteding van de middelen via de reguliere P&C cyclus van de GRS. Daarbij wordt tevens inzicht gegeven in de voortgang van de pilot.

Artikel 9 – Evaluatie en vervolg

1. In 2028 vindt een integrale evaluatie plaats. GRS neemt het voortouw voor de evaluatie.
2. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie besluiten partijen medio 2028 over het al dan niet omzetten van de pilot in een structureel proces na Q2 2028. Afspraken daarover worden in een nieuwe overeenkomst vastgelegd.

Artikel 8 – Looptijd

Dit convenant treedt in werking op de dag van de laatste ondertekening en eindigt van rechtswege op 31 december 2028. Hiermee is de duur van de pilotperiode en besluitvormingstijd naar overgang van een structureel proces gedekt.

Artikel 9 – Slotbepalingen

Wijzigingen in dit convenant vinden uitsluitend plaats met instemming van alle partijen en worden schriftelijk vastgelegd.

Dordrecht, <datum>,

Ondertekening.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 2 april 2026

Onderwerp:

Dienstverlening Bedrijfsvoering Drechtsteden

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van de stand van dit traject

Toelichting:

In het DB van 18 september 2025 gaf OZHZ een update van de stand van dit traject. Voor een goed overzicht is in deze belegnotitie een samenvatting opgenomen van wat toen aan het DB was voorgelegd en hoe de bespreking in het DB plaatsvond. Vervolgens wordt de huidige stand van zaken toegelicht. Het is goed als ook het AB kennisneemt van de stand van dit traject.

September 2025

Het DB vroeg in 2024 om een analyse van de organisatie van de bedrijfsvoeringsfuncties binnen OZHZ. Aanleiding daarvoor waren (a) de samenwerking met de andere omgevingsdiensten en (b) de herijking van DVO's en PDC door Bedrijfsvoering Drechtsteden (BD). OZHZ moest uiterlijk in het najaar van 2025 bepalen of de afname van diensten bij BD wordt voortgezet na 31 december 2027. Dit speelde mede vanwege de opgelegde taakstelling richting het ravijnjaar.

De analyse liet zien dat de huidige organisatie passend is, behalve mogelijk voor ICT & Data. Hiervoor heeft OZHZ helderheid nodig over de nieuwe uitgangspunten van BD (verplichte afname, maatwerkkosten, prijsstelling en het product Data). Pas na die duidelijkheid kan OZHZ besluiten over voortzetting bij BD, samenwerking met de andere omgevingsdiensten of aanbesteding. Streefdatum voor die duidelijkheid was: vóór 1 november 2025.

In de vergadering van het DB van 18 september 2025 lichtte OZHZ verder toe dat BD de klantrelatie wil vernieuwen, inclusief een nieuwe PDC, verrekensystematiek en governance. Dit betekent mogelijk wel een groter financieel risico voor OZHZ. OZHZ zou al in 2025 richting moeten bepalen over de periode ná 2027 maar ziet met name bij ICT mogelijke besparingen door alternatieve organisatievormen. Over de HR-dienstverlening is OZHZ tevreden; over ICT minder, mede vanwege ervaringen met de uitvoering van het traject ICT-Beweegt. Voordat besluiten mogelijk zijn, zou BD duidelijkheid moeten geven over de verplichte gecombineerde afname van HR en ICT, maatwerkkosten en de toekomstige prijs. Prijsinformatie werd echter pas in het voorjaar van 2026 verwacht.

Februari 2026

Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en is de stand van zaken als volgt.

Op verzoek van BD leverde OZHZ in januari 2026 de concept-volumes aan voor de dienstverlening in de periode 2027 - 2029. Belangrijk daarbij zijn de aandachtspunten die OZHZ tegelijkertijd meegaf aan BD:

1. Op dit moment geldt de DVO 2022-2025, die is verlengd tot en met 31 december 2027. Dat wil zeggen dat de afname van de volumes 2027 en de voorwaarden die daarbij gelden, vallen onder de werking van deze (juridisch bindende) overeenkomst. Een van de bepalingen van die overeenkomst is dat de prijs die OZHZ moet betalen in 2026 en 2027 met niet méér dan 7,5% kan toenemen (of afnemen) ten opzichte van de prijs in 2025.

OZHZ gaf aan te verwachten dat de doorrekening van de volume-uitvraag voor het jaar 2027 dan ook maximaal 7,5% ligt boven de omvang van het offertebedrag 2025. In de conceptbegroting 2027 van OZHZ, die in april voor zienswijze naar de raden en PS wordt gestuurd, zal deze afspraak als uitgangspunt worden gehanteerd.

BD bevestigde immers dat zij de afspraak over de genoemde 7,5% gestand doet, ofschoon dit mogelijk financiële consequenties kan hebben voor de andere organisaties die diensten afnemen van BD. BD stelt voor om per 1 januari 2028 een nieuwe DVO of een verlenging aan te gaan.

2. In de huidige DVO is vastgelegd dat de opzegtermijn vanaf 1 januari 2026 twee kalenderjaren bedraagt. Indien opzegging geschiedt met een kortere opzegtermijn dan moet OZHZ frictiekosten betalen, tenzij partijen een andere termijn overeenkomen. In november 2025 meldde OZHZ aan BD dat vóór 1 januari 2026 geen duidelijkheid kan worden gegeven over de contractverlenging na 2027. Reden daarvoor was het gebrek aan duidelijkheid over de inhoud van de nieuwe PDC, het prijspeil na 2027 en de contractuele voorwaarden die gaan gelden onder de noemer van de “nieuwe financieringssystematiek”. In het gesprek is mondeling tussen de beide directies overeengekomen dat OZHZ de mogelijkheid heeft om het contract met BD na 2027 voor één of twee jaar te verlengen, of na 2027 te stoppen met (onderdelen van) de dienstverlening, onder dezelfde condities als de nu nog geldende DVO. Dat wil zeggen zonder dat frictiekosten vergoed hoeven te worden, mocht OZHZ pas later in 2026 een dergelijk besluit kunnen nemen (voor de jaren 2028-2029). Dit is echter nog niet schriftelijk bevestigd door BD en is mogelijk strijdig met andere bepalingen uit het nieuwe financieringsarrangement.
3. Er ligt een bestuurlijk besluit dat OZHZ zich voor de toekomstige inrichting van zijn bedrijfsvoeringsfuncties niet alleen oriënteert op de dienstverleningsrelatie met BD, maar ook op de mogelijkheid van verdere samenwerking met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, dan wel uitbesteding aan een marktpartij. Concreet maakte OZHZ al afspraken voor samenwerking met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, arbeidsmarktcommunicatie, recruitment, inkoop, etc. Daar zijn ook kosten mee gemoeid voor dienstverlening die nu ook door BD worden geleverd (ergo dubbele kosten voor OZHZ). Dit vergt ook nauwe samenwerking tussen BD en de desbetreffende omgevingsdiensten, onder regie van OZHZ. Dit vraagt wat extra's van BD qua flexibiliteit en samenwerking, wat afwijkt van de standaard-dienstverlening. Dit gegeven maakt ook dat OZHZ nu wel met zekerheid de prognose 2027 kan afgeven, maar nog een voorbehoud maakt bij de dienstverlening in de periode 2028 - 2029.
4. Tot slot merkte OZHZ op dat er op dit moment geen totaalbeeld is van hoe het nieuwe contract / de DVO tussen BD en de “partnerorganisatie” OZHZ er precies uit gaat zien. Er ligt wel een concepteindrapport van BD met voorstellen voor de toekomstige governance en financieringssystematiek tussen BD en de partner-organisaties, maar het Strategisch Afnemersberaad (SAB) heeft daar nog geen definitief besluit over genomen. Dat besluit is weer afhankelijk van de financiële uitkomst van de volume-uitvraag (kip-ei). OZHZ benadrukte dat pas een definitief besluit kan worden genomen over de volumes 2028 - 2029 als de bepalingen over de contractvoorwaarden definitief zijn vastgesteld. Verder is gevraagd wanneer OZHZ uiterlijk duidelijkheid moet geven over de periode ná 2029 en voor hoeveel jaar OZHZ zich dan moet vastleggen.

Qua kosten is duidelijk dat de relatie met BD vanaf 2027 veel meer onzekerheden bevat dan nu het geval is: pas in april 2026, bij de Perspectiefnota, zal een indicatie worden gegeven van het bedrag dat OZHZ vanaf 2028 zal moeten betalen aan BD voor dezelfde dienstverlening als we nu afnemen. Daarnaast verandert met ingang van 2027 de relatie van OZHZ met BD van “klant” naar “partner”: dat houdt in dat OZHZ voortaan meedeelt in de financiële mee- en tegenvallers in de bedrijfsvoering van BD (risicodragend), naar rato voor

die onderdelen die de dienst afneemt.

Ter vergadering licht de directie de laatste stand van zaken toe, in aanvulling op het bovenstaande.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ lichtte de stand van dit traject toe in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 19 februari 2026. Puntsgewijs kwam het volgende ter sprake:

- De AGE wees erop dat de eigenaren belang hebben bij een goede dienstverlening tegen een goede prijs. Vraag kan zijn of zij dan ook richting BD in actie moeten komen; AGE-leden zouden dit onder de aandacht kunnen brengen bij hun bestuurders. OZHZ gaf aan dat dit gevoelig kan liggen. OZHZ is een overzichtelijke speler in dit veld, maar er spelen veel meer issues (bijv. gemeentelijke belastingen, onderzoekscentrum Drechtsteden). BD is vooral gericht op de werkzaamheden van de gemeenten, en OZHZ is dan soms een wat vreemde eend in de bijt vanwege de aparte applicaties in de SAAS-omgeving. OZHZ staat met één been in de Drechtsteden: er gebeurt heel veel goeds, maar bij ICT zitten we in een spagaat: kiezen voor Drechtsteden, of voor meer samenwerking met andere omgevingsdiensten.
- Schriftelijk gaf PZH tot slot mee dat het fijn is dat het bestuur er op deze manier goed in wordt meegenomen. Verder is het goed dat de mondelinge afspraken ook schriftelijk worden bevestigd zeker voor wat betreft de opzegtermijnen en onder welke voorwaarden geen frictiekosten zijn verschuldigd. PZH merkt op dat het nog niet duidelijk is wat de eventuele nadelige financiële doorwerking is van de switch van klant- naar partnerrelatie ingaande 2027. Dat is (extra) financieel risico dat in de begroting 2027 zal moeten worden benoemd en gekwantificeerd. Inclusief de koppeling daarvan bij het (gedeeltelijk) ontbinden van het bestaande contract ingaande 2028, of 2029 of op nog langere termijn.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Nvt

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Geen.

Openbare besluitenlijst dagelijks bestuur van 13 november 2025

	ONDERWERP
1.	Opening en mededelingen -
2.	Notulen van de vergadering van 18 september 2025 De notulen van de vergadering van 18 september 2025 vastgesteld.
3.	BURAP II van 2025 en tweede begrotingswijziging 2025 Conform voorstel vastgesteld: 1. BURAP II van 2025. 2. De tweede wijziging van de begroting 2025, ter doorgeleiding naar het AB.
4.	Begroting 2026, addendum Conform voorstel en ter doorgeleiding naar het AB vastgesteld het addendum bij de begroting 2026.
5.	Richtlijnen begroting 2027 Conform voorstel en ter doorgeleiding naar het AB vastgesteld de richtlijnen voor de begroting 2027.
6.	Intern controleplan 2026 en Protocol accountantscontrole boekjaar 2025 Conform voorstel vastgesteld: 1. Het Intern Controleplan 2026. 2. Het protocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025, ter doorgeleiding naar het AB.
7.	Wijziging Financiële en controleverordening Conform voorstel en ter doorgeleiding naar het AB het wijzigingsbesluit vastgesteld.
8.	Vereenvoudiging rapportages OZHZ Conform voorstel en ter doorgeleiding naar het AB ingestemd met het voorstel voor het schrappen van één bestuursrapportage en één tussentijdse voortgangsrapportage.
9.	Implementatie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer Conform voorstel vastgesteld: 1. Het Besluit aanwijzing elektronische communicatiekanalen Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. 2. Het ontwerp-Besluit aanwijzing elektronische communicatiekanalen Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, ter doorgeleiding naar het AB.
10.	Wijziging van het Besluit informatiebeheer Conform voorstel het wijzigingsbesluit vastgesteld.
11.	Ontwikkelaanpak 2026 - 2029 Conform voorstel en ter doorgeleiding naar het AB vastgesteld: - De Ontwikkelaanpak 2026 – 2029. - De jaarschijf 2026.

	ONDERWERP
12.	Jaarprogramma Toezicht Midden 2026 Conform voorstel het Jaarprogramma Toezicht Midden 2026 vastgesteld, ter doorgeleiding naar het AB.
13.	E-noses Conform voorstel ingestemd met het continueren en financieren van zes e-noses en één windvaan die niet zijn overgenomen door de ILT, ter doorgeleiding naar het AB.
14.	Versterking van het VTH-stelsel - Kennisgenomen van de reactie van IenW op de tweede voortgangsrapportage robuustheid van OZHZ. - Kennisgenomen van de consultatieronde inzake het Wetsvoorstel versterking VTH-stelsel.
15.	Omvorming juridische structuur Omgevingsdienst NL Kennisgenomen van de stand van dit traject.
16.	Conceptagenda van het AB van 27 november 2025 Kennisgenomen van de conceptagenda van het AB van 27 november 2025.
17.	Planning bestuurs- en ambtelijke vergaderingen 2026 -
18.	Rondvraag en sluiting -